

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 7

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.-150-8°

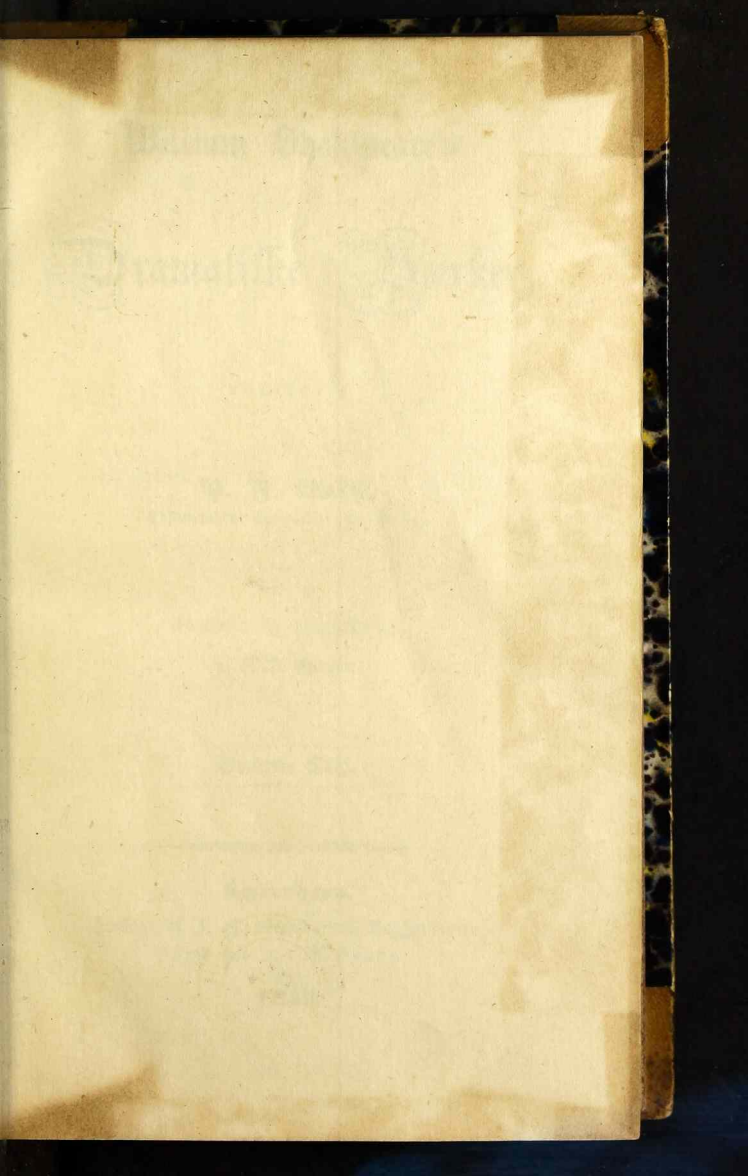
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

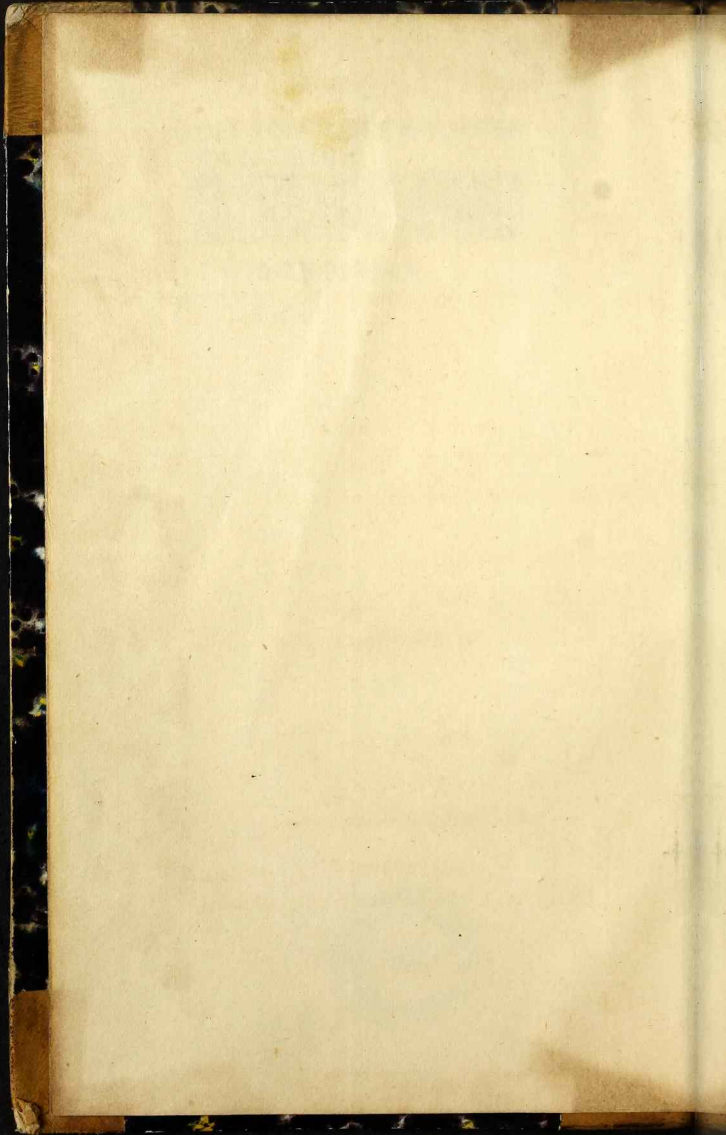

1 1 56 0 8 01044 4

REX/5

William Shakspeare's

Dramatiske Værker,

oversatte

af

P. S. Wulff,

Commandeur-Capitain i Sø-Staten.

Udgivne og gennemsete
af Offe Høyer.

Syvende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. S. Schubothes Boghandling.
Trykt hos J. E. S. Græbe.

1849.

William Shakespeare

Tranquil

et alia

P. 8. 10. 11.

Regius of ...

in ...

Exemplar ...

O t h e l l o .

Personer:

Hertugen af Venedig.

Brabantio, en Senator.

To andre Senatorer.

Gratiano, Brabantios Broder.

Lodovico, Brabantios Slægtning.

Othello, Mohren.

Cassio, hans Lieutenant.

Iago, hans Fjendrik.

Roderigo, en Venetiansk Adelsmand.

Montano, Othellos Formand som Stattholder paa Cypern.

Narren, Othellos Tjener.

En Herold.

Desdemona, Brabantios Datter, Othellos Gemalinde.

Emilie, Iagos Hustru.

Bianca.

Officierer, Adelsmænd, Bud, Musikantere, Solsk, Solge, &c.

Scenen er i Fjerde Akt i Venedig, i de øvrige i en Søhavn paa Den Cypern.

O t h e l l o.

Mohren af Venedig.

Første Akt.

Første Scene.

Venedig. En Gade.

Roderigo og Iago.

Roderigo.

Fortæl ei sligt; thi det maa harme mig
at, Iago, Du — Behersker af min Pung,
som det Din egen var — alt dette veed.

Iago.

Guds Blod! men I vil jo ei høre mig;
Afsky mig, dersom jeg har drømt derom.

Roderigo.

Men Du fortalte mig, Du hadede ham.

Iago.

Foragt mig hvis det ei er saa. Tre Stormænd
af Byen have ydmygt tryglet ham.
at tage til sin Lieutenant mig. Mit Værd jeg kjender,
og jeg, paa Væ, denne Post er værdig; —
men han, som elsker kun sin egen Stoltthed,

dem svarer blot med Dumsbob og Udflugter,
 udpyntet væmmeligt med Kriger-Graser;
 til Slutning, mine Mægleres Begjæring
 han afflaaer, thi i Sandhed, siger han,
 jeg har alt valgt en Mand til denne Plads.
 Og hvem er han? En dygtig Regnemester,
 en Michael Cassio, en Florentiner,
 en Karl i Kjærlighed op over Dret,
 som aldrig har en Trop i Marken bragt,
 som en Armees Junddeling kjender ei
 meer end en Spindereske; kun Theori,
 i hvilken Raadets sleielsklædte Herrer
 er mesterlærd', som han. Ei Dvælse, blot Snaf
 er hans Soldaterskab; men, han er valgt,
 og jeg — hvis Mod hans Die selv har skuet
 paa Rhodus, Cypern og paa mangen hedensft
 og kristen Jordbund, jeg i Læ maa drive
 som Brag, for denne Regnepenge-Tæller;
 han, i en heldig Tid, hans Lieutenant blev,
 og jeg (Gud staae os bi) hans Sortheds Fændrif.

Roderigo.

Ved Himlen! Jeg hans Veddel heller var.

Jago.

Det kan ei andres nu; i Tjenesten
 man efter Ginst og Gave nu forfremmes,
 ei efter gammel Skik, hvorved den Næste
 i Nærv fik Formands Plads. Nu domme I,
 om jeg, paa noget Vilkaar, er forbunden
 at elske denne Møhr.

Roderigo.

Jeg ham ei fulgte.

Jago.

Vær rolig blot, thi jeg kun følger ham
 for ham et Puds at spille. Alle kan

ei Herrer være, og hver Herster ei
 i Trostskab worde fulgt. Læg Mærke til
 hvor mangen pligtfuld og knæbsiet Tjener,
 forgabet i sin fæielige Trældom,
 udslider Tiden som sin Herres Udsel,
 for Foder blot; og gammel han cæsferes:
 Bidstf slig en ærlig Nar. Der Andre ere,
 hvis Færd og Miner bære Pligtens Stempel,
 mens de kun eget Vel af Hjertet vogte, —
 blot Skin af Trostskab Herren offre, og
 kun hylde, naar de Liberiet kaste,
 sig selv; de have Charakter.

Til denne Race jeg bekjender mig.

Det er saa vist som I er Roderigo:

hvis jeg var Mohr, saa var jeg Iago ei.

Bed ham at tjene, tjener jeg mig selv, —

Gud er mit Vidne, ei af Pligt og Trostskab,

for Skinnets Skyld, og kun i eget Med;

og hvis mit ydre Væsen skulde robe,

igjennem høflig Form, mit Hjertes Indre

og dybe Kunst, jeg vilde strax mit Hjerte

paa Ormet bære, for at Krager kunde

haffe det; jeg er ei hvad jeg synes.

Roderigo.

Hvad Lykke var det dog for denne Tykmund,
 isald det lyktes ham!

Iago.

Kald hendes Fader,

opvæk ham; efter ham, forgift hans Held;

raab ham i Gaden ud; opir hans Slægtninge,

og om han og i deiligt Clima lever,

plag ham med Fluor, — skjændt hans Fryd er Fryd,

bland den med Verlen af Fortrød og Uro,

at den kan Farven tabe.

Roderigo.

Her jeg troer
er hendes Faders Huns, jeg raaber høit.

Iago.

Gjør det med angstfuldt Skrig og radsomt Hyl,
som naar, ved Skjodesløshed, Jld om Natten
i folkerige Stæder bryder ud.

Roderigo.

Holla! Brabantio! Signer Brabantio!

Iago.

Baagn op, Brabantio! Hei! Dyve, Dyve!
See til Jert Huns, Jer Datter og Jer Pung!
Dyve, Dyve!

(Brabantio kommer frem i et Vindue.)

Brabantio.

Siig Grunden frem til dette Radselskfrig!
Hvad er paa Færde der?

Roderigo.

Signor, er Eders hele Slægt i Huset?

Iago.

Er Eders Døre alle vel tillukkede?

Brabantio.

Hvi spørger I?

Iago.

Guds Blod! I plyndret er;
drag Klæder paa; snart Eders Hjerte krister;
Jer halve Sjæl er tabt; Skynd Jer! Just nu,
i dette Nu, en gammel fulsortt Buk
Jert hvide Lam bedaarer. Op, nu op,
med Kloffen væk hver Borgers døde Snorken,
thi ellers Fanden gjør Jer Bedstefader:
Op, siger jeg.

Brabantio.

Hvad, har I tabt Forstanden?

Roderigo.

Erværdige Signor, I kjender mig?

Brabantio.

Nei, hvem er I?

Roderigo.

Mit Navn er — Roderigo.

Brabantio.

Desmere uvelkommen; Du er paalagt,
at holde Dig fra mine Enemærker;
Jeg har Dig sagt med ærlig Aabenhed:
For Dig er ei min Datter, nu i Galskab,
beruset og med Nadveren i Halsen,
Du kommer her i ondskabsfulde Hensigt
min Rolighed at styre.

Roderigo.

Herre, Herre —

Brabantio.

Men vær Du forsikket,
at ved min Rang i Staten jeg har Magt.
at bringe Dig til at fortryde dette.

Roderigo.

Taalmodighed!

Brabantio.

Hvad taler Du om Plyndring?

Vi ere i Venedig; ingen Lade
er dette Huns.

Roderigo.

Signor Brabantio,
i reneft Hensigt jeg til Eder kom.

Iago.

Der Satan, Herre, I er en af disse, som ikke

vilde tjene Gud naar Djævelen beder Jer derom. I antager os for Røvere, fordi vi vil gjøre Eder en Tjeneste: I vil have Eders Datter bedækket af en barbarisk Hingst; I vil at Eders Borneborn skulle vrinske ad Jer, I vil have Bæddeløbere til Fættene, I vil —

Brabantio.

Hvad er Du for en ussel nedrig Slyngel?

Iago.

Jeg er En, Herre, som kommer for at fortælle Jer, at Eders Datter og Mohren lege nu Dyret med dobbelt Ryg.

Brabantio.

Du er en Ridding.

Iago.

I er en — Senator.

Brabantio.

Du skal for dette bøde, Roderigo.

Roderigo.

Jeg svare vil for alt. Jeg beder Jer, dersom det er med Eders vise Bifald, (jeg næsten troer det) at Jer skønne Datter i denne skumle Midnatstid er bortført, ved ingen værre eller bedre Vagt end ved en lumpen, lyret Gondolier, til Favnetaag af en vellystig Mohr. Hvis det er Jer bekendt, og med Jer Billie, da har vi gjort Jer fræk og nærværende Uret, men hvis I veed det ei, jeg siger Jer I skældte i Utide. Tro dog ei, at jeg saa ukjendt er med Anstands Bød, at jeg med Eders Naade vilde gantes. Jer Datter, hvis det ei er med Jert Minde, jeg siger det igjen, har frænklet Eder,

og offret Bid og Skjenhed, Pligt og Lykke
til en udsvævende, løslagtig Fremmed.

Søg overalt og bring til Eders Kundskab,
om hun er i sit Kammer, i Jert Huus;
lad løs imod mig Statens Lov og Ret,
hvis jeg bedrager Eder.

Brabantio.

Holla, slaa Jld!

Giv mig en Fakkell, vaagner mine Følf,
den Handelse er ulig ei min Drøm,
og Anelsen mig smerter allerede;
Lys! Lys!

(gaaer fra Binduet.)

Jago.

Farvel, jeg maa forlade Eder,
det er ei godt, ei passer med min Post,
at vidne, (hvilket skeer, ifald jeg bliver)
mod Mohren; sikkert veed jeg dog at Raadet,
— skjøndt de kan pirre ham med haarde Ord —
ei tør forjage ham; thi han af skjellig Grund
til Krigen imod Cypern nu er udvalgt,
som føres skal; de har, om de end vilde,
ei nogen Anden, med hans dybe Kundskab,
at lede dette Værk; paa hvilken Grund,
endskjøndt jeg hader ham som Helvedsqualer,
dog mine Forhold mig nødvendigt tvinge
at vise Flag og Tegn paa Kjærlighed
men ikkun Tegn. For sikkert ham at finde,
saa jeg blot efter os i „Bueskytten,“
der vil jeg være hos ham. Nu, Farvel.

(gaaer.)

(Brabantio og Tjenere med Fakler komme.)

Brabantio.

Det er kun altfor sandt, hun horte er.

Hvad bliver nu min svage Alders Lod?
 Min Sorg og Bitterhed — Siig, Roderigo,
 hvor saae Du hende? — O, den arme Pige! —
 Med Mohren, siger Du? O, tunge Skjebne!
 Du kjendte hende? — Du bedrager mig!
 Hvad sagde hun til Dig? — Bring flere Fakler. —
 Bæk op min hele Slægt. — Troer Du dem gifte?

Roderigo.

Jeg troer det sandelig.

Brabantio.

Hvor kom hun ud? — o, Blodsforræderi! —
 Jer Fremtid, Fædre, troer ei Eders Døttre,
 ved det I see af dem. — Er der ei Trolldem,
 hvorved en ung, ustyldig, dydig Mo
 forføres kan? har I ei, Roderigo,
 om saadant læst?

Roderigo.

Jo, Herre, jo, jeg har.

Brabantio.

Kald op min Broder. — Gid hun Din var bleven
 Nu ad forskjellig Veie — Maaskee I veed,
 hvad Sted vi hende træffe kan med Mohren.

Roderigo.

Jeg troer at finde dem, hvis det Jer tykkes
 med en forsværlig Bægt at følge mig.

Brabantio.

Viis Veien os. I hvert et Hus jeg kalder,
 jeg kan til Nød befale. Bringere Baaben,
 og samler til os nogle Natpatrouiller.
 Jeg vil forskylde Jer. I lede os.

(De gaae.)

Anden Scene.

Benedig. En anden Gade.

Othello, Iago og Folge.

Iago.

Skjøndt jeg i Krig har dræbt saa mangen Mand,
det strider dog mod min Samvittighed
med Overlæg at myrde. Stundom mangler
jeg Ondskab til mit Mød. En halv Snees Gange
jeg ønskede ham at pirre lidt i Siden.

Othello.

Det bedst er som det er.

Iago.

Dog han med Eder
udlod sig med saa nedrig lave Udtryk,
at, med det Stank Godmodighed jeg har,
jeg neppe tilgav ham. Men sliig mig, Herre,
er I og rigtig gift? thi agt derpaa:
at hans Magnificens er saare elsket,
og at hans Stemme veier næsten meer
end Hertugens; han vil adskille Eder,
hvad eller Jer paadrage den Besvær,
som han, med al sin Magt, igjennem Loven
fremvirke kan.

Othello.

Lad ham kun handle fjendisk;
de Tjenester, som jeg har Staten gjort,
hans Skrig skal overdøve. Det skal vides,
det heit forkyndes skal, — nu, da jeg seer
at Selvoes bringer Hæder: — at min Stamme
af Kongeblood udsprang. Min Krigerhæder
til vel saa stolt en Lykke ville kan,
som den jeg opnaaet har, og viid, min Iago,
var det ei for min elskte Desdemona,

jaa lod jeg ei min Tilstand, fri som Englands,
indknibes under Tvangens snevre Grændser,
for Dybets Rigdom. — See, hvo kommer hist?

(Cassio kommer frem i Baggrunden og flere Offi-
cierer med Fakler.)

Iago.

Det er den vrede Fader og hans Venner;
bedst at I skjuler Jer.

Othello.

Nei, jeg bør findes.

Mit Embede, min Rang, min Charakter
kundgjøre skal min Ret. Nu, er det dem?

Iago.

Bed Janus, neppe, troer jeg.

Othello.

Vor Hertugs Sendinge og Cassio. —

Gid Fromheds Engle skjærme Jer i Matten!
Hvad bringe I?

Cassio.

Fra Hertugen en Hilsen,
Han, General, Jer fordrer siebliflig,
i dette Nu.

Othello.

Hvad er paa Værde, troer I?

Cassio.

Fra Cypern Nytt, saavidt jeg gjettede kan,
af hoiest Vigtighed: Galeierne
i denne Nat har sendt en Mængde Bud,
i Galene det ene paa det andet;
Endeel Raadsherrer i vor Hertugs Pallads
har allerede modt. I kaldes ivrigt.
Senatet har, da man ei fandt Jer hjemme,
sendt tre særskilte Bud at søge Eder.

Othello.

Vel Cassio, vel at jeg mødte Jer,
Jeg siger blot et Ord i dette Huus,
jaa følger jeg.

(gaaer.)

Cassio.

Herdrif, hvad gjer han her?

Jago.

Han entret har i Nat en kostbar Snekke,
hvis den bliver priisdomt, er hans Lykke gjert.

Cassio.

Jeg fatter ei —

Jago.

Han ægtet har. —

Cassio.

Hvem ægtet?

(Othello kommer.)

Jago.

En ægte — General, vi gaae.

Othello.

Jeg følger.

Cassio.

Her kommer nok en Trop, der søger Jer.

(Brabantio, Roderigo og Nat-Patrouiller med
Fakler og Vaaben.)

Jago.

Det er Brabantio. — General, forsigtig!

Han Dndt i Sinde har.

Othello.

Holla! Staa stille!

Roderigo.

Signer, det Møhren er.

Brabantio.

Med med den Tyv!

(De drage paa begge Sider.)

Iago.

J, Roderigo, kom! Jeg er for Jer —

Othello.

Skjul Eders blanke Sværde, Dug dem rustet. —
Min ædle Signor, J bedre kan
ved Eders Alder hyde, end ved Baaben.

Brabantio.

Du frække Tyv, hvor har Du skjult min Datter?
Fordømte Skurk! Du har fortryllet hende.

Jeg spørger hver som har sin sunde Sands:

Hvis hun ved magisk Tænke ei var hildet,
om nogen Mo — saa om, saa smuk, saa yndig
saa sty for Ægtestand, at hun afflog
hver rig og ædel Ungling i Venedig —
udsatte sig for Spot og Spee, og løb
fra Fædrehuset til slig sødet Karl,
der kun er skabt til Stræmsel, ei til Fryd.

Nu domme Verden om det ei er klarligt,
at Du mod hende Trolddom øvet har,
forfort den svage Mo ved fastfuld Urt,
som vækker Videnstak. Det skal forhandles,
det er sandsynligt, ja haandgribeligt.

Derfor jeg griber nu og fængsler Dig,
som Freds-Forskyrter, som en suul Uldover
af Kunst, for hvilken Loven byder Dødsstraf —
Læg Haand paa ham; hvis han modsætter sig,
han derfor staae til Ansvar!

Othello.

Holder inde,

saavel J, mine Venner, som de Andre;
Var det min Hu at sægte, — uden Barsel

det skete vist. Hvor vil I jeg skal gaae,
min Idraat at forsvare.

Brabantio.

Til et Fængsel,
til Lov og Ret og et forsamlet Raad
Dig kalder frem.

Othello.

Men om jeg nu adlød,
hvorledes blev vor Hertugs Bud da fuldført,
hvis troe Udsendinge staae her, og fordre
mig strax til ham i Stats-Anliggender.

En Officier.

Det Sandhed er, hoist værdige Signor,
Hertugen er i Raadet, Eders Naade
selv ventes der.

Brabantio.

Vor Hertug i sit Raad
paa denne Tid af Natten! — Bring ham did.
Min Sag er ingen Spøg. Hans Høihed selv,
hver Broder i Senatet seie vil
min Uret, som om det var deres egen.
Vil man sliig Udaad Raaderum blot give,
da Hedninger og Slaver Statsmænd blive.

Tredie Scene.

En Raads-Sal.

Hertugen og Senatorer sidde ved et Bord. Of-
ficierer og Betjente i Baggrunden.

Hertugen.

Saa lidet stemme disse Tidender,
at de Troværdigheden derved tabe.

Første Senator.

Saa uden Forhold. Mine Breve sige:
der er hundrede og syv Galeier.

Hertugen.

Dg mit: Et hundrede og fyrrethre.

Anden Senator.

Dg mit: To hundrede; dog omendstjendt
de saa uenige i Tallet ere,
bekræfte og stadfæste de tilhobe,
at Tyrke=Flaaden styrer imod Cypren.

Hertugen.

Ja, Alt betænkt, saa er det høist sandsynligt;
dog er jeg ei i dette Billedere
saa sikker, at jo Hovedsagen selv
mig ængster lidt.

En Semand (udenfor.)

Holla! Holla! Holla!

(En Officier kommer med en Semand.)

Officieren.

Bud fra Galejerne.

Hertugen.

Hvad bringer Du?

Semanden.

Mod Rhodus Tyrkeflaaden stiller Coursen,
saa Signor Angelo bød mig berette.

Hertugen.

Hvad siger I til dette?

Første Senator.

Alt det vipper
ned paa Fornuftens Bægt; det er kun List,
for os at lede vild. Naar vi betragte,
hvor vigtig Cypren er for Tyrkerne, —
fremdeles overveie vi, at den
erobres lettere end Den Rhodus;
thi den er ikke i den Forvarstilstand,
og mangler heelt de Krigsindrustninger,

som hiin besidder: — dette vel betænkt,
vi maae ei Tyrken troe saa uformuftig,
at gribe det tilsidst som er ham vigtigst,
forsømmende et let Forsøg til Binding,
og vove paa en Kamp med sikkert Tab.

Hertugen.

Ja, det er klart, han mærr Rhodus ei.

Officieren.

Her kommer nok et Bud.

Et Sendebud kommer.

Sendebudet.

Nu Ottomanerne, I adle Herrer,
som satte Coursen først mod Den Rhodus,
har der sig sluttet til en mindre Flaade.

Første Senator.

Saa tænkte jeg — Hvor høit kan de vel anslaaes?

Sendebudet.

Tredive Seilere. Nu aabenslyst
de vise sande Hensigt; imod Cypern
de deres Cours har sat. Signor Montano,
Ier troe og frigtappre Vaabentjener,
sig anbefaler i Ier høie Gunst,
og beder Eder fæste Lid til ham.

Hertugen.

Det er da vist at deres Maal er Cypern —
Marcus Lucchese, er han ei i Byen?

Første Senator.

Han er i Florens nu.

Hertugen.

Skriv til ham og paalæg ham muligt Hast.

Første Senator.

Her er Brabantio og den tappre Mohr.

(Brabantio, Othello, Iago, Roderigo og Officierer komme.)

Hertugen.

Othello, vi maae bruge Eder strax
imod den fælleds Fjende, Ottomanen;

(til Brabantio.)

Jeg saaer Jer ei, Signor, vær os velkommen,
vi mangled Eders Raad og Hjelp i Nat.

Brabantio.

Som Eders jeg. Tilgiv mig, Eders Naade,
at ei min Plads i Raadet, ei Forretning
har kaldt mig fra min Seng, ei Statens Vel
har vækket mig; thi min private Kummer,
er saa strømrende i sin Natur,
at den opsluger alle mindre Sorger
og er kun selv forhaanden.

Hertugen.

Hvad er hændet?

Brabantio.

Min Datter, o, min Datter!

Første Senator.

Død?

Brabantio.

Før mig.

Hun er forført, bortstjaalen og fordærvet
ved Heksekonster og ved Trylledrikke;
thi ei Naturen, skøndt til Synden rede,
hvis den var ei bedaaet, blind og lam,
vel uden Trolddom kunde —

Hertugen.

Hvo han end er, som ved en sliq Misgjerning
saaledes har bedaaet Eders Datter,
saa skal I selv alt efter eget Tykke

udtyde ham, af Lovens røde Bog,
dens bitter Bogstav, var det end min Søn,
som J beskylde.

Brabantio.

Eders Naade, Tak.

Her Manden er; den Mohr, som nu, det synes
ved Jert særdeles Bud, er kaldet hid
i Stats-Unliggendor.

Hertugen.

Det smerter os.

(til Othello.)

Hvad kan J til Undskyldning føre frem?

Brabantio.

Ei andet end at det saaledes er.

Othello.

Heimægtigste, høit agtede Signorer,
J ædle og retvise gode Herrer:

Alt jeg har bortført denne Oldings Datter,
er vist og sandt; sandt, jeg har ægtet hende.

J sin Udstrækning gaaer min hele Brode
saa vidt, ei videre. Haardt er mit Sprog,
og ei med Fredens skjønne Graaser signet.

Gra den Tid denne Arm har syv Mars Mars
til nu for soie Tid, den har forødet

sin bedste Kraft i den teltslagne Mark;

og lidet Andet kjender jeg til Verden,

end hvad der angaaer Kamp og Strids-Bedrøft;
derfor kun lidt mit Ord min Sag skal fremme.

Dog vil jeg nu, med Eders høie Gunst,
kort, i en ubesmykket Tale, give

min Elskovs hele Lob; ved hvilken Trolddom,
ved hvilke Hæredrikke, hvilken Koglen

(thi jeg for saadan Fremfærd er beskylde)

jeg vandt hans Datter.

Brabantio.

O! en yndig Mo,
 saa stille, bly, at selv Bevægelsen,
 jeg Rødmen op i hendes Kind. — Og hun,
 trods Ungdom, Fædreland, Natur og Rygte,
 nu skulde elske den, hvis Blik hun frygted?
 Det er en lam og usfuldkommen Slutning
 at troe Guldkommenhed saa vidt kan feile
 imod Naturens Bud; nei, den maa søges
 i Helveds trædske Underfundighed
 og fule List. Derfor jeg atter paastaar,
 at han med Blanding, mægtig over Blodet,
 hvad eller anden Drik, ved Trolddom virket,
 har fremkaldt det.

Hertugen.

En Paaastand ei beviser,
 naar intet mere sikkert Vidnesbyrd
 end denne svage Skygge af Formodning
 imod ham fremmes.

Første Senator.

Men, Dithello, tal; —
 Har I ved noget unaturligt Middel
 tiltvinget Eder denne Piges Elskov,
 hvad eller ved de rene Følelser
 som Sjælen yder Sjælen?

Dithello.

Jeg begjerer,
 at I fra Skytten henter Desdemona,
 at hun om mig kan før sin Fader tale.
 Dersom I finder min Beretning falsk,
 da tag ei blot fra mig min Rang, mit Embed
 og Eders Tiltro, men lad Dommen falde
 selv paa mit Liv.

Hertugen.

Gent Desdemona hid.

Othello.

Følg med dem, Færdig; I veed Stedet bedst.

(Iago gaaer med Følge.)

Som om jeg stod for Gud jeg vil bekjende,
indtil hun kommer, mine Feil og Laster,
og stille frem for hvert alvorligt Dre,
hvorledes jeg har kunnet vinde hende,
hvorledes hun mig vandt.

Hertugen.

Siig frem, Othello.

Othello.

Lidt Faderen mig indbød; han mig elsked,
han spurgte om mit Livs Tildragelser
fra Mar til Mar, Velsiringer og Feltslag,
og om de Eventyr som mig var hændt.

Jeg gennemløb dem, fra mit Drengeskaar
indtil det Dieblif han bad mig tale.

Da jeg fortalte sære Hændelser,
som jeg oplevede til Lands og Vands,
hvordan jeg undslap paa et Haarbred Døden
hvordan af grumme Fiende jeg blev fangen,
og solgt til Slaveri, om min Udløsning:
mit Livs Historie jeg folded ud.

Om mørke Guler og om øde Drfuer,
om høien Fjeld, hvis Top i Skyen kneiste,
og nære Afgrundsdyb jeg da fortalte;
om Cannibaler som hinanden aad,
kaldt Anthropophager; om Folk hvis Skuldre
stod ret med Hovedet. Til disse Ting
den skønne Desdemona gjerne lytted,
men ofte Husets Syssler hende bortrev.
Dog naar det udført var, med muligt Hast

hun kom igjen, og med et graadigt Dre
 hun slugte mine Ord. Da jeg det mærked,
 jeg søgte Leilighed, og hendes Sjæl
 den inderlige Bon aflokked,
 at høre næsbrudt min Pilgrimsvandring,
 som hun tilførn kun kjendte stykkeviis,
 men ei i Følgerække; jeg samtykte,
 og ofte flød hun hen i milde Taarer,
 naar jeg mine Ungdoms Sorger tølled.
 Naar jeg var færdig, for min Smerte
 tallose Sukke gav hun mig, og udbred:
 det selsomt var, det var udmærket selsomt!
 det var ynkværdigt, det var heist ynkværdigt!
 Da ønsked hun, at hun ei havde hørt mig,
 dog bad hun Himlen om en saadan Huskend;
 hun takked mig, og bad mig, hvis en Ven
 jeg havde, som jeg troede elsked hende,
 jeg min Fortælling vilde lære ham,
 da var hun Hans. — Jeg da ved dette Vink -
 nu aabnede mit Hjerte; hun mig elsked
 for Tæerner jeg havde gennemgaaet;
 jeg elsked hende for hun ynked dem.
 See, dette er den Trolddom jeg har øvet,
 der kommer hun og vil det Alt bevidne.

(Desdemona, Iago og Følge komme.)

Hertugen.

Jeg troer, den Tale vandt min egen Datter.
 Min Ven Brabantio, tag denne Sag
 saa lempelig I kan. Mand brudte Baaben
 kan bedre nytte, end de tomme Hænder.

Brabantio.

Jeg beder Jer at høre hende tale!
 Hvis hun besjender, at hun beiled halvt,
 fordømt jeg vorde, om min vrede Dadel

Othello ramme skal. — Kom, Desdemona,
 sig, hvem især i denne adle Kreds
 Du skylder Lydighed.

Desdemona.

Min adle Fader

jeg skjæner klarlig her en dobbelt Pligt,
 Jer skylder jeg Optrugtelse og Liv;
 Liv og Optrugtelse mig begge lære
 at agte Jer; det er kun Datterpligt,
 og jeg Jer Datter er. See her min Husbond!
 den samme Pligt min Moder viste Eder,
 da hun Jer for sin Fader foretrak,
 den samme fordrer jeg at være skyldig
 til Møhren, min Gemal.

Brabantio.

Gud være med Dig!

nu har jeg udtalt. Tykkes Eders Naade,
 saa ville vi afgjøre Statens Sager;
 jeg heller lyste Barn i Kulde og Kjon
 end lod mig det paatvinge. Kom, Othello!
 Jeg Det Dig giver, af mit ganske Hjerte,
 som, hvis det ei var Dit, af ganske Hjerte,
 jeg vilde nægte Dig. — Juvel, det glæder mig
 for Din Skyld at jeg har ei flere Børn.
 Din Flugt mig vilde lære Tyranni,
 jeg sluttet dem i Jern. Nu har jeg udtalt.

Hertugen.

Mit Ord som Eders vorde! — Gid min Mening
 maa hjælpe disse Tvende til Jer Gunst:
 Er Hjælpen uden Kraft, bør Sorgen ende,
 man fra det Værste maa i Haab sig vende.
 Alt græde ved en Dval, som er forbi,
 er nok engang at styrte sig deri.
 Naar man ei undgaae kan hvad Skjebnen byder,

man med Taalmodighed dens Bud adlyder;
 Bestjaalnes Smil fra Thyen stundom stjal,
 man rober fra sig selv ved selvskabt Dval.

Brabantio.

Saa lad mod Cypern Tyrkeslaaden ile,
 ei takes den saalænge vi kan smile;
 han bærer Dommen vel, som trykkes ei,
 som finder Raad og Trest paa alfar Dei;
 men han bær baade Dom og sine Sorger,
 som, for at lindre dem, af Taalmod borger.
 Nu denne Dom, endssjendt lidt bitterød,
 tvetydig og dog stærk, mig Staven brød;
 men Ord er ikkun Ord, jeg aldrig hørte,
 at de til Trest det knuste Hjerte rørte.

Nu beder jeg Eder ydmygt at tage fat paa
 Statens Anliggender.

Hertugen.

Med en overordentlig mægtig Udrensning rette
 Tyrkerne deres Cours mod Cypern: — Dithello, Ste-
 dets Styrke er Eder bedst bekendt. Omendssjendt vi
 have der en Mand af udmærket Dygtighed, saa hæ-
 ver dog den offentlige Mening, denne Virkningernes
 almægtige Hersterinde, sin Stemme for Eder. I
 maa derfor finde Jer i at formørke Glandsen af
 Eders nye Lykkelighed ved dette vovelige og mere stor-
 mende Foretagende.

Dithello.

Tyrannen Bane, høie Senatorer,
 har for mig dannet Krigens haarde Leie
 til Seng af blødest Dinn. Jeg mig vedkjender
 en hardet, en naturlig Drift til Kamp
 og Slagets Larm, og derfor villig gaaer
 i denne Strid mod Ottomanerne.
 Idet jeg beier mig for Statens Styrer,

begjærer blot jeg for min Gemalinde
et værdigt Opholdssted og Underholdning,
tilberlig Agtelse, og saadant Folge,
som anstaaer hendes Rang.

Hertugen.

Hvis I det synes:
høst hendes Fader.

Brabantio.

Jeg det ønsker ei.

Othello.

Ei heller jeg.

Desdemona.

Ei min Nærværelse
min Faders Rolighed forstyrre bør.
Min ædle Hertug, laan et naadigt Øre
til min Begjering; lad i Eders Stemme
mig finde aabent Fribrev, som kan styrke
mit svage Ord.

Hertugen.

Hvad ønsker Desdemona?

Desdemona.

Alt jeg Othello elsker og nu attraaer
at leve med ham, maa min Livsroes Døper
og min Forglemmelse af andre Pligter
basune ud i Verden. Dette Hjerte
blev kun besejret af hans store Værd.
Jeg saae Othellos Ansigt i hans Sjæl,
og til hans Ære og hans Kriger-Daad
min Skjebne og mit Liv jeg har indviet.
Hvis jeg, I ædle Herrer, blev tilbage,
et Fredens Mel, mens han i Krigen gik,
da blev min Elskovs Grundvold mig berøvet,
og jeg imidlertid kom til at føle
et blytugt Savn; thi lad mig følge ham.

Dthello.

Samtykker, Senatorer! Hor min Ven;
 Giv hendes Villie frit uhindret Løb,
 thi Himlen er mit Vidne, at det ei
 er for at tilfredsstille lave Lyster,
 ei for at møtte nogen Ungdoms Drift,
 og sandselige Lidenstaber's Udbrud;
 men for at fremme hendes eget Dnske.
 Forbyde Himlen, at I skulde troe
 jeg kunde alvor'sfulde Rald forglemme,
 fordi hun er med mig. Hvis Elskov's Gud
 i Raadhed skulde slaae med dor'ske Alsmagt
 min senestærke Gaand, mit sunde Die,
 saa jeg mit store Gjern med Leflen skaded:
 gid Qvinder toge Lindsjer i min Hjelm,
 og Alt hvad der ret usælt er og slet
 fremstaae som Fjende mod mit Kriger-Rygte.

Hertugen.

Om hun skal reise eller blive kan
 I selv bestemme, men Sagen fordrer Jil,
 og hurtigt Svar; endnu i Nat I reiser.

Desdemona.

I Nat?

Hertugen.

I denne Nat.

Dthello.

Jeg er beredt.

Hertugen (til Senatorerne.)

I Morgen Klokken ni vi mødes her. —
 Dthello, lad en Officier tilbage,
 som Eder bringe kan Jer skrevne Fuldmagt,
 samt flere Ting, som angaae Eders Embed.

Dthello.

Om Eders Naade synes, er min Fandriis,

en Mand af Ærlighed og prøvet Trofskab;
 jeg giver i hans Baretægt min Hustru,
 Befaling, Budskab, Alt hvad Eders Høihed
 vil sende efter mig.

Hertugen.

Lad det saa være.

God Nat til Alle her.

(til Brabantio.)

God Nat Signor.

Hvis Dyd og Storhed kun hos Skønhed boer,
 da er Othello mere Blank end Moir.

Første Senator.

Othello, her, vær god med Desdemona.

Brabantio.

Othello, hav et Die med Din Mage,
 som hun har mig, saa kan hun Dig bedrage.

(Hertugen, Senatorer, Officierer ic. gaae.)

Othello.

Mit Liv paa hendes Trofskab. — Gode Jago,

jeg anbetroeer til Dig min Desdemona,

og beder at Din Hustru følger hende.

Du bringe dem til Cypern snart og sikkert! —

Kom Desdemona, jeg har kun en Time

at offte til vor Kjærlighed og til

at tage Afsked. Tiden venter ikke.

(Othello og Desdemona gaae.)

Roderigo.

Jago.

Jago.

Hvad siger Du, ædle Sjæl?

Roderigo.

Hvad troer Du jeg vil foretage mig?

Jago.

Jeg formoder Du vil gaae til Sengs og sove.

Roderigo.

Jeg vil gaae hen og drukne mig.

Jago.

Derksom Du gjør det, skal jeg herester aldrig mere lide Dig. Du taabelige Menneſke.

Roderigo.

Det er Taabelighed at leve, naar Livet er en Plage; og vi have en Recept paa at doe, naar Døden er vor Læge.

Jago.

Slaut! Jeg har nu beſkuet Verden i fire Gange ſyv Aar, og fra den Tid, jeg kunde ſkjelne en Velgjerning fra en Fjernarmelſe, har jeg endnu ikke fun= det nogen Mand, ſom forſtod at elſke ſig ſelv. For= end jeg vilde drukne mig ſelv af Kjærlighed til en Perle=Hone, vilde jeg heller bytte min Menneſke= Skikkelse bort med en Bavians.

Roderigo.

Hvad ſkal jeg gjøre? Jeg tilſtaaer at jeg ſkam= mer mig ved at være ſaa forelſket; men jeg har ikke Dyd nok til at raade Bod derpaa.

Jago.

Dyd? Sladder! det ligger i os ſelv, om vi ere ſaaledes eller ſaaledes. Bort Legeme er vor Have, og vor Villie er Gartner; hvad enten vi ville plante Nælder eller ſaae Lakſuk; pleie Iſoppen eller luge Timian; nedlægge eet Slags Sæd, eller opſylde den med flere; lade den være ufrugtbar ved Lediggang, eller dyrke den med Vindſkibelighed; Magten og den vilkaarlige Myndighed til at udrette dette ligger i vor Villie. Derſom vort Livs Vægtſkaal ikke havde

et Gran Fornuft til at opreie hvert Gran Sand-
lighed med, da vilde Blodet og vor Naturs Svaghed
ferlede os til at gjøre de vrangeste Slutninger; men
vi have Fornuft for at kjøle vore Tilboieligheder,
Kjødets Drift og vore selvraadige Lyster; derfra slut-
ter jeg at det J kalder Kjærlighed er kun en Spire,
en Pødeqvist.

Roderigo.

Det kan ikke være saaledes.

Jago.

Det er blot Hidsighed i Blodet og en Slap-
hed i Villien. Kom, vær en Mand! Drukne Dig?
Du kan drukne Katte og blinde Hundehvalpe. Jeg
har erklæret mig for Din Ven, og jeg beskjender mig
bunden til Dine Fortjenester med Ankertouge af den
varigste Styrke; jeg har aldrig kunnet være Dig saa
nyttig som nu; fyld Din Pung og følg med i denne
Krig; gjør Dig ukjendelig ved et paataget Skjæg;
jeg siger, fyld Din Pung! Det er umuligt, at Des-
demona kan længe vedblive at elske denne Mohr —
fyld Din Pung — heller ikke Mohren hende. Det
var en voldsom Begyndelse, Enden vil svare til den;
— fyld Din Pung med Penge! — Den Føde, som
nu er ham saa sød som Honning, skal inden kort
Tid blive bitter som Malurt. Hendes Ungdom maa
skifte; naar hun er mæt, vil hun opdage Vildfarelsen
i sit Valg. Hun maa have Forandring, hun maa;
derfor, put Penge i Din Pung. — Dersom Du en-
delig vil have Ende paa Dig selv, saa lad det skee
paa en behageligere Maade, end ved at drukne Dig.
Saml alle de Penge Du kan; dersom Skinhellighed
og et svagt Løfte imellem en omlobende Barbar og
en superfin Venetianerinde ikke er min List og hele
Helvedslanget overlegen, skal Du nyde hende; derfor,
skaf Penge. Pøt i Vold med at drukne Dig; det

er her aldeles paa urette Sted; jeg Du hellere at blive hængt idet Du opnaaer Dit Dnske, end at drukne, uden at naae det.

Roderigo.

Vil Du indestaae for Udsaldet, naar jeg vover paa dette?

Iago.

Du kan stole paa mig. Gaa, skaf Penge. Jeg har ofte sagt Dig, og jeg siger Dig det atter og atter: jeg hader Mohren; min Marsag ligger dybt i Hjertet, Du har ikke mindre Grund. Vi ville forene os i vor Havn imod ham; dersom Du kan gjøre ham til Hare, gjør Du Dig selv en Fornoielse og mig en Spøg. Endnu ere mange Tildragelser skjulte i den Tids Skjød, som skal fødes. Omkring! Gaa; skaf Penge; i Morgen mere. Farvel.

Roderigo.

Hvor skal vi mødes i Morgen?

Iago.

Hos mig.

Roderigo.

Jeg skal være der i Tide.

Iago.

Godt; Lev vel. — Hører Du Roderigo?

Roderigo.

Hvilket?

Iago.

Ikke mere om at drukne sig; forstaaer Du?

Roderigo.

Jeg er forandret; jeg vil sælge mine Godser.

Iago.

Gaa, Gaa; Farvel. Blot Penge nok i Pungen.

(Roderigo gaaer.)

Saaledes Tøsserne min Pung skal fylde;
 thi jeg min vundne Kundskab vilde frænke,
 ifald min Tid paa sliq en Fugl jeg spildte,
 naar det ei Fordeel gav. Jeg hader Mohren,
 og Rygtet gaaer omkring, at i min Seng
 han hvilet har; om dette Sandhed er,
 det veed jeg ei, men handler som om Dvivlen
 var Sikkerhed. Dthello agter mig, —
 desbedre skal mit Anslag paa ham virke,
 og Cassio er Manden. Lad mig see: —
 Alt faae hans Plads, og Hevnen tilfredsstille;
 en dobbelt Niddingstreg, lad see; hvorledes? —
 Først jeg i Dret vil Dthello hviſte:
 Alt Cassio er med hans Viv fortrolig. —
 Smuk er han, og indsmigrende; han let
 mistænkes kan — skabt til at daare Dvinder.
 Dthello, af en aaben, fri Natur,
 troer hver Mand ærlig, der blot synes saa,
 og kan som Vset let ved Næsen ledes. —
 Det er bestemt! — Ved Hjælp af Helveds Magt
 jeg haaber denne Daad at see fuldbragt.

Anden Akt.

Første Scene.

En Søstads paa Cypern. En Plaisform.

Montano og to Adelsmænd.

Montano.

Hvad kan til Sees I see fra Udfigsteden?

Første Adelsmand.

Aldeles intet, Bølgen ruller heit;
jeg kan ei, mellem Himmelen og Havet,
opdage nogen Seiler.

Montano.

Ja, Vinden overlydt har raabt paa Landet;
ei før en Storm saa rystet vore Taarne.
Hvis den saaledes raset har til Sees,
hvad Egeribbeens Læfning splittes ei,
naar Bjerger torne mod dem. Hvad blier Følgen?

Anden Adelsmand.

Adskillelse af Tyrkernes Galeier;
thi stil engang Jer paa fraadflædte Strandbred:
den brede Bolge snyser imod Skyen,
Braadsøerne med hei, utrolig Magt
opkaste Skummet mod den lille Bjørn,
som ville de Nordpolens Vægter slukke.
Jeg aldrig Havet saae i saadant Oprør.

Montano.

Dersom den tyrkiske Udrustning ei
har søgt i Havn, de sikkert ere druknede;
det dem umuligt var at holde Seen.

(En tredie Adelsmand kommer.)

Tredie Adelsmand.

Et Glædens Bud! Der Krig til Ende er,
thi ved Drakens Vold er Tyrkens Planer
tilintetgjort. En Seiler fra Venedig
har seet den største Deel af deres Flaade
som Brag at drive om.

Montano.

Er det bekræftet?

Tredie Adelsmand.

Det Skib som kom, en Veroneser-Sneffe,
er alt i Havnen; Michael Cassio,
Othellos Lieutenant, er i Land alt kommen;
den kampforsøgte Mohr end er til Søes,
med uindskrænket Guldmagt over Cypern.

Montano.

Det glæder mig, det er en værdig Styrer.

Tredie Adelsmand.

Den samme Cassio — endstjendt han taler
med Fryd om Tyrkens Tab — er heist urolig
for Mohrens Sikkerhed; de skiltes ad
i Storm og Uveir.

Montano.

Himlen staae ham bi!

Jeg under ham har tjent; Veltheere er han,
fjæk og frigerdjærv. Vi gaae til Stranden
for at besee det nys ankomne Skib,
og for at holde Udkig med Othello
ud i det Hjerne, hvor det svage Blaae
i Horisonten spiller.

Tredie Adelsmand.

Lad os det;

thi hvert Minut vi gjerne kunne vente
end flere Skibes Ankomst.

Cassio (kommer.)

Jeg takker Jer, I Dens gjæve Helte
at I Dithello hylde. O, lad Himlen
mod Clementerne beskytte ham!
Høit rulled Volgen, da vi skiltes ad.

Montano.

Er han i Sikkerhed ei inden Borde?

Cassio.

Hans Snekke bygget er af stoltest Tommer,
og af bekjendt Forfarenhed hans Styrmand;
derfor mit Haab, skjendt i Uvisshed sygt,
endnu til Redning staaer.

(Raab udenfor.)

En Seiler, en Seiler.

(Nok en Adelsmand kommer.)

Cassio.

Hvad Nyt?

Tredie Adelsmand.

Tom Byen er. Paa Strandens Bred staaer Folket
i tætte Råd, og raaber høit: en Seiler.

Cassio.

Hvis ei mit Haab staaer feil, er det Dithello.

(Skud høres.)

Anden Adelsmand.

De høflig Hilsen sende os med Skud,
det Venner er.

Cassio.

Jeg beder Jer, gaa ned;
bring os sandfærdigt Budskab, hvo der ankom.

(Anden Adelsmand gaaer.)

Montano.

Sig, Lieutenant, mig: er Generalen gift?

Cassio.

Heist lykkelig. Han har en Pige vundet,
som overgaaer Beskrivelse og Rygte.
Hun gjor til Skamme sindrigste Lortaler,
og dette Mesterværk af Skabelsen
besidder hver en Dyd. — Hvad nu? Hvo kommer?

(Anden Adelsmand kommer tilbage.)

Anden Adelsmand.

Han hedder Jago, Generalens Fændrik.

Cassio.

Da har han havt en saare heldig Reise.
Ubeiret, voldsom Sø og Vindens Hyl,
de negne Klipper og de skjulte Banker,
— Førradere, paa Luur mod Skibets Kjel —
som om de havde Sands for himmelsk Skønhed,
har aflagt deres dræbende Natur,
og ladet seile ubehindret, frit
den fromme Desdemona.

Montano.

Hvem er det?

Cassio.

Det er vor høie Herskers Herskerinde,
ledsaget af den mandig kjække Jago,
hvis snelle Fart, een Uge før vi vented,
har bragt ham hid. O Himmel, skjerm Dithello,
og fyld hans Seil nu med Din Almagts Aande,
at han maa snart velsigne denne Havn,
hans Hjerte slaac ved Desdemonas Hjerte,
i vore Sjæle gyde Modets Ild,
og Cypern Tilfredshed bringe. Men see der!
(Desdemona, Emilie, Jago, Roderigo og Felge.)
See Skibets Rigdom stegen er i Land!
I Mand af Cypern, heier Eders Rnæ!

Hil, hil Dig, Frue! Himlens Gunst og Naade
gaae foran, følge, og til begge Sider
omgive Dig!

Desdemona.

Tak tappe Cassio!

Hvad Budskab kan fra min Gemal Du bringe?

Cassio.

Hans Skib kan end ei sees. Saavidt jeg veed
saa er han vel, og vil snart være her.

Desdemona.

Jeg frygter — Siig, hvorledes blev I skilte?

Cassio.

I Striden mellem Belgerne og Skyen
adskiltes vi; men lyt: en Seiler.

(Raab udenfor: en Seiler; der høres Kanonstus.)

Anden Adelsmand.

Det ogsaa Venner er, de give Hilsen
til Havnens Citadel.

Cassio.

See hvem det er.

(Anden Adelsmand gaaer.)

Velkommen gode Vandref;

(til Emilie)

Vær velkommen —

Lad det ei Ederes Taalmod slove, Jago,
naar jeg min Vane følger; alt i Barndom
sigt kjæft Bevist paa Høflighed jeg lærte.

(Han kysser Emilie.)

Jago.

Hvis hun af Læben Eder gav saa meget,
som jeg af hendes Tunge tidt maa døie,
da fik I nok.

Desdemona.

Al, hun ei Mæle har.

Iago.

J Sandhed, altfor meget. Jeg det tilstaaer:
jeg føler det naar jeg har Lyst til Sørn.
For Eders Naade skjuler hun sin Tunge
i Hjertets Rum, og skjælder kun i Tanken.

Emilie.

J har ei nogen Grund at tale saa.

Iago.

Gaa, gaa; J ude ere Malerier,
Stormflokker hjemme, Ratte i Bert Kjøkken;
naar J fornærme — Helgener, men Dævle
naar J fornærmes; Skuespillerinder
i humslig Syssel, men Huusholderster
i Eders Senge.

Desdemona.

Hy, Bagtaler, skam Dig.

Iago.

Jeg er en Tyrk, hvis det ei Sandhed er,
J færdes meer om Natten end om Dagen.

Emilie.

Ei min Lovtale Du forfatte skal.

Iago.

Lad mig ei det.

Desdemona.

Hvad vilde Du da skrive,
ifald Du tildømt blev at rose mig?

Iago.

O, ædle Frue, sæt mig ei paa Prove,
thi jeg er Intet, naar jeg ei er kritisk.

Desdemona.

Kom, et Forseg. — Er Bud til Harnen sendt?

Cassio.

Signora, ja.

Desdemona.

Jeg er ei munter; men mit Hjertes Tilstand
jeg skuffe vil og synes anderledes. —
Nu, Iago, vil Du til at rose mig?

Iago.

Jeg grunder alt, men min Opfindsomhed,
lig Fugleliim til Tag, ved Hov'det klæber;
den river Hjernen ud og Alting med sig.
Men nu min Muse vaandes, saa den føder:
Hun som er skjøn, og som er vilds tillige,
hliint Fortrin lader klogt for dette vige.

Desdemona.

Godt svart! Men om hun nu var styg og aandrig?

Iago.

Hun finder, er hun styg og har Forstand,
en Smuk, som ei det Stygge skue kan.

Desdemona.

Det var værre.

Emilie.

Men om hun nu er smuk og ret ensfoldig?

Iago.

Saa taabelig var Ingen, som var skjøn,
at hun jo fik ved Daarskab sig — en Son.

Desdemona.

Det er gamle ensfoldige Paradoxyer, for at bringe
Marre til at lee i et Olhuus. Hvad for en elen-
dig Fortale har Du til den som er baade styg og en-
foldig?

Iago.

En Styg og Dum paa Jorden findes ei,
som Klogskab jo har bragt paa rette Veie.

Desdemona.

O tykke Ubvidenhed! Du roser det Værste bedst;
men hvorledes vilde Du beromme en virkelig fortjent
Qvinde, som i fast Overbeviisning om sine Fortjene-
ster trodsede Bagtalelsen selv?

Iago.

Hun som var altid skjøn og aldrig stolt,
som flygtig Tunge dog i Skranker holdt;
som var ei glad, skjøndt hun ei mangled Guld,
som fra sit Dufte veg med Pungen fuld;
hun, som fortornet, var for Hvernen fly,
forglemte Uret og lod Vreden flye;
hun som i Viisdom aldrig var saa svag,
at hun en Karpe for en Sild bortgav;
som tænkte selv, men skjulte viist sin Dom;
som efter Beilerhær ei saae sig om:
Hun gavner — paastaar jeg — hun gavner dog —

Desdemona.

Hvorved, hvorved?

Iago.

Ved at opfrestre Drog,
og over Skillings-Dl at holde Bøg.

Desdemona.

O, hvilken høist vrang og afmægtig Slutning?
Vær ikke af ham, Emilie, omendsskjønt han er Din
Husbond. Hvad siger I, Cassio, er han ikke en me-
get ugudelig og frittalende Mand?

Cassio.

Han taler djærvt, min Frue; I maa domme
ham mere som Kriger, end som Moralist.

Iago (affides.)

Han tager hende ved Haanden — Vel talt, —
hvist I kun — Med en Spindelværv saa lille som
denne, vil jeg fange en Blue saa stor som Cassio.

Smil Du kun, — ret saa — Jeg vil fange Dig i
 Din egen Gøstlighed. Ja vist, Du har Ret. — Der-
 som slige Streger berøve Dig Dit Lieutenantsskab,
 havde Du handlet klogere, ikke at kysse Dine tre
 Fingre saa ofte, hvorved Du nu atter vil vise Din
 fine Opdragelse. Fortræffeligt — vel kysset! Meget
 galant, i Sandhed! Gjen Dine Fingre til Læberne?
 Gid de vare Klysteerspreiter for Din egen Skyld.
 (Trompetfrald høres. Høit.) Det er Mohren, jeg
 kjender hans Trompet.

Cassio.

Saa er det virkelig.

Desdemona.

Kom vi vil møde og modtage ham.

Cassio.

See, han kommer!

(Othello kommer med Folge.)

Othello.

O, min Heltinde!

Desdemona.

Elskede Othello!

Othello.

Stor min Forundring er, stor som min Glæde,
 at see Dig her for mig. Fryd for min Sjæl!
 Naar efter hver en Storm sligt Havblis følger,
 lad Vinden rase til den vaagner Døde,
 og Snekken løste sig paa bjergstor Se,
 hei som Olymp, og dukke ned saa dybt,
 som Helved er fra Himlen! O, nu var det
 Lyksalighed at synke; thi jeg frygter
 min Sjæl nu føler slig en Salighed,
 at den uvisse Skjebne ingen Fryd
 lig denne mig kan bringe.

Desdemona.

Gud forbyde

at ei vor Kjærlighed foreges skulde
med vore Dages Tal.

Othello.

Sig Almen, hellige Magter!

Jeg har ei Udtryk for min Salighed;
her standser den, for stor for jordisk Stov.
Gid dette — og gid dette stedse blive

(kysser hende)

den største Misklang mellem vore Hjerter!

Iago (affides.)

Nu stemme I, jeg Strengene vil slappe
jaa at de skurre skal, hvis jeg er ærlig.

Othello.

Kom, vi til Borgen gaae. — Nyt, mine Venner!
vor Krig er endt; thi Tyrkerne er drukned.

Hvor gaaer det gamle Venner her paa Den? —

Man vil Dig ynde her paa Cypern, Elskte.

Jeg har modt meget Venstabs her. Tilgiv mig,
jeg taler uden Sammenhang. Jeg sværmer

ved min Lykksalighed. Min gode Iago,

besorg fra Skibet mine Ting i Land.

Styrmanden bringe Du til Citadellet:

det er en dygtig Mand, hans Mod og Klogt

har Krav paa Agtelse. Kom Desdemona,

Endnu engang, velkommen her til Cypern.

(Othello, Desdemona og Følge gaae.)

Iago (til en af Følget.)

Mod mig i Havnen, jeg kommer strax. (til Ro-
derigo): Dersom Du er tapper; — thi man siger,
at lave Mennecker, naar de elske, antage noget Vædt
i deres Natur, som ikke er dem medfødt — saa her

mig. Lieutenanten besætter i Nat Slotsvagten; men først maa jeg fortælle Dig at Desdemona elsker ham af Hjertet.

Roderigo.

Ham! Det er umuligt.

Iago.

Læg Din Finger saaledes, (lægger sin Finger paa Munden) og lad Din Sjæl blive underrettet. Læg Mærke til med hvilken Hefstighed hun først elskede Mohren, kun for hans Praleri og hans eventyrlige Løgne: vil hun stedse elske ham fordi han kan sladre? Er Du en Smule fornuftig, saa tro ikke det. Hun maa have noget for Diet, og hvad Fryd kan det give hende, at see paa Djævelen? Naar Blodet er blevet fløvt ved Gjefferie, maa der — for atter at opflamme det, og for at give Mættelsen ny Begjærlighed — være udvortes Elstværldighed, Overeensstemmelse i Nar, Sæder og Tæfkelighed; i Alt hvad Mohren favner. I Mangelen af disse fornødne Egenfkaaber, vil nu hendes fine Folelse finde sig bedragen, hun vil begynde at drage Manden svært, faae Væmmelse for og affkye Mohren; Naturen selv vil blive hendes Læremester, og tvinge hende til at gjøre et andet Valg. Naar dette nu er afgjort, (og det er en meget sandsynlig og naturlig Slutning,) hvem staaer saa fremmelig til at nyde denne Lykke, som Cassio? En Slyngel som er godt fkaaren for Tungebaand, med netop saa megen Samvittighed, at han vedligeholder de udvortes Sædeligheds Former, for desto bedre at kunne tilfredsstille sine meest skjulte og letfærdige Lyster? — Ingen — Ingen! — En ustadig, en fin Slyngel, en Leiligheds-Jæger, som selv kan præge og udfinde Fordelte, om de end ikke fremstille sig af sig selv, en djævelst Slyngel. Tilmed er Slyngelen ung og smuk, og har alle de Egenfkaaber, som Daarfskab

og umodent Sindelag spørger efter. En forferist top-
maalt Slyngel, og Vinden har allerede funden ham.

Roderigo.

Jeg kan ikke troe det om hende, hun har det
meest velsignede Hjerte.

Iago.

Belsignet Sladder! Vinen hun drikker er perjet
af Druer. Derjom hun var velsignet, havde hun
aldrig elsket Mohren. Saae Du ikke hvorledes hun
vinkede med den flade Haand? lagde Du ei Mærke
dertil.

Roderigo.

Jo; men det var kun af Hosflighed.

Iago.

Raadhed var det; en dunkel Prolog til hendes
lystne Tankers Historie. De mødtes saa nær med
Læberne, at deres Aande kyssede hinanden. Fordømte
Tanker, Roderigo! naar disse Fortroligheder saaledes
bane Veien, følger Tingen selv og den endelige Ud-
førelse snart bag efter. Men — lad Eder styre af
mig, jeg har bragt Jer fra Venedig. Drag paa
Vagt i Nat, jeg skal besørge Eder Befaling dertil.
Cassio kjender Jer ikke — jeg skal være i Nærheden;
søg Leilighed til at gjøre ham vred, enten ved at
tale for høit, udsætte paa hans Disciplin, eller hvad
anden Marsag I kan udfinde, som Tiden og Om-
stændighederne frembyde.

Roderigo.

Vel.

Iago.

Han er opfarende og heftig, og vil maaskee i
sin Brede slaae efter Eder. Dril ham til han gjør
det, og deraf vil jeg tage Anledning til at bringe
Cyprerne i Dyrer, saaledes at de kun skal lade sig

tilfredsstille ved Cassios Afsettelse. — Dermed skal I have en kortere Reise til Eders Dnsfers Maal, ved de Midler, hvilke jeg da skal have i Hænde for at fremme det; og Forhindringen er fordeelagtigen bortryddet, uden hvilken der ikke var noget Haab om, at vort Forehavende vilde trives.

Roderigo.

Jeg vil søge Leilighed til at udrette det.

Iago.

Derfor indestaaer jeg. Mod mig snart i Citadellet, Farvel, jeg maa besørge hans Ting i Land.

Roderigo.

Farvel.

(gaaer.)

Iago.

At Cassio elsker hende, troer jeg vist; hun ham igjen, — det er ei usandsynligt; og Mohren — omendstjændt jeg hader ham — er af en trofast, blid og om Natur, og bliver sikkerlig for Desdemona en kjærlig Mand. Jeg ogsaa elsker hende, dog ei af Velsyst blot; (stjændt maaskee, jeg staaer til Regnskab og for denne Synd;) men, for en Deel, tilskyndet af min Hævn, da jeg mistroer den kaade Mohr, at have paa min Bildbane jaget. Denne Tænkelig tærende Forgift mit Indre gnaver, og Intet kan og skal mig tilfredsstille, før jeg er lige med ham. Viv for Viv! Men feiler det, vil jeg dog lede Mohren saaledes i Skinsygens Irgang ind, at ei Forstand ham læger. Til det Med — hvis denne Roderigo, som jeg leder i hans Parforce-Jagt, blot holder Hæften — vil jeg vor Michael Cassio tage vist,

beskylde ham for Mohren uden Skaansel;
 — thi Cassio har jeg mistænkt som Dthello —
 og Mohren skal mig elske og belønne,
 fordi jeg plat ud gjør ham til en Udsel,
 og fra hans No til Raseri ham driver.
 Her hviler det; i Tiden det udruges,
 skjult lurer Skurkens Plan til den skal bruges.

(gaaer.)

Anden Scene.

En Gade.

En Herold (kommer med en Bekjendtgjørelse; en-
 deel af Folket følger ham.)

Herolden.

Det er Dthello's, vor ædle og tappre Generals
 Billie, at, i Følge tilforladelige Efterretninger om den
 tyrkiske Flaades fuldkomne Undergang, hver Mand vi-
 ser sin Glæde offentlig, Nogle ved Dands, Andre ved
 Gyrværkeri, eller paa hvilken som helst Maade Enhver
 kan opfinde; thi forinden denne velgjørende Efterretning
 høitideligholder han sin Formaling. Dette bekjendt-
 gøres efter hans Befaling. Alle Slottets Værelser
 ere aabne, og det staaer Enhver frit at give sin Ly-
 stighed Raaderum fra nu af, Klokken fem, indtil den
 slaaer elleve. Himlen velsigne Den Cypern, og vor
 ædle General, Dthello!

(gaaer.)

Tredie Scene.

En Sal paa Slottet.

Dthello, Desdemona, Cassio og Folge.

Dthello.

See efter Bagterne i Aften, Cassio.

Lad os ei overskride Klogskab's Bud;
 men agt paa hvad Maadehold os byder.

Cassio.

Alt Iago har derom Befaling faaet;
men desuagtet skal jeg selv personlig
Alt eftersee.

Othello.

En ærlig Mand er Iago.

God Nat, Michael; naar Dagen gryer i Morgen
jeg taler med Dig — Kom min Desdemona;
nu Frugten moden er, den uden Skarpe
til Nyden kalder os i Elskovs Arme.
God Nat!

(Othello, Desdemona og Følge gaar.)

(Iago kommer.)

Cassio.

Velkommen Iago; vi maae til Bagten.

Iago.

Det er for tidligt, Lieutenant, Klokken er ikke ti
endnu; Generalen tog Afsked saa tidlig af Kjerlighed
til Desdemona; men vi vil ikke laste hende derved;
det er hans første Nat, og hun er en Jupiter værdig.

Cassio.

Hun er en sjelden fortræffelig Kvinde.

Iago.

Dg fuld af Tyrighed, det indestaar jeg for.

Cassio.

O Sandhed! hun er en særdeles æm og blid
Skabning.

Iago.

Hvilket Die hun har! Mig synes ret det udfør-
drer til Strid.

Cassio.

Et indbydende Die, dog synes mig, særdeles
ærbart.

Jago.

Dg naar hun taler, er det ikke en sand Kjærligheds Udfordring?

Cassio.

Hun er i Sandhed luttet Fuldkommenhed.

Jago.

Vel. Meget Held til deres Bryllupsnat! Kom, Lieutenant! jeg har en Flaske Vin, og her uden for er et par cypriske Dnglinge, som gjerne vilde have en Leilighed til at drikke den sorte Dithellos Staal.

Cassio.

Ikke i Aften, min gode Jago, jeg har et meget svagt Hoved, og jeg vilde ønske, at Høflighed havde udfundet en anden Maade at forlyste sig paa.

Jago.

De ere vore Venner; kun eet Bæger, jeg vil drikke for Eder.

Cassio.

Jeg har i Aften kun druffet eet Bæger, blandet med Vand, og see hvad Forandring det har gjort paa mig. Det er uslykkeligt for mig at jeg Intet kan taale; jeg vover ikke at sætte min Svagbed paa nogen yderligere Prøve.

Jago.

Si hvad! Det er Glædens Nat! Cyprerne ønske det.

Cassio.

Hvor ere de?

Jago.

Her uden for, jeg beder Jer, kald paa dem.

Cassio.

Jeg vil gjøre det; men meget ugerne.

(Cassio gaaer.)

Jago.

Hvis jeg ham end eet Bager kan paanedé,
til det han alt i Aften druffet har,
saa bliver han saa fuld af Riv og Trætte,
som nogen Truc-Hund. Nu Roderigo,
min syge Nar, af Kjarlighed fortunlet,
i Aften har nedsvælget mangen Flaske
paa Desdemonas Held; han er paa Bagt;
de trende Cyprier, — opbrusende,
til Strid for deres Hære saa beredte
som Elementerne — er alt halv drukne.
Nu mellem denne Flok af Svirebrodre
jeg i en Strid, som kan fornærme Den,
let leder Cassio; — dog tys, de komme.
Hvis rigtig Udgang denne Indgang følger,
da seiler stolt min Vaad paa Medgangs Volger.
(Cassio kommer tilbage med Montano og flere Adels-
mand.)

Cassio.

Bed Himlen, de have allerede givet mig en
Nuus.

Montano.

J Sandhed, kun en lille; ikke over en halv
Pot, saa sandt jeg er en Kriger.

Jago.

Holla, Viin!

(syrger.)

Kom Venner, med Vægrene flinker,
kom Venner, med Vægrene flinker,
en Kriger er en Mand,
ham Livet er et Spand,
ham Vinen til Glæderne vinker.

Viin, Dreng!

(Viin bringes.)

Cassio.

Ved Himlen, en herlig Sang.

Jago.

Jeg har lært den i England, der er de mægtigste Drankere. De Danske, de Tydske, de tykmaavede Hollændere — pyt — i at drikke staae de alle tilbage for Engelsen.

Cassio.

Er Engelsen saa erfaren deri?

Jago.

Ja glubst. Det er ham en let Sag at drikke med en Dansk til han ligger død som en Sild, han sveder ikke ved at faae Bugt med en Tydsker, og Hollænderne maae kaste op, før end den næste Kande kan fylde.

Cassio.

Paa vor Generals Sundhed.

Montano.

Det er just min Mening, Lieutenant, jeg vil gjere Bæst.

Jago.

O Du velsignede England!

(syrer.)

Kong Stephen mægtig, ei beleven,
gav kun en Krone for sin Brog,
dog fandt han Prisen overdreven,
og kaldte Skræderen — et Drog.

Han var beremt og kjæk tillige;

Du ringe og uhæderlig.

Kun Stoltthed styrter Land og Rige —

i pjaltet Vams Du svøbe Dig!

Mere Viin, Holla!

Cassio.

Den Sang er endnu fortræffeligere end den forrige.

Jago.

Vil I høre den endnu engang?

Cassio.

Nei; thi jeg holder Den sin Bestilling uærdig, som kan foretage slige Ting. Vel, Himlen er over os alle, og der er Sjæle som blive salige og Sjæle som ikke blive salige.

Jago.

Det er sandt, gode Lieutenant.

Cassio.

For min Deel — men uden at træde Generalen eller nogen Mand af Stand for nær — jeg haaber ogsaa at blive salig.

Jago.

Og jeg med, Lieutenant.

Cassio.

Med Eders Tilladelse, ikke forend jeg; thi Lieutenanten maa blive salig forend Hændriken. Vi vil ikke tale mere herom, lader os gaae til vore Forretninger. — Tilgiv os vore Synder! — Kom, I Herre, lader os passe vor Dont — troer ikke at jeg er fuld; der staaer Hændriken; — dette er min høire Haand, og dette er min venstre Haand. Jeg er ikke drukken, jeg kan baade staae og tale ret godt.

Alle.

Overmaade godt.

Cassio.

Ja meget godt, derfor maae I ikke troe at jeg er bestjænket.

(Gaaer.)

Montano.

Til Slotsgaarden, I Herrer; kom, lader os besætte Bagterne.

Jago.

J vift ei kjender ham, som nylig gif; —
han er Soldat, og værdig er at stride
ved Siden af en Cæsar; men hans Feil
staaer med hans Fortrin i bestandigt Solhverv,
og lige varig begge; det er Skade!
Jeg frygter — da han har Othellos Tillid, —
at han engang, i en uheldig Stund
vil ryste Den.

Montano.

Er han ofte saa?

Jago.

Det stedse er Prologen til hans Sønn;
han vaage kan imens Tidsmaaleren
kan tvende Gange Skiven løbe rundt,
naar Vinen ei i Blund ham bugger.

Montano.

Godt

om Generalen herom Kundskab fik!
Maaskee han seer det ei; hans ædle Hjerte
kun skatter Cassios gode Egenskaber,
og ei hans Feil og Laster skue kan.
Er det ei sandt?

(Roderigo kommer.)

Cassio (atfides.)

Hvorledes, Roderigo?
jeg beder Eder, skynd Jer, efter ham!

(Roderigo gaaer.)

Montano.

Og det er Skade, at den ædle Mohr
saa vigtigt Embed, som sin Nærmeste,

betroer til Een med sli^g indgroet Lyde.
 Alt underrette ham derom i Tide
 var ærlig Daad.

Jago.

Jeg ei, for hele Den;
 jeg elsker Cassio, og vil gjøre meget
 for hans Helbredelse; men hør, hvad Larm?

(Raab udenfor): Hjelp! Hjelp!

(Cassio kommer tilbage og følger Roderigo.)

Cassio.

Du Slyngel! Skurk!

Montano.

Hvad er paa Færde, Lieutenant?

Cassio.

Den Ridding, der vil lære mig min Pligt!
 jeg i en Flaske vil ham banke ned.

Roderigo.

Hvem? Mig!

Cassio.

Du mukker, Slyngel!

(slaaer efter Roderigo)

Montano

(vil holde ham tilbage.)

Gode Lieutenant,

jeg beder Jer, hold inde.

Cassio.

Skjet Jer selv,
 hvis ei, jeg lægger til Jer over Kjaeben.

Montano.

Kom, I er drukken.

Cassio.

Drukken!

(De sægte.)

Jago (affides til Roderigo.)

Bort, siger jeg,
Skynd Eder bort, gaa ud og gjer Allarm.

(Roderigo gaar.)

(høit) Nei, gode Lieutenant — Stille, Venner, Stille!
Hjelp! Lieutenant, Hjelp! — Montano, Rolig!
I Herrer, hjelp — her er en deilig Vagt! —

(Klokkerne lyde.)

Hvem ringer med Stormkloffen? Holdt, for Djævlén!
I Dyrer bringes Byen — Lieutenant, rolig!
Skam I paadrager Jer.

(Dthello kommer med Følge.)

Dthello.

Hvad er paa Færde?

Montano.

Jeg bløder mig tildøde; — han skal døe!

(vil angribe Cassio.)

Dthello.

Vær rolige, hvis Livet er Jer kjær.

Jago.

Holdt, Lieutenant, holdt! — Montano, holdt! — I

Herrer —

Har Pligtens Bud og Stedet I forglempt?
Holdt! Generalen taler; — Skammer Eder!

Dthello.

Holla! Hvorledes? Hvem har yppet Trætten?

Er vi nu Tyrker vordne, og udrette

hvad Himlen har forbudet Ottomannen?

O Skjændsel! Ender sliq barbarisk Riv!

Den som sig rører for sit Nag at fremme,

hans Liv er endt, han falde paa sin Gjerning!

O stands den Klokkelyd, den Dens Følt

fra vante Hvile skræmmer. Hvad er hændet?
 Tal, gode Jago, Du er bleg af Sorg;
 hvør har begyndt? Er jeg Dig kjær, siig Sandhed?

Jago.

Jeg veed det ei, de nylig vare Venner
 paa Posten her, som Brud og Brudgom enige,
 der Sengen søge vil; men strax derpaa
 (som om en ond Planet dem røved Sandten)
 med dragne Sværde mod hinandens Bryst
 de staae i blodig Strid. Jeg veed ei ret
 Begyndelsen til denne lede Trætte,
 men ønsker, at jeg paa en ærlig Balplads
 de Fodder havde mistet, som mig bragte
 liig en Deeltager hid.

Dthello.

Siig frem, Michael,
 hvør har saaledes Du Dig selv forglemmt?

Cassio.

Jeg beder, tilgiv mig, jeg kan ei tale.

Dthello.

Montano, I var stedse velopdragen;
 Jer Verden priste som en sædelig
 og ædel Ungling, Eders Navn er stort
 i visest Dommers Mund; hvør gaaer det til,
 at I befudler Eders skønne Rygte,
 og offer Roes, Berømmelse og Ære
 for Navn af Rattesvarmer? Svar herpaa.

Montano.

Jeg haardt er saaret, værdige Dthello;
 men Jago, Eders Officier, kan si
 — imens jeg sparer Død som nu mig smerte —
 alt hvad jeg veed; ei heller veed jeg noget
 Urigtigt jeg har yttret eller gjort,

saafremt ei Selv-Dmsorg er stundom Last,
og Eget-Forsvar skal en Brøde være,
naar Voldsomhed angriber.

Othello.

Nu ved Himlen!

mit Blod begynder voldelig at svulme,
og Lidenfkap, som har Fornusteu fuet,
vil gribe Roret brat. Hvis jeg mig rører,
og løfter kun min Arm, den Bedste af Jer
skal synke for min Brede. Stig paa Stand,
hvo disse Optoier nu har begyndt;
og den, som er beruisslig Skyld deri,
mit Venskab take skal, om han end var
min Twillingbroder. — I en krigerisk Vy,
uroelig end, hvert Hjerte fuldt af Frygt,
ved natlig Stund at yppe Riv og Tvedragt
paa Bagten, som skal Sikkerheden vogte!
Uffskyeligt! Stig Jago, hvo begyndte?

Montano.

Hvis Du for Gunst, for Venskab eller Slægtfkap
udfiger mindre eller meer end Sandhed,
Du er ei Kriger.

Jago.

Trist mig ei saa haardt:

Jeg for vil rive Tungen af min Mund,
end Michael Cassio den skulde skade;
dog haaber jeg, at ved at følge Sandhed
han lider ei. — Saa er det, General:
Imedens jeg med Montano stod og talte,
kom der en Karl, som raabte heit om Hjelp,
og Cassio fulgte ham med draget Sværd,
for ham at tugte; denne Herre nu
til Cassio gif og bad ham vorde rolig,
og jeg den Skrigende forfulgte selv

at Byen ei skal angstes ved hans Raab
 (som skete virkelig). — Han, rap til Fods,
 undlob mit Med; jeg vendte strax tilbage,
 da her jeg horte Raarde=Stød og Klirren,
 og Cassio bande heit, som aldrig jeg
 før denne Nat har hørt. Da jeg nu kommer
 tilbage strax, jeg fandt dem mod hinanden,
 med Stik og Stød, saaledes som de vare,
 da Eder's Raade selv dem skilte ad.
 Om dette jeg ei mere kan berette,
 men Mænd er Mænd, den Bedste kan sig glemme;
 skjøndt Cassio gjorde ham maaskee lidt Uret, —
 i Hefstighed man slaaer sin bedste Ven, —
 dog troer jeg sikkert, Michael Cassio blev
 af ham som flygted haardere fornærmet,
 end Taalmod bære kan.

Othello.

Jeg veed, min Jago,
 Din Ærlighed; Dit Venskab mildner Sagen
 for Cassio — Jeg, Cassio, er Din Ven;
 men Du ei langer er min Officier. —

(Desdemona kommer med Følge.)

See, er min Desdemona bleven vækket?

(til Cassio.)

Du et Exempel vorde skal for den,
 som bryder Krigstugt.

Desdemona.

Hvad er handet, Elskte?

Othello.

Nu Alt er vel, min Brud, følg med til Hvile.

(til Montano.)

Jeg Løge være vil for Eder's Saar;
 Han bringes til sit Hjem. — Her, gode Jago,

see til at alt i Staden er i Orden,
bring dem til No, som er ved Larmen skrækket. —
Kom Desdemona; det er Krigsmands Liv,
at Slumren brydes af ved Kamp og Riv.

(Alle gaar uden Iago og Cassio.)

Iago.

Er I saaret, Lieutenant?

Cassio.

Ja, ulægeligt.

Iago.

Det forbyde Himlen!

Cassio.

Mit gode Navn, mit gode Navn! O, jeg har
tabt mit gode Navn! Jeg har tabt den u dødelige
Deel af mig selv, og hvad der er tilbage er kun dy-
riff. Mit gode Navn, Iago, mit gode Navn.

Iago.

Jeg troede, saa sandt jeg er en ærlig Mand,
I havde faaet noget legemligt Saar; det var langt
farligere end det gode Navn. Det gode Navn er et
tomt og yderst falsk Hjerneskind, som oftest erholdt
uden Fortjeneste, og tabt uden Skyld. I har i Grun-
den intet godt Navn tabt, naar I ikke selv indbilder
Eder det. Tro mig, Ven, der er Midler til at vinde
Generalen igjen. Han er kun lidt forterret paa
Eder, mere af Politik end af Brede, just som naar
En slaar sin logrende Hund for at skrælle en over-
modig Løve; fald ham til Fode og han bliver atter
Ederes Ven.

Cassio.

Jeg vil heller bede om at blive foragtet, end
bedrage en saa god General med en saa slet, saa for-
drunken og saa usorgsamt Officier. Fordrungen? og

sludde som en Papegeie? og skræde, og sværge? og skjælde? og snakke dumt Tøi med Gns egen Skygge? O, Du Vinens usynlige Aand, dersom Du intet Navn har, hvorved man kan kjende Dig, saa lad os kalde Dig — Djævel!

Jago.

Hvem var det, som J forfulgte med Sværdet? Hvad havde han gjort Eder?

Cassio.

Det veed jeg ikke.

Jago.

Er det muligt?

Cassio.

Jeg erindrer en Hoben Ting; men intet tydeligt: en Strid, men ikke hvorfor. O, at man kan faae en Fjende i sin Mund, der bortstjæler Gns Hjerte! O, at vi kan ved Forlystelse og Glæde, Nattesviir og Stoien omstabe os selv til Usmælende.

Jago.

Men nu er J jo ret vel; hvorledes er J saa pludselig kommet Eder?

Cassio.

Det har behaget Djævelen: Drukkenskab, at vige Pladsen for Djævelen: Forbittrelse. En Usfuldkommenhed viser mig en anden, og bringer mig til plad ud at foragte mig selv.

Jago.

Du er for streng en Sædelærer. Som Tiden, Stedet og Landets Tilstand nu er, kunde jeg have ønsket det ei var handet: men skeet er skeet, derfor, see til at arbejde for Eders eget Bedste.

Cassio.

Jeg vil bede om min Plads igjen; han vil

fortælle mig at jeg er en Druffenboldt, hvis jeg havde saa mange Munde som Hydra, vilde et saadant Svar stoppe dem alle. Nu at være en fornuftig Mand, derpaa en Nar, og strax efter et umalende Dyr! O affkyeligt! Ethvert Bager man drifter for meget, er forbandet, og dets Indhold er — Djævelen.

Jago.

Snak; God Viin er en god selskabelig Ting, naar den bruges vel; tael ikke mere imod den. Jeg haaber, gode Lieutenant, I er overbevist om, at jeg er Eders Ven.

Cassio.

Jeg har havt Prover derpaa. Jeg, druffen!

Jago.

I, og ethvert levende Menneſke kan nu og da blive druffen. Jeg vil fortælle Jer hvad I ſkal gjøre. Vor Generals Huſtru er nu General; jeg udtrykker mig ſaaledes, da han har ganſke hengivet ſig til Beſkuſe af og Opmærſomhed for hendes Gude og Guldſkommenheder. Betro Jer aabenhjertig til hende, vær paatrængende; hun vil hjelpe Jer til Eders Plads igjen, hun er af et ſaa godmodigt, aabent og velſignet Sindelag, at hun vil holde det for en Plet paa hendes Tankemaade ei at gjøre mere end hun bliver bedet om; overtal hende til at ſammenſøie dette brudte Led imellem hendes Huſbond og Eder, og jeg vædder alt hvad jeg eier imod hvilken Ting I vil nævne, at Eders Venſkab ſkal knytte ſig endnu faſtere end tilſorn.

Cassio.

I raader mig godt.

Jago.

Jeg forſikrer Eder derom, ved mit Venſkabs Oprigtighed og min velmeente Œrlighed.

Cassio.

Derom er jeg overbeviist; i Morgen tidlig vil jeg besøge den dydige Desdemona om at paatage sig dette for mig; jeg misstrivler om hele min Lykke, hvis den svigter mig her.

Jago.

J har Ret. God Nat, Lieutenant, jeg maa til Vagten.

Cassio.

God Nat, ærlige Jago.

(Cassio gaar.)

Jago.

Og hvo tør nu vel kalde mig en Slyngel? Naar dette Raad er frit, og ærligt givet, sandsynligt, og den rette Veie i Sandhed at vinde Mohren atter; thi med Lethed den milde Desdemona kan bevæges til ærlig Ven. Som Elementerne hun er velgjørende, og Mohren villig fraspargler sig for hende Daabens Pagt, med Segl og Sikkerhed for sin Forløsning. — Hans Sjæl saaledes lanket er til hendes, at hun kan gjøre, lade hvad hun vil, og efter eget Lykke spille Gjet med Mohrens Svaghed.

Er jeg da en Slyngel, at raade Cassio denne gjenne Veie ret til hans Dnskes Maal? Du Helveds Gudsdom Naar Dine Djævl vil for Alvor synde, i himmelsk Skikkelse de friste først, som jeg nu her; thi medens denne Nar om hendes Forbøn beder Desdemona, og hun med Iver for ham trygler Mohren, Skinsygens Gift jeg gyder i hans Dre:

at Kjødets Lyst kun virker hendes Forbøn.
 Jo meer hun sig anstrænger for hans Vel,
 jo mere vil hun dræbe Møhrens Tiltro.
 Saaledes hendes Dyd med Beg jeg svarter,
 og hendes Godhed være skal det Næt,
 som Alle fange skal. — Hvad, Roderigo?

(Roderigo kommer.)

Roderigo.

Jeg følger med her paa Jagten, ikke som en
 Hund, der jager, men som en, der formerer Larmen.
 Mine Penge ere næsten borte, jeg har i Næt saaet
 dygtig Prygl, og jeg tænker at Udfaldet bliver, at jeg
 saaer en Smule Erfarenhed for al min Uleilighed, og
 at jeg med en tom Pung og lidt mere Vid vender
 tilbage til Venedig.

Iago.

Hvor den en Staffel er, som mangler Taalmod!
 Hvad Saar kan læges uden grædeviis?
 Vid driver Barket kun og Trolldom ei,
 og Vid af rette Time er afhængig.
 Gaaer det ei godt? Dig Cassio slaget har,
 og Du for disse Prygl har ham caaseret.
 Vel mange Ting i Skyggen trives bedst;
 men Frugt, som blomstrer først, bli'er tidligst moden.
 Hav Taalmod kun. — Men det er Morgen alt;
 ved Nydelse og Arbeid kortnes Tiden.
 Bortseer Dig strax, gaa flur i Dit Qvarteer,
 Bort, siger jeg, Du snart skal høre mere;
 Nu gaa Din Vel. (Roderigo gaaer.)

So Ting udrettes maae:

min Hustru skal formaae sin Herskerinde,
 at tale Cassios Sag, jeg driver hende;
 derpaa jeg Møhren vil tilside skaffe
 og bringe ham, saa netop Michael Cassio

han træffer hos sin Hustru: Det maa prøves, —
ved lunkent Dphold skal ei Lysten sleeves.

(gaaer.)

Credie Akt.

Første Scene.

Uden for Borgen.

Cassio med nogle Musikantere.

Cassio.

Spil, Karle, her, jeg vil forskyde Eder,
ret noget smukt og kort, som hilse kan
god Morgen paa vor ædle General.

(Musik. Narren kommer.)

Narren.

Siger mig, Karle, have Eders Instrumenter været i Neapel, siden de snakke saaledes igjennem Narren?

Første Musikant.

Hvorfor det?

Narren.

Jeg beder Jer, ere disse ikke Blæse-Instrumenter?

Første Musikant.

Jo vist ere de.

Narren.

O, derved hanger en Hale.

Første Musikant.

Hvorved hanger en Tale?

Narren.

En Hale, siger jeg, ved mangt et Blæse-Instrument, saavidt jeg veed. Men her er Penge for Eders Umage; Generalen lider Eders Musik saa godt, at han beder Jer, ei at gjere mere Stei med den.

Første Musikant.

Vel, saa vil vi holde op.

Narren.

Dersom I har nogen Musik, som ikke kan høres, saa spil op igjen; men hvad det angaaer, at høre Musik, deraf er Generalen ingen synderlig Elsker.

Første Musikant.

Vi have ingen saadan Musik.

Narren.

Saa stik Piben i Sækken, for jeg vil videre frem. Gaa! Forvind! Bort!

(Musikanterne gaae.)

Cassio.

Hør Du, min ærlige Ven?

Narren.

Nei, jeg hører ikke Eders ærlige Ven; jeg hører Eder.

Cassio.

Jeg beder Dig, hold op med Dine Narrestreger. Der er et lille Guldstykke for Dig. Dersom det Fruentimmer, som følger Generalens Hustru, er tilstede, fortæl hende da, at der er en vis Cassio, som udbeder sig Tilladelse til at tale med hende. Vil Du udrette dette?

Narren.

Hun er tilstede, jeg skal bringe til hendes Kundskab, at I ønsker hun skal være tilstede her.

(gaaer.)

Cassio.

Gjør det, min Ven.

(Iago kommer.)

Som I var kaldet, Iago.

Iago.

Hvordan? I har til Sengs ei været end?

Cassio.

Nei, Dagen brød alt, før vi skiltes ad.

Jeg var saa dristig nu at sende Bud
til Eders Vif; jeg hende bede vil,
at hun mig til den ædle Desdemona
kan skaffe Udgang.

Iago.

Strax jeg sender hende;
og jeg vil see, at drage Møhren bort,
at I kan mere frit forklare Jer.

(Iago gaaer.)

Cassio.

Jeg takker Eder. — Selv en Florentiner
jeg aldrig før har kjendt saa god og ærlig.

(Emilie kommer.)

Emilie.

God Morgen, gode Lieutenant, Eders Uheld
mig smerter dybt; men Alt kan blive godt.
For Eder Desdemona taler syndigt,
men Møhren svarer hende: Den I saared
har et udmærket Navn paa Cypern her,
og mægtigt Tilhang; Klogskab byder ham
at gibe Eder Afsted; men han paastaar,
han elsker Eder, at hans eget Venkab
er noksom Eders Talsmand, for at tage
Jer an igjen, naar Leilighed sig byder.

Cassio.

Dog, hvis I troer det passende kan skee,
jeg beder Jer, at skaffe mig den Gunst,
at tale kort med Desdemona ene.

Emilie.

Følg med, og jeg et Sted anviser Eder,
hvor Eders Hjerte I kan aabne frit.

Cassio.

Og jeg af Hjertet inderligt Jer takker.
(De gaae.)

Anden Scene.

Et Værelse paa Borgen.

Othello, Iago og Adelsmand.

Othello.

Giv Skibets Fører, Iago, disse Breve,
og bed ham bringe Hilsen til Senatet.
Du siden møde mig paa Tæstningen,
did hen jeg gaaer.

Iago.

Skal skee, min General.

Othello.

Skal vi, I Herrer, Værkerne beskue?

Adelsmand.

Vi følge med som Eders Naade byder.
(De gaae.)

Tredie Scene.

Udenfor Borgen.

Desdemona, Cassio og Emilie.

Desdemona.

Vær vis paa, gode Cassio, jeg vil gjere,
alt hvad min Forbøn mægter til Dit Bedste.

Emilie.

Alt ja, min ædle Frue; thi det smelter
min Husbond dybt, som angik det ham selv.

Desdemona.

Det er en ærlig Karl, — men tvivl ei, Cassio,
at I og min Gemal jo knyttes skal
ved Venstabs Baand, som før.

Cassio.

Min ædle Frue.

Hvad der af Michael Cassio end vorde skal,
saa bli'er han Eder stedse hoit forbunden.

Desdemona.

Jeg takker Jer; I elsker min Gemal,
I lange kjendte ham; thi vær forsikkert,
han skal fra Eder sig ei fjerne længer
end Klogskab byder ham.

Cassio.

Og, ædle Frue,

men Politiken kan saa lange vare,
og af saa fin og vandig Føde næres,
hvad eller tære paa saa mange Biting,
til Pladsen, mens jeg borte er, besattes,
og Generalen min Tjenstiver glemmer.

Desdemona.

Frygt ei derfor. Emilie er mit Bidne,
Din Plads jeg Dig forsikrer, vær Du rolig;
hvad jeg i Venstabs lover, holder jeg
til sidste Punct. Han skal ei kjende Ro,
han vaage skal til han bli'er seielig;
min Ben skal plage ham; hans Seng en Skole,
hans Maaltidsstund et Skriftemaal skal være.
Jeg Cassios Sag i hvad han foretager
indblande vil; derfor vær rolig, Cassio;

Din Talsmand heller lade vil sit Liv,
end hun sit Løste spiger.

(Othello og Iago lade sig see i Graastand.)

Emilie.

Edle Frue,

her kommer Generalen.

Cassio.

Jeg mig bukker

ydmygst til Afsked.

Desdemona.

Vi, og hør mig tale.

Cassio.

Ei nu, min Frue, jeg er slet tilmode,
usikkert til at handle for mig selv.

Desdemona.

Vel, vel da, gjør som Eder tykkes bedst.

(Cassio gaaer.)

Iago.

Ha! det jeg lider ei.

Othello.

Hvad siger Du?

Iago.

Slet intet, eller — jeg det veed ei selv.

Othello.

Var det ei Cassio, som forlod min Hustru?

Iago.

Cassio? Sikker ei, jeg kan ei troe,
at han vil liste bort sig som en Tyv
ved Eders Ankomst.

Othello.

Dog troer jeg, det var ham.

Desdemona.

Hvor gaaer det, min Gemal? Jeg talte nys
med En som beiler til Jer Naade, med en Mand
som ved Jer Brede lider.

Othello.

Hvem er det?

Desdemona.

Jer Lieutenant Cassio. O, min elskte Husbond,
hvis jeg har nogen Magt at røre Jer,
J række Haanden til Forsoning ham;
thi hvis han ikke elsker Eder trofast
og seiled af Uklogskab, ei med Forsæt,
kan jeg ei demme om et ærligt Ansigt.
Kald ham tilbage, Elskte.

Othello.

Gif han nu?

Desdemona.

Ja, saa ydmyget, at han efterlod
endeel af sin Bekymring i mit Hjerte;
jeg lider med ham, o kald ham tilbage.

Othello.

En anden Gang, ei nu, min Desdemona.

Desdemona.

Men snart?

Othello.

For Din Skyld, Elskte, snart.

Desdemona.

Ved Nadværtiden?

Othello.

Nei, i Aften ei.

Desdemona.

J Morgen Middag da?

Dthello.

Jeg er ei hjemme,
med Hovedsmandene jeg spise skal.

Desdemona.

Da Morgen=Aften eller Tirsdag tidlig,
paa Tirsdag=Middag, Aften, Onsdag=Morgen;
Nævn Tiden blot, lad den ei overskride
tre fulde Døgn. Han er saa angersuld;
dog er hans Feil, sædvanligviis bedomt,
— hvis ei Krigstugten fordrer et Exempel
iblandt de Bedste — næsten intet Feilstrin,
som Straf fortjene kan. Naar maa han komme?
Dthello, tal! Ei noget er paa Jord,
jeg kunde nægte Dig, isald Du bad;
ei heller staae i Trivl. Den Cassio,
som beilede for Dig, og mangen Gang,
naar jeg har talet om Dig lidt ugunstig,
Dit Forsvar tog! Ham med Dig at udsone
jeg tænkte ei saa svært. Tro mig, jeg kunde —

Dthello.

Ei meer derom; han komme naar han vil,
Dig kan jeg intet nægte.

Desdemona.

Du bønherer,
som bad jeg Dig at drage Handsker paa,
at pleie Dig, at vogte Dig for Kulden,
hvad eller agte paa Dit eget Vel.
Nei, naar jeg en Begjæring bringer Dig,
hvormed Din Kjærlighed jeg ret vil prøve,
da maa den være vægtfuld og ret vanskelig
at tilstaae.

Dthello.

Dig jeg kan jo intet nægte;
men nu jeg beder Dig, min Elskede,
lad med mig selv en Stund mig være ene.

Desdemona.

Skal jeg det afflaae? Nei, Farvel, min Husbond.

Othello.

Farvel, min Desdemona, snart jeg følger.

Desdemona.

Emilie, kom. — Gjer som Du synes bedst, jeg er tilfreds med hvad Du end beslutter.

(gaaer med Emilie.)

Othello.

Du hulde Sjæl! Fordærvelse mig ramme, naar jeg Dig elsker ei; da bryde atter det gamle Chaos ind.

Iago.

Min General —

Othello.

Hvad vil Du, Iago?

Iago.

Har Michael Cassio kjendt Eders Kjærlighed, dengang I beilede?

Othello.

Gra først til sidst; men hvorfor spørger Du?

Iago.

Kun for at tilfredsstille mine Tanker, ei videre.

Othello.

Hvad er Din Mening, Iago?

Iago.

Jeg tænkte ei, han var bekjendt med hende.

Othello.

Jo vist, og han gif øste mellem os.

Iago.

Nei virkelig?

Othello.

Ja, hvorfor har Du Tvivl?
Er han ei ærlig?

Iago.

Ærlig, ædle Herre?

Othello.

Ja, ærlig?

Iago.

Jo, saaavidt jeg veed, det er han.

Othello.

Hvad tænker Du da, Iago?

Iago.

Tænker, Herre?

Othello.

Ja, tænker; han, ved Himlen, er mit Ekko,
som om der i hans Bryst laa et Uhyre,
for rædselsfuldt at see. Du mener noget;
Du sagde nylig: Jeg det lider ei,
da Cassio gif; Siig, hvad Du lider ei?
Da jeg fortalte Dig, han var mit Raad
dengang jeg beilede, Du raabte: Virkelig?
og sammmentrak og rynkede Dit Bryn,
som om en rædsom Tanke i Din Hjerne
sig havde dannet. Hvis Du elsker mig
saa siig Din Mening frem.

Iago.

Min ædle Herre,

J veed jeg elsker Eder.

Othello.

Ja, jeg troer det;
og just fordi Du er en ærlig Karl,
som veier Ordet for Du gi'er det Mande,
just derfor skrække mig de korte Uddrud;

thi sligt er for en falsk og utro Ridding
en vanlig List; men den Rettefærdige
forraader derved Kamp og Strid i Hjertet,
som det ei tæmme kan.

Jago.

For Michael Cassio,
jeg sværge vil, jeg troer han ærlig er.

Othello.

Det troer og jeg.

Jago.

Mænd burde være hvad de synes,
og ikke synes det, de ikke ere.

Othello.

Sa sandt, Mænd burde være hvad de synes.

Jago.

Derfor er Cassio vist en Hadersmand.

Othello.

Du Dig udtrykker skjult; jeg beder Dig,
tal frit med mig som med Din egen Sjæl.
Slig hvad Du troer, og giv den værste Tanke
det værste Udtryk.

Jago.

O, tilgiv mig, Herre,
skjendt jeg ved hver en Pligt til Jer er bunden,
har jeg den samme Frihed dog som Slaven.
Min Tanke yttre! — Sæt at den er falsk! —
Hvor er det Slot, som stundom en Uværdig
betræder ei? Hvo har et Bryst saa luttret,
at ei en ureen Tanke sig indsniger
og stundom tager Plads paa Hjertets Domstol,
ved Siden af den bedre Dommeerne?

Othello.

Du, Jago, er Forræder mod Din Ven,

naar Du ham troer bedragen, og ei vælger
hans Dre til Fortrolig af Din Tanke.

Jago.

Jeg beder Jer — da jeg kan gjette feil,
især da det er min Natur at speide
Forbrydelse, og tidt min Nidsjærhed
Bedrag kan finde der, hvor intet er —
Derfor jeg beder Jer, ei lægge Mærke
til nogen Slutning, der er saa usikker,
og aldrig danne Jer en dunkel Tvivl
af saa usikker, vakkende Formodning.
Det var for Eders Fred og No ei godt,
ei for min Urlighed og for min Klogskab,
at lade Eder skue mine Tanker.

Othello.

Hvad mener Du?

Jago.

For Mand og Kvinde er et ærligt Navn
dog Sjælens uskatteeligste Juvel;
den som mit Guld bortstjæler, stjæler Tant:
et usselt Gran; det var mit, det er hans,
det har af Tusinder en Slave været;
men han, som rover mig mit gode Navn,
betraner det, som ei beriger ham,
og mig gjør arm i Sandhed.

Othello.

Bed Himlen, jeg vil vide hvad Du tænker.

Jago.

J kan det ei, var dette i Jer Haand,

(pegende paa Hjertet.)

ei heller skal J medens det er mit.

Othello.

Ha!

Iago.

O, vogt Jer for Skinsyge, ædle Herre,
 det irrgroen-viede Uhyre, som
 sig stedse selv fortærer. O, lykkelig
 er den bedragne Egtemage, som
 vis paa sin Død den Skyldige ei elsker —
 men hvilke Helved-Timer tæller han,
 som elsker høit og tvivler, som mistænker
 og elsker dog af Hjertets hele Bylde.

Othello.

O Glendighed!

Iago.

Arm og tilfreds, er riig og meer end riig;
 men største Riigdom selv er arm som Vintren,
 for ham, som stedse Fattigdommen frygter.
 O Himmels, Du bevare Mines Hjerter
 fra fuul Skinsyge!

Othello.

Hvad betyder dette?

Troer Du jeg leve vil et skinsygt Liv,
 og i Mistanke følge Maanens Berlen?
 Nei, nei, at tvivle eengang, er at være
 eengang bestemt. Forbyt mig med en Daare,
 hvis dette Hjerterorde skal et Kov
 for sliig en øretudende Formodning,
 som Du angiver. Ei det gjør mig skinsyg
 naar Mængden siger, at min Liv er skøn,
 veltalende, og dandser, synger godt;
 selv dette hos den Dydige er Dyd.
 Ei heller mine Mangler mig indskyde
 den mindste Frygt og Tvivl om hendes Trofast;
 hun saae mig da hun valgte mig. Nei, Iago,
 først see, saa tvivle; efter Tvivl, Berøis,
 og faaer jeg dette, da paa eengang bort
 med Nidsjærheden og med Kjærligheden.

Jago.

Det glæder mig; nu har jeg Ret at tolke
den Pligt og Kjærlighed, jeg skylder Eder,
med aaben Hu. Derfor, som jeg det giver,
modtag mit Død. Beviis jeg mangler end —
Pas paa Jer Viv naar hun med Cassio er —
med agtsomt Blik, ei skinsygt, ei for trygt.
Jeg vil ei, Eders skjønne, frie Natur
skal i sit rene Edelmød bedrages.
Jeg kjender vore Qvindes Skik og Sæder;
i Benedig de lader Himlen see
de Synder, som for Egtemanden skjules.
Samvittigheden byder: Intet ugjort,
men blot skjendt.

Othello.

Er det ikkun vist?

Jago.

Da hun Jer ægted, hun bedrog sin Fader;
og da hun lod, som Eders Blik hun frygted,
hun elsked høiest.

Othello.

Sandt.

Jago.

Nu følgelig:

Hun, som saa ung, sig saa forstille kunde,
og i sin Faders Dine sætte Blaar —
han antog det for Trolddom — men jeg feiler,
jeg beder, tilgiv, at jeg elsker Eder
saa høit.

Othello.

For evig er jeg Dig taknemlig.

Jago.

Jeg seer det har Jer bragt lidt ud af Fatning.

Othello.

O nei, aldeles ei.

Iago.

Jeg frygted dog.

Jeg haaber, I vil see min Tvivl udspringer
af Troskab kun — men, Herre, I er rørt —
jeg beder Jer indstændigt ei at drage
meer end Formodninger af hvad jeg sagde.

Othello.

Det vil jeg ei.

Iago.

Skald I gjorde det,
saa har min Tale være Virkning havt,
end jeg har meent; thi Cassio er min Ven —
men I er rørt.

Othello.

O nei, ei synderligt;
jeg bygger trygt paa Desdemonas Troskab.

Iago.

Den vorde hendes Deel! og Tryghed Eders!

Othello.

Og dog — saaledes kan Naturen feile —

Iago.

Det Knuden er. — Hvis det er ei for dristigt —
Hun mangt et Egtteskab forkastede
blandt sine Landsmænd, hendes Jernlige,
hvortil vi see Naturen stedse stræber.
Sy, viser det ei hæsligt Misforhold,
en sygelig og unaturlig Attraa?
Men tilgiv mig, med denne Sætning jeg
just hende mener ei; endskjøndt jeg frygter,
hun, naar med kjelnet Hu hun sig besinder,
Jer sammenligne vil med sine Landsmænd,
og da maa skee fortryde.

Othello.

Au, Farvel,

hvis Du opdager meer, da siig mig det,
Din Hustru give Agt! Farvel, min Iago.

Iago.

Jeg gaaer, min ædle Herre.

(gaaer nogle Skridt bort.)

Othello.

Hvi ægted jeg? — Den brave Iago sikkert
veed mere, meget meer end han angiver.

Iago.

Jeg beder, jeg befalder Eder, Herre,
o grubl ei meer! Lad Tiden Alt opklare.

Skjendt Cassio vel sin Plads bør atter have,
(da man maa tilstaae han den fuldt er voksen,)
hold ham dog endnu for en Stund i Tvivl,
og see hvorledes han sig da vil skikke.

Giv Agt om Eders Hustru trygler for ham,
med trængende og voldsom Hefstighed;
derved opklares meget. Midlertid
tænk at jeg i min Frygt gaaer alt for vidt,
— som vist jeg gjør, da jeg har mægtig Marsag, —
og antag hende skyldfri, ædle Herre.

Othello.

Vær rolig, jeg skal nok beherske mig.

Iago.

Endnu engang, min General, lev vel.

(gaaer.)

Othello.

Han er af usædvanlig Uerlighed,
ersaren, klog, og kjender Følgerne
i Menneskets Natur. — Hvis hun er troløs,
endskjondt hun ved mit Hjertes bedste Streng

end knyttet er, hun søge hvor hun vil
 sin Lykkes Maal. Maaskee, da jeg er sort,
 og har ei disse fine Talegaver,
 som Spradebaasen, eller og fordi
 min Manddoms Sol neddaler — dog end ei —
 — Væk er hun; jeg bedragen, og min Trøst,
 kun den at hade og at affhye hende.
 O Ægtestands Forbandelse, at vi
 kan kalde disse omme Væsner vores,
 og deres Hjerter ei. — Nei, heller Tude,
 og leve hen i et forpestet Fængsel,
 end med vor hele Sjæl tilbede den,
 som elsker Andre. O, de Stores Plage,
 hvori de før den Ringe Forret har —
 lig Døden er den mundgaaelig;
 ulægelig som Saar af giftig Dødt —
 det er vor Skjebne. Desdemona kommer.

(Desdemona og Emilie komme.)

Hvis hun er falsk, da Himlen selv bedrager! —
 Jeg troer det ei.

Desdemona.

Hvorledes, min Othello?

Tert Maaltid og de ædle Cyprier,
 som er indbudne, har alt ventet længe.

Othello.

Jeg er at laste.

Desdemona.

Hvi taler I saa mat? Er I ei vel?

Othello.

Jeg føler Smerte i mit Hoved her.

Desdemona.

I vaager alt for meget; det forgaaer
 naar jeg det haardt forbinder; om en Time
 er det forbi.

Othello.

Dit Klæde er for lidet.

(Han tager sig til Panden, hvorved Tørklædet falder.)
 Lad det kun være. Jeg vil gaae med Eder.

Desdemona.

Hvor det bedrøver mig, I er ei vel.

(Othello og Desdemona gaae.)

Emilie.

Det glæder mig, at jeg det Klæde fandt,
 det var den første Skjank hun fik af Mohren.
 Min stemme Husbond bad mig hundred Gange
 at stjæle det; men saa hun elsked Klædet,
 — thi han formanede hende, det at gemme —
 at stedse hun det bærer, kysser det,
 og taler ofte til det. Broderiet
 jeg lader bilde af, og giver Iago;
 hvi han det ønsker, Himlen veed, jeg ikke,
 jeg gjør det kun for ham engang at soie.

(Iago kommer.)

Iago.

Hvad nu? hvad gjør I her saa ene?

Emilie.

Naa skjænd kun ei; jeg noget har for Eder.

Iago.

For mig, det er vel noget ret sædvanligt.

Emilie.

Hvad mener I?

Iago.

En sjantet Viv at have.

Emilie.

O, er det Alt? Hvad vil I give mig
 for dette samme Klæde?

Jago.

Hvilket Klæde?

Emilie.

Hvilket Klæde?

Ei! det som Mohren Desdemona gav,
som I saa tidt har bedet mig at stjæle.

Jago.

Du har det nu?

Emilie.

Uagtksom hun det tabte,
til Lykke var jeg nær, og tog det op.
See her det er.

Jago.

En herlig Viv, giv hid.

Emilie.

Hvad vil I med det? I mig bad saa ofte,
at snappe det.

Jago (river det fra hende.)

O, bryd Jer ei derom.

Emilie.

Har I ei vigtig Grund, giv det tilbage,
den Arme bli'er affindig naar det savnes.

Jago.

Lad som I intet veed, thi jeg har Brug
for dette Klæde. Gaa, og lad mig ene.

(Emilie gaaer.)

Jeg vil i Cassios Bærelse det tage,
han finder det. — En Smaating, let som Lusten,
er for en Skinsyg vel saa stærkt Beviis,
som Bibelsprog. Det maa udrette noget.
Min Gift paa Mohren har begyndt at virke —
Mistanken er i sin Natur en Gift,
som næppe mærkes kan naar den indsuges;

men naaer den Blodet forst, da brænder den,
hoit som en Svovel-Mine — — See han kommer.

(Othello kommer.)

Mrumen ei, og ei Balmuens Saft,
ei hele Verdens Slumre-Vædsker skal
tilbagegive Dig den søde Sovn
Du nød igaar.

Othello.

Ha! Falsk mod mig? mod mig?

Jago.

Hvad nu, min General? Ei meer derom.

Othello.

Bort! bort! Du har mig lagt paa Pinebænken;
jeg sværger Dig: Bedragen heelt, er bedre
end Kundskab halv tilflørt.

Jago.

Hvorledes, Herre?

Othello.

Hvad ahned jeg om hendes stjaalne Glæder?
jeg saae dem ei, og jeg var uden Harm;
jeg sov den næste Nat tilfreds og fro,
og fandt ei Cassios Kys paa hendes Læber.
Naar den Bestjaalne savner ei sit Guld,
og han ei veed det, er ham Intet røvet.

Jago.

Det smerter mig at høre.

Othello.

Jeg var lykkelig, om den hele Leir,
Trodsknægt og Alle farned Desdemona,
naar jeg det vidste ei. Og nu, for evig
Farvel, Du raske Hær, Du stolte Krig,
som den Ergjerrige til Dyden løfter!
Farvel, Du vilde Hingst, Trompetens Klang,

høirosted Tromme og Du skarpe Pibe!
 Farvel Du høie, kongelige Banner,
 al Krigens stolte Pragt og Herlighed;
 Farvel, I dødelige Mordervaaben,
 hvis vide Svælg saa herligt efterligne
 Guds evig frygtelige Tordenstemme!
 Farvel, Farvel! endt er Dthellos Dagværk!

Jago.

D, er det muligt? — Herre —

Dthello.

Beviis, Du Ridding, at hun trolos er,
 beviis det, eller giv mit Die Prover,

(griber ham i Struben)

hvis ei, saa vist min Sjæl skal aldrig doe,
 Du havde bedre været født en Hund,
 end staae for min af Slummer vakte Brede.

Jago.

Ha, er det saavidt kommet?

Dthello.

Lad mig see det,

hvis ei, da viis mig en Sandsynlighed,
 som har en Knage, hvorpaa Tvivl kan hænges;
 kan Du det ei, da vee, da vee Dit Liv,

Jago.

Min ædle Herre! —

Dthello.

Hvis Du bagtaler hende og mig piner,
 bed aldrig meer, drøb Din Samvittighed,
 dyng rødsom Skrækkedaad paa Skrækkedaad,
 saa Himlen græde maa og Jorden gys; thi
 Du til Dit fordomte Verk kan Intet
 tilføie, som er værre.

Iago.

O Gud! forsvar mig!

Er I en Mand? har I Fornuft og Sands?
Gud være med Jer; tag min Post. — O Daare;
at leve hvor Din Urlighed er Last!

O Skjændsels Verden! Hør det, hør, o Verden,
Opriktighed og Urlighed er farlig.

Jeg takker for den Klogskab, den mig lærer:
Bort Kjærlighed, som ikkun Hadet nærer.

Othello.

Nei bliv — Du skulde være ærlig.

Iago.

Nei klog; thi Urlighed er kun en Daare,
som gjør forgjæves Arbeid.

Othello.

Nu, ved Himlen,
min Viv jeg skyldfri troer, og troer det ei;
jeg Dig retfærdig troer, og troer det ei.
Jeg vil Beviis! Neent Desdemonas Navn
var som Dianas Ansigt, som mit eget
det nu er fælt. Hvis der er Strikker, Dolke,
Gift eller Ild og Hav til Dvalen rede,
jeg vil ei taale det. — Jeg vil kun Vished!

Iago.

Jeg seer hvor Lidenskaben hos Jer svulmer;
det smerter mig, at jeg saavidt har bragt det.
I Vished vilde?

Othello.

Vilde? Nei jeg vil.

Iago.

Dg skal — men dog, hvorledes kan I faae den?
Vil I som Opspyndmand Tilskuer være
ved Tingen selv?

Othello.

Død og Fordømmelse!

Iago.

Det var et kjedsomt Arbeid, tænker jeg,
at bringe det dertil. De var fordømte,
naar flere Dines Blik end deres egne
saae dem tilsammen. Nu hvorledes da?
Beviis og Sikkerhed I have vil?
Men det umuligt er, om de end vare
som Bukke kaade og som Ulber geile,
som Ulve lystne og saa dyrist plumpe
som drukken Dumbhed selv. Dog siger jeg:
Hvis rigtig Slutning, stor Sandsynlighed,
— som leder Jer bestemt til Sandheds Dør, —
kan Eder tilfredsstille, skal I saa den.

Othello.

Giv mig afgjort Beviis at hun er utro.

Iago.

Jeg gjør det nødig;
men da jeg er saa dybt i denne Sag,
— forført af tøsset Velighed og Trostak —
saa gaaer jeg fort. Jeg laa hos Cassio nylig,
og da jeg piintes af en lumpen Tand,
jeg kunde ikke sove.

Der gives Mennesker af Sjæl saa slappe,
at de i Sovne bralle alting ud;
af denne Slags er Cassio.

I Dromme sagde han: Min Desdemona,
lad os vor Kjærlighed for Alle skjule!
Derpaa han greb min Haand og trykte den,
og raakte: Hulde Skabning! kys'ede mig,
som om han Kysse vilde op med Nøde,
fra mine Læber rive. Sin Fod han strakte
hen over mig, og sukke, kysfed, skreg:
Fordømte Skjebne, som Dig gav til Møhren!

Othello.

O rædsomt! rædsomt!

Iago.

Det var blot en Drom.

Othello.

Men den beviser forhen øvet Daad,
jeg tvivler ei, endskjøndt det var kun Drom.

Iago.

Det hjælper til at styrke de Beviser,
som svage er.

Othello.

Jeg sonderriver hende.

Iago.

Nei, nei, vær klog! End see vi Intet skeet —
Hun kan end være skyldfri. Slig mig noget:
Har I ei stundom et Torklade seet,
med Jordbær plettet, i Jer Hustrues Haand?

Othello.

Som første Skjænk jeg hende gav et saadant.

Iago.

Det veed jeg ikke; men et lignende
— det sikkert var Jer Hustrues — saae jeg Cassio
at tørre Skjæget med.

Othello.

Hvis det var dette —

Iago.

Hvis det var dette, eller et af hendes,
det taler med de øvrige Beviser.

Othello.

O, gid den Slave havde tusind Liv!
Eet er for svagt, for fattigt for min Hevn!
Nu veed jeg det er sandt; — See Iago, see,
Saa blæser jeg min Kjærlighed i Lusten; —

Forsvunden er den.

Op sorte Hevn, op fra Din Helved-Grube!
 Afstaa, o Kjærlighed, Din Throne nu,
 Din Magt maa vige for tyrannisk Had!
 Svulm Bryst, svulm op med Odderslangens Gift!

Jago.

Vær rolig, beder jeg.

Othello.

Blod, Jago, Blod!

Jago.

Taalmodighed, maaskee Fert Sind forandres.

Othello.

Nei aldrig Jago, nei. Liig Pontiff Hav,
 hvis lynildsnelle Strom med sine Gisblint
 tilbagebender aldrig, men for evig
 af Hellestønten og Propontis svalges;
 saa min blodsvangre Hu med Vilens Fart
 ei seer tilbage, og skal aldrig ebbe
 til blede Elskov, før en blodig Hevn
 har opslugt dem. (knæler.)

Bed Marmor-Himlen hist,
 med skyldig Grefrygt for helligt Løfte,
 jeg her mit Ord besværges.

Jago (knæler.)

Staa ei op —

Vær Vidne til, I evig klare Dys,
 I Elementer, som omgive os,
 vær Vidne til at Jago her indvies
 til den heitfrankede Othellos Hevn
 sin Haand, Forstand og Hjerte. Lad ham byde,
 af Omhed, ei af Grusomhed jeg lyder
 hvert blodigt Bud.

Othello.

Dit Venskab hilser jeg

erkjendtligen, ei med tomhåndet Tak;
 jeg sætter Dig i dette Nu paa Prøve:
 Du inden trende Døgn tilraabe mig,
 at Cassio lever ei.

Iago.

Min Ven er død; I byder og det skeer,
 dog hende lad I leve!

Othello.

Til Helved med den Utro! Med til Helved!
 Kom følg mig, Iago; jeg skal finde
 en hurtig Vei for denne skjenne Djævel
 til Dødens Porte. Nu er Du min Lieutenant.

Iago.

Jeg er for evig Eders.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Samme Sted.

Desdemona. Emilie og Narren.

Desdemona.

Veed I, min Ven, hvor Lieutenant Cassio lig-
 ger i Qvarteer?

Narren.

Jeg vover ikke at sige, at han ligger noget
 Steds.

Desdemona.

Hvorfor?

Narren.

En Soldat bør altid staae; det er halsløs Gjer-
 ning for mig at sige, at en Soldat ligger.

Desdemona.

Hvor boer han da?

Narren.

Jeg veed ikke hvor han boer. Naar jeg sagde,

at jeg kunde udspeculere en Bopæl, saa lei jeg i min egen Hals.

Desdemona.

Kan Du finde ham, og give rigtig Bæstet?

Narren.

Jeg vil catechisere hele Verden, det er: gjøre Spørgsmaal, og derpaa faae Svar.

Desdemona.

Seg ham op, og bed ham komme hid; siig ham, at jeg har talt til min Gemal paa hans Vegne, og haaber at Alt skal blive godt.

Narren.

Dette er inden for en Mands Virkefreds, og derfor vil jeg forsøge paa Udførelsen deraf.

(gaaer.)

Desdemona.

Hvor kan jeg have tabt det Lommeurklæde, Emilie?

Emilie.

Det veed jeg ikke, min naadige Frue.

Desdemona.

Tro mig, jeg havde heller tabt min Pung fuld af Grusader. Var min ædle Moer ei ædelsindet, var hans Sjæl ei fri for lav Skinsyge, kunde dette let til Mistro bringe ham.

Emilie.

Er han ei skinsyg?

Desdemona.

Jeg troer den varme Zone, hvor han fødtes, henterred slige Bæstfer.

Emilie.

See, han kommer.

Desdemona.

Nu vil jeg ham ei slippe, førend Cassio
bli'er kaldt til ham.

(Othello kommer.)

Hvor gaaer det, min Othello?

Othello.

Jeg takker, vel. (affides.) Forstillelse, o Dval!
(Hoit)

Og I, min Desdemona?

Desdemona.

Sær vel, min Husbond.

Othello.

Giv mig Jer Haand; den Haand er klam og fugtig.

Desdemona.

Den har ei Alder eller Modgang følt.

Othello.

Det tyder Frugtbarhed og gavmildt Hjerte —
hed, hed og fugtig; saadan Haand udfordrer
Afholdenhed fra Frihed, Bon og Faste,
streng Selvfornægtelse og ivrig Andagt;
her er en ung og stormfuld Brister, her,
som ofte Opstand gjør. Den Haand er rund,
den giver gjerne bort.

Desdemona.

Ja, det er sandt;
det var den Haand, som gav til Dig mit Hjerte.

Othello.

En gavmild Haand; tilforn gav Hjertet Haanden;
nu er det nye Balgsprog: Haand ei Hjerte.

Desdemona.

Jeg kan ei fatte det. Kom, Eders Løfte.

Othello.

Hvilket Løfte?

Desdemona.

Jeg har sendt Bud til Cassio, her at møde.

Othello.

Jeg af en hæslig Smue plaget er,
laan mig Dit Tørklæde.

Desdemona.

Her, min Othello.

Othello.

Det jeg Dig gav.

Desdemona.

Jeg har det ikke hos mig.

Othello.

Ikke?

Desdemona.

J Sandhed ei, min Husbond.

Othello.

Det var Skade.

Det Lommetørklæde

gav en Zigeunerinde til min Moder:

hun kunde spaae og lase skjulte Tanker.

Hun sagde til min Moder, at saalange

hun det bevarede, blev hun elskværdig,

og fikker paa min Faders Kjærlighed;

men om hun tabte eller gav det bort,

da blev han led ved hende. Da hun døde,

gav hun mig det og bad mig, hvis min Skjebne

en Hustru skjenked mig, at give det

til hende kun. Derfor mit Død Du mærke:

Gjør dette Klæde til Din Diesteen;

bortgive eller miste det, var Tab,

som Intet kan opveie.

Desdemona.

Er det muligt?

Dthello.

Ja sikkert; i dets Bæb er Tryllekraft;
thi en Sybille, som to hundred Gange
har Solens Omlob rundt om Verden talt,
i helligt Raseri har virket det;
indvied var de Drme som spandt Silken,
det farvet var med Saft af Mumier,
som man af Jomfru-Hjerter opbevarte.

Desdemona.

Hvad? er det sandt?

Dthello.

Ja vist, derfor pas paa det.

Desdemona.

Da give Gud, jeg aldrig havde seet det.

Dthello.

Ha! hvorfor?

Desdemona.

Hvi taler Du saa frygteligt, saa ivrigt?

Dthello.

Forloren, tabt? Siig, siig mig, er det borte?

Desdemona.

Gud naadig staae os bi!

Dthello.

Hvad siger Du?

Desdemona.

Det er ei tabt; men om det nu saa var?

Dthello.

Ha!

Desdemona.

Det er ei borte.

Dthello.

Gent det, lad mig see det.

Desdemona.

Saa kan jeg; men ei nu; det er kun List,
for at afholde mig fra min Begjæring.
Jeg beder Dig, tag Cassio an igjen.

Othello.

Gent mig Torflædet strax; jeg ahner rædsomt.

Desdemona.

Kom, kom;
J finder aldrig nogen bedre Mand.

Othello.

Torflædet —

Desdemona.

Jeg beder, tael om Cassio.

Othello.

Torflædet —

Desdemona.

En Mand, som al sin Tid
sin Lykke grundet paa Jer Kjærlighed
og Farer deelte med Jer —

Othello.

Torflædet —

Desdemona.

J gjør mig Uret.

Othello.

Bort.

(gaaer.)

Emilie.

Er han ei skinsyg?

Desdemona.

Saaledes har jeg aldrig seet ham før.
Der sikkert Trolddom er i dette Klæde,
jeg er høist ulykkelig ved dets Tab.

Emilie.

J flere Nar man ei en Mand udgrunder;

de er blot Mavterne, og Jøden vi;
de æde os begjerlig, men først mætte,
de spyde os ud. — Sec, Cassio med min Huusbond.

(Iago og Cassio komme.)

Iago.

Det Veien er, hun gjør det vist; og see
hvor lykkelig! Gaa at bestorme hende.

Desdemona.

Hvor gaaer det, gode Cassio, hvad Nyt?

Cassio.

Min gamle Sogen. Jeg besværges Eder,
at jeg ved Eders Forbøn maa gjenfødes,
og blive i hans Kjærlighed deelagtig,
hvem jeg af Hjertets Dylde heilig ærer.
Opsættelse heri jeg kan ei taale.

Hvis min Forbrydelse er saa strafværdig,
at ikke Fortids Trost, Nutids Sorg
og Fremtids Jær mig hans Gunst kan skaffe,
saa er mit Dnske kun at vide det;
da jeg i tvungen Munterhed mig slører
og søger Lykken paa en anden Bane
og trygler dens Almisse.

Desdemona.

Stakkels Cassio,

ei denne Gang min Forbøn nytter Jer;
han ligner ei sig selv, jeg ei kjendte ham,
ifald hans Ansigt som hans Hu var skiftet.
Saa staae mig alle gode Engle bi,
saa vist som jeg af al min Magt har talet,
og staaet som Skive for hans Bredes Uldrud,
for mine Død! Men kun Taalmodighed;
Alt hvad jeg kan, jeg vil, og jeg vil mere
end for mig selv jeg voved; stol derpaa!

Jago.

Er Generalen vred?

Emilie.

Han gif just nu,
og sandelig i usædvanlig Uro.

Jago.

Han blive vred? Jeg har ham rolig seet,
naar Ruglerne hans Linier henhvireled,
og, lig den onde Mand, tæt ved hans Side,
hans Broder rive bort. Han blive vred?
det er alvorligt! — jeg ham sege vil!
Det har Betydning, naar han bliver vred.

Desdemona.

Jeg beder, gjer det. Sikkerlig en Statsfag

(Jago gaaer.)

fra Venedig; maaskee et farligt Dyrer,
opdaget her paa Cyperns D imod ham,
hans klare Mand har merket. I saa Fald
Naturen i de mindste Ting sig blander,
skjøndt større er for Haanden; ja, saa er det.
Naar kun vor Finger smerter, virker det
i samme Forhold paa de sunde Lemmer;
Vi vide ber at Mand ei Guder ere,
Brudgommens fine Hensyn maae vi ei
forlange af dem. Skjænd paa mig, Emilie,
Anklagerinde er jeg, heist ubillig,
mit Hjerte ham beskyldte for Ublidhed,
nu finder jeg at Vidnet var bestuftet,
han falskelig anklaget.

Emilie.

Bed til Himlen,
at det er Statens Sager, som I troer,
og ei Mistanke eller Tvivl mod Eder.

Desdemona.

O, fjern den Dag! Jeg aldrig gav ham Grund.

Emilie.

Saaledes vil en skinsyg Sjæl ei svares;

O, aldrig de for Grunden skinsyg ere,
men kun fordi de er det. Et Uhyre
som avles og som fødes af sig selv.

Desdemona.

O Naadens Himmel, afhold det Uhyre
fra min Othellos Barm!

Emilie.

Amen! Amen!

Desdemona.

Jeg gaaer at søge ham. (til Cassio.)

Bliv her saa længe,

hvis jeg ham finder oplagt, skal jeg atter
med muligt Flid Jert Dnske bringe frem.

Cassio.

Jeg takker, ædle Frue.

(Desdemona og Emilie gaae.)

(Bianca kommer.)

Bianca.

God Dag, Ven Cassio.

Cassio.

Hvad bringer I?

hvor gaaer det her, min allerbedste Bianca?

Snart, meget snart, jeg kommet var til Eder.

Bianca.

Og jeg gif just til Eders Bopæl, Cassio.

En Uge borte? Hvad? Syv hele Dage —

meer end syv Snes Timer — Timer, tabte
for Kjørligheden, er syv Snes Gange

Kjedsommeligere end Uhrets Timer.
 O, forhadte Regning.

Cassio.

Tilgiv, Bianca;
 jeg nedtrykt været har af blytung Sorg;
 dog skal jeg i en mindre afbrudt Time,
 en Snees Traværelser udstryge, — Bianca,
 tag deraf Monster.

(giver hende Desdemonas Tørklæde.)

Bianca.

Hvorfra kommer dette?

Maaſkee en Gave fra en ny Veninde;
 nu til Traværelsen jeg mærker Grunden!
 Kom det saa vidt? vel, vel!

Cassio.

Nei, Pige, nei;

Kast Eders falske Gisninger for Satan,
 fra hvem I har dem. I er skinkig, Bianca,
 som om det var en Kjærligheds Grindring.
 Nei, paa min Tre.

Bianca.

Nu, hvis er det da?

Cassio.

Jeg veed ei, Barn, jeg fandt det i mit Kammer;
 jeg lider Broderiet; for det kræves,
 (som snart kan skee) jeg ønsker det aftegnet.
 Gjør det, min Bianca; lad mig nu alene.

Bianca.

Hvorfor det?

Cassio.

Jeg venter Generalen,
 og kan ei troe det enskeligt, ei gavnligt,
 han mig med Dvinder seer.

Bianca.

 Af hvilken Marsag?

Cassio.

Ei for jeg Dig ei elskte.

Bianca.

 Men, for I elsker ei;

jeg beder Eder, følg mig lidt paa Veien,
og flig, at jeg skal see Jer snart i Aften.

Cassio.

Den Vej er kort, som jeg kan følge Jer,
jeg venter her, men jeg skal komme tidlig.

Bianca.

Saa faaer jeg vel at lempe mig derefter.

(De gaae.)

Fjerde Akt.

Forste Scene.

Samme Sted.

Othello og Iago.

Iago.

Kan I troe det muligt?

Othello.

Muligt, Iago?

Iago.

Ja,

et Kys i Lødom.

Othello.

Et ulovligt Kys.

Iago.

Hvad eller nogen med sin Ven i Sengen,
en Time eller længer, uden Brøde.

Othello.

I Sengen nogen, Iago, uden Brøde?
Det er Skinhellighed mod Djævlens selv;
thi dem, der uden syndig Hensigt handle,
dem frister Djævlens; men de friste Himlen.

Iago.

Naar Intet skeer, er det en ringe Feil;
men naar min Viv jeg giver et Tørklæde —

Othello.

Hvad da?

Iago.

Saa er det hendes Eiendom,
og hun kan give det til hvem hun synes.

Othello.

Hun og sin egen Ære har at vare;
kan hun bortskænke den?

Iago.

Den Ære, det er noget heelt usigtbart:
de har den meget tidt, som har den ei;
men et Tørklæde — —

Othello.

Bed Himlen, jeg saa gjerne vilde glemte det.
Du sagde — O, det svæver for mit Minde,
som Rarnen over et forpestet Huus,
med Barfjeldsstrig — han havde mit Tørklæde.

Iago.

Hvad, nu igjen?

Othello.

Det er dog ei saa rigtigt.

Iago.

Hvad om jeg sagde, at jeg havde seet det,
og hørt ham sige, — som saa mangen Ridding,
der har ved egen fræk Paatrængenhed,
hvad eller ved frivillig Gunst, erobret
et Qvinde-Hjerte, og kan ei aflade
at sladdre ud — —

Othello.

Har han sagt nogen Ting?

Iago.

Det har han, Herre; men vær vel forsikket,
ei mere end han kan fraspørge sig.

Othello.

Hvad har han sagt?

Iago.

Alt han — at han — i Sandhed,
jeg veed ei hvad han gjorde.

Othello.

Hvilket? Hvilket?

Iago.

Laa — —

Othello.

Hos hende?

Iago.

Hos eller paa — Alt hvad I vil.

Othello.

Hos hende — det er væmmeligt — afskyeligt —
Lommeterflade — Bekjendelse — Lommeterflade —
Tilstaae, og blive hængt for sin Gjerning — Først hæn-
ges og siden tilstaae — jeg skjælver ved Tanken —
Naturen vilde ei flere sig i slige mørke Tølelser, uden

Ahnelse, som grændsede til Bished — Det er ei Ord
alene som ryste mig saa voldsomt — Ha! — Næser,
Dren og Læber — Er det muligt! — Tilstaa! —
Tørklæde! — O Djævel! —

(falder i Almagt.)

Iago.

Virk, min Medicin! med Kraft Du virke!
Saa fanger man Lettroenhed og Daarer,
og mangen lydst og værdig Kvinde har
saaledes skyldfri mødt Debreidelse. —

Holla! min Herre! General! Dthello! —
Hvem kommer? Cassio.

(Cassio kommer.)

Cassio.

Hvad er paa Færde?

Iago.

Nys Generalen falden er i Almagt,
det er hans andet Anfald fra igaar.

Cassio.

Snid ham i Tindingen.

Iago.

Nei, lad det være.

Besvimelsen sin stille Gang maa have,
thi ellers træder Graaden ham i Munden,
og han i vildest Næseri udbryder.

Han rører sig. Gaa for en Stund tilside,
snart er han rast igen; naar han er gangen,
vil jeg om vigtig Sag med Eder tale.

(Cassio gaar.)

Hvor gaaer det nu? Har I ei stedt Jert Hoved?

Dthello.

Du tirrer mig?

Jago.

Jeg tirre! Nei, ved Himlen.

Gid I Jer Skjebne bar som Mand sig sommer.

Dthello.

En hornet Egtemand er kun et Dyr,
ja et Uhyre.

Jago.

Da er der mange Dyr i store Stæder,
og mangt et tamt og høflig-frømt Uhyre.

Dthello.

Har han bekendt?

Jago.

Var Mand, min General!

Viid, at hver Skjægget Svend, som Nlaget bar,
maa drage med Jer. Millioner leve,
som hver Nat hvile paa besudlet Leie,
og sværge, det er reent. Nei, bedre dette!
D, det er Helvedspøg og Satans-Dist,
i sikker Seng at kysse troles Dvinde,
og dog troe hende kydst! Nei, vide Alt;
thi veed jeg hvad jeg er, saa veed jeg Følgen.

Dthello.

D, Du er viis i Sandhed.

Jago.

Gaa tilside,

og svøb Jert Sind i Taalmod for en Stund.

Imedens I laa rasende af Sorg,

— en Videnskab, som saadan Mand ei sommer —

kom Cassio her; jeg skaffede ham bort,

og gav ham gyldig Grund for Eders Sygdom;

og bad ham snart at vende hid tilbage,

som han mig loved. Skjul Jer ikkun her,

og mærk den Haan, den Spot, den saarende Foragt,

som spiller i hver Følge af hans Ansigt;

thi jeg vil forfra lade ham fortælle
 hvorledes, hvor, hvor tidt, hvor længe siden
 og naar han savned og skal savne hende.
 Dæg Mærke til hans Miner; men vær rolig,
 at jeg ei sige skal, I er kun Flamme
 og Intet af en Mand.

Othello.

Hør, Iago, hør,
 jeg vil ret snedig i min Taalmod være;
 men herer Du, ret blodig.

Iago.

Det ei skader;
 dog alt til rette Tid! — men nu tilside.

(Othello trækker sig tilbage.)

Nu vil jeg spørge Cassio om Bianca;
 et Gruentimmer, som ved Salg af Gunst
 sig kjober Brød og Klæder, en Letfærdig,
 som elsker Cassio. Det er Skjogens Lod
 at narre fleer, og selv af Gen at narres; —
 og han kan ei, naar man blot nævner hende,
 fra Latter holde sig. — Gist kommer han.

(Cassio kommer tilbage.)

Alt som han smiler, skal Othello rase;
 hans blinde Midskjæthed udlægge vil
 hver Mine, Smil og muntret Ord af Cassio
 aldeles falsk. Hvorledes gaaer det, Lieutenant?

Cassio.

Desværre, da I giver mig den Titel,
 hvis Tab mig netop dræber.

Iago.

Desdemona
 bestormes maa, og I er sikker paa den.
 (taler sagtere.)

Nu, dersom dette stod i Biancas Magt,
det vilde lyffes snart.

Cassio.

Den arme Kvinde!

Othello (affides.)

See, see, hvor han alt leer.

Iago.

Jeg aldrig før har seet en saadan Elskov.

Cassio.

Den Stakkell, ja, hun elsker mig i Sandhed.

Othello (affides.)

Han nægter det kun svagt, og leer det bort.

Iago.

Hører I Cassio?

Othello (affides.)

Nu frister han ham til
at sige det igjen. Ret saa, vel talt.

Iago.

Hun spreder ud at I vil ægte hende;
er det Jer Hensigt?

Cassio (leer.)

Ha, Ha, Ha!

Othello (affides.)

Du triumpherer, Romer? Du triumpherer?

Cassio.

Jeg ægte hende! — Et offentligt Fruentimmer!
Jeg beder Jer, hav en Smule Medlidenhed med min
Forstand, og tro den ikke saa aldeles ringe. Ha,
ha, ha!

Othello (affides.)

Saa, saa; den leer bedst, som leer sidst.

Jago.
Da siger Rygtet bestemt, at I vil gifte Jer med hende.

Cassio.
Jeg beder Jer, tal Sandhed.

Jago.
Jeg vil være en Slynge, hvis det ei er sandt.

Othello (affides.)
Har Du nu opgjort min Regning? vel.

Cassio.
Den Alkeklatre spreder det selv ud; hun holder sig forsikket om at jeg vil ægte hende; det er hendes Egentjærlighed og ei mit Løfte, der driver hende til at troe det.

Othello (affides.)
Jago vinker til mig, nu begynder Historien.

Cassio.
Hun var her nylig: hun jager efter mig overalt. Jeg stod forleden Dag ved Strandbredden i Samtale med nogle Venetianere, did kom den Duffe og faldt mig saaledes om Halsen.

Othello (affides.)
Raabende: O, min kjære Cassio! som hans Gebærder vise.

Cassio.
Saaledes hang hun og græd over mig, og drog og slæbte, ha, ha, ha! —

Othello.
Nu fortæller han, hvorledes hun drog ham til mit Kammer. O, jeg seer nok Din Næse; men ei den Hund, jeg vil kaste den for.

Cassio.
Jeg maa rive mig løs fra hende.

Iago.

See, der kommer hun.

(Bianca kommer.)

Cassio.

Det er en Bildkat, i Sandhed, ret en Desmerkat. Hvad er Jeres Mening med saaledes at gaae paa Jagt efter mig?

Bianca.

Gid Djævelen og hans Oldemoder gaae paa Jagt efter Jer! Hvad mener I med det Lommeterklæde I gav mig nylig? Jeg var en godtroende Nar, at jeg tog det. Jeg skulde aftegne det hele Monster? Jo, det er meget sandsynligt at I skulde finde saadan et Stykke i Eders Kammer, uden at vide hvem der efterlod det! Det er en Gave fra en eller anden Tærne, og jeg skulde aftegne det? Der — giv det til Eders Kjæreste; hvorfra I end har det, vil jeg ikke tage Monster deraf.

Cassio.

Hvad nu, min smukke Bianca? Hvad nu?

Othello (affides.)

Ved Himlen, er det ikke mit Tørklæde!

Bianca.

Dersom I vil komme og spise til Aften hos mig, kan I; dersom I ikke vil, saa kom naar I synes. (gaaer.)

Iago.

Efter hende! Efter hende!

Cassio.

Jeg faaer vel, ellers vil hun stjæle hele Gården igjennem.

Iago.

Spiser I der i Aften?

Cassio.

Jeg troer, ja.

Jago.

Maaskee jeg skal møde Jer der; thi jeg vilde gjerne tale med Eder.

Cassio.

Jeg beder Jer, kom; vil I?

Jago.

Ja, farvel.

(Cassio gaaer.)

Othello.

Hvorledes skal jeg dræbe ham, Jago?

Jago.

Saae I hvorledes han lo af sin Skjandsels-gjerning?

Othello.

O, Jago!

Jago.

Og saae I Lommestofklædet?

Othello.

Var det mit?

Jago.

Eders, paa min Vre; I saae hvad Pris han sætter paa den bedaarede Kvinde, Eders Hustru! Hun gav det til ham og han har givet det til sin Skjoge.

Othello.

O, gid jeg kunde dræbe ham i ni samfulde Aar! — En smuk Kvinde! en yndig Kvinde! en om Kvinde!

Jago.

Nei, det maa I forglemme.

Othello.

Ja, lad hende døe og raadne og blive fordømt endnu i Aften; hun skal ikke leve! Nei, mit Hjerte er blevet til Steen; naar jeg slaar derpaa, saarer det min Haand. — O! Verden eiede ingen elskværdigere Skabning; hun kunde ligge ved en Keisers Side, og hyde over ham.

Iago.

Det er i Altid nu.

Othello.

Gud fordomme hende! Jeg siger kun hvad hun er: — Saa færdig ved Naalen. — Musik forstaaer hun fortræffeligt. O, hun kunde synge Wildheden ud af en Bjørn! Af en saa høi, saa henrivende Mand! —

Iago.

Saa meget desværre.

Othello.

Ja, tusinde og tusinde Gange — og dog af saa mildt og soieligt Gemyt!

Iago.

Kun altfor soieligt.

Othello.

Ja det er vist; men dog er det Skade, Iago! O Iago, det er Skade, Iago!

Iago.

Dersom I er saa forgabet i hendes Ugudelighed, saa giv hende Brevet paa at synde; thi dersom det ei rører Jer, kommer det Ingen ved.

Othello.

Jeg vil sønderrive hende. — At gjøre mig til Hanrei!

Iago.

Det er slet gjort af hende.

Othello.

Med min egen Dofficier!

Iago.

Det er endnu værre.

Othello.

Skaf mig noget Gift i Aften, Iago; jeg vil ikke tale med hende, at hendes Skjønhed ikke skal forandre min Beslutning. — I Aften, Iago.

Iago.

Brug ikke Gift, qvæl hende i hendes Seng; i den samme Seng som hun har besmittet.

Othello.

Godt, godt, det er retfærdigt, meget godt.

Iago.

Hvad Cassio angaaer, lad mig om det; I skal høre fra mig ved Midnat.

(En Trompet høres.)

Othello.

Fortræffeligt. — Hvad melder vel Trompeten?

Iago.

Bist fra Venedig. — — Det er Lodovico, fra Hertugen, og see, Jer Hustru med ham.

(Lodovico, Desdemona og Folge komme.)

Lodovico.

Hil Eder, General!

Othello.

Velkommen, Herre.

Lodovico.

Venedigs Hertug og Senat Jer hilse.

(Giver ham en Pakte.)

Othello.

Jeg kysjer dette deres Villies Redskab.

(Aabner Pакten og læser.)

Desdemona.

Hvad Nytt, min gode Fætter Lodovico?

Iago.

Signor, det glæder mig at see Jer vel;
til Cypern var velkommen!

Lodovico.

Hav Tak. Hvor gaaer det Lieutenant Cassio?

Iago.

Han lever.

Desdemona.

Der er imellem ham og min Othello
en Misforstaaelse, som I skal jevne.

Othello.

Er I saa vis derpaa?

Desdemona.

Min elskte Husbond?

Othello.

I det undlade ikke, som I vil — —

Lodovico.

Han kaldte ei; han læser sine Breve.

Er mellem Cassio og Din Husbond Brud?

Desdemona.

Et hoist uheldigt, og jeg vilde ønske
dem snart forligte, da jeg agter Cassio.

Othello.

Ild og Svovl!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Er I klog?

Desdemona.

Hvad, er han vred?

Lodovico.

Vist Brevet harmer ham;
jeg troer, det er Befaling at gaae hjem,
og at indsatte Cassio i sit Sted.

Desdemona.

Det glæder mig.

Othello.

Nei virkelig?

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Det glæder mig, at see Dig rasende.

Desdemona.

Hvorledes, min Othello?

Othello.

Djævel!

(Slaaer hende.)

Desdemona.

Det har jeg ei fortjent.

Lodovico.

Min General,

det i Benedig ei vil blive troet,
om jeg end svor paa at jeg havde seet det.
Det er formeget, gjer det godt; hun græder.

Othello.

O Djævel, Djævel! Ifald Jorden kunde
ved Qvindegraad besvangres: hver en Taare,
hun falde lod, en Krokodille blev.
Bort fra mit Syn.

Desdemona.

Hvis jeg forterner Eder,

da vil jeg gaae.

(vil gaae.)

Lodovico.

J Sandhed meget lydig —
Jeg beder Jer, kald hende atter hid.

Dthello.

Min Frue —

Desdemona.

Husbond?

Dthello.

Nu, hvad vil J hende?

Lodovico.

Hvem, jeg, min General?

Dthello.

J onskte jo,

jeg skulde kalde hende hid tilbage.

Hun komme kan, og komme, gaae igjen,
og komme atter, hun kan græde — græde;

og hun er lydig, siger jeg, ret lydig,

ja meget lydig; — græd J kun, græd fort!

— Hvad dette angaaer. — O Forstillelse! —

Jeg Hjembud faaet har. — Gaa J Jer Bei,

J seer mig snart — Befalingen jeg lyder,

og reiser til Venedig. — Bort herfra!

(Desdemona gaaer.)

Min Plads skal Cassio have — Hor! — i Aften

jeg beder Jer, vi spise maae tilsammen.

Velkommen her til Cypern. — Vuffe, Aber!

(gaaer.)

Lodovico.

Er det hin ædle Mohr, hvem vort Senat
kun nævner: Alt i Alt? Er det hin Aand,
som Videnskab ei naaer? Hin rene Dyd,
Tilfældets Skud og Farens hvassse Pål
kan hverken streife eller gjennemføre?

Jago.

Han er forandret.

Lodovico.

Er hans Hjerne sikker?

Jago.

Det som han er, det er han; dog jeg tier.
Gid han kun var — hvis han ei er det meer —
det som han burde være!

Lodovico.

Glaae sin Hustru!

Jago.

I Sandhed, det er Uret; dog jeg ønsker
at dette var det Værste.

Lodovico.

Skær det ofte?

Maaffke har Brevet virket paa hans Blod,
og frembragt denne Brede?

Jago.

Ik, desværre! — —

Det er ei ret af mig, at tale om
hvad jeg har hørt og seet. Ngt paa ham selv;
I af hans Færd vil lære ham at kjende,
og jeg mit Ord kan spare. Folg ham kun,
og mærk hvorledes han fremdeles handler.

Lodovico.

Det gjør mig ondt at jeg tog af ham feil.

Anden Scene.

(Et Bærelse paa Borgen.)

Othello og Emilie.

Othello.

I har da Intet seet?

Emilie.

Og Intet hørt, og ei Formodning havt.

Dthello.

I hende dog og Cassio saae tilsammen.

Emilie.

Da saae jeg intet Dndt, da hørte jeg
hvert Ord, hver Stavelse som de gav Lyd.

Dthello.

Hvordan? De hvisted ei?

Emilie.

Nei aldrig, Herre.

Dthello.

Ei sendte Jer af Stuen ud?

Emilie.

Nei, aldrig.

Dthello.

Alt hente Viste, Maske, Handsker eller sligt?

Emilie.

Nei aldrig, nei.

Dthello.

Det var besynderligt.

Emilie.

Jeg vædde tør mit Liv, hun er Jer tro,
ifald I anden Tanke nærer, da
kast den bort, thi den bedrager Hjertet.
Hvis nogen Skurk har forebragt Jer dette,
da lønne Himlen ham med Slangens Dødt!
Hvis hun ei ærlig er, og kydsk og tro,
er ingen Mand lykkelig; reneft Dvinde
sort som Bagvaskelsen.

Dthello.

Bed hende komme.

(Emilie gaaer.)

Hun taler nok; dog hvem kan fæste Lid
til saadan Koblerske; det er en listig Skjoge,
til Londons Synder er hun Laas og Nogle;
dog knaler hun og beder, jeg har seet det.

(Emilie kommer tilbage med Desdemona.)

Desdemona.

Hvad er Jer Billie, Herre?

Othello.

Kom, Due, kom.

Desdemona.

Siig Eders Onske.

Othello.

Lad mig see Jert Die;

see i mit Ansigt.

Desdemona.

Hvilken rædsom Grille!

Othello (til Emilie.)

Fort, gaa til Jer sædvanlige Forretning;

Lad Elskerne alene, og luk Døren;

høst heftigt og raab: Hun, hvis Nogen kommer.

Nu til Din Gjerning, til Din Gjerning, skynd Dig!

(Emilie gaaer.)

Desdemona.

Paa mine Knæ; siig, hvad betyder dette?

Vel fatter Bredden jeg i Eders Død;

men Ordet ei.

Othello.

Ha! Hvad er Du?

Desdemona.

Din Hustru,

Din troe, Din skyldfri Hustru, elskte Husbond.

Othello.

Kom, sværg derpaa, fordom Dig selv; at ei,

— da dog Du ligner en af Himlens Engle —
 selv Djæble frygte for at gribe Dig;
 forsværg Dig derfor dobbelt — Du er tro.

Desdemona.

Det Himlen veed, jeg er.

Othello.

Nei, Himlen veed, at Du er falsk som Helved.

Desdemona.

For hvem? Mod hvem? Hvorledes er jeg falsk?

Othello.

O, Desdemona! — Bort, for evig bort!

Desdemona.

O, tunge Banhelds Dag! Hvi græder J?

Othello, er jeg Skyld i disse Taarer?

Maaskee formoder J, min Fader er

det Rædselshverved J er kaldt tilbage.

Læg Broden ei paa mig. Hvis J har tabt ham,
 har ogsaa jeg.

Othello.

O var det Himlens Villie,
 at prøve mig med Sorg, og lade regne
 ned paa mit nøgne Hoved Skam og Skændsel;
 i Fattigdom nedstyre mig til Læben,
 og fængsle mig med mine bedste Haab:
 jeg skulde finde i en Krog af Hjertet
 en Draabe Taalmod. Men at gjøre mig
 til et Skambillede for Tidens Haan,
 at pege paa med stiv og fremkraft Finger, —
 O! O!

dog endnu har jeg det; vel, meget vel;
 men der — der hvor mit Haab til Hjertet flæbed,
 men Kilden her, hvorfra mit Liv udstømmed,
 at see den stoppes nu og brat tilintetgjøres,

hvad eller werde til et Inglesked
for Tuder og for Dgler. — Sku hist hen!
Cheruben Taalmod med sin Rosenløbe,
den griner fælt som Helved.

Desdemona.

Edle Husbond,
jeg haaber dog, I mig formoder tro.

Dthello.

Liig Sommerfluer i en Slagterbod,
som selv i Fodslen avle. O Du Ufrud,
saa elffelig, af Lugt saa fed, at Du
bedaarer Sandserne. Gid Du var aldrig fød!

Desdemona.

Hvad Feiltrin har jeg ubevidst begaaet?

Dthello.

Var dette skjonne, rene Blad kun til
at skrive Skjæge paa? — Hvad Du begif!
Begif! O Du Indviende i Utugt! —
Da mine Kinder bleve Smedebølge,
som brandte Sædelighed op til Aske,
naar jeg Din Daad udtalte. Hvad Du begif!
Sig Himlen slører mørk, sig Maanen skjuler,
den faade Vind, som kysser hvad den møder,
er døsset ned i Jordens dybe Hvælving
og vil ei høre det. Hvad Du begif!
Troløse!

Desdemona.

Ved Gud, I gjør mig Uret.

Dthello.

Ei troløs?

Desdemona.

Nei, saasandt jeg er en Christen;
Hvis, for min Husbond at bevare mig

for hver foragtelig, ureen Berøren
er — ei at være skyldig, er jeg skyldfri.

Othello.

Hvad, ei en Skjoge?

Desdemona.

Nei, saavist jeg venter
at worde salig. Nei.

Othello.

See, er det muligt?

Jeg tog Jer for hin Tærne fra Venedig,
som ægtede Othello.

(Emilie kommer.)

Her, I Dvinde,

som har det Embed, modsat Hellig Peters,
at vogte Helved=Porten; I, ja, I! —

Vi enig er — tag Lennen for Jer Moie;
jeg beder Jer, drei Nøglen. — Holder Raad.

(gaaer.)

Emilie.

Alf hvad betyder det? — Min elskte Frue,
hvor gaaer det Jer?

Desdemona.

Jeg drommer halv, i Sandhed.

Emilie.

Siig mig, hvad er paa Færde med min Herre?

Desdemona.

Med hvem?

Emilie.

Ei, Frue, med min Herrel

Desdemona.

Dg hvem er han?

Emilie.

Han, som er ogsaa Ederes.

Desdemona.

Jeg ingen har; tal ei til mig, Emilie;
jeg kan ei græde, har dog intet Svar
undtagen gjennem Taarer. — Her i Aften,
læg mine Brudelagener paa Sengen, —
Mind det — kald Jago hid.

Emilie.

D hvor forandret!

(gaaer.)

Desdemona.

Han uden Grund mig neppe saa behandlet; —
men hvad har jeg da gjort, som hæfte kan
hans Tanke til saa radselsfuld Ugjerning?

(Emilie kommer med Jago.)

Jago.

Hvad er Jert Dnske, Frue, hvordan gaaer det?

Desdemona.

Jeg veed det ei; naar Barn bli'er undervist,
skeer det med feielig Sagtmodighed,
saa burde jeg behandles: thi for vist,
jeg er kun Barn endnu ved haarde Ord.

Jago.

Hvad er paa Værde?

Emilie.

Han har skjældet hende;
brugt Navn saa haanligt, saa foragteligt,
som intet skyldfrit Hjerte kan udholde.

Desdemona.

Jago, er jeg det Ord?

Jago.

Sig, hvilket Ord?

Desdemona.

Det som hun sagde at min Husbond gav mig.

Emilie.

En Skjæge, sagde han. I Druffenskab
en Betler kan ei bruge sligt et Udtryk.

Fago.

Hvorfor har han det gjort?

Desdemonna.

Det veed jeg ei;

men jeg er sikker paa, jeg er det ei.

Fago.

O græd ei, græd ei, Gud forbarme sig!

Emilie.

Har hun forsmaaet saa mange ædle Tilbud,
forladt sin Fader, Fædreland og Venner; —
og nævnes sligt. O, det til Graad kan bringe.

Desdemonna.

Det er min Skjæbne.

Fago.

Skjænd paa ham derfor!
hvor kom han paa det Indfald?

Desdemonna.

Himlen veed det.

Emilie.

Gæng mig, hvis ei en nederdrægtig Slave,
en sledsk, bedragerisk og hykkelsk Kryber,
en ussel Sturk, for at indsmigre sig,
har saadan fræk Bagvaskelse udruget.

Fago.

Hy! Slig en Mand ei findes. Hy! umuligt.

Desdemonna.

O hvis der er, da Himlen ham tilgive!

Emilie.

En Strikke for ham! Helved gnave ham!

Hvi skjalde hende? Hvem er hendes Selskab?
 Hvad Sted? hvad Tid og hvad Sandsynlighed?
 af nedrig Slyngel Mohren er forloffet.
 Bring, Himmel, slige Riddinger for Dagen,
 og giv hver ærlig Mand i Haand en Svøbe,
 lad Skurken pidskes nogen gennem Verden
 fra Østen indtil Vesten!

Jago.

Raab ei saa.

Emilie.

Skam over ham! En saadan Karl det var,
 som vendte ud og ind paa Eders Sands,
 da I mistænkte mig for Mohrens Elskov.

Jago.

Du er en Daare; gaa!

Desdemona.

Her, gode Jago,

hvorledes skal jeg atter vinde ham?
 Gaa til ham, Ven. Ved Himlens klare Lys,
 jeg kjender ei min Feil. Her knæler jeg:
 Hvis mod hans Kjærlighed min Villie synded
 i Tanker eller Ord, hvad eller Gjerning,
 hvis mine Dine, Dren, nogen Sands
 har ved en fremmed Skikkelse sig frydet;
 hvis jeg ei elsked ham, og elsker end,
 og stedse vil ham elske høit og helligt,
 — skjendt som en Tiggerqvinde jeg forskydes —
 da bort al Trost. Hans Koldvind meget kan,
 ja, den kan dræbe mig; men aldrig plette
 min Kjærlighed. Jeg kan ei sige: Skjæge;
 jeg affkyer det; dog nu jeg nævner det;
 men Daaden, hvorved Titelen fortjenes,
 dertil kan Verdens Alt ei bringe mig.

Iago.

Taalmodighed, thi det er kun hans Lume;
da Statens Sager ere ham imod,
saa skjænder han paa Jer.

Desdemona.

Gid det var saa.

Iago.

Det er saaledes, tro mig paa mit Ord.

(Lyd af Trompeter.)

Trompeten nu til Aftenbordet kalder,
forsamlet er Venedigs Sendinge;
gaae ind og græd ei meer; Alt bliver godt.

(Desdemona og Emilie gaae. Roderigo kommer.)

Nu Roderigo.

Roderigo.

Jeg finder at I ikke handler redeligt imod mig.

Iago.

Hvori bestaaer det?

Roderigo.

I blander mig hver Dag med nye Planer, Iago;
og bortsjerner snarere enhver Leilighed fra mig,
end skaffer mit Haab den mindste Fordeel. Jeg vil,
i Sandhed, ei længere taale det, heller ikke er jeg
enig med mig selv om jeg vil lade fredelig passere
Alt hvad jeg som en Daare har lidt.

Iago.

Vil I høre mig, Roderigo?

Roderigo.

Jeg har hørt for meget; thi Eders Ord og
Gandslinger stemme ikke med hverandre.

Iago.

I beskyllder mig ubillig.

Roderigo.

Intet uden Sandhed. Jeg har forødt min hele Formue. De Juveler I har faaet af mig, for at give Desdemona, vare tilstrækkelige til at forføre en Nonne. — I har fortalt mig, at hun har modtaget dem, og givet mig Haab om en hurtig Bønhørelse; men den udebliver.

Iago.

Vel; videre; meget vel.

Roderigo.

Meget vel! Videre! Jeg kan ei videre, Mand, heller ikke er det meget vel; ved min Ære, jeg siger, det er meget nedrigt, og jeg begynder at troe I gjør Nar af mig.

Iago.

Meget vel.

Roderigo.

Jeg siger Jer jo, det er ikke meget vel. Jeg vil selv skaffe mig Bekjendtskab med Desdemona. Der-
som hun vil give mig Juvelerne tilbage, vil jeg op-
give mine Efterstræbelser og fortryde min ulovlige Paa-
trængenhed; hvis ikke, saa vær vis paa, at jeg vil søge
Fyldestgjørelse hos Jer.

Iago.

Har I udtalt?

Roderigo.

Ja, og jeg har intet talt, uden hvad jeg har i
Sinde at iværksætte.

Iago.

Vel, nu seer jeg der er Kraft i Dig, og fra
dette Dieblif saaer jeg en bedre Mening om Dig,
end jeg havde tilførn. Giv mig Din Haand, Rode-
rigo, Du har med Rette mistænkt mig, og dog paa-
staaer jeg at have behandlet Dig ærligt.

Roderigo.

Det har ikke viist sig endnu.

Iago.

Jeg tilstaaer, i Sandhed, at det ikke har viist sig endnu, og Eder's Mistanke er ikke uden Bid og Skarpsindighed. Men Roderigo, dersom der virkelig stikker det i Dig, som jeg nu har større Grund til at formode end tilforn — jeg mener: Beslutning, Mod og Tapperhed — saa viis det i Nat: dersom Du den følgende ikke nyder Desdemona, saa tag mig fra denne Verden som en Falskner, og opfind nye Midler til at skaffe mig af Dage.

Roderigo.

Godt, hvad er det? Lader det sig forstaae og udføre.

Iago.

Der er kommen udtryffelig Befaling fra Venedig, at Cassio skal have Othello's Post.

Roderigo.

Er det sandt? saa vende vel Othello og Desdemona tilbage igjen til Venedig.

Iago.

Nei, han gaaer til Mauritanien og tager den skjønne Desdemona med sig, hvis han ikke bliver opholdt her ved et eller andet Tilfælde, og Intet kan være mere afgjørende, end at skaffe Cassio bort.

Roderigo.

Hvad mener I med at skaffe ham bort?

Iago.

At gjøre ham uduelig til Othello's Post; at slaae Hjernen ud af Hovedet paa ham.

Roderigo.

Og det vil I have mig til at gjøre?

Iago.

Ja, dersom I har Mod til at skaffe Jer selv Fordeel og Ret. Han spiser i Aften hos en Skjæge, og der møder jeg ham — han veed endnu intet af sin ærefulde Forfremmelse; dersom I vil passe paa ham, naar han gaaer derfra, (jeg skal besørge, at det bliver imellem Dølv og Get,) saa kan I expedere ham i Mag. Jeg skal være i Nærheden for at understøtte Jer Ansald, og han skal falde imellem os. Staa nu ikke der saa forundret, kom og gaa med mig. Jeg vil gjøre Jer Nødvendigheden af hans Død saa indlysende, at I skal finde Jer forpligtet til selv at dræbe ham. Det er alt Aften, og Natten stund der til. — Kom.

Roderigo.

For dette maa jeg høre flere Grunde.

Iago.

Og I skal blive tilfredsstillet.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Et andet Bærelse paa Borgen.

Othello. Lodovico. Desdemona. Emilie
og Folge.

Lodovico.

Jeg beder Jer, naadige Herre, gjør Jer ikke videre Uleilighed.

Othello.

Tilgiv mig, det gjør mig godt at spadserere.

Lodovico.

God Nat, min Frue, jeg takker Eders Naade.

Desdemona.

I har været os særdeles velkommen.

Othello.

Naar I behager Herre! — O! Desdemona!

Desdemona.

Min Husbond?

Othello.

Gaa til Sengs siebliffelig, jeg kommer snart tilbage. Vær alene; see til, det skeer.

Desdemona.

Det skal jeg, min Husbond.

(Othello, Lodovico og Følge gaae.)

Emilie..

Han synes mildere end før. Hvor gaaer det?

Desdemona.

Han sagde, at han kom tilbage strax, og han befalte mig at gaae til Sengs, og ene vente ham.

Emilie.

Hvorledes? Ene!

Desdemona.

Saa vil han det, og derfor, min Emilie, giv mig mit Nattoi hid og saa lev vel; nu bør vi Intet, som mishager ham.

Emilie.

Jeg vilde at I aldrig havde seet ham!

Desdemona.

Saa vil jeg ei; jeg elsker ham saa høit, at selv hans Haan, hans Skænd, hans Pandes Rynker, — tag Naalene af mig — har noget yndigt.

Emilie.

De Lagener, I bad mig, har jeg lagt paa Eders Seng.

Desdemona.

Nu er det ligegyldigt.

O Naadens Gud! Du gav os svage Hjerter! —

(til Emilie.)

Derjom jeg doer for Du, indsvøb mig da
i et af disse Lagener.

Emilie.

Hvilken Tale!

Desdemona.

Min Moders Pige, som hed Barbara,
hun elsked høit, og Elskeren blev trolos;
Om Grædepilen havde hun en Sang,
skiondt gammel, den udtrykte hendes Skiebne,
hun sang den, da hun døde. Den i Aften
for min Grindring svæver. Bort dermed,
jeg vil ei være forrigsuld og synge
som stakkels Barbara. Jeg beder, skynd Dig!

Emilie.

Skal jeg da hente Eders Nattoi hid.

Desdemona.

Nei bliv, og tag mig disse Naale bort. —

Den Lodovico er en vakker Mand.

Emilie.

Ja, meget smuk.

Desdemona.

Og taler kraftfuldt for sig.

Emilie.

Jeg kjender en Dame i Benedig, som gjerne
havde vandret barfodet til Palastina, for et Tryk af
hans Læber.

Desdemona (synger.)

„Maria hun sukke ved visnende Træ

„sang: Græder I grædende Pile!

„Med Haanden paa Bryftet og Hov'det paa Knæ,
„sang: Græder I grædende Pile!

„Brat Strømmen bortrulled og mumlede Død;
Agt derpaa:

„sang: Græder I grædende Pile!
Skynd Dig! Skynd Dig! han kommer strax.

„Og Taaren, som nedrandt, i Volgerne flød.

„De nymmed: flæt Krandsen af grædende Pile.

„Lad Ingen ham laste, hans Haan er fortjent —
Nei, det kommer ikke endnu. — Hør! hvem er
det som banker?

Emilie.

Det er Binden.

Desdemona.

„Jeg kaldte ham utroe, hvad svarte han mig?

„da rysted de grædende Pile,

„Jeg elsked Dig eengang, nu er det forbi — —
Saa — gaa Din Vej; god Nat. — Mit Die værker,
det tyder Taarer, troer jeg.

Emilie.

Tal ei saa.

Desdemona.

Det har jeg hørt. O Mænd! O disse Mænd!
Siig paa Samvittighed, Emilie, hør troer Du,
at der er Qvinder, som saa grovelig
fornærme deres Mænd?

Emilie.

Ja, sikkerlig.

Desdemona.

Vil Du begaae sliig Daad for hele Verden?

Emilie.

Nu, vilde I ei?

Desdemona.

Nei, ved Himlens Lys.

Emilie.

Ei heller vilde jeg ved Himlens Lys,
thi det var nok saa godt i Mørke.

Desdemona.

Vil, for al Verden, Du begaae sliq Daad?

Emilie.

Stor, meget stor er Verden, og det var
en Priis uhyre for en ringe Feil.

Desdemona.

For Alvor troer jeg dog, Du det ei gjorde.

Emilie.

J Sandhed, jeg troer jo; saa gjorde jeg det
ugjort, naar det var gjort. Ikke for en Ring, heller
ikke for nogle Allen Kniplinger, ikke for Kjoler, Skjer-
ter eller for Kapper eller for slige Smaating; men for
den hele Verden — Hvem vilde ei gjøre sin Husbond
til Hanrei for at gjøre ham til Monark? Jeg vilde
vove Skjersilden derfor.

Desdemona.

Nei aldrig, Emilie, vilde jeg gjøre en saadan
Uret for den hele Verden.

Emilie.

Hvorfor ikke? Det er kun en Uret i Verden, og
da J har Verden for Eders Moie, er det en Uret i
Eders egen Verden, hvilken J hurtig kan gjøre til
Ret igjen.

Desdemona.

Jeg kan ei troe der findes sliq en Kvinde.

Emilie.

O! jo, et heelt Dussin, og end i Tilgift
saa mange, at de kan besolke Verden;

men jeg har altid troet det Mandens Feil
 naar Dvinden faldt. Naar han sin Pligt forsummer
 og ødler med sin Elskov andensteds,
 hvad eller med Skinsyge plager os,
 og holder os som Fængne, ja vel slaaer os;
 saa har vi ogsaa Galde; endstjendt bløde,
 vi kunne herne os. Lad Manden vide,
 at ogsaa Viv har Sands, kan see og lugte,
 og Gane har, saavel for Suurt som Sød,
 netop som han. Nu, hvad er da hans Grund,
 naar han for Andre værler os? Kun Spøg?
 Saaledes er det; virker Lidenstaben?
 Jeg tænker, ja; vildledes han af Svaghed?
 — Ja sikkert! — Nu, har vi ei Lidenstaben
 og Lyst til Spøg og Svaghed, som en Mand?
 Betænker, Mand, hvad I Jer selv bereder:
 Kun Eders Feil til samme Feil os leder.

Desdemona.

God Nat, god Nat. Gid Himlens Gud mig lære,
 at drage Godt af Ondt og Had ei nære!

Femte Akt.

Første Scene.

En Gade.

Iago og Roderigo.

Iago.

Træd hid bag denne Muur, han kommer strax;
 bær blottet Din Rapier og brug den tappert;

Nu flink, frygt ei; jeg bliver i Din Nærhed,
tænk paa, det hæver eller styrter os;
thi hold ved Din Beslutning mandig fast.

Roderigo.

Bliv nær hos mig, jeg lettelig kan feile.

Iago.

Ja, ganske tæt; vær tapper, tag Dit Sværd!

(gaaer lidt tilside.)

Roderigo.

Jeg seer ei Nytten klart af denne Handling,
men har han stærke Grunde givet mig —
dog hvad — kom frem mit Sværd; han døe!

(gaaer bag Muren.)

Iago (kommer frem.)

Den unge Byld jeg gned saa nu det værker,
han bliver vred. Nu, om han dræber Cassio,
om Cassio myrder ham, om begge falde, —
Alt kommer mig paa Et. Lever Roderigo,
saa fordrer han Erstatning for det Guld
og de Juveler jeg frarøved ham
som Skjank til Desdemona;

Det gaaer ei an. Hvis Cassio hytter sig,
fornærmer han mig daglig med sin Skjønhed,
som mig gjør grim; desuden kunde Mohren
forraade mig til ham; derved er Fare;
Nei, han maa døe; men tys, jeg troer han kommer.

Roderigo.

Hans Gang jeg kjender — Ridding, Du skal døe!

(løber frem og anfalder Cassio.)

(Cassio kommer frem.)

Cassio.

Det Stød min Bane sandelig var blevet,

hvis ei min Kjortel havde staaet sin Prøve,
nu vil jeg Din forsøge.

(trækker og saarer Roderigo.)

Roderigo.

Jeg er dødsens!

(Jago løfter sig frem fra sit Baghold, saarer Cassio i Halsen og forsvinder.)

Cassio.

Jeg er lemlæstet; Holla, Mord! Holla!

(falder.)

(Dthello kommer frem i Baggrunden.)

Dthello.

Cassios Stemme: — Jago holder Ord.

Roderigo.

Be mig, jeg er en Skurk.

Dthello.

Lys det er rigtigt.

Cassio.

Hjelp, Hjelp! Lys! en Læge!

Dthello.

Ja, det er ham. O brave, tappre Jago,
hvor varmt for Vennens Uret føler Du!

Du lærer mig: — Min Glut, Din Elsker faldt,
Din Skjæbne haster. Ha! jeg kommer, Utro!
Dit Billed af mit Hjerte skal udslættes,
og Syndens Seng med syndigt Blod beplettes.

(Dthello gaaer.)

(Rodovico og Gratiano i nogen Afstand.)

Cassio.

Ei Vagt? Ei Nogen gaaer forbi? Mord! Mord!

Gratiano.

En Udaad er begaaet, det Skrig er rædsomt.

Cassio.
O, Hjælp!

Lodovico.

Lys!

Roderigo.

O, ryggesløse Skurk!

Lodovico.

Fra trende Steder Skrig. Mørk Natten er,
maaskee forstille Raab; det er usikkert
didhen at nærme os foruden Bistand.

Roderigo.

Hvis Ingen kommer, bløder jeg tildode.

(Jago kommer med Lys.)

Lodovico.

Her!

Gratiano.

Der kommer aflødt En med Lys og Raaben.

Jago.

Hvem der? Hvad Larm er her? Hvo raaber Mord?

Lodovico.

Det veed vi ei.

Jago.

Har I ei Raabet hørt?

Cassio.

For Himlens Skyld, hid — hjælp mig.

Jago.

Hvad er dette?

Gratiano.

Jeg sikkert troer det er Othellos Tandrik.

Lodovico.

Ja det er ham, en tapper, dygtig Karl.

Jago.

Hvem er da I, som raaber saa fortvivlet?

Cassio.

O, Iago? jeg lemlæstet er af Skurke;
kom hid, og ræk mig Hjelp.

Iago.

Hvorledes? Lieutenant!

hvor er de Slynkler som har dette gjort?

Cassio.

Jeg troer at en af dem er endnu nær,
og kan ei komme bort.

Iago.

O, Helved=Skurke!

(til Lodovico og Gratiano.)

Hvem ere I? kom hid og bringer Hjelp.

Roderigo.

O hjælp mig, hjælp!

Cassio.

Her, der er een af dem.

Iago.

Du morderiske Slave, o Du Ridding!

(Iago stikker Roderigo.)

Roderigo.

Fordømte Iago! Blodhund, D! o!

Iago.

I Mærke, Mord! Hvor ere de Blodtyve? —

Hvor stille her i Byen! — Holla, Mord!

Hvem ere I der? Benner eller Tjender?

Lodovico.

Dem os som I os finder.

Iago.

Signor Lodovico?

Lodovico.

Just ham. —

Iago.

Tilgiv! — Her ligger Cassio saaret
af Voldsmand.

Gratiano.

Cassio?

Iago.

Hvor gaaer det, Broder?

Cassio.

Mit Been er saaret haardt.

Iago.

Det Gud forbyde!

Bring Lys! jeg med min Skjorte ham forbinder.
(Bianca kommer.)

Bianca.

Hvad er paa Jærde? Hvem var det som skreg?

Iago.

Hvem det var som skreg?

Bianca.

Min kjære Cassio, o min elskte Cassio,
O Cassio! Cassio! Cassio!

Iago.

Du offentlige Skjæge! (til Cassio.) Gjetter I,
hvem det kan være, som har Jer lemlestet?

Cassio.

Nei.

Gratiano.

Det smerter mig at finde Jer saaledes;
jeg har Jer søgt.

Iago.

Laan mig et Strømpebaand;
En Stol for lempelig ham bort at bære.

Bianca.

Al, Al, han svimler; Cassio! Cassio! Cassio!

Jago.

J Herrer, jeg det Alffum hist formoder,
at have Deel i denne Skjændighed. —
Laalmodighed en Stund, min gode Cassio —
Laan mig et Lys. — Mon vi det Ansigt kjende?
Min Ven, min kjære Landsmand Roderigo,
dog nei, af jo; — o Himmel, Roderigo.

Gratiano.

Hvad? fra Venedig?

Jago.

Just ham, og har J kjendt ham?

Gratiano.

Kjendt ham? Sikkert.

Jago.

Signor Gratiano? D tilgiv mig;
Maafagen hvi jeg Eder kjendte ei,
var disse fæle Dptrin.

Gratiano.

Det glæder mig at see Jer.

Jago.

Hvor gaaer det Cassio? o, en Stol, en Stol!

Gratiano.

Roderigo!

Jago.

Ja det er ham. — D det var herligt, — Stolen: —

(en Stol bringes.)

nu bære Nogle ham forsigtig bort;
jeg Vægen hente vil.

(til Bianca.) Men Jomfru, J
kan spare Moien. — Cassio, denne Dræbte,
han var min Ven, hvad var imellem Eder?

Cassio.

J Verden intet; jeg ham kjendte ei.

Jago (til Bianca.)

Hvi er J bleg? — O, bær ham bort fra Luften?

(Cassio og Roderigo bæres bort.)

J Herrer bliv. — Men hvi saa bleg, min Jomfru? —

Seer J Forsærdelsen i hendes Dø; —

Saa dette Stirre-Blik betyder Noget: —

Jeg beder Jer, læg Mærke vel til hende;

Seer J det ei? Samvittigheden taler,
skjendt Tungen, lam, alt mistet har sin Kraft.

(Emilie kommer.)

Emilie.

Hvad er paa Hænde? Hvad er hændet, Mand?

Jago.

Her Cassio blev i Mørket af Roderigo
og Mogle, som bortflygtet, overfaldet,
han saaret er, og Roderigo død.

Emilie.

Alf, alf! den stakkels Mand, den gode Cassio!

Jago.

Det er Skjæbnet's Frugt. — Hor, gaa Emilie,
spørg Cassio hvor han har i Aften spist —
(til Bianca) Hvi zitterer J derfor?

Bianca.

Han var hos mig; men derfor ei jeg zitterer.

Jago.

Ha, var han det? jeg byder Eder: følg mig. —

Emilie.

Be over Dig, Du Skjæge.

Bianca.

Ingen Skjæge,
mit Løvet er, skjendt J beskylder mig,
som Eder's, ubeplettet.

Emilie.

Hvad? Som mit!

Iago.

Rom, lader os see Cassio forbunden. —

Følg, Jomfru, med, snart skal Jer Tunge løses.

Løb snelt, Emilie, til Generalen

og til hans Frue, meld hvad handet er. —

Jeg beder, skal vi gaae?

(affides.)

I denne Nat,

jeg enten hæves eller styrter brat.

Anden Scene.

Et Sovestue. Desdemona sovende i Sengen. Et
Lys brænder. Othello kommer.

Othello.

Det stunder til — det stunder til — mit Hjerte —
lad mig ei nævne det, I kydske Stjerner!

Det stunder til. — Ei hendes Blod skal flyde,

ei ridses skal den Hud saa hvid som Sne,

saa fin som Gremindets Alabaster.

(sætter sit Sværd fra sig.)

Dog maa hun døe, hun ellers Fleer bedrager.

Jeg slukker Lyset — derpaa — slukker Lyset:

Naar jeg Dig qvæler, o Du Flammestraale,

jeg kan gjengive Dig Dit fordums Skin,

hvis jeg det angreer. Men er Dit Lys udslett,

o Du Naturens hyppeligste Værk,

hvor finder jeg Prometeus's Blod da atter,

som Dig oplive kan. Er Rosen plukket,

saa kan jeg ei gjengive den sin Vært,

den visne maa.

(kysker hende) Jeg vil paa Stille den lugte, —

O Balsamduft! Du næsten Retsfærd frister,
 at bryde selv sit Sværd. Get — endnu eet —
 Vær saa, naar Du er død, og jeg Dig dræber,
 og siden elsker Dig. End eet — det sidste.
 Saa sødt og dog saa sorgfuldt. Jeg maa græde;
 men det er Rødsels-Taarer. Haarde Skjebne,
 at dræbe den man elsker. O hun vaagner.

Desdemona.

Hvem er der? min Othello?

Othello.

Desdemona.

Desdemona.

Vil nu min Huusbond gaae til Sengs?

Othello.

Har Desdemona læst sin Ven i Aften?

Desdemona.

Ja, min Othello.

Othello.

Hvis nogen Brøde Du erindrer Dig,
 som ei ved Himlens Raade er forsonet,
 saa anraab strax derom.

Desdemona.

Al, min Gemal, hvad mener I?

Othello.

Nu, gjer det, iil dermed; jeg gaaer tilside;
 jeg vil ei dræbe Dig uforberedt;
 Nei, Gud forbyde, at Din Sjæl jeg dræbte.

Desdemona.

Om Døden taler Du?

Othello.

Ja.

Desdemonæ.

Da, Gud i Himlen,
forbarm Dig over mig!

Othello.

Alf ganske Hjerte, Amen!

Desdemonæ.

Naar saa Du taler, vil Du mig ei dræbe?

Othello.

Em!

Desdemonæ.

Dog frygter jeg; thi Du er skrækkelig,
naar saa Dit Die ruller. Hvorfor frygte,
jeg kjender ingen Brøde, dog jeg føler,
at jeg maa frygte.

Othello.

Tænk paa Dine Synder.

Desdemonæ.

Det er den Kjærlighed jeg til Dig bær.

Othello.

Derfor Du døer!

Desdemonæ.

O, det er unaturligt,
at straffe ommeft Kjærlighed med Døden.
Hvi gnaber Du Din Underløbe saa?
Et blodigt Forsæt ryster stærkt Dit Indre,
og varsler ængsteligt; dog haaber jeg —
jeg haaber, at det mig ei rammer.

Othello.

Stille!

Desdemonæ.

Jeg tier; hvad er handet?

Othello.

Det Forflæde,

hvorpaa jeg satte Priis, som jeg Dig gav,
fik Cassio af Dig.

Desdemonæ.

Nei, ved mit Liv.

Send efter ham, og spørg ham.

Othello.

Hulde Sjæl,

vogt Dig for Meened, Du er paa Din Dødsfeng.

Desdemonæ.

Men ei for end at døe.

Othello.

Jo viebliklig;

derfor bekjend oprigtig Dine Synder;
om end med Ed hver Brode Du benægted,
saa kan det ei den faste Bished ryste,
som knuger mig til Jorden. Du maa døe.

Desdemonæ.

Da Gud, hav Naade med mig!

Othello.

Amen! Amen!

Desdemonæ.

O, viis Du ogsaa Naade. Aldrig, aldrig
har jeg forternet Dig, ei elsket Cassio
med meer end festerlig, af Himlen tilladt
Kjærlighed. Jeg gav ham aldrig Pant.

Othello.

Ved Himlen! i hans Haand jeg saae mit Klæde.
O falske Dvinde, Hjertet Du forstener;
Du tvinger mig at sende Dig fra Verden
som Synderinde, uden Bød og Anger.
Jeg Klædet saae.

Desdemonæ.

Saa har han fundet det;

jeg gav ham intet. — Lad ham blive kaldt
og sige Sandhed her.

Othello.

Han har bekendt.

Desdemona.

Hvad, min Gemal?

Othello.

Alt han har Omgang med Dig havt.

Desdemona.

Ulovlig.

Othello.

Ja.

Desdemona.

Det kan han aldrig sige.

Othello.

Nei, hans Mund er luft. Den brave Iago
har derfor sørget.

Desdemona.

Ånelse, Du varfær!

Hvad? er han død?

Othello.

Hvis hvert hans Haar var Liv,
min Hevnelyst er hungrig efter alle.

Desdemona.

Åf, åf! han er forraadt, og jeg forloren.

Othello.

Utro! Du ham begræder for mit Dø.

Desdemona.

Forskyd mig, Herre, o, men dræb mig ei.

Othello.

Erøse, bort!

Desdemona.

Dræb mig i Morgen, und mig Liv i Aften.

Othello.

Hvis Du gør Modstand —

Desdemona.

O, ifkun en Time!

Othello.

Er det forbi, er Fristen unødvendig.

Desdemona.

Kun mens jeg beder.

Othello.

Nei, det er for sildig.

(han avæler hende.)

Emilie (udenfor.)

Min Herre, Herre, her dog, Herre, Herre.

Othello.

Hvad Larm er det? Ei død? Ei ganske død?

Vel er jeg grusom, men ei ubarmhjertig;

jeg vil ei Du skal pine*s* i Din Døds*k*amp; —

Saa, saa. —

Emilie (udenfor.)

Holla, min Herre, Herre!

Othello.

Hvem er der?

Emilie.

Alf, gode Herre, lad mig tale med Jer.

Othello.

Det er Emilie — Strax — Ha! hun er død! —

Hun vil fortælle mig om Cassios Drab;

stærk Larmen var. — Ei meer Bevægelse?

Som Graven stille. — Skal hun komme ind?

Jeg troer hun rører sig: Nei — Hvad er bedst?

Hun sikkerlig vil tale til min Hustru —

Hustru! Hustru! jeg har ingen Hustru —

O uundholdeligt! O Radsjels Time!

Nu burde Sol og Maane brat fordunkles
ved en uhyre stor Formørkelse,
og Jordens dybe Svalg af Rædsler gabe.

Emilie (udenfor.)

Jeg beder, Herre, lad mig tale med Jer.

Othello.

Jeg havde Dig forglemmt; kom ind, Emilie.
Dys, stille — Strax — Omhængt tæt jeg drager. —
Hvor er Du? Hvad er nu paa Færde?

(aabner Døren, Emilie træder ind.)

Emilie.

Et blodigt Mord er handet, gode Herre.

Othello.

Hvad? nu?

Emilie.

Just nu.

Othello.

Da Skylden er i Maanen,
den nærmer Jorden sig meer end sædvanlig,
og har forrykket Menneskenes Hjerter.

Emilie.

Cassio har dræbt en ung Venetianer
faldt Roderigo.

Othello.

Roderigo dræbt?

og Cassio dræbt?

Emilie.

Nei, Cassio er ei dræbt?

Othello.

Ei Cassio dræbt? Da er ei Drab i Moden,
og Hevnens bedste Strengs skure rædsomt.

Desdemona.

Ufskyldig, ja ufskyldig myrdet?

Emilie.

Åk, hvilket Raab var dette?

Othello.

Dette! Hvilket?

Emilie.

O Himmel! Åk det var min Frues Stemme.
Hjelp, Hjeip! min elskte Frue, tal igjen!
O fromme Desdemona, Frue, tal!

Desdemona.

Jeg doer en skyldfri Død.

Emilie.

Hvo har begaaet

den fule Daad?

Desdemona.

Ei Noget — jo, jeg selv;

Hils min Othello fra mig, o Farvel!

(doer.)

Othello.

Hvorledes er hun myrdet?

Emilie.

Åk, hvem veed det?

Othello.

Hun sagde jo, at det var ikke mig.

Emilie.

Saa sagde hun, jeg her ei Sandhed dolge.

Othello.

Hun som en Vægner foer til hede Helved,
jeg dræbte hende.

Emilie.

O hun var en Engel,
og Du den forfærdigste blandt lede Dværle.

Othello.

Hun vandred Lastens Bei, hun var en Skjæge.

Emilie.

Du lyver hende paa, Du er en Djævel.

Dthello.

— Som Skum paa Vandet falsk.

Emilie.

Du flammende som Ild,
at sige hun var falsk; nei, himmelsk sanddru.

Dthello.

Hun drev med Cassio Utugt; spørg Din Husbond.

Jeg var fordømt langt under Helveds Afgrund,
hvis uden skjellig og retfærdig Marsag
saa vidt jeg gangen var. Din Mand veed Alt.

Emilie.

Min Mand?

Dthello.

Din Mand.

Emilie.

Alt hun sit Løfte bred?

Dthello.

Med Cassio, ja. D var hun bleven tro;
om Himlen skænkede mig en anden Verden
af en fuldkommen ægte Chrysolit
dog jeg for denne ei bortbyttede hende.

Emilie.

Min Husbond?

Dthello.

Ja, han sagde mig det først;
han er en ærlig Mand, han hader Skimet,
som ved Utroskab klæber sig.

Emilie.

Min Husbond?

Dthello.

Hvortil det Ekko, Kvinde? Ja, Din Husbond.

Emilie.

O True, List Din Kjerlighed har haanet.
Befyldes hun for Falskhed af min Husbond?

Othello.

Din Husbond, Dvinde; fatter Du ei Ordet?
Min Ven, Din Mand, den ædle, brave Jago.

Emilie.

Har han det sagt, gid hans fordomte Sjæl
eet Gran hver Dag forraadne. O, han lyver
af Hjertet frækt. Hun elsked alt for heit
sin lumpne Plager.

Othello.

Ha!

Emilie.

Gjer Du Dit Værste;
Din Handling er ei Himlen saa uværdig,
som Du var hende.

Othello.

Bedst det var, Du taug.

Emilie.

Du har ei halv den Kraft at skade mig,
som jeg at bære det. O Daare, Daare
saa hjerneløs som Dynd! — O denne Daad,
— jeg frygter ei Dit Sværd — bekendtgjør jeg,
om tyve Liv jeg tabte. Hjælper! Hjælp!
Nu Mohren har min True dræbt. Mord! Mord!
(Montano, Gratiano og Jago komme.)

Montano.

Hvad er paa Færde, General? Hvad nu?

Emilie.

J kommer, Jago? J har bragt det vidt,
naar Andres Morddaad paa Jer Skulder dynges.

Gratiano.

Hvad er hændet?

Emilie.

Modsig den Djævel, hvis Du er en Mand.
Han paastaar Du hans Hustru har beskyldt;
jeg veed det er ei sandt; en saadan Ridding
er Du ei. D, tal, mit Hjerte svulmer.

Jago.

Jeg sagde min Formodning, og ei mere
end hvad han selv sandsynligt sandt og troligt.

Emilie.

Har Du ham sagt, at hun var utro?

Jago.

Ja.

Emilie.

Da foer af Dig den skammeligste Løgn,
den meest fordomte, meest forhadte Løgn!
Hun troløs? Hun? Med Cassio, sagde Du?

Jago.

Med Cassio, Dvinde; gaa og tøm Din Tunge.

Emilie.

Jeg tømmer ei min Tunge, jeg vil tale;
min Frue ligger her i Sengen myrdet.

Alle.

D! det forbyde Himlen!

Emilie.

Og Eders Rænker dette Mord har stiftet.

Othello.

Nei, stirrer ei! Det er i Sandhed saa.

Gratiano.

En rædsom Sandhed!

Montano.

En uhyre Daad!

Emilie.

O Middingsværk! O fule Middingsværk!
Jeg mindes, ja, saa er det — Rædsels-Handling! —
Jeg tænkte strax — O, jeg af Sorg mig dræber.
O Skjændsels, Middingsværk!

Jago.

Hvad, raser Du? jeg hyder Dig, gaa hjem!

Emilie.

O ædle Herrer, tillad mig at tale;
jeg ber adlyde ham; men ikke nu. —
Høist muligt, Jago, jeg gaaer aldrig hjem.

Othello.

O! o! o!

(kastet sig over Liget.)

Emilie.

Ja, læg Dig ned og brøl;
Du myrdet har Ustyldighed saa reen,
som end har aabnet Die.

Othello.

Hun var troløs.

(reiser sig.)

Her ligger, Onkel, Eders Brøderdatter,
hvis Nænde denne Haand har nylig standset;
Sjog veed, den Daad vil synes rædselsfuld.

Gratiano.

O stakkels Desdemona! Det mig glæder
Din gamle Fader gif for Dig i Graven.
Din Bortgang blev hans Død; thi Sorg og Kummer
den skjere Traad afflipped. Leved han,
det Syn ham bragte til Fortvivlelse,
forjog maaskee fra ham hans gode Engel,
hvis han imod det høie Forsyn knurrede.

Othello.

Det er beklageligt; men Iago veed, at hun med Cassio har bedrevet Utugt vel tusind Gange, Cassio har beksendt; og hun belejmet har hans kjæle Flamme, selv med det Underpant paa Kjærlighed jeg hende gav; jeg saae det i hans Haand, det var et Klæde fra den fjerne Fortid, min Fader engang til min Moder gav.

Emilie.

O Himmel! O I Himlens Magter!

Iago.

Ti!

Emilie.

Det maa ud, det maa ud, jeg tier ei; nei, jeg vil tale frit som Nordenvinden. Lad Mennesker og Dævle, lad dem Alle nedkalde Skjædsel over mig, jeg taler.

Iago.

Var klog og skynd Dig hjem.

Emilie.

Det vil jeg ei.

(Iago gjør Mine til at dræbe sin Hustru.)

Gratiano.

Hy! Vold imod Jer Hustru.

Emilie.

Du dumme Mohr, jeg dette Klæde fandt ved Hændelse, og gav det til min Husbond; tidt bad han mig i usædvanlig Alvor, — meer end en saadan Smaating vel var værd, — at stjæle det.

Iago.

O Du fordomte Skjege!

Emilie.

Hun give det til Cassio! Nei, jeg sandt det,
og gav det til min Husbond.

Jago.

Dvind, Du lyver.

Emilie.

Ved Himlen hist, jeg taler nogen Sandhed. —
O taabelige Blodhund, alt for god
hun var for Dig!

(Jago saarer Emilie og løber.)

Othello.

Har Himlen ingen Riler,
undtagen dem som Tordnen slynger ned?
Du gyselige Ridding!

Gratiano.

See, hun falder,
dræbt er hun.

Emilie.

Ræg mig ved min Frues Side!

Gratiano.

Hans Hustru myrdet er, og han er flygtet.

Montano.

Den Ryggesløse! — Tag I dette Sværd,
som jeg berøved Mohren; følg med mig,
vogt Døren uden fra, og dræb ham før
I lader ham undslippe. — Jeg den Ridding
opsege vil.

(Montano og Gratiano gaar.)

Othello.

Jeg er ei længer tapper,
nu hver spædlemmet Dreng mit Sværd kan tage. —
Hvi skulde Vren overleve Dyden?
Nei bort med Alt!

Emilie.

Hvad, Desdemona, har Din Sang betydet?
 Lyt, kan Du høre mig; Din Svanesang
 jeg synger i min Død: „D græder Pile!“ —
 Mohr, hun var kydst, hun elsked Dig, Du Grumme!
 Saa vist min Sjæl Lyksalighed tør vente,
 saa vist jeg taler sandt; jeg døer, — jeg døer.

(døer.)

Othello.

Jeg har et andet Sværd i dette Kammer,
 det Sværd er spanskt, i Ebros-Floden hærdet.
 Her er det. — Gratiano, jeg maa ud.

Gratiano (uden for.)

Det staaer Dig dyrt hvis Du forsøger det;
 Du har ei Vaaben, Du maa bukke under.

Othello.

Luf op, og see herind, og tal med mig;
 hvis ikke, jeg anfalder Dig uvæbnet.

(Gratiano kommer.)

Gratiano.

Hvad er paa Færde?

Othello.

See, jeg har et Sværd;
 et stoltere har aldrig hængt ved Hosten
 af nogen Kriger. Jeg har seet den Dag,
 da denne Arm og dette gode Sværd
 sig gennem Hindringer har banet Vej,
 vel tyvefold Din Styrke. — Udfølt Præl!
 Hvo kan sin Skjebne styre? — Alt forbi. —
 Bliv ei forfærdet, skøndt I seer mig væbnet.
 Her er min Reises Ende, her mit Maal,
 den yderligste Pynt for min Seilads.
 Tilbagebærer Du? Din Frygt er grundløs;
 hold blot et Sivrer mod Othellos Bryst,

saa ræddes han; — Hvor skulde han vel gaae? —
 Hvor men Du nu seer ud, Ulykkelige!
 Bleg som Dit Lii! Naar vi for Dommen mødes,
 da vil Dit Blik min Sjæl fra Himlen hvirvle,
 og onde Aander flux vil gribe den. —
 Kold, kold! min Pige; som Din Kydsfthed kold! —
 Fordømte Slave! — Bidster mig, I Døve,
 langt bort fra dette himmelske Nafyn!
 Smis om mig, Vinde! Smelter mig i Svovl!
 Vask mig i bundløst Dyb af Flamme-Ild! —
 O Desdemona! Desdemona! Død?
 Død? D! D! D!

(Lodovico, Montano, Cassio ledet, og Officierer
 med Jago, som Fange, komme.)

Lodovico.

Hvor er den svage, jammerfulde Mand?

Othello.

Han, som eengang Othello var, her er jeg.

Lodovico.

Hvor er den Slange? Bring den Nidding frem.

Othello.

Jeg til hans Fodder seer — men det er Fabel;
 Er Du en Djævel, kan jeg Dig ei dræbe.

(Othello saarer Jago.)

Lodovico.

Brist Sværdet af hans Haand.

Jago.

Jeg bløder, men jeg lever.

Othello.

Det glæder mig; jeg vil at Du skal leve;
 thi nu det er Lykksalighed at døe.

Lodovico.

Othello, Du som engang var saa ædel,

og faldt i denne frække Slaves Snarer;
hvad skal man sige Dig?

Othello.

Alt hvad I vil:

Alt jeg er en agtværdig, ærlig Morder,
som Venen drev til Alt, men Had til Intet.

Lodovico.

Den Ridning har tildeels bekjendt sin Udaad;
Har I med ham ei aftalt Cassios Død?

Othello.

Jo.

Cassio.

Min General, jeg gav Jer aldrig Marsag.

Othello.

Jeg troer det, og jeg beder Jer: tilgiv mig.
Vil I ei spørge denne halve Djævel,
hvi han mig saa har Sjæl og Legem hildet.

Iago.

Spørg mig om intet; hvad I veed det veed I.
Fra denne Stund jeg taler ei et Ord.

Lodovico.

Hvad? ei til Bon.

Gratiano.

Hans Læbe aabnes skal
paa Pinebænken.

Othello.

Det var bedst, Du tilstod.

Lodovico.

I her erfare hvad der siden handtes,
som I endnu ei veed. Her er et Brev
som fundet er i Roderigosomme,
og her end et; det Forstes Indhold er,
at Cassio skal af Roderigo myrdes.

Dithello.

O Skurkestreg!

Cassio.

Ugudeligt og hedsn!

Lodovico.

Her er end et Papir, som i hans Romme
fremdeles fundet er, og Roderigo
heist rimeligt har det tilbageholdt,
da den ferdigste Jago midlertid
hans Trivsel har havet.

Dithello.

Nederdrægtige! —

Hvorledes kom J, Cassio, til det Klæde,
som var min Hustrues?

Cassio.

J mit Hjem jeg fandt det;
og han har selv bekendt i dette Min,
at han det falske lod, i sikker Hensigt
derved at naae sit Maal.

Dithello.

O Daare, Daare!

Cassio.

J Roderigos Brev fremdeles findes
Bebreidelser til Jago, at han æggede
ham til at tirre mig paa Bagten, hvorfor
jeg affat blev. Just nu fortalte han
— da han kun syntes død — at Jago har
til Trætten hidset ham og saaret ham.

Lodovico.

J kan ei blive her, kom selv med os,
Der Magt og Vælde her er nu forbi;
paa Cypern hersker Cassio. — — Denne Slave,
hvis der kan findes frygtelige Piinsler,

som kan ham martre grumt og martre længe,
de vorde hans. — I bliver her som Fange,
indtil det Nærmere ved Eders Feil er kundgjort
Senatet i Venedig; følg mig nu.

Dthello.

Iys, Stille! Rum et Ord; — Jeg Staten har
gjort nogle Tjenester, det veed Senatet.
Gi meer derom. — Jeg beder, i Jert Brev,
naar I skal denne Sorgens Daad fortælle,
tal om mig som jeg er, forring ei Bredden;
men overdriv den ei. Om En I tale,
som elsked ikke klogt, men alt for varmt;
om En, ei skinsyg let, men engang ægget
gik til det Yderste; om En, hvis Haand
lig Joden forduum kasted bort en Perle,
den bedste af sin Skat; om En, hvis Die,
skjendt uvant til at smelte hen i Graad,
dog sælved Taarer, lig arabisk Træ
sin styrkerige Saft. Skriv dette alt,
og sliq dertil, at engang i Aleppo
da en forvorpen Tyrk beskjammed Staten,
og slog i Dndskab en Venetianer,
jeg den omfkaarne Hund i Halsen greb
og gjennemboied ham — saaledes.

(stikker sig.)

Lodovico.

En blodig Ende!

Gratiano.

Ord er nu forgjæves.

Dthello.

Jeg, Elskte, kysed Dig før jeg Dig dræbte;
(synker ned ved Desdemona.)
Min Sjæl mod Din og Evigheden stræber,
og Veien didhen er paa Dine Læber!

(dør.)

Cassio.

Det frygted jeg; men troede ham uvæbnet;
thi han har Hjertet høit.

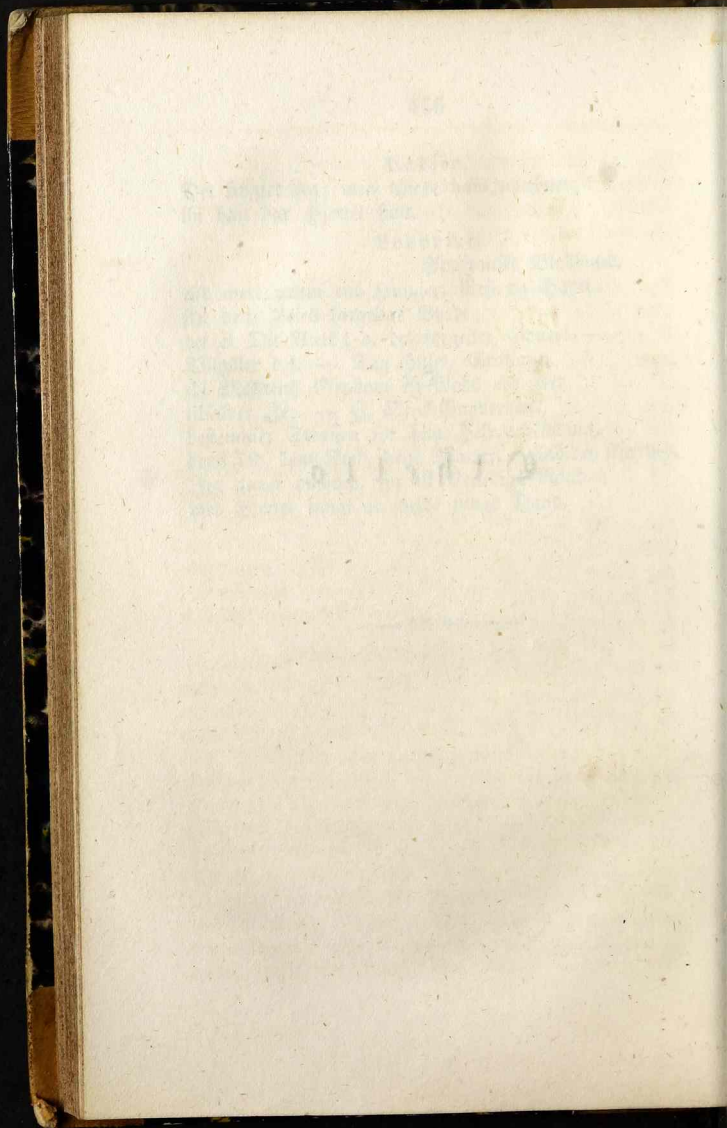
Lodovico.

Spartanske Blodhund,

end mere grum end Hunger, Pest og Havet
skal dette Leies sorgelige Byrde;
det er Dit Bærk; o, det forgifter Synet! —
Tilhyller det. — Tag Huset, Gratiano,
thi Møhrens Eiendom og Guds ved Arv
tilfalder Jer. — J, Dens Gouverneur,
bestemmer Straffen for hiin Helved-Nidding,
dens Tid, dens Sted, dens Marter, — lad den skjærpes.
Jeg gaaer ombord, for til Venedigs Raad
med Hjertet tungt at melde tunge Daad.

Om

O t h e l l o.

Denne Tragedie, siger Malone, har jeg henregnet — men ei paa nogen meget sikker Grund — til Aaret 1611, og den er altsaa, saafremt Formodningen er rigtig, skrevet i Digterens 47de Aar. Pope angiver, og Steevens og Farmer ere enige med ham heri, at Ideen er taget af Cynthios Noveller, som heist rimelig er omplantet paa engelsk Grund igjennem en slet fransk Oversættelse af Gabriel Chappuys. Reed sætter Sorgespillet's Tid til 1570, og beviser med historiske Data, efter Knolles's history of the Turks, at i dette Aar blev af Tyrkerne et Angreb foretaget mod Cypern.

Samuel Johnson omtaler Othello saaledes:

„Skjenhederne i dette Stykke virke selv med saa stærk Indtryk paa den opmærksomme Læser, at det Intet kan vinde ved kritiske Oplysninger. Othellos varme Aabenhjertighed, heltemodig, konstløs og lettroende, uden Grændser i sin Fortrolighed, brændende i sin Hengivenhed, ubøielig i sin Beslutning og haardnakket i sin Hævn; Jago's kolde Dandskab, taus i sin Fortrydelse, snedig i sine Planer, arbeidsom paa en gang til sin Fordeel og sin Hævn; Desdemonas blide Simpelt, hendes rene Overbeviisning om sin Ufskyld, den konstløse Vedholdenhed i hendes Forben, og hendes Langsomhed til at formode at hun kan mistænkes, ere saadanne Prøver paa Shakespeares dybe Blif i

det menneskelige Hjerte, at jeg formoder det er forgjæves at søge dem hos nogen nulevende Forfatter. Den stedsse tiltagende Stigen, som Jago fremvirker i Mochrens Overbeviisning, og de Midler han anvender for at opflamme ham, ere saa kunstig naturlige, at, endstjondt man neppe vil domme om ham, som han siger om sig selv, at han er en Mand, der ei er letteligen skinsyg, kan vi dog ei andet end have Medlidenshed med ham, naar vi til Slutning see ham bragt til det Yderste.

Det er stedsse at befrygte, at Dndskab, naar den er forbunden med Dygtighed, skal tilstjæle sig Agtelse, endstjondt den mangler Bisald; men Jagos Charakter er saaledes fremstillet, at han fra den første til den sidste Scene er hadet og foragtet.

Selv de underordnede Charakterer vilde være meget fremstikkende, i ethvert andet Stykke, ikke alene for deres Sandhed, men for deres Styrke. Cassio er ædelmodig, tapper og ærlig, edelagt ene ved sin Mangel paa Haardnassenhed til at modstaae en listig Jndbydelse. Roderigos mistænkkelige Lettroenhed og utaalmelige Underkastelse ved de Bedragerier, som udøves imod ham, og som han ved Overtalelse tillader gjentages, fremstille et udmalet Billed af en svag Sjæl, forraadt ved ulovlige Begjærligheder af en falsk Ven, og Emilies Dyd er saaledes som vi ofte see den: kun løseligen baaren, men ei ganske bortkastet, let til at begaae smaa Forbrydelser, men oprørt og forfærdet ved gryelige Misgjerninger.

Scenerne ere fra Begyndelsen til Enden levende, og varierede ved lykkelige Afværlinger, som regelmæssig fremstjynde Historiens Fortgang, og Fortællingen ved Slutningen, — endstjondt den kun siger os, hvad vi alt vide — er nødvendig for at frembringe Dthel-
løø Dod.

Havde Scenen begyndt paa Cypern, og de foregaaende Tildragelser vare blevene fortalte, vilde dette Drama have manglet meget lidet i at besidde den nøiagtigste og paaetligste Regelmæssighed."

Nu træder Malone frem og efter at være fuldkommen enig i Johnsens Charakteristik tilføier han, at Othello er maaskee det fuldkomneste af Shakespeares Arbejder.

Steevens, i hvor høi Rang han end giver Othello, fordrer dog Palmen for Macbeth, og drager i denne Henseende følgende Paralleler:

"Derfom det var nødvendigt at veie disse to Stykkers pathetiske Udbrud mod hinanden, er det almindelig antaget at Desdemonas Sorger overbalanceres af Macduffs.

Derfom Læsere, der vare lige bekendte med Poesiens og Malerkunstens Fortræffeligheder, vil afsee Dommen over disse store Frembringelsers indbyrdes Værd, formoder jeg de vil finde dem af ganske særskildte Slags. De ville tilføie at det ene er af Raphaels, det Andet af Michael Angelos Skole; og at, derfom den stadige Sophokles og Virgil havde erklæret sig for Othello, vilde den dristige Oskyløs og Homer have fordret Laurbær-Krandsen for Macbeth."

A. W. Schlegel sammenligner Othello med Romeo og Julie, og udtrykker sig, som følger:

"Naar Romeo og Julie straaie i Morgenrødens Glands, men i en Morgenrødes hvis Purpur-Skyer allerede behude den lumre Sommerdags Torden-Ulveir, saa er derimod Othello et Maleri med stærke Skygger, man kunde kalde det en tragisk Rembrand. Hvilken lykkelig Misforstand, at Shakespeare af Møhren, hvorunder Novellen ustridig forstaaer en døbt Sarazener fra de afrikanske Nord-Kyster, har skabt en egentlig Sort.

Man gjenkjender i Othello de vilde Naturanlæg fra hine brændende Zoner, som udruge de glubende Rordyr og den meest dræbende Gift, kun tilsyneladende tæmmet ved Stræben efter Hæder, ved høiere Love for Gien, ved ædlere og blidere Sæder. Hans Skinsyge er ikke hiin Hjertets Skinsyge, som forbinde sig med de ommere Følelser, eller med Tilbedelsen af den elskede Gjenstand; den er af den sandeselige Natur, der i de hede Himmelsstrøg har foranlediget hiin uværdige Bevogtning af Dvinderne, og saamange unaturlige Skikke. En Draabe af denne Gift, gødt i hans Arer, bringer hans hele Blod i et bruisende Oprør. Mohren synes ædel, aaben, tillidsfuld, taknemlig for ydet Kjærlighed, og han er det ogsaa virkelig, og end mere: han er en alle Fæter trodsende Helt, en sand Hovedsmand for sine Krigere, en troe Tjener af Staten; men Videnstabsens blotte physiske Magt kuldaster i eet Dieblit alle hans erhvervede og medfødte Dyder, og det vilde Menneſke i ham fejrer ganske over det dannede og sædelige. Ogsaa i Udbruddet af hans Hvern mod Cassio rober dette Blodets Tyranni over Villien sig.

Tilslidst udtrykker han i sin Anger den sandeste Omhed for sin myrdede Hustru og Smerte over sin tilintetgjorte Gressfølelse, i Overværelse af Vidnerne til hans Udaad, og anfalder sig selv med en Affindighed, lig den med hvilken en Tyrann pincer sin oprørske Slave. Han lider som et dobbelt Menneſke, paa eengang i den høiere og lavere Sphære, hvoremellem hans Væsen er deelt. Imedens Mohren kun bærer Underfundighedens og Mistankens natlige Farve paa sit Ansigt, er Jago sort i sit Indersite. Han staaer som en ond Genius ved Othellos Side, og foruroliger ham idelig, ved sine lette, og derved desto farligere Indgivelsers. Det er som om et ulykſaligt,

og i Naturen grundet Slægtskab formaaede at give disse Indskydelser mere Magt over ham end hans gode Engel Desdemonas Stemme. En mere snu Ridding er endnu aldrig skildret, han lægger sine Faldstrikker med en Konst som Intet kan undgaae.

Den Uvillie som hans Hensigter opvække bliver fordragelig derved, at Tilskuerens Opmærksomhed henledes paa hans Midler, og disse skjenke Forstanden en uendelig Beskæftigelse. Kold, af et ondt og misfornøiet Lune, trodsig hvor han tør tillade sig det, ydmyg og indsmigrende hvor han anseer det nødvendigt, er han en fuldendt Mester i Forstillelses-Konsten; selv kun tilgængelig for Egennyttens Tilskyndelser, forstaaer han fuldkommen efter sit Behag at opvække Lidenskaber hos Andre, og at nytte Diebliffet naar disse stille sig blot; han er saa fortræffelig Jagttager af Menneskene, som det er muligt at være, naar man ei af egen Erfaring kjender til de høiere Driveffedre for Virken og Handlen; i hans spottende Bemærkninger over disse ligger næsten stedse noget Sandt. Gaardnakket Mistro til Svindedyd foregiver han ikke alene, han nærer den virkelig, og ogsaa dette er overeensstemmende med hans øvrige Tænkemaade og gjer ham end mere skiftet til at udføre sin Plan. Da han i Alt stedse kun seer den hæsligste Side, berøver han paa den raaste Maade Inderbildningskraften det Tryllende i Forholdet mellem de forskjellige Sjøn; han søger derved at bringe Othellos hele Sandfælgighed i Oprør, hvis Hjerte ellers let vilde have opklaret ham om Desdemonas Uskyldighed. Dette maa retfærdiggjøre de mange Udtryk i Jagos Replikker, hvorved Sædeligheden skrækkes. Havde Shakspeare skrevet i vor Tid, vilde han maaskee have udeladt disse; men sikkert ikke uden Tab for Sandheden i hans Fremstilling. Desdemona er et ubeplettet Offer, vel ikke det

høie Ideal af Gode og begejstret Videnskab som Julie; men fuld af Blidhed, Ydmyghed og Sagtmodighed, og saa uskyldig at hun knap kan gjøre sig Begreb om Muligheden af en Utroskab, er hun derved ganske skicket til at være den sømme og hengivneste Ægtefælle. Det qvindelige Gang til ganske at slutte sig til et andet Væsens Skjebne har forledet hende til det eneste Feiltrin i hendes Liv, at formåle sig uden sin Faders Samtykke. Hendes Valg synes at være en Bidsfarelse, og er just det som har vundet hende for Othello, det samme som almindelig bringer Qvinden til i Manden at ære sin Beskytter og sit Overbøved: Beundring for hans mandige Heltemod og Deeltagelse i hans overstandne Møjsommeligheder. Med stor Kunst er det saaledes indledet, at hun, just fordi hun ikke ahner Muligheden af en Mistanke imod sig, stedse søger Møhrens Skinsyge ved sine Forbønner for Cassio.

For endnu mere at hæve Desdemonas Engle-Reenhed, har Shakspeare givet hende en Selfaberinde af en tvetydig Dyd; kun ved dennes syndefulde Ledsindighed bliver det begribeligt, at hun ikke tilstaaer Røvet af Forklædet, da Othello med saamegen vild Hestighed fordrer det. Dette vilde ellers være den Umstandighed i Stykket, som blev vanskeligst at retfærdiggjøre. Ogsaa Cassio er fuldkommen saaledes skildret, som han maatte være, for uden virkelig Brøde at opvække Mistanke: elskværdig og ædel, men meget forførende. De offentlige Begivenheder i de to første Akter vise os Othello fra sin hæderligste Side som Venedigs Stotte, og Tyrkernes Skrak, og tjene til, ligesom Partiaanden mellem Montagnerne og Capuletterne i Romeo og Julie, at trække Begivenhederne udenfor Grændserne af den blotte hushlige Kred.

Men ingen Bøstaltenhed formaaer at skildre den

alt omslyrtende Kraft i Katastrophen i Othello — denne Sammentrængen af Følelser der i eet Dieblig udmaaler alle Evighedens Afsgrunde."

Saavidt Schlegel.

Efter at have formildet de haarde og Sædeligheden stødende Udtryk, fremdeles udeladt Jagos Domme over Gruentimmerne i anden Akt, strax før Othello kommer, og Emilies Betragtninger over, hvad hun vilde gjøre for at eie den hele Verden, hvilke Steder jeg begge anseer saarende for Desdemonas kydske Dre, samt nogle faa ubetydeligere Forandringer, er dette Stykke indleveret til den kongelige Theater=Direction, og antaget til Opførelse.

Coriolanus.

Personerne:

Cajus Marcius Coriolanus, en adelig Romer.
Titus Lartius } Feltherrer imod Vølfskerne.
Cominius }
Menenius Agrippa, Coriolans Ven.
Sicinius Velutus, } Folke-Tribuner.
Junius Brutus, }
Den unge Marcius, Coriolans Son.
En romersk Herold.
Tullus Aufidius, Vølfskernes Feltherre.
En Lieutenant hos Aufidius.
Sammensvorne med Aufidius.
En Borger fra Antium.
To vølfske Skildvagter.
Volumnia, Coriolans Moder.
Virgilia, Coriolans Hustru.
Valeria, Virgilias Veninde.
En Terne hos Virgilia.
Romerske og Vølfske Senatorer, Patricier, Ed-
ler, Victorier, Soldater, Borgere, Bud, Tjenere hos
Aufidius, Følge.

Scenen er deels i Rom, deels paa Vølfskernes og
Antiaternes Territorium.

Coriolanus.

Første Akt.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Et Antal oprørste Borgere komme med Stokke,
Køller og andre Vaaben.

Første Borger.

Hør mig tale, førend vi gaae videre.

Borgerne.

Tal! Tal!

(Flere tale paa eengang.)

Første Borger.

J have altsaa alle besluttet, heller at døe end
at sulte.

Borgerne.

Det have vi besluttet.

Første Borger.

For det Første veed I, at Cajsus Marcius er
Folkets Erke-Fiende.

Borgerne.

Det vide vi, det vide vi.

Første Borger.

Lader os dræbe ham, saa saa vi Korn til den
Priis vi selv satte. Er det en Aftale?

Borgerne.

Ei meer derom, lad det skee; bort, bort.

Anden Borger.

Kun eet Ord, gode Borgere.

Første Borger.

Vi betragtes som fattige Borgere; Patricierne
som gode; det som Magten overskylder sig med, kunde
lindre os; dersom de tilstode os deres Overflodighed,
for den raadnede, kunde vi sige, at de lindrede os paa
en menneskelig Maade; men de ansee os for altfor
kostbare. Den Glendighed hvori vi smagte, Dprin-
delsen til vor Glendighed, er ligesom et Register hvori
deres Overflod staaer optegnet; vor Lidelse er Nydelse
for dem. Lader os hevne os, førend vi blive Veen-
rade; Guderne vide, jeg taler af Hunger efter Brød,
ei af Tørst efter Havn.

Anden Borger.

Ville I Cajus Marcius i Særdeleshed tillivs?

Borgerne.

Ja, først mod ham; han er en Hund imod Al-
muen.

Anden Borger.

Lægge I Marke til de Tjenester, han har gjort
Landet?

Første Borger.

Meget vel; og vi vilde gjerne give ham Vren
derfor, naar han ikke gjorde sig selv betalt ved sin
Stolthed.

Anden Borger.

Bliv ei ondskabsfuld.

Første Borger.

Jeg siger Jer, hvad Navnkundigt han har udrettet stete til dette Maal. Endskjondt Folk af en em Samvittighed kunne være tilbøielige til at sige, at det var for hans Land, gjorde han det dog for at behage sin Moder, og for at være stolt deraf, hvilket han er i den Grad, at det langt overgaaer hans Dyder.

Anden Borger.

Det som han ikke kan forandre i sin Natur regne I for en Lyde hos ham; I maae paa ingen Maade sige, at han er gjerrig.

Første Borger.

Dersom jeg ikke maa det, mangler jeg dog ei Beshyldninger; han har Feil i saadan Overflodighed, at det vilde fede at opramse dem. (Strig udenfor.) Hvad er det for en Stoi? Den anden Deel af Vren er i Oprør; hvorfor staae vi og prate her? Til Capitoliet.

Borgerne.

Kom, kom.

Første Borger.

Stille, hvem kommer der?

(Menenius Agrippa kommer.)

Anden Borger.

Den værdige Menenius Agrippa; han var stedse Folkets Ven.

Første Borger.

Han er ærlig nok; gid de Alle vare saaledes!

Menenius.

Hvorledes, mine Landesmand? Hvi bevæbnede med Stang og Kelle? Tal, jeg heder Jer.

Første Borger.

Vort Forehavende er ei Senatet ubekjendt; de have i fjorten Dage havt Varsel om vor Hensigt, som vi nu vil vise dem i Handling. De sige, at fattige Ansøgende behøve stærke Lunger; de skal vide at vi have ogsaa stærke Arme.

Menenius.

Hvorledes, Naboer og gode Venner?
 I drage selv Ulykken paa Jert Hoved.

Første Borger.

Det kan vi ei, den er der allerede.

Menenius.

Hør, Venner, mig; Patricierne tage sig Eders Mangler nær. Med lige Grund, for Eders Lidelser i Hungersnøden, I Baaben løste kan mod Himlen selv som mod Senatet; det gaaer Retsfærd's Bei. Der sprænges skal ti tusinde Skumfjæder af Malin, end stærkere end Eders Magt, for I kan standse det; thi Hungersnøden Patricier ei, men Guderne fremskynde. Kun boiet Knæ, ei Armens Magt kan hjælpe. I ledes af Glendigheden didhen hvor større venter Eder. Statens Roer I saare, ved at bande dem som Tjender, der, Fædre lig, for Eders Nødterst sørge.

Første Borger.

Sørge for os! — I Sandhed! De have endnu ikke sørget for os. Lade os døe af Sult og fylde deres Forraadshuse med Korn; gibe Befalinger mod Mager for at understøtte Kornpugerne; daglig tilbagekalde Edicterne mod de Rige, og daglig skabe tryk-kende Statuter for at lanke de Fattige. Dersom Kri-

gen ei æder os op, gjøre de det, og det er al den
Omjorg de have for os.

Menenius.

J maae dog tilstaae at et særligt Nag,
hvad eller Daarskab nu behersker Eder.
Jeg vil fortælle Jer et gammelt Sagn.
Maaskee J kjende det; men da det tjener
min Hensigt, vil jeg vove meer udførligt
at bringe det til Eders Kundskab.

Første Borger.

Vel, jeg vil høre det; men J maa ikke troe
at vor Misfornoielse lader sig affspidse med et Gren-
thyr; dog fortæl, vi høre.

Menenius.

Der var en Tid, da alle Lemmerne
af Legemet mod Bugen gjorde Oprør;
bebreided den, at lig et Svælg uirksom den
i Midten sad af Legemet, og dørst
al Gøden slugte; deeltog virksomt ei
i noget Arbeid med de andre Lemmer,
som saae og hørte, opfandt, gif og solte,
og i Forening samtligen forvalted
det hele Legems smaa Fornødenheder
og fælles Nydelser; men Bugen svared' —

Første Borger.

Lad os høre, hvad svarede Bugen?

Menenius.

Vær kun taalamodig — med en Art af Smil,
som ei fra Hjertet kom; men saa omtrent,
(thi seer J, jeg kan lade Bugen smile
saavel som tale) med Foragt den svared
de vrøde Lemmer, de oprørske Dele,
som næred Alind mod den, just saaledes

som mod Senatet J, fordi det ei
har Eder's Sindelag —

Første Borger.

Hvad svared Bugen?

Det fronte Hoved, det aarvaagne Die,
Raadgiver Hjertet, og vort Forsvar Armen,
vor Ganger Foden, Tungen vor Trompet,
samt flere Støtter og smaa Hjelpere
i denne vor Fabrik, hvis de —

Menenius.

Hvad nu? —

Han snapper Ordet fra mig. — Nu —? hvis de —

Første Borger.

Indskrænket blev af dette Rovedyr, Bugen,
som kun er Legemet's Cloak —

Menenius.

Hvad da?

Første Borger.

Hvis alle Lemmer i Forening klaged,
hvad kunde Bugen svare?

Menenius.

Nu det kommer,
naar J kun har (Jert Forraad er kun lidet)
Taalmodighed, at høre Bugens Svar.

Første Borger.

J er vel længe om det.

Menenius.

Mærk, min Ven,
den alvorssfulde Bug betænksom var,
ei rast som Klagerne, og saa den svared:
Sandt er det, mine Venner, mæled den,
at jeg modtager al den Føde først,
som nærer Eder; men saa bør det sig,

da jeg er Forraadsbuus og Dplagsbod
 for hele Legemet; thi I bør mindes,
 jeg sender det igjennem Blodets Floder
 til Hoffet: Hjertet, ja til Thronen: Hjernen,
 og sætter alle Hjulene i Gang.
 De stærke Nerver og de mindre Arer
 ved mig den fælles Kraft og Styrke faae,
 hvorved de leve. Skjøndt paa eengang ei,
 I, mine Venner, — sagde Eugen, — mærk det.

Første Borger.

Vel, Vel, vi mærke —

Menenius.

Skjøndt paa eengang ei
 I see Alt hvad jeg deler ud til hver,
 kan jeg dog klart bevise, at I Alle
 fra mig annamme Blomsterne af Alt,
 kun Alidet jeg. Hvad siger I til dette?

Første Borger.

Det var et Svar; men hvortil sigter det?

Menenius.

Det romerske Senat er denne Bug,
 I, de oprørske Lemmer. Kom ihu
 dets Omfæng for Jer Alle. Undersøger
 vor Stats Bestyrelse, og I skal finde,
 hver offentlig Velgjerning, som I nyde,
 derfra sin Kilde og sit Udspring har,
 ei fra Jer selv. Hvad siger I dertil,
 I der, den store Laa af dette Selskab?

Første Borger.

Den store Laa, hvorfor den store Laa?

Menenius.

Fordi Du nedrigst, værst og uslest er
 i dette vise Dyrer: Du gaaer forrest.

Du, Skurk, skjondt sidst af Herkomst, løber Du
som fræk Anfører, kun af Egennytte med. —
Men holder rede Eders Spær og Koller;
Rom og dets Rotten prøve vil en Dyst
nu med hinanden; eet Parti vil styrte.

(Cajus Marcius kommer.)

Hil, hil Dig Marcius.

Cajus Marcius.

Tak, min Agrippa.

Hvad er paa Færde, I oprørske Slynkler,
at I Jer Menings usle Tnat opkrads,
saa det bli'er Skab?

Første Borger.

Jer Hosflighed vi kjende.

Cajus Marcius.

Den som Jer giver gode Ord, han smigrer
affkyeligt. — Hvad vil I, Riddinger?
I vil ei Krig, ei Fred; I frygte him,
og denne gjør Jer stolt. Den, som Jer troer,
han finder Harer hvor han søger Løve,
og Gjæs for Røve. Meer paalidelige
I aldrig er end Gløder lagt paa Jis,
end Hagl i Solens Skin. Jer Dyd det er
at rose den, som Udaad gjør strafværdig,
og bander Retsfærd's Arm. Nei, ikkun Størhed
Jert Had sig hverver. Eders Dnsker ere
lig syg Mands Madlyst, som kun attraaer hvad
hans Onde meest kan skade. Den, som stoler
paa Eders Gunst, han svømmer med Bly-Tinner,
og sælger Eg med Negle. Sy! — Troe Jer?
I skifte Sind hver Gang Jert Die blinker,
og kalde adel ham I nylig hadet,
ham suul som I bekrandsed. Hvad er Grunden,
at I paa Byens Torv og Gader strige

imod det ædle Raad, som styrer Jer
ved høie Guder's Bistand? J, som ellers
opaad hinanden. Hvad forlanger J?

Menenius.

Alt sætte Tæxt paa Kornet, som de sige
at Staten er forsynet med.

Cajus Marius.

Ja saa!

Bag deres Døn de troe at vide Alt
hvad skeer paa Capitolet; troe at vide
hvo synke ber, hvo stige; udspekulere
Forbindelser som eet Parti kan styrke,
imens det Andet under lafet Gudsaal
de træde ned i Snarset. — Rok af Kornet!
Gid Adelen var mindre ædelmodig,
og lod mig Sværdet bruge; tusindviis
jeg dynged op de Ugle i en Modding,
saa høit min Landse rakte.

Menenius.

De næsten ere bragt til Rolighed;
thi omendskjendt Forsigtighed de mangle,
er de særdeles seige; men hvad siger
den anden Horde?

Cajus Marius.

Den er alt splittet ad!

Paa Sult de skrege, sukked Ordsprog frem:
Alt Hunger bryder Lov, at Guld maa æde,
at Mad for Mund er skakt, at Guderne
for Rigmand ene har ei Kornet sendt:
med slige Brokker slog de om sig.
Da nu man tilsted dem en sær Begjæring,
som giver Adelen det sidste Stod,
og Magten svække vil, de Guerne,

som vilde de paa Maanens Hern dem hænge,
opkasted i Triumf.

Menenius.

Hvad blev tilstaaet dem?

Cajus Marius.

Før deres Følgesvenddom at forsøgte,
at vælge fem Tribuner: Junius Brutus,
Sicinius Velutus, og — hvad veed jeg?
Før skulde hvert et Huus gaae op i Flamme,
før jeg det havde tilladt; det vil svække
al Myndighed og udstrøe Sædekorn
til et løvmæssigt Dyrer.

Menenius.

Heelt besynderligt!

Cajus Marius.

Gaaer hjem, I Stumper af et raadent Folk!

(Et Bud kommer.)

Budet.

Er Cajus Marius her?

Cajus Marius.

Ja, hvad er handet?

Budet.

Alt Folket i Baaden atter staae.

Cajus Marius.

Det glæder mig; saa kan vi blive qvit
vor mugne Overflød. See, vore Ældste.

(Cominius, Titus Lartius og flere Senatorer;
Junius Brutus og Sicinius Velutus komme.)

Første Senator.

Ja, Marius, det er sandt hvad I har sagt os,
at Folket sig væbne.

Cajus Marcius.

Deres Leder,

Tullus Aufidius, Jer det vil vise.

Det Synd var om hans Mod jeg ham misundte,
men var jeg Marcius ei, jeg vilde onske
at være Tullus.

Cominius.

J har søgtet sammen.

Cajus Marcius.

Stod Verdens ene Halvdeel mod den anden,
og paa min Side han, jeg gjorde Oprør
for at bekriige ham; det er min Stoltthed
at jage denne Leve.

Første Senator.

Gode Marcius,

da følg Cominius i denne Krig.

Cominius.

Det er et gammelt Løfte.

Cajus Marcius.

Ja, saa det er;

jeg holder Ord. — Og, Titus Lartius, Du
skal see mig ramme Tullus nok engang.
Hvad, er Du stiv, Du svigter?

Titus.

Cajus, Nei;

jeg staaer ved een, slaaer med den anden Krykke,
for jeg tilbage bliver.

Menenius.

Edelt talt!

Første Senator.

Følg med til Capitoliet; vi ventes
af vore Venner der.

Titus.

J viser Veien,
derpaa Cominius, siden følge vi;
J værdigst er at føre.

Cominius.

Edle Lartius!

Første Senator (til Borgerne.)

Gaaer hjem.

Cajus Marcus.

Nei, følger; Volkene har Korn;
tag disse Rotter med til deres Lader,
for der at gnave. — Værdige Oprørsmand,
Jert Mod i Blomster staaer; kom, følger os.

(Patricierne gaae. Borgerne liste sig bort.
Sicinius og Brutus blive.)

Sicinius.

Var nogen Mand saa stolt som denne Marcus?

Brutus.

Han har ei Lige.

Sicinius.

Da vi Tribuner blev for Folket valgte —

Brutus.

Bemærked da hans Læber J, hans Dine? —

Sicinius.

Nei, men hans Trusler.

Brutus.

Naar han bliver opbragt
han Guderne for Haan ei engang sparer.

Sicinius.

Ja den besfædne Maane selv han spotter.

Brutus.

Gid Krigen sluger ham! Han er for stolt
med al sin Tapperhed.

Sicinius.

En sliq Natur,
af Lykken kildret, Skyggen selv foragter
han træder paa ved Middag; det mig undrer,
hans Overmed tillader ham at lystre
Cominius.

Brutus.

Til Hæder staaer hans Hu.
Dermed begunstiget til fuldest Maal,
han sikkest vogter det og hverver mere
ved at befale næst; thi hvert et Uheld
Feltsherren bli'er til Last, gjør han end alt
hvad muligt er, og travle Dadslyge
vil raabe ud: „O, hvis man Marcius havde
betroet det Hverv!“

Sicinius.

Og dersom Alting lykkes,
jaa vil, da Mængdens Mening er for Marcius,
Cominius gaae glip af Prisen.

Brutus.

Sandt!

Cominius vinder Rygte kun for Marcius,
som ei fortjener det, og hver hans Feil
for Marcius vorder Gre, skøndt i Sandhed
han den ei værdig er.

Sicinius.

Kom; vi maae vide
hvorledes Toget skeer, samt paa hvad Maade
og med hvor stor en Magt han drage skal
i denne Volsker-Krig.

Brutus.

Vi gaae tilsammen.

(De gaae.)

Anden Scene.

Corioli. Senatets Forsamlings-Huus.

Tullus Aufidius, adskillige Senatorer.

Første Senator.

Saa det, Aufidius, er Eders Mening,
at Rom vort Raads Beslutning har udspædet,
og vore Anslag veed.

Aufidius.

Er det ei Eders?

Har vi vel Noget her i Raadet afgjort,
der sig udføre lod, som Rom har ei
hvert Kundskab om? For fire Dage siden
man meldte mig, saa lyde Ordene,
jeg har vist Brevet hos mig — ja her er det:

(Læser.)

„De samlet har en Hær, end ubestemt
„for Østen eller Væsten; Dyrtid hersker,
„og Folket er i Oprør. Rygtet hvisker:
„Cominius, Marcius, Eders gamle Fjende,
„(hvem Rom end hader høiere end I)
„og Titus Lartius, en udmærket Romer,
„skal være Hovedsmænd for denne Magt.
„Hverken ei vides, rimeligst med Eder.
„Tag Jer i Agt!“

Første Senator.

Vor Styrke er i Marken;
vi tvivle aldrig at jo Rom var rede
at svare os.

Aufidius.

Og ei det Daarskab tænkte
at holde skjult vor Hensigt, indtil den
nødvendig maatte rekes. Alt i Spiren

har Rom dog vistnok kjendt den. Nu forhindres
imidlertid vort hemmelige Forsæt:
at tage Stæder fra dem, for de vidste
at vi til Slag stod rede.

Anden Senator.

Edle Tullus,

tag Jer Bestalling, hast til Eders Hær;
Corioli vi ene vil forsvare.

Hvis de beleire os, da il herhid
til vor Undsætning flux; dog haaber jeg,
de ruste ei mod os.

Mufidius.

O, tvivl dog ei!

Jeg Visshed har derom; ja, endnu mere:
en Deel af deres Hærmagt er paa Marschen
mod denne Stad. Jeg maa forlade Eder;
hvis Marcius og jeg i Marken mødes,
vi svoret har at kæmpe indtil Een
har bukket under.

Alle.

Dig Guderne bevare!

Mufidius.

Og skjerme Eder!

Første Senator.

Nu, Farvel.

Anden Senator.

Farvel.

Alle.

Farvel.

Tredie Scene.

Rom. Et Bærelse i Marcius's Huus.

Volumnia og Virgilia sidde paa lave Stole og sye.

Volumnia.

Jeg beder Jer, min Datter, syng og vær munter, eller tal i det mindste med mere Tillid. Dersom min Søn var min Egtemand, vilde jeg fryde mig mere ved hans Traværelse, hvorved han vandt Ære, end ved hans Favnetaag, som viste mig han Kjærlighed. Da han endnu var Barn, og min eneste Søn, da han ved sin Ungdom og Takkelighed tilvendte sig Alles Blif — dengang lod hans Moder ham ikke en Time ud af sit Oiesyn, om end Kongen havde bedet derom en heel Dag. Jeg — som tidlig mærkede hvorledes Æren vilde smykke ham, men at den var kun et smukt malet Billede, hængende paa Væggen, naar ei Lyft til Navnkundighed bragte den i Virksomhed — lod ham søge Fare, hvor det var sandsynligt han vilde finde Ære. I en blodig Krig sendte jeg ham, hvorfra han kom tilbage med Egelev om Jæsen. Jeg siger Dig, min Datter, mit Hjerte slog ei stærkere af Glæde, da jeg ved hans Fødsel hørte han var af mandligt Køn, end nu da jeg første Gang hørte at han havde øvet mandig Daad.

Virgilia.

Men om han var falden i Slaget, min Moder? Hvad da?

Volumnia.

Da var hans Eftermæle blevet min Søn, og deri havde jeg fundet min Afkom. Jeg tilstaaer Dig oprigtig: Havde jeg et Dussin Sønner, Alle lige i min Kjærlighed, og Ingen mindre elsket end Din og min tappre Marcius, lod jeg hellere de Ellere stolte-

ligen dee for Fædrelandet, end at Gen bortodsledede sit Liv uden Bedrøft.

(En Terne kommer.)

Ternen.

Valeria ønsker at besøge Eders Naade.

Virgilia.

Tillad mig, Moder, at gaae lidt tilside.

Columnia.

J Sandhed, nei! —

Din Husbonds Tromme, synes mig, jeg hører,
seer ham ved Haaret styrte ned Ausidius,
og Vølver flye for ham, som Børn for Ulv;
saaledes stæmpende han raaber til dem:

„J Feige, frem, som afledes i Frygt,
skjendt J blev født i Rom“. Med malmrækt Haand
han blodig Pande tørrer; farer frem,
som Hostens Mand, der skal afmeie Alt,
hvis ei sin Daglon miste.

Virgilia.

En blodig Pande! Jupiter, ei Blod!

Columnia.

Du Daare, Manden klæder det langt bedre
end Guld paa hans Trophæ. Hecubas Bryst,
da Hector døde det, var ei saa skjont
som Hectors Pande, da den sprudled Blod
for græske Ræmpe-Sværd. — Siig Valeria,
hun er velkommen.

(Ternen gaaer.)

Virgilia.

Skjerm, o Naadens Himmel,
min Husbond fra Ausidius den Grumme!

Columnia.

Han slaaer Ausidius's Hoved ned til Jorden,
og træder paa hans Nakke.

(Ternen kommer tilbage med Valeria og Følge.)

Valeria.

Jeg hilser Eder, begge mine Fruer.

Volumnia.

Fruer —

Virgilia.

Det fryder mig at see Jer.

Valeria.

Hvorledes lever I begge? I ere til Yderlighed hunselige. Hvad sye I her? I Sandhed, en herlig Vestsjæstiggelse. Hvor gaaer det Eders lille Søn?

Virgilia.

Jeg takker Eder, godt.

Volumnia.

Han holder mere af at lege med Sværd og høre Trommen, end at see paa sin Skolemester.

Valeria.

Paa min Dre, Faderens Søn; jeg sværger paa, det er en rask Dreng. Jeg var i Onsdags opmærksom paa ham i en halv Time; han har et særdeles bestemt Udortes. Jeg saa ham løbe efter en spraglet Sommerfugl, og naar han fangede den, slap han den strax, og efter den igjen. Engang snublede han, men var strax oppe, og fangede den atter. Hvad enten Faldet gjorde ham vred, eller hvad det var; nok, han satte Tænderne i den. O, jeg forsikker Eder, han sønderled den med Jær.

Volumnia.

Et af hans Faders Lær.

Valeria.

I Sandhed, det er et fortræffeligt Barn.

Virgilia.

Et varmt Hoved.

Valeria.

Kom, læg Eders Baldyren tilside; jeg maa have Eder med mig at lege Lediggjængerinder i Eftermiddag.

Virgilia.

Nei, tilgiv mig, jeg vil ikke ud af Døren?

Volumnia.

Hun skal, hun skal.

Virgilia.

Med Eders Tilladelse, nei; jeg vil ikke over Dortærskelen førend min Husbond kommer tilbage fra Felten.

Valeria.

Hy! I indeslutter Jer meget usømstigen; kom, I maa besøge den gode Brue, som ligger i Barfellseng.

Virgilia.

Jeg ønsker hun hastig maa komme til Kræfter, og besøge hende med mine Venner; men gaae til hende kan jeg ikke.

Volumnia.

Siig mig, hvorfor?

Virgilia.

Ikke af Magelighed; heller ikke af Mangel paa Venfkab.

Valeria.

I vil være en anden Penelope; imidlertid siger man, at alt det Garn hun spandt i Ulysses's Fraværelse fyldte kun Ithaca med Mol. Jeg vilde at Kammerduget havde Følelse som Eders Fingre, saa lod I af Medlidenhed være at prikke det. Kom, I maa gaae med os.

Virgilia.

Nei, tilgiv mig; jeg kan i Sandhed ikke.

Valeria.

Dersom J vil følge os, skal jeg fortælle Jer herligt Nytt fra Eders Husbond.

Virgilia.

O, kjære Valeria, der kan endnu intet være.

Valeria.

For Alvor, jeg søger ei; der kom Efterretning fra ham i Aftes.

Virgilia.

Er det virkelig?

Valeria.

Alvorlig, det er sandt; jeg hørte en Senator tale derom. Sagen forholder sig saaledes: Bolsterne have en Armee paa Venene; imod den drager Felt-herren Cominius med en Deel af vor Magt; Eders Husbond og Titus Lartius beleire Corioli; de tvivle ei om Udfaldet og Krigens hastige Ende. Saaledes er det paa min Tre; kom derfor, og følg med os.

Virgilia.

Undskyld mig; jeg vil for Fremtiden adlyde Eder i enhver Ting.

Bolumnia.

Lad hende blive tilbage; som hun nu er, vil hun kun forstyrre vor Morstab.

Valeria.

Jeg troer ogsaa hun vilde det. — Farvel da. — Kom min gode Veninde. — Her Virgilia, jag Dit høitidelige Lume paa Døren og følg med os.

Virgilia.

Nei! med eet Ord, Valeria: jeg kan i Sandhed ikke; jeg ønsker Eder megen Fornøielse.

Valeria.

Nu da, lev vel.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Udenfor Corioli.

Med Faner og klingende Spil komme Marcius, Titus
Lartius, Officerer og Soldater. Et Bud kommer.

Marcius.

Gist er et Bud, jeg vædder, de har kæmpet.

Lartius.

Min Hest mod Ederes, nei.

Marcius.

Top.

Lartius.

Det gjælder.

Marcius.

Siig os, har vor Feltherre Fjenden mødt.

Budet.

De staae hinanden nær, men har ei kæmpet.

Lartius.

Saa er Jer Ganger min.

Marcius.

Jeg kjober den.

Lartius.

Jeg vil ei sælge den, ei gi'e den bort;
men laane Eder den halvhundred Mar. —
Til Dvergivelse I fordre Byen!

Marcius.

Hvor langt staae Hærene herfra?

Budet.

Halvanden Mül.

Marcus.

Saa kan vi høre deres Krigsmusik,
og vores, de; Indgyd os Kraft, o Mars!
Med Sværdet dampende, herfra vi drage
til vore Venners Hjælp! — Stød i Trompeten!
(Der blæses til Underhandling; Raadsherrer og Andre
komme frem paa Murene.)

Er Tullus i Jer Stad?

Første Senator.

Nei; heller Ingen,
som større Frygt for Eder bær end han,
og det er lidet kun.

(Krigslyd i det Fjerne.)

Hør! vore Trommer
vor Ungdom kalde. Muren rive ned vi,
før vi indspærre os. See, Porten hist,
som synes lukket, kun bunden er med Siv;
den aabnes af sig selv. Hør, hidsæt borte;
(Støi.)

det er Aufidius, hør, hvor han tumler sig
i Eders deelte Hær.

Marcus.

De sægte alt!

Lartius.

Det være Tegn for os. — Stormstiger hid!

(Folkene drage væbnede over Skuepladsen.)

Marcus.

De frygte ei, men drage ud af Staden.
Før Hjertet Eders Skjolde; sægt med Hjerter
studsrie som Skjoldene. — Frem, krave Titus!
Ha, deres Ringcagt gaaer over Skravet: —

Al Hærm jeg sveder Blod. — Følg, Vaabenbrødre;
hver Flygtning jeg behandler som en Vølfer:
han skal min Sværdssod smage.

(Tummel. Rømerne og Vølferne fægte. Rømerne
blive slagte tilbage i deres Forstædninger. Marcius
kommer.)

Marcius.

Gid Sydens Pest Jer svalge, Romas Skændsel!

Gid I af Skab og buldne Saar ophøve,
saa man Jer sfter for I kan endnu sees,
og gid den Gne smitte maa den Anden
en Mål mod Vinden. — O, I Gaase-Sjæle
med mandig Skabning! I for Feige flygte,
som Alver tugte kan. I Vagen saared',

O Helved! Ryggen rød og Hæset blegt
af Hebersrygt. Staaer! Griber an paa ny!
Hvis ei, — ved Himlens Ild, jeg slipper Hjenden,
og vender mig mod Jer. Hvis I er tapre,
vi slaae tilbage dem til deres Dvinder,
som de til vor Forstædning fulgte os.

(Nok et Angreb. Vølferne og Rømerne komme
tilbage og Fægningen fornyes. Vølferne flygte ind i
Corioli. Marcius følger dem til Porten.)

See Porten aaben er; Stalbrodre, nu
For de Angribende den Lykken aabner,
ei for de Flygtende. Nu følg mig Alle!

(Han styrter ind af Porten, den lukkes efter ham.)

Første Soldat.

Dumdriftighed! ei jeg.

Anden Soldat.

Ei heller jeg.

Tredie Soldat.

Han indeluffet er.

(Tummelen vedbliver.)

Alle.

Han er forloren.

(Titus Martius kommer.)

Martius.

Hvad blev af Marcius?

Alle.

Slagen, uden Trivsel.

Første Soldat.

I Hælene de Flygtende han fulgte
og ind han før med dem, da pludselig
slog Porten i; der ene staaer han nu
med hele Staden.

Martius.

O, langt kjeffere

Du feler end Dit folesløse Sværd,
og staaer naar det sig boier. Du er svigtet.
En heel Karbunkel af Din Størrelse
var ei saa kostelig som Du. En Kriger
Du efter Cato var: Ei stolt og barsk, —
kun naar Du slog; men med et rædsomt Blif
og med en Stemme der som Torden drøned,
Du Fienden indjog Skræk, — og hele Verden
som febergreben skjælved.

(Marcius blodig, forfølges af Fienden.)

Første Soldat.

See.

Martius.

O Marcius;

Kom, vi ham redde eller segne med ham.

(De sægte, og Alle trængte ind i Byen.)

Femte Scene.

Inde i Byen. En Gade.

Adskillige Romere med Bytte.

Første Romer.

Dette vil jeg bringe til Rom.

Anden Romer.

Og jeg dette.

Tredie Romer.

Poffer i Vold med det, jeg antog det for Sølv.

(Tummelen vedvarer i det Hierne.)

(Marcius og Titus Lartius komme med en Trompeter.)

Marcius.

See, disse Oprørsmand med ringe Bytte
bortodfle Tiden. Hynder, Messing=Skeer,
Jernfram og sligt, som vistnok Bødlen selv
med Gieren begrov, de usle Trælle
for Slagets Ende plyndre. — Ned med dem! —
Feltherrens Røst os kalder; haster did!
Der er Aufidius, som mit Hjerte hader;
han sælger Romerne. O, ædle Titus,
bevogt Du Staden med et lidet Antal,
mens jeg, med dem som have Hjerte, iler
Cominius til Hjælp.

Lartius.

Du bløder, Marcius;

Dit Dagværk altfor voldsomt været har
for nok en Strid.

Marcius.

Nei, Titus, roes mig ei;
min Daad har end ei varmet mig. Farvel;
det Blod jeg mister er mig Lægedom,

og farligt ei. — Saaledes for Aufidius
jeg stiller mig til Kamp.

Lartius.

Fortunas Gudsdom
forelske sig i Dig; hun med sin Trolddom
Din Fjendes Sværd afvende! Tapre Cæsar,
Held følge Dine Skridt!

Marcus.

Ei mindre, Titus,
hun være Din Veninde! Nu, Farvel.

Lartius.

Berømmelige Marcus! —

(Marcus gaaer.)

Gaa, lad Trompeten hist paa Torvet lyde,
Kald did hver Hovedsmand og Stadsbetjent:
der vi vor Villie dem erklære ville.

(gaaer.)

Sjette Scene.

I Nærheden af Cominius's Leir.

Cominius med Tropper dragende sig tilbage.

Cominius.

Drag Mand, Venner! Som sig Romer her,
vi daarligt ei uheldigt Slag fortsatte,
ei flygtede som Feige; troer mig, Brødre,
de snart igjen angribe. Mens vi sægted
jeg hørte vore Baabenbrødres Larm,
da Binden bar mod os. I Romas Guder!
det Held vi selv os ønske, giv og dem,
at vore Hære maae med Smil paa Læben
Tafoffer bringe Eder!

(Et Bud kommer.)

Tal, hvad Nytt?

Budet.

Coriolanerne har Udsald gjort
og budet Lartius og Cajsus Slag;
jeg saae vor Magt bag deres Vognborg dreven,
da jeg forlod dem.

Cominius.

Hvis Du taler Sandhed,
da klinger den ei godt. Naar skete det?

Budet.

En Time er omtrent forløben siden.

Cominius.

Og knap en Miil; jeg Trommen hørte nys.
Hvor kan Du bruge til en Miil en Time?
Du kommer seent.

Budet.

Volskiske Speidere
har jaget mig, og nødt mig til en Omvei
af tre til fire Mile; Budskab ellers
forlangst jeg havde bragt.

(Marcius kommer.)

Cominius.

Hvo kommer hist
med tusind Saar og Skrammer? D, I Guder!
Han ligner Marcius; saaledes just
jeg har ham seet tilforn.

Marcius.

Er det for sildig?

Cominius.

Ei Hyrden skjælnes Tordnen fra en Pauke
saa godt som jeg kan Marcius's Stemme kjende
fra hver en anden Mands.

Marcius.

Er det for sildig?

Cominius.

Ja, hvis J farvet er med Eders eget,
og ei med Hjende-Blod.

Marcus.

Lad mig indslutte

Dig i min Arm saa karst som da jeg beilede,
saa glad i Hjertet som min Bryllups-Dag,
da Hjerten lyfte mig til Gæste-Sengen.

Cominius.

Du Helte-Blomst, hvor gaaer det Titus Lartius?

Marcus.

Han sidder i Forretninger begravet:
til Død han demmer eller Landsforviisning,
frigiver En, beklager, truer Andre;
J Romas Navn han Corioli holder,
ret som en smidig Vindhund i et Kobbøl
han slipper naar han vil.

Cominius.

Hvor er den Træl,

som sagde at J blev tilbagedrevene?
Hvor er han? Kald ham hid.

Marcus.

Lad ham i Ro;

han sagde Sandt! men vore tappre Herrer,
vor Pøbel, (ha fordømt! — For dem Tribuner! —)
saa Muns for Kat ei flyer, som de for Slyngler,
langt seigere end de.

Cominius.

Dog seired J?

Marcus.

Er Tid nu til Fortælling? Neppe, troer jeg. —
Er Hjenden nær? Er J af Marken Herre?
Hvis ei, hvi tove J at vorde det?

Cominius.

Med Uheld fægted vi, og droge os
tilbage kun for at opnaae vor Hensigt.

Marcius.

Hvor ligger deres Magt? Paa hvilken Side
staae deres bedste Mand?

Cominius.

Saa vidt jeg veed,

Fortravet danned Antiaterne,
de bedste Folk; Aufidius dem førte;
han — deres Sjæles Haab.

Marcius.

Jeg beder Jer,

ved hvert et Slag vi med hinanden deelte,
ved Blodet vi udøste, ved de Løfter
vi svor hinanden til om Vennskab, sæt mig
imod Aufidius og hans Antiater.

Brug denne Stund, og lad os fylde Lusten
med dragne Sværd og lynildsnelles Pile
og slaae i dette Nu.

Cominius.

Endskjendt jeg ønske

Jer nu et lunken Bad, og Eders Saar
med Balsom gnedne, vover jeg dog aldrig
at nægte sliq Begjæring; vælg blandt disse
hvem bedst I tykkes.

Marcius.

Højest de Villigste

jeg vilde have. Hvis her Nogen er
— jeg tvivler ei — som elsker denne Sminke
hvormed jeg farvet er; hvis Nogen frygter
en Skramme mindre end et Navn for Feiighed;
hvis Nogen veed, at Heltedød opveier

et nedrigt Liv, og sætter Fædrelandet
 høit over sig; han ene, eller Flere
 tilvinke mig saaledes (vinker med Haanden.)
 sin Beslutning,

at følge Marcius!

(De juble Alle, klirre med Sværdene, løfte Marcius op
 i Armene og kaste deres Huer i Veiret.)

Gjør I mig til et Sværd?

Er denne Uttring sandtru, hvo af Jer
 ei tager fire Bolster? Hver af Eder
 kan føre mod Aufidius, den kække,
 et Skjold saa fast som hans. Et lidet Antal,
 med Tak til Alle, jeg udvælge vil;
 og Resten, hvor Omstændighed det fordrer,
 skal slaae for Fædrelandet. Fremad nu;
 og Fire vil af Skaren jeg mig vælge
 som helst mig følge.

Cominius.

Iher strax aasted;

Bevise Eders Ord ved Daad og Handling,
 og I i Alting skal med os deeltage.

Syvende Scene.

Udenfor Porten af Corioli.

Efter at Titus Lartius har lagt Besætning i Corioli,
 drager han med Krigsmusik mod Cominius og Caius
 Marcius; en Hovedsmand, nogle Soldater og en
 Beviser.

Lartius.

Bevogter Portene, udsæt Forposter,
 som jeg befalet har. Hvis I faae Bud,
 affend Centurierne til vor Hjælp;
 kun Nogle vogte Vyen: tabes Slaget,
 vi kan ei holde den.

Hovedsmanden.

Frygt ei for os.

Partius.

Nu lukker Portene vel efter os. —

Til romersk Leir, Beviser, Du os lede.

(De gaae.)

Ottende Scene.

En Kampplads imellem den romerske og volstiske Leir.
Tummel. Marcius og Aufidius mødes.

Marcius.

Kun Dig jeg vil bekæmpe; Dig jeg hader
langt meer end Logn og Pest.

Aufidius.

Bort Had er lige.

Ei afrikanske Slange affhyer jeg
meer end Dit Overmod. Thi hold nu Stand.

Marcius.

Den Vigende doe som den Andens Slave,
og Guderne ham domme.

Aufidius.

Hvis jeg flygter,

da jag mig som en Hare.

Marcius.

Ene, Tullus,

jeg inden Corioli Mure sægted
for trende Timer siden: Ei mit Blod
er det som ved mig klæber. Hevn Dig derfor
af al Din Magt.

Aufidius.

Om Du end var den Hector,
som Dine Fædre stedse skrøde af,
saa skal Du ei undslippe. —

(De fægte, adskillige Volkere komme Aufidius til Hjælp.)
 Tjenstagtig, men ei tapper. Eders Hjælp
 beskæmmer mig; — o gid den var fordemt! —
 (Marcius driver dem tilbage.)

Niende Scene.

Den romerske Leir.

Tummel. Der blæses til Tilbagetog. Lyd af Trompet-
 ter. Fra den ene Side kommer Cominius med Ro-
 mere; fra den anden Marcius med sin Arm i et Klæde
 over Skulderen, samt flere Romere.

Cominius.

Hvis jeg fortalte Dig Dit eget Dagværk,
 Du troede ei Din Daad! Den skal berettes,
 hvor Raadet Smil med Taarer blande skal;
 hvor Adelsmand paa Skuldrene vil drage,
 og dog beundre; Dvindeerne forfærdes,
 dog lytte til, og hvor de raae Tribuner
 der hade Dig som selv den ækle Pøbel,
 modvillig sige skal: Tak hoie Guder,
 fordi vort Rom en saadan Helt besidder!
 Saa kom Du til en Vid ved denne Fæst,
 skjendt ei Du hungrig var.

(Titus Lartius kommer med sine Tropper, efter at
 have forfulgt Volkene.)

Lartius.

Feltherre, see!

Her Drenen er, vi vare ifkun Glenter. —

Marcus.

Jeg beder Jer, ei meer derom; min Moder,
 som har et Tribrev paa sit Blod at prise,
 mig frænker med sin Røst. Jeg har udrettet
 ei meer end J; det er hvad vi har kunnet;

vi stred til samme Maal: for Jødelandet.
Den som sin gode Willie blot har viist
er lig mig i Fortjeneste.

Cominius.

Ei skal

J være Eders Hres Grav. Men Rom
skal vide hvad det eier. Tausshed var
her Tyveri; Forrader-Jdrat var det
Din Daad at skjule og fortie den;
blev den end løftet paa Portalsens Tinde,
udtaltes den dog slet. Derfor jeg beder,
blot for at vise hvad Du er, og ei
for at belønne Alt hvad Du har gjort,
at Du vil høre mig for hele Hæren.

Marcus.

Jeg nogle Bunder har, de vaande sig
naar de omtalte blive.

Cominius.

De bør mindes;

thi de ved Utafnemlighed ophørne
og smerte dødeligen. Mange Hingster
af sær udmærket Værd, og megen Rigdom
i Leiren og i Staden blev erobret,
deraf en tiende Deel Du forlods tage,
for den almindelige Deling skeer.

Marcus.

Kælt herre, jeg Jer takker, men mit Hjerte
Stikpenge ei tillade kan mit Sværd;
jeg selgelig maa afslaae det, og fordre
min Deel med dem, som Daaden skuet have.

(Bødholdende Trompestod; de raabe Alle: Marcus!
Marcus! kaste deres Puer og Landser iveiret; Comi-
nius og Varius staae med blottede Hoveder.)

Marcus.

Gid disse Instrumenter I vanbellige
maa aldrig klinge meer! Naar selv Trompeten
som Smiger lyder, saa lad Leir som Stad
i Hylleri nedsynke! Naar vort Pandser
som Snyltegjæstens Silke vorder blødt,
lad Harnisket af Atlas vorde syet!
Jeg beder, hold nu op. Fordi ei Blodet
er vasket af min Næse, fordi jeg
en eller anden Usling slog til Jorden,
— det gjorde mange Fleer — I bryde ud
i overdrerne Ottringer og Raaben,
som om min smule Daad kun næres skulde
ved løgnbesprængt Lovtale.

Cominius.

For besæden,
ja grusom mod Jer selv, I utaknemlig
vil quæle Sandheds Stemme; men tillad mig,
i dette Fald vi binde Eders Hænder,
— lig Gen, der søger kun sin egen Skade —
og saa tiltale Jer: Det være kundbart
for Verden, som for os, at Cæsar Marcus
bær Krigens Laurbærkrands; til Tegn herpaa
jeg skænker ham min kampforsøgte Ganger,
som den opsladlet staaer; fra denne Stund
han kaldes — som Coriolis Betvinger —
med Hærens Bisald, i dens Jubelraab:
— Cæsar Marcus Coriolanus;
Vær stedse dette hæderfulde Tilnavn!

(Lyd af Pauker og Trompeter.)

Alle.

Cæsar Marcus Coriolanus!

Coriolanus.

Jeg gaaer at tvøtte mig, og naar mit Ansigt

er reent og frit for Blod, da skal J see
om jeg kan rødme. Imidlertid hav Taal!
Der Ganger tager jeg, og stræbe vil
til hver en Tid at gjøre mig fortjent
Der gode Mening.

Cominius.

Nu til vore Telte,
hvor, før vi hvile os, vi om vor Fremgang
vil underrette Rom. J, Titus Lartius,
gaaer til Corioli. Send os til Rom
de Ypperste, med hvem vi kan afhandle
vert eget Vel og deres.

Lartius.

Strax; jeg iler.

Coriolanus.

Mig spotte Guderne. Jeg, som ei modtog
en Gyssegave, nedes til at trygle
Feltherren.

Cominius.

Hvad det er, det tilstaaes!

Coriolanus.

En fattig Mand mig stundom huset har
i Corioli, og mig vel behandlet.
Han raabte til mig da han fangen blev,
men dengang stod Aufidius for mit Blik,
og Harm Medlidenheden overdøved;
giv denne Stakkel fri.

Cominius.

En adel Bon!

Om end min Søn han myrded, dog som Vinden
han skulde være fri. Løslad ham, Titus.

Lartius.

Hans Navn?

Coriolanus.

Ved Jupiter, jeg har det glemt;
jeg modig er, Hukommelsen er slevet,
har I ei nogen Viin?

Cominius.

Kom i mit Telt;
see, Blodet storkner i Dit Ansigt, kom!
Det er paa Tiden at Du bli'r forbunden.

(De gaar.)

Tiende Scene.

Bolsternes Leir.

Lyd af Trompeter. Tullus Aufidius blodig, fulgt af
to eller tre Soldater.

Aufidius.

Grobret Staden er!

Første Soldat.

Paa gode Vilkaar den tilbagegives.

Aufidius.

Gode Vilkaar!

O, gid jeg var en Romer; som en Bolster
jeg kan ei doie dette. — Gode Vilkaar!
Hvad Vilkaar kan den Overvundne finde,
som Naade trygle skal? Fem Gange, Marcius,
vi sægtet har, fem Gange Du mig slog;
jeg troer det skete, hvis vi stodte sammen,
saatidt vi holde Maaltid. Men, ved Himlen,
hvis jeg end eengang Skjæg mod Skjæg ham møder,
da gjælder det. Han eller jeg. Min Iversyge
ei længer pletfri er, min Hu tilforn
var kun at knuse ham med samme Baaben,
— Sværd imod Sværd; — nu skee det som det kan,
ved Evig og Argelift.

Første Soldat.

Han er en Djævel.

Aufidius.

Vel saa tapper, men ei nær saa listig.
 Mit Blod, forgiftet og ved ham beplettet,
 fornægter sin Natur. Ei Sovn, ei Fristed,
 ei Sygdom, Røgenhed, ei Capitolet,
 ei Tempel, Præstebon og Offertid
 ei alle Grumheds Fiender skulle dæmme
 med ældet Fribrev og forraadnet Bane
 mit Had mod Marcins. Hvor jeg ham finder,
 selv i mit Huus, selv i min Broders Arme,
 mod alle Gæstfrihedens Love, vil jeg
 min vrede Haand afsvætte i hans Hjerte.
 Gaa Du til Byen, bring mig Kundskab om
 den endnu er besat, og hvilke Gidsler
 man der har sendt til Rom.

Første Soldat.

Gaaer I ei selv?

Aufidius.

Nei, i Cypressen-Lunden ventes jeg,
 ret Syd for Stadens Møller; lad mig vide
 hvad siden handet er, at jeg min Plan
 derefter lægge kan.

Første Soldat.

Skal fæe, Feltherre.

Anden Akt.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Sicinius og Brutus.

Menenius.

Mugurerne varfle, at vi skal have Nyt i Aften.

Brutus.

Godt eller ondt?

Menenius.

Ikke efter Folkets Onske; thi de elske ikke Marci-
nius.

Sicinius.

Naturen lærer vilde Dyr at kjende deres Venner.

Menenius.

Sig mig, hvilket Dyr elsker Ulven?

Sicinius.

Lammet.

Menenius.

Ja, for at opsluge det, som de hungrige Ple-
beier gjerne gjorde ved den ædle Marcius.

Brutus.

Han er i Sandhed et Lam, der bræger som
en Bjørn.

Menenius.

Han er i Sandhed en Bjørn, der lever som et
Lam. I ere to gamle Karle, fortæl mig en Ting,
jeg vil spørge Jer om.

Begge.

Ru vel.

Menenius.

Sig mig en Lyde, som Marcius har Mangel paa, og som J ei besidde i Overflodighed?

Brutus.

Han har ikke Mangel paa nogen Lyde; men er vel forsynet med alle.

Sicinius.

J Særdeleshed med Stoltthed.

Brutus.

Dg overgaaer alle Andre i Skryderi.

Menenius.

Det er snurregt nok; veed J To hvorfor J dadles her i Byen; jeg mener af os, der er høit paa Straa? Veed J det?

Begge.

Sig frem, hvorfor dadles vi?

Menenius.

Siden J nu tale om Stoltthed — J blive vel i vrede?

Begge.

Videre, videre.

Menenius.

Det er ogsaa temmelig ligegyldigt; thi en meget liden Leiligheds-Dyv vil rove Jer en stor Deel Laalmodighed; giv Eders Lidenstaber Toilen, og bliver vrede efter Eders Behag, eller i det mindste, der som J finde Behag i at være det. J beskylde Marcius for at være stolt?

Brutus.

Det er ei ene os, som finde det.

Menenius.

Jeg veed, det er saare lidet J kan gjøre ene; men Eders Hjælpere ere mange, ellers vilde Eders

Handlinger blive særdeles sparsomme. Eders Kræfter ere altfor barnagtige til at kunne udrette meget alene. I tale om Stoltthed, gid I kunde stikke Dinene ned i Sækkene paa Eders Nakker, *) og ret bekigge Eders indvortes Selv! o, gid I kunde!

Brutus.

Hvad vilde vi da see?

Menenius.

Da skulde I opdage et Par saa fortjenesteløse, stolte, heftige, vrangsinde Ovrigheds personer (alias Narre,) som Nogen i Rom.

Sicinius.

Menenius, I er ogsaa vel nok bekendt.

Menenius.

Jeg er bekendt for en lystig Patricier, som holder af et Bager hed Viin, uden at blande en Draabe af Tiberen deri; som En der har den Usuldfkommenhed at begunstige den første Klager; hastig og fangende ved Smaating; som En der lider bedre Aftenens Nakke end Morgenens Pande. **) Hvad jeg mener, siger jeg, og udaander min Galde. Naar jeg moder to saadanne Statsmænd som I ere — Lægger kan jeg ikke kalde Jer — og den Drif I byder mig er mig vederstyggelig, vranger jeg Mund ad den. Jeg kan ikke sige at Eders Belviisbeder have godt fremsat Sagen, da jeg finder Uet indblandet i den største Deel af Eders Stavelser, og omendiskjendt jeg

*) Allusion til den bekiendte Fabel, at ethvert Menneſte har en Pøse hængende for paa ſig, hvori han putter ſin Nættes Feil, og en bag paa ſig til ſine egne.
Johnson.

**) Som heller gaaer ſildig i Seng end ſtaaer tidlig op.
Johnson.

maa bekvemme mig til at taale dem, som sige at
 I ere ærværdige, alvorfulde Mand, lyve dog de
 morderisk, som sige at I have godlidende Ansigtstræk.
 Derjom I see dette i mit mikrokosmiske Kort, følger
 deraf, at jeg ogsaa er vel nok bekendt? Hvad Dndt
 kan Eders blinde Oplystheder uddrage af det Skuds-
 maal, at jeg er vel nok bekendt?

Brutus.

Vel, vel; vi kjende Jer nok.

Menenius.

I kjende hverken mig, Jer selv, eller nogen
 anden Ting. I satte Jeres Vre i Fattigfolks Huer
 og Fodder; *) I tilbringe en heel Formiddag med
 at domme imellem en Citronkjærling og en Urtekræm-
 mer, og henwise en Trejkillings-Strid til næste Rets-
 dag. Naar I ere i Hærd med at høre begge Par-
 ter, og I angribes af Bugbrud, gjøre I Grimacer
 ligesom Bajadser; lade Blodslaget vaie mod al Taal-
 modighed, og idet I brøle efter et Stikbækken, slippe
 I den omtvistede Sag, endnu mere indviklet end før.
 Al den Fred I stifte, er at udstjælde begge Parter
 for Kjeltringer. I ere et Par snurrege Krabater.

Brutus.

Snak, Snak; hver Mand veed at I er en be-
 dre Spottefugl ved Bordet, end en duelig Raadgiver
 paa Capitoliet.

Menenius.

Selv vore Præster blive Spottere, naar de skulle
 beseire slige latterlige Personer som I ere. Naar
 I tale allerfornuftigst, er det ikke saa meget værd
 som Bevægelsen af Eders Skjæg, og Eders Skjæg

*) I ville hilses og æres af Fattigfolk.

fortjener ikke saa ærefuld en Grav som at blive stoppet i en Skofliffers Hovedpude, eller at blive jordet i et Ælsels Paksadel. Dog sig J, at Marcius er stolt, skjøndt han efter et ringe Dverslag er mere værd end alle Eders Forfædre lige fra Deucalion; hvoraaf maaskee nogle af de bedste vare arvelige Bøddler. God Nat, Eders Belviisheder; en længere Samtale med Eder vilde angribe min Hjerne, da J ere de dyriske Plebeiers Hyrder. Jeg giver mig den Frihed at tage Afsked med Eder.

(Brutus og Sicinius gaar tilside; Volumnia, Virgilia og Valeria komme.)

Menenius.

Hvorledes, mine ligesaa skønne som adle Fruer — og Maanen, selv hvis den var jordisk, var ei ædlere — hvorhen følge J Eders Die saa hastig?

Volumnia.

Værdige Menenius, min Sen Marcius nærmer sig; for Junos Skyld, ophold os ikke.

Menenius.

Ha! kommer Marcius hjem?

Volumnia.

Ja, værdige Menenius, og har været saa heldig som man kunde ønske sig.

Menenius.

Tag min Huc, Jupiter, (kaster sin Huc i Veiret.) jeg takker Dig — Ha! Marcius kommer hjem.

Virgilia og Valeria.

Ja, det er Sandhed.

Volumnia.

See her er et Brev fra ham; Raadet har faaet et, hans Hustru et andet, og jeg troer der er et til Eder.

Menenius.

Mit hele Huus skal juble i Aften af Glæde;
— et Brev til mig?

Virgilia.

Ja, visstelig er der Brev til Eder, jeg saae det.

Menenius.

Et Brev til mig? det lægger syv Aar til min Alder, i al den Tid vil jeg give Lægerne en god Dag; den bedste Recept af Galenus er kun Dvafsalveri, og er imod dette Lægemiddel ei af mere Værd end en Hestemixtur. Er han saaret? Han pleier sædvanlig at komme saaret hjem.

Virgilia.

O, nei, nei, nei.

Columnia.

Jo, han er saaret, jeg takker Guderne derfor.

Menenius.

Jeg ogsaa, dersom det ikke er farligt. Ar flåde ham godt — Bringer han en Seier i sin Lomme?

Columnia.

Paa sin Pande, Menenius; han kommer tredie Gang hjem med Eggefrandsen om Halsen.

Menenius.

Har han dygtig tugtet Aufidius?

Columnia.

Titus Lartius skriver, at de have søgtet; men Aufidius flygtede.

Menenius.

Det var den høie Tid for ham, det svarer jeg for. Var han bleven, vilde jeg ikke været saaledes fædusset for alle Pengelister i Corioli, med samt det Guld der er i dem. Har Senatet Underretning derom?

Volumnia.

Kom Beninder, lad os gaae. — Ja, ja, Senatet har Breve fra Feltherren, hvori han giver min Søn den hele Vre for Krigen. Han har ved denne Leilighed udrettet det Dobbelte af sine forrige Bedrifter.

Valeria.

Man fortæller underfulde Ting om ham.

Menenius.

Underfulde? Jeg staaer inde for: Ikke uden hans Fortjeneste.

Virgilia.

Guderne give at det var Sandhed!

Volumnia.

Sandhed? Ho, ho!

Menenius.

Sandhed? Jeg sværger paa, at det er sandt. — Hvor er han saaret? (Til Tribunerne.) Gud bevare Eders Velviisheder! Marcius kommer hjem; nu har han end mere Grund til at være stolt. — Hvor er han saaret?

Volumnia.

I Skulderen og i den venstre Arm; der vil være store Skrammer at vise Folket, naar han søger Consulværdigheden. Da han slog Tarquin tilbage, fik han syv Hug i Legemet.

Menenius.

Et i Nakken og to i Læggen, — der er ni, saa vidt jeg veed.

Volumnia.

For det sidste Felttog havde han fem og tyve Ar.

Menenius.

Nu er det syv og tyve; hver Nidse er en Hjen-
degrav. (Raab. Lyd af Trompeter.) Her Trompeterne.

Volumnia.

Hans Ankomst de forkynde: Frydemaal
ham bane Bei, mens bag ham falde Taarer.
Den mørke Død omkring hans Arm sig snoer,
han løstet den, og Tusind sank til Jord.

(Trompeterne lyde. Cominius og Titus Lartius
komme med Coriolanus imellem sig, kronet med en
Egetrands; Hovedsmænd, Soldater og en Herold
følge.)

Herolden.

Vid Rom, at inden Corioli Mure
har Marcius ene søgtet; der han vandt
med Ære end et Navn til Cajus Marcius,
og Rygtet døbte ham: Coriolanus.
Hil Dig navnkundige Coriolanus!

(Lyd af Trompeter.

Alle.

Hil Dig navnkundige Coriolanus!

Coriolanus.

Ei meer derom; det saarer kun mit Hjerte;
jeg beder Jer, hold op.

Cominius.

See Eders Moder.

Coriolanus.

D!

I har, jeg veed det, anraabt Guderne
om Held for mig. (Knæler.)

Volumnia.

Stat op, min brave Kriger,
min gode Marcius, min ædle Cajus,

og nylig nævnet for Din stolte Daad,
— hvorledes var det nu? — Coriolanus? —
Din Biv —

Coriolanus.

Hil Dig, Du yndefulde Taushed!
Stig, smilte Du, som græder ved mit Held,
var jeg bragt skrinlagt hjem? Eligt Die, Elfte,
maae Enkerne i Corioli have,
og Modrene for deres tabte Sønner.

Menenius.

Dig krone Guderne!

Coriolanus.

Du lever end!

(til Valeria.)

D, ædle Frue, tilgiv.

Volumnia.

Jeg er svimmel
ved Glædens fulde Maal. Velkommen hjem;
velkommen General, velkomne Alle.

Menenius.

Velkommen tusindfold. Jeg kunde græde,
jeg kunde lee. D, jeg er let og tung.
Forbandelse hvert Hjerte træffe dybt,
som ved Dit Syn ei frydes! J er tre,
som Rom skal pleie; men vi har her hjemme
en Skot Galable-Træer, som ei vil podes
ret efter Eders Smag. Dog vær velkommen,
J Krigere. En Tidsfel bliver Tidsfel,
og Daare=Daad kun Daarskab.

Cominius.

Altid eens.

Coriolanus.

Menenius stedse, stedse.

Herolden.

Gjører Plads.

Coriolanus

(til sin Moder og Hustru.)

Min Moder, Eders Haand og Eders:
 For jeg i eget Huus mit Hoved hviler
 Patricierne jeg besøge vil,
 fra hvem jeg modtog ei Lykensfning ene,
 men Afgtelse og Hylding.

Columnia.

Jeg har levet

og i Dyphdelse seet mine Dnsfer
 og hver en Tanke Phantasten danned.
 Get mangler kun, som jeg dog ikke tvivler
 at Rom jo giver Dig.

Coriolanus.

Vid, gode Moder,

jeg heller paa min egen Viis vil tjene,
 end efter deres, herske.

Cominius.

Nu til Capitolet.

Lyd af Trompeter og Horn; de drage bort i Optog som
 (tilførn. Tribunerne komme frem paa Skuepladsen.)

Brutus.

Hver Tunge taler om ham. Hvert Klateie
 bebrilles for at see ham. Maren Amme
 laer Barnet skraale til det faaer et Slag,
 imens hun sladrer om ham. Kjøkken=Dosen
 jodsorte Hals med vasket Kartflud smykker,
 og kryber op paa Muren for at glane.
 Stald, Vinduer og Boder er fuldproppet,
 hver Gavl besaaet med alle Slags Perioner,
 som alle gloe. Selv sjelden sete Præster

blandt Pøblen trænge sig og puffe, støde
for lavest Plads at faae. Tillsorte Damer
priisgive Krigen mellem Hvidt og Rødt
paa yndig sminket Kind til kaadest Spil
og Flamme-Kys af Phoebus. Grillen Lummel
Man skulde troe at Guden som ham skjerner
sig havde listet i hans Hylster ind
og meddeelt ham tillaan sin halve Trolddom.

Sicinius.

Jeg vædder, pludselig han bliver Consul.

Brutus.

Da maa vor Magt, mens han regjerer, sove.

Sicinius.

Han kan den vundne Gæder ikke bære
med Maadehold fra først til sidst; han snarere
vil tage Alt hvad han har vundet.

Brutus.

Det er en Trost.

Sicinius.

Det Følk, hvis Følk vi ere
— jeg tvivler ei — af gammelt Had vil glemme
nyhvervet Vre ved den mindste Marsag,
som han vil give dem, saa vist som han
sin Stoltthed ei kan dæmpe.

Brutus.

Jeg har hørt
han svor, at hvis han skulde være Consul,
han ei paa Torvet stod, ei sig iførte
nedladen Ydmygheds luvsidte Kaabe,
ei viste sine Saar, som Skikken er,
ei bad om Følkets stankbesængte Mande.

Sicinius.

Ret saa!

Brutus.

Det var hans Ord; dog før han undgik end modtog det. Det skeer kun for at seie den rige Middelsstand og Adelen.

Sicinius.

Jeg attraaer intet meer end at han vilde det Forsæt blive tro.

Brutus.

Det vil han sikkert.

Sicinius.

Da skal han, som vi ønske det, sig styrte i Odelæggelse.

Brutus.

Ja, den vil ramme ham eller os. Til dette Diemed hans Had til Folket maa indblæses dem: at, stod det i hans Magt, de Wesler bleve; at deres Talsmand han vil gjøre stumme, bortrane deres Frihed; at han troer at deres Kræfter, deres Færdigheder er uden Sjæl, ei gavner Verden meer end Kamelen i en Krig, som gives Foder kun for at bære Byrden, og klier pidsket naar det ved Byrden synker.

Sicinius.

Dette indblæst til rette Tid, naar alt hans Overmod af Folket mærkes — dertil ham at bringe er lettere end Hund paa Baar at hidse — skal vorde til en Ild, som tænde vil de tørre Stubbe; — og de raske Flammer skal sværte ham for stedsse.

(Et Bud kommer.)

Brutus.

Hvad er hændet?

Budet.

Skjnd Jer til Capitolet; der man troer
at Marc'us bliver Consul. Jeg har seet
de Stumme trænge til for ham at skue,
de Blinde lytte for at høre ham;
Matronerne nedkaste deres Handsker,
og Fruer, Moer deres Arelbelter,
i det han gaaer forbi. Dybt Ald'en sukker,
som for et Billede af Jupiter,
og Folkets Hnekasten, Frydestrig,
er som et Tordenveir. Eligt ei saaes jer.

Brutus.

Til Capitoliet; for hvad der skeer
vi nytte Blik og Dre; men i Hjertet
staaer vor Beslutning fast.

Sicinius.

Ja kom, jeg følger.

Anden Scene.

Rom. Capitoliet.

To Raadsbetjente lægge Hynderne tilrette.

Første Betjent.

Vær hurtig, de komme strax. Hvor mange
attraae Consul-Værdigheden?

Anden Betjent.

Man siger Tre, men Enhver troer at Coriela-
nus faaer den.

Første Betjent.

Det er en dygtig Kæl; men han er urimelig
stolt, og elsker ikke Folket.

Anden Betjent.

Der har sandelig været mange store Mænd, som smigrede for Folket, uden at det elskede dem, og Mange, som det elskede uden at vide Aarsagen, saa at dersom de elske uden at vide hvorfor, hade de af ingen bedre Grund. Da Coriolanus nu ikke bekymrer sig om, enten de elske eller hade ham, er det et Beviis paa den dybe Kundskab han har om deres Tænkemaade, og hans adle Sorgløshed lader dem tydelig see det.

Første Betjent.

Ifskald han ikke brød sig om, enten de elskede ham eller ei, vilde han ligegyldig have svævet imellem at gjøre dem hverken Godt eller Ondt; men han søger deres Had med større Jær end de kunne gjengælde ham med og lader Intet ugjort, som fuldelig kan vise at han er deres Modstander. Men at lade som han ønsker at paadrage sig deres Fjendskab og Misfornøielse, er ligesaa slemt som det han affkyer, nemlig at smigre dem for at opnaae deres Gunst.

Anden Betjent.

Han har gjort sig værdigen fortjent af sit Fædreneland, og han er ei stegen paa saa lette Trin som disse, der smidige og sledske stode med Huen i Haanden, uden nogensomhelst Daad, hvorved de kunde vinde sig Aftelse og Hæder; men han har saaledes plantet sine Fortjenester for deres Dine og sin Daad i deres Hjerter, at det var et Slags utafnemmelig Nedrigheid naar deres Tunger bleve stumme og de ei erkjendte det. Alt siige det Modsatte var en Ondskab, som vilde drive sig selv tillegns, og erhverve sig Dadel og Betsjæmmelse af ethvert Dre som hørte det.

Første Betjent.

Ei mere om ham, han er en værdig Mand. Gjør Plads, de komme.

(Consul Cominius kommer med Victorier foran sig; Menenius, Coriolanus og flere Senatorer følge; Sicinius og Brutus. Senatorerne tage Plads, Tribunerne ligeledes, for dem selv.)

Menenius.

Nu Vølster=Sagen afgjort er, besluttet
at sende Bud til Lartius, staaer tilbage
som Hoved=Diemed for denne Samling
at lomme Hans Fortjenester, som tappert
flog for sit Fædreland. Hvis det Jer tykkes,
hoistædle Statens Fædre, at formaae
ham som er Consul nu, Feltherre senest
— da Seiren blev vort Lod — her at meddele
lidt om det Helteværk, som blev udrettet
ved Gajus Marcus Coriolanus,
at vi kan takke og erindre ham
med Værestegn og Hæder.

Første Senator.

Tal, Cominius.

For Landens Skyld J Intet udelade;
væk Troen hos os at vor Stat langt snarere
i Mangel staaer paa Middel til Belønning,
end vi paa Lyst og Villie. J, Tribuner,
skjænk os et villigt Øre nu, og siden
stil Sagen saa velvilligt frem for Folket,
at det sit Bifald giver.

Sicinius.

Vi ønske gjerne

at enes mindeligen; vore Hjerter
er stemte for at hædre og at fremme
Forsamlingens Beslutning.

Brutus.

Som vi ogsaa

skal troe os hædred' ved, naar han vil vise

mod Folket større Kjærlighed og Venſkab
end hidindtil.

Menenius.

Det har ei hjemme her.

Gid I var bleven taus; behag blot nu
Cominius at høre.

Brutus.

Hjertens gjerne;
dog min Indvending var af mere Bægt
end Jer Afviisning.

Menenius.

Folket elsker han.

Skal Sengefællesskab han med det sværge? —

Begynd Cominius — (Coriolanus vil gaae.)

Nei, gaa ei bort.

Første Senator.

Ei ſkamme ſig Coriolan at høre
ſin Krigerdaad fortalt.

Coriolanus.

Tilgiver mig;

jeg onſked heller mine Vunder lægte,
end mindes jeg dem ſik.

Brutus.

Jeg haaber ei,

mit Ord fra Banken drev Jer.

Coriolanus.

Nei! Dog ofte,

naar jeg i Slaget ſtod, ſer Ord jeg flygted.

I ſmigred ei, og derfor ſkaded ei;
men Folket elsker jeg ſom det fortjener,

Menenius.

Jeg beder Jer, tag Plads.

Coriolanus.

Jeg heller vil,
at En i Solens Skin mig Hov'det kradsjer
naar Stormmarsch slaaes, end rolig lytte til
Dramsning af min Vandel.

(Coriolanus gaaer.)

Menenius.

Folkets Stotter,
hvor kan han smigre Eders Røgne-Vangel,
— Titusind mod En god — da her I see,
at heller han sit Liv for Vren vover,
end blot et Dre, for at høre den?
Sal nu Cominius.

Cominius.

Jeg mangler Ord;
Man ber hvad Coriolan har gjort ei prise
i svage Udtryk. Tidnok blev det sagt,
at Tapperhed er største Helte-Dyd
og høiest sin Gier hæver: er det saa,
da kan han ei i Verden veies op
af enkelt Mand. Da han var sexten Aar
han fægted, mens Tarquin mod Rom sig reiste,
som hårdet Kriger alt. Den Tids Dictator,
som end med Algt ber mindes, saae ham stride;
duunhaget selv, mangt Svineborste-Stjæg
paa Flugt han jøg. En overvældet Romer
han frelst kjæft, og for sin Consuls Nafn
slog tre Modstandere; ja selv Tarquin
sank for hans Slag i Rna. I den Tid, fort,
mens han paa Scenen kunde Dvinde spille,
var han i Felten Mand, og for sit Størværk
hans Tind bar Gjelov. Hans Ungdoms Aar
var Manddoms Daad; han vored lig en So,
og siden har i sytten Slag han rovet
Seierskrandsen fra hvert Sværd. Hvad sidst han virked

ved Corioli ei med noksom Roes
udtrykkes kan. De Flygtende han standfød;
ved hans Exempel de Feighjertede
med Frygten dreve Gjesk. Som Belgen viger
for Skibet under Seil, Soldaten adlod ham
og fulgte Heltens Stevn. Hans Sværd — død-
stemplet —

faldt kæmpetungt. Han var fra Fod til Hælen,
en blodbestænkt Pendul, som Takten holdt
til Slagnes Dødning-Skrig. Han trængte ene
ind i dødsvangre Port, som han bemalte
med Undergang. Dog uden Hjælp han undslap,
og med Forstærkning, lig en Uheldsstjerne,
nedflog Corioli. Nu Alt er hans;
men neppe Krigens Varm har atter naaet
den vaagne Sands, før med fordoblet Kraft
— de trække Lemmer føle ingen Træthed —
han midt i Slaget staaer, og dampende
han deler Døden ud i Hjendens Rækker,
som Byttet efter Seiren: ei før Staden
og Marken vores var, han stille stod
før atter Veir at drage.

Menenius.

Værdige Mand!

Første Senator.

Ei Væge og ei Ven der er saa stor,
vi jo kan tilstaae.

Cominius.

Han foragter Bytte,
og rigeste Klenod han ikkun anseer
som uslekt Ting; selv Mindre fordrer han
end Gjerrighed kan give, og han finder
sin Tapperheds Belønning hos sig selv.

Menenius.

Han er i Sandhed ædel; lad ham kalde.

Første Senator.

Rald hid Coriolanus.

En Betjent.

Alt han kommer.

(Coriolanus kommer tilbage.)

Menenius.

Coriolanus her: Senatet naadigt
vil have Dig til Consul-Værdigheden.

Coriolanus.

Mit Liv og Tjeneste jeg skylder det.

Menenius.

Da mangler kun at J til Folket taler.

Coriolanus.

Skaan mig for denne Skif; jeg Tiggerkappen
kan ikke bære, nogen staae og trygle: *)
For mine Bunders Skyld giv mig Jer Stemme.
Jeg beder, fritag mig.

Sicinius.

Nei, Folket maa
om Stemme bedes; det vil ei bortgive
en Tøddel af sin Ret.

Menenius.

Forsøg det ei. —

Foi mig deri og klad Jer efter Skiffen.
Modtag, som Eders Formand gjorde det,
tildeelte Væ i sædvanlig Form.

Coriolanus.

Jeg rødme vil ved slig uærdig Rolle;
den Ret bør Folket miste.

*) Sigter til den Skif at de romerske Embedscandida-
ter for at beile til Folkets Gunst maatte fremtræde
i en slidt Toga, blotte Arrene efter de Saar de havde
modtaget i Fædrelandets Tjeneste, o. s. v.

Brutus.

Marker I?

Coriolanus.

Alt prale for dem — det og det jeg gjorde!
de lægte Saar, som skjules bør, fremvise,
som om jeg havde faaet dem for at lønnes
af deres Veir blot —

Menenius.

Paastaa det ei. —

I Folkets Talsmand, Eder anbefales
vort Forslag nu — og vores ædle Consul
vi vil tilenske Ere, Held og Hæder.

Senatorerne.

Coriolanus Ere, Held og Hæder!

(Lyd af Trompeter. Senatorerne gaar.)

Brutus.

I see hvorledes han vil haane Folket.

Sicinius.

Gid ikkun de hans Hensigt skjelne kunde!
Han fordre vil, som om han med Foragt
modtog, hvad var i deres Vold at give.

Brutus.

Kom, vi herom vil underrette Folket;
til Torvet strax, jeg veed de vente os.

(De gaar.)

Tredie Scene.

Forum.

Adskillige Borgere.

Første Borger.

Gengang for alle, dersom han begjærer vore
Stemmer, bør vi ikke nægte det.

Anden Borger.

Og kan vi, om vi vil.

Tredie Borger.

Vi have Magt inden i os til at gjøre det; men det er en Magt, som vi ikke have Magt til at bruge; thi dersom han viser os sine Saar og fortæller os sine Bedrifter, bør vi putte vor Tunge i Saarene og tale for dem, og dersom han fortæller os sine ædle Bedrifter, bør vi ogsaa være saa ædle at erkjende dem. Utafnemmelighed er et Uhyre, altsaa, naar Folket var utafnemmeligt, blev det et Uhyre, og da vi ere Medlemmer af Folket, gjorde vi os selv til uhyre Lemmer af et Uhyre.

Første Borger.

Han behøver kun lidt for ei at tænke bedre om os, thi engang, da vi gjorde lidt Allarm angaaende Kornet, tog han ikke i Betænkning at kalde os — en mangehovedet Mængde.

Tredie Borger.

Vi have været saaledes kaldte af Mange, ikke fordi af vore Hoveder nogle ere brune, nogle sorte, nogle graae, og nogle skaldede; men fordi vor Forstand er saa mangehoved, og jeg troer virkelig at dersom alle vore Tanker toge Flugten ud af en Hjerne-skæl, vilde de flyve i Øster, Vester, Syd og Nord, og skulde de trække til det samme Maal blev det paa een gang i alle Streger af Compasset.

Anden Borger.

Tanker I det? Hvilken Bei troer I da at min Forstand vilde flyve?

Tredie Borger.

Eders Forstand vil ikke saa snart ud som Andres; thi den er stærk forfilet i et Dumhoved; men fik den Frihed, fløi den vist mod Syd.

Anden Borger.

Hvorfor den Vei?

Tredie Borger.

For at tabe sig selv i Taage, og naar de tre
Dele vare smeltede hen i Meeldug, vendte den fjerde
samvittighedsfuldt tilbage, for at hjælpe Dig til en
Hustru.

Anden Borger.

J er stedse saa spegesuld; brug Jer Frihed.

Tredie Borger.

Have J nu alle besluttet af give ham Eders
Stemme? men ligemeget, de fleste Stemmer gjelde.
Jeg siger, dersom han vilde blive Folket hengivent,
var der ingen værdigere Mand. Coriolanus og Me-
nenius i Baggrunden.) Her kommer han, og see, i
Idmyghedens Dragt; læg Mærke til ham. Vi maae
ei staae tilsammen i en Klynge, men gaae ham forbi
een, to eller tre ad Gangen. Han skal sige sit For-
langende til hver især, saa faaer enhver især af os den
Vre at give ham vor egen Stemme med vor egen
Mund; følg mig derfor, saa vil jeg anvise Jer, hvor-
ledes J skal gaae imod ham.

Alle.

Herligt, herligt.

(De gaae.)

Menenius.

J Uret har. J veed jo det er gjort
selv af de Værdigste.

Coriolanus.

Hvad skal jeg sige?

Jeg beder, Ven, — fordomt! — jeg kan ei bringe
det over Tungen. — See Ven — mine Saar; —
dem fik jeg da jeg slog for Fædrelandet,

dengang da Eders Brødre sfreg, og rendte
for Larmen af vor egen Tromme.

Menenius.

Nei dog;
derom J ei maa tale, J maa bede
dem tænke paa Jer.

Coriolanus.

Tænke paa mig? Selved!
Gid de forglemme mig, saavist som de
den Dyd forglemme Præsten præker for dem.

Menenius.

Jeg beder, fordærv ei Alt! tal smukt til dem;
tal søieligt.

(han gaaer.)

Coriolanus.

Vaſt Jeres Anſigter,
hold Jeres Tænder rene —

(To Borgere komme.)

See, et Par!
— J Grunden veed hvorfor jeg ſtander her.

Førſte Borger.
Ala ſa; ſtig os, hvad bragte Jer dertil?

Coriolanus.
Mit eget Vard.

Anden Borger.
Jert eget Vard?

Coriolanus.
Ja ſikkert;
men ei mit eget Dnſke.

Førſte Borger.
Ei Eders eget Dnſke?

Coriolanus.

Nei, aldrig var mit Ønske at besvare
den fattige med Ven.

Første Borger.

Godt; I bør vide,
naar vi Ier give Noget, haabe vi
at vinde ved Ier.

Coriolanus.

Nu velan; jeg beder,
sig, hvad er Prisen vel paa Consulskaabet?

Første Borger.

Dets Priis er blot at bede derom høfligt.

Coriolanus.

Høfligt! — Lad mig faae det; jeg har Skrammer,
som I skal see i Løndom. Giv Ier Stemme.
Hvad siger I dertil?

Anden Borger.

Vor skal I have,
I er en værdig Mand.

Coriolanus.

Det er et Ørd —
Der er nu alt to værdige Stemmer tigget; —
Almisse gav I mig, Farvel.

Første Borger.

Beskynderligt.

Anden Borger.

Naar dette skeer igjen — men ligemeget.

(De to Borgere gaae.)

(To andre Borgere komme.)

Coriolanus.

Her et Ørd; dersom det passer med Tønen af
Eders Stemmer, at jeg bliver Consul, saa bærer jeg
her den sædvanlige Kjortel.

Første Borger.

J har værdigen tjent Eders Fædreland; men
J har Intet værdigt fortjent.

Coriolanus.

Eders Gaade?

Første Borger.

J har været et Riis for dets Fjender, men J
har været en Svøbe for dets Venner; J har i Sand-
hed ikke elsket det almindelige Bedste.

Coriolanus.

Desto mere fortjenestefuld burde J formode
mig, siden jeg ikke har været almindelig i min Kjær-
lighed. Jeg vil smigre min Fostbroder Folket, for
at erhverve mig et bedre Vidnesbyrd af det. Det
falde de at være hoslig, og da deres Blisdom vælger
beller at have min Hue end mit Hjerte, vil jeg øve
mig i det indsmigrende Nif, og stedse være forstilt
imod dem. Det er at sige: jeg vil efterligne en eller
anden sedditalende Mands Heretunst, og give den i
Overflodighed til Enhver som attraaer det. Derfor
beder jeg Jer, lad mig blive Consul.

Anden Borger.

Vi haabe at finde en Ven i Jer, og derfor
give vi Eder gjerne vore Stemmer.

Første Borger.

J har faaet mange Saar for Eders Fædreland.

Coriolanus.

Jeg vil ikke besegle Eders Kundskab med at
vise dem. Jeg sætter megen Priis paa Eders Stem-
mer, men vil ei gjøre Eder videre Uleilighed.

Begge Borgerne.

Guderne glæde Eder; det ønske vi af Hjertet.

(Borgerne gaar.)

Coriolanus.

Fortræffelige Stemmer! —

Til Hungerdød langt heller vorde sendt,
end kræve Lønne som man har fortjent.
Skal jeg i Udvæpels mig selv forglemme,
for at tiltrygle mig en ussel Stemme
af Peer og Boul. Sædvane kaldes det; —
hvis man den stedse fulgte, var det Ret?
Da laa end Støv paa Fortid uaførret;
Bildfareller til Bjerge var forstørret,
og Sandhed laa i Skjul. — Som en Nar at staae
for Consul-Værdigheden at opnaae,
lad Andre gjøre det; dog halv paa Veie,
man Altid døie maa for den at eie.

(Tre andre Borgere komme.)

Her komme flere Stemmer. —

Giv Stemmer mig; for Stemmer har jeg søgtet,
for Stemmer vaaget, og for Stemmer bær jeg
to Dussin Saar; vel en Snees Feltslag jeg
bivaanet har, kort sagt, for Stemmer gjort
sær mange Ting af meer og mindre Værd.
I Sandhed, gjerne vil jeg være Consul.

Første Borger.

Han har handlet ædelt og bør have hver ærlig
Mands Stemme.

Anden Borger.

Lad ham derfor blive Consul. Guderne glæde
ham og gjøre ham til Folkets Ven!

Alle.

Amen, Amen! — Gud velsigne Dig, ædle Consul!

(Borgerne gaar.)

Coriolanus.

Værdige Stemmer!

(Menenius, Brutus og Sicinius komme.)

Menenius.

J har Forfkriften fulgt. Tribunerne
 Jer fiffre Folkets Stemme. Nu kun mangler,
 at smykt med Consuls-Værdighedens Tegn,
 J møder for Senatet.

Coriolanus.

Er det afgjort?

Sicinius.

Hvad gamle Skikke fordre J har opfyldt,
 og Folket Jer antager. Nu J sternes
 for at erholde vor Stadsfæstelse.

Coriolanus.

J Raadets Huus?

Sicinius.

Just der, Coriolanus.

Coriolanus.

Kan jeg da disse Klæder skifte?

Sicinius.

Ja.

Coriolanus.

Det vil jeg gjøre strax, og naar jeg kjender
 mig atter selv, begive mig derhen.

Menenius.

Jeg Eder Selskab gjør. — Vil J ei følge?

Brutus.

Vi Folket oppebie her.

Sicinius.

Farvel.

(Coriolanus og Menenius gaar.)

Han har det nu; saa vidt som jeg kan skjønne,
 det gif ham nær.

Brutus.

Med oprørt Hjerte har han
ydmyge Dragt. Afstediger I Folket? —

(Borgerne komme.)

Sicinius.

Hvorledes? denne Mand I have valgt?

Første Borger.

Ja, han har vore Stemmer.

Brutus.

Gid han maa Eders Kjærlighed fortjene!

Anden Borger.

Gid det! men hør: i mine ringe Tanke
han spottet os, da han os bad om Stemmer.

Tredie Borgee.

Gaandgribeligt han os forhaanede.

Første Borger.

Nei, det er kun saa hans Maneer at tale.

Anden Borger.

Enhver undtagen I er enig om
vi spottet bleve. Ei han viste os
Fortjenesternes sande Tegn og Mærke:
de Saar han fik i Fædrelandets Forsvar.

Sicinius.

Det gjorde han dog vist?

Borgerne.

Nei, Ingen saae dem.

(Forskjellige tale paa eensang.)

Tredie Borger.

I Løndom, sagde han, vi kunde see dem,
og mens han svinged Huen med Foragt
han sagde, jeg vil være Consul; Brugen
kun gjennem Eders Stemmer det tillader;

Giv derfor Stemmer; da vi gav ham dem, han sagde, Tak for Stemmerne, hav Tak, de søde Stemmer — nu vi særdig ere, da I har stemt. — Var dette ei Foragt?

Sicinius.

Hvi var saa dumme I det ei at see, og hvis I saa det, saa barnagtige, at I dog stemte paa ham.

Brutus.

Som jeg lærte

I burde have svart. Da uden Magt han endnu Statens ringe Tjener var, han hadede Eder alt, og talte stedse mod Eders Frihed og den Forret I som Statens Lemmer har. Nu han er steget til Rang og Ære og til Statens Noer, hvis han vedbliver ondskabsfuld Jer Tjende, da har Iert Botum kun Forhandelse bragt over Eder selv. I burde sagt, at om hans Daad hans Krav end understøtted', saa burde han dog og taknemmelig sig minde Eder, og for Eders Stemmer omkøstet fjendtligt Had til Kjærlighed; og staaet paa Eders Ret.

Sicinius.

En saadan Tale

hans Hjerter havde rørt og sat paa Prove hans Sindelag; I skulde ham afstvinget et eller andet Løfte, hvilket siden, som Tiden bød, I kunde fordret opfyldt. Medfødt Trods maaskee var bleven opvakt, som lettelig ei finder sig i Forskrift, der kinder ham; da, naar han harmfuld var, I kunde af hans Brede draget Fordeel og nægtet Eders Stemme.

Brutus.

Mærked I
med hvilken aabenbar Foragt han bad,
da han behøved Jer? Troe I nu ei,
at han vil trykke Jer, nu han kan knuse?
Hvad, havde I i Livet ingen Hjerter,
og ingen Tunge at I kunde raabe
imod Fornuftens Undertrykkelse?

Sicinius.

Har I tilforn ham nægtet hvad han bad,
og nu da han ei beder, men Jer haaner,
I staae bejaende med Tungen rede?

Tredie Borger.

Lovformeligt det ei bekræftet er,
vi end kan vælte ham.

Anden Borger.

Dg vil ham vælte;
sem hundred Stemmer skal jeg dertil samle.

Første Borger.

Et tusind jeg, og endda fleer i Kjøbet.

Brutus.

Gaa strax paa Stand til dem; sig disse Venner,
de har en Consul valgt, som deres Frihed
vil reve dem samt deres Stemmeret,
lig Hunden, der faaer Prygl fordi den gjoer,
skjendt det dens Embed er.

Sicinius.

Lad dem forsamles,
og eiter noie, overlagt Beslutning
det taabelige Valg tilbagefalde.
Mind om hans Stoltthed og hans gamle Had;
glem ei med hvad Foragt han Kjortlen bar,
da han ansøgte; men at I af Tillid

til hans Fortjenester af Fædrelandet,
saae gjennem Fingre med hans Overmod,
som spegesuldt, dog spottende udtalte
det stærkt indgroede Had han bær til Eder.

Brutus.

Giv os Tribuner Skylden, at vi trængte,
trods al Jer Modstand, end paa Jer saa stærkt,
at I ham maatte vælge.

Sicinius.

Siig, det skete
meer efter vor Befaling, end fremskyndet
ved egen Drift; at Eders Sindelag,
som lytted meer til Tvang end Pligtens Bud,
imod al Billighed Jer ledte til
at vælge ham. Læg Skylden kun paa os.

Brutus.

Ja, skaan os ei. Siig at vi læste for Jer:
hvorledes han som Ungling Staten tjente,
saa i sin Manddom. Af hvad St han udgik:
De Marciers ædle Huns, hvorfra nedstammed
hin Ancus Marcius, Numas Datter søn,
som ved Hostilius's Død blev Konge her.
Af samme Slægt var Publius og Quintus,
som konstig ledte Bandet hid i Rom,
og Censorinus, Romers folkets Indling,
saa kaldt, da han blev Censor trende Gange,
var blandt hans Stammefædre.

Sicinius.

Saadan Byrd, —

fremdeles selverhvervet gyldig Fordring
til høiest Værespøst vi anbefaled
til Eders Minde; men ved Sammenligning
af hans nærværende og Fortids Daad,

J fandt en uforsonlig Djende i hant,
og angred derfor overilet Valg.

Brutus.

Fremdeles sig: J havde aldrig gjort det,
— staa paa den Streng — hvis ei af os tilskyndet.
Men til nu strax, mens J er samled' end,
til Capitoliet.

Adskillige Borgere.

Ja. — Næsten Alle
fortryde deres Bisald.

(Borgerne gaae.)

Brutus.

Lad dem gaae.

Det bedre er at vore dette Oprør,
end tvivlende at vente paa et større.
Hvis efter sin Natur han rase vil
ved deres Vagring, vi opmærksomme
hans Vredens Udbrud nytte.

Cicinius.

Nu med Jil

til Capitoliet for Folkets Strøm,
at det kan synes, som tildeels er Sandhed,
de gaae af egen Drift, skjøndt vi dem leded.

(De gaae.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Lyd af Horn. Coriolanus, Menenius, Cominius,
Titus Lartius, Senatorer og Patricier komme.

Coriolanus.

Har da Aufidius en Hær alt samlet?

Lartius.

Ja, derfor trak vi os saa hurtig sammen.

Coriolanus.

Saa er da Vølferne endnu som før
bestandig rede at anfælde os
ved første Leilighed.

Cominius.

De er saa matte,

at i vor Levetid vi deres Banner
skal neppe see.

Coriolanus.

Saae J Aufidius?

Lartius.

Han kom med givet Leide; han forbandt
de Vølfer, som saa feige overgav
Corioli; han drog til Antium.

Coriolanus.

Om mig han talte?

Lartius.

Ja.

Coriolanus.

Hvordan? Hvorledes?

Lartius.

Hvor ofte han Jer mødte, Sværd mod Sværd;
at han Jer haded over alle Ting
paa denne Jord; at han sin Siendom
pantfætte vilde uden Haab om Redning,
naar han kun Jer Betvinger kunde kaldes.

Coriolanus.

O Antium han er?

Lartius.

Ja, ædle Consul.

Coriolanus.

Gid jeg en Grund blot havde ham at søge,
for ret tilfulde dog hans Had at møde. —

(til Lartius.)

Velkommen hjem.

(Sicinius og Brutus komme.)

See hist Tribunerne,
som lede Folket; de er Tvingerne
i den gemene Mund. Jeg dem foragter;
utaaleligt med deres Magt de prunke.

Sicinius.

Oi videre I gaae.

Coriolanus.

Ha! hvad er det?

Brutus.

Det bliver farligt, gaaer I længere.

Coriolanus.

Hvi den Forandring nu?

Menenius.

Hvad er paa Færde?

Cominius.

Har han ei Aldens og Folkets Bifald?

Brutus.

Cominius, nei.

Coriolanus.

Har jeg havt Borne-Stemmer?

Første Senator.

Gjør Plads, Tribuner, han til Torvet skal.

Brutus.

Nei, Folket er imod ham opbragt.

Sicinius.

Holdt;

hvis I vil undgaae Oprør.

Coriolanus.

Er Jer Hjerd det?

Har de da Stemmer, som kan gives nu,
og strax fornægtes? Hvad er Eders Embed?
Er Munden I og Tænderne ei styre?
Har I ei hidset dem?

Menenius.

Vær rolig! Rolig!

Coriolanus.

Det er en aftalt Sammensværgelse
for Adelens Anseelse at krænke. —
Lev I med slige, som ei herse kan,
som ei beherskes vil.

Brutus.

Bogt paa Jert Død,

thi Folket raaber, I har spottet dem;
at I fortrod at de skil Korn for Intet;
udskjeldte Folkets Sendinge; dem kaldte
grundfalske Hyflere og Ad'elens Gjender.

Coriolanus.

Det var bekjendt tilforn.

Brutus.

Nei, ei af Alle.

Coriolanus.

Har I det siden kundgjort?

Brutus.

Hvad! jeg kundgjort? —

Coriolanus.

Den Handling er Jer lig.

Brutus.

Ei ganske ulig;

i hvert Tilfælde bedre dog end Eders.

Coriolanus.

Hvi blev jeg Consul da? Ved Himlen hift,
giv mig det Allerværste, og antag mig
til Eders Med-Tribun.

Cicinius.

Jert Overmod

har Folket bragt i Oprør. Hvis I vil
Jer Hensigt naae, da maa med større Venlighed
I søge Veien, som I har forseilet;
hvis ei, I bliver aldrig Folkets Consul,
ei heller dets Tribun.

Menenius.

O, hold dog op.

Cominius.

Forført er Folket. — Disse lave Rånker
ei somme Romere; Coriolanus
har ei fortsent vanærende Forhindring,
som paa Forræderviis henkastes lumst
paa hans Bedristers Bei.

Coriolanus.

Om Korn I tale! —

Det var mit Ord og jeg gjentager det. —

Menenius.

Ei nu, ei nu.

Første Senator.

Nu ei i denne Hede.

Coriolanus.

Saa vist jeg lever, vil jeg, — ædle Venner,
tilgiver mig; —
men lad den verlende, uhumske Pøbel
ved mig, som smigter ei, det Speil anskue,
hvori den seer sig selv. Jeg igjentager:
Ved den at smigre næres mod Senatet
kun Frækhed, Mytteri og Oprørs Klinte,
for hvilken vi har pløiet selv og saaet
ved dem at blande i vort ædle Tal,
der mangler kun de Kræfter og den Styrke,
som Tiggerne blev givet.

Menenius.

Vel, ei meer.

Første Senator.

Hør os: ei flere Ord.

Coriolanus.

Hvordan! ei flere?

Som for mit Land jeg har udstødt mit Blod,
ei frygtet fremmed Magt, saa skal min Lunge
fremmynte Død til Fald for de Spedalske,
hvis Smitte vi foragte, men ei frygte
at gribes af.

Brutus.

Om Folket taler I

som om I var en Straffens Gud, og ei
et jordist Menneske.

Sicinius.

Vi Underretning

til Folket give ber.

Menenius.

Hvorom? Hans Brede?

Coriolanus.

Brede!

Var jeg taalmodig selv som Midnats-Søvnen,
det var min Mening dog.

Sicinius.

Det er en Mening,

hvis Gift skal blive evig hvor den er,
ei videre forgifte.

Coriolanus.

Skal blive evig!

Lyt til Tritonen blandt hans Sildestimmel!
Har I ei hørt hans absolute Skall!

Cominius.

Ja, det er i hans Embeds Medfer.

Coriolanus.

Skall!

Patricier, I fromme, men ufloge,

I vise, men sorgløse Senatorer,

I lod det Hydra vælge sig en Leder,

der med sit fræk-bestemte Skall er baade

Uhyrets Muskelhorn*) og Rost; som dristig

ter Eders Ocean til Sump forvandle,

og røve Eders Blod! Har han den Magt,

da buk i Ydmyghed; hvis ei, da vaagn

af farlig Mildheds Sovn. Har I Fernuft,

jaa handler ei som Daarer; har I ingen,

viig Hyndet for dem. I Plebeier ere

og Senatorer de; ja dette er de

*) Med Hensyn til at Tribunen nylig er bleven kaldet
en Triton.

naar alle Stemmer blandes, og Folkesmagen
dem tykkes bedst. De vælge Dyrighed,
og sliq en Karl et saa ærverdigt Raad,
som Grækenland knap saae, sit Skal tør byde,
sit Pøbel-Skal. Ved Jupiter, derved
Consulerne fornædres. — Dybt det smertes
at tænke det: to Magter mod hinanden,
og ingen øverst; hvor Forvirring hurtig
maa mellem begge trænge ind; den ene
den anden ødelægge.

Cominius.

Vel, — til Torvet.

Coriolanus.

Hvo der end gav det Raad, fra Forraadshuset
at give Kornet frit, som stundom skete
tilforn i Grækenland —

Menenius.

Ei meer derom.

Coriolanus.

(Skjendt Folkets Magt der mindre var indskrænket)
de næred, siger jeg, Ulydighed,
som let har Statens Undergang til Følge.

Brutus.

Skal Folket give Stemme til en Mand,
som taler saadant Sprog?

Coriolanus.

Her mine Grunde,
langt bedre end Jer Stemme. Vel de vidste,
at Kornet var ei Løn, — de vare sikke paa,
de ei fortjente det. Til Krigen pressed',
mens selve Statens Jnderste blev rystet,
de ei af Porten vilde ud; ei dette
fortjente Korn for Intet. Nu i Felten,
ved Opstand viste de en Tapperhed,

som neppe taler for dem; og de Klager,
som steds uden Grund de bragte frem
imod Senatet, heller ingen Marsag
var til saa runde Gaver. Hvorfor da?
Hvorledes kan den Ungel vel fordoie
Senatets Mildhed? Deres Daad sandsynlig
ved disse Ord udtryffes: „Vi det fordred,
vi er det største Antal, og af Frygt,
de gav hvad vi begjærte.“ — Saa vor Rang
nedværdiges, idet vi lode Slængen
vor Omfæng kalde Frygt. Senatets Skranker
de gjennembrøde snart, og da vil Krager
forkue Ormene —

Menenius.

Kom, kom, alt nok.

Brutus.

Ja nok, med Overmaal.

Coriolanus.

Nei, horer mere!

Allt, hvorved sværges kan, Allt hvad er jordist,
ja alt Guddommeligt bekræfte kan
hvad jeg tilføier: Denne deelte Magt,
— hvor En med Ret foragter, og den Anden
tør tredse uden Grund; hvor Rang og Klogskab
ei kan beslutte, uden Nei og Ja
af flau Uvidenhed — den udelukker
de store Diemed, som vige maae
for Ting af ringest Værd, og ædlest Hensigt
bliver hensigtsløs. — Derfor jeg beder Jer, —
hvis Frygt er mindre end Jer Klogskab; I
som elske Statens Grundvold høiere
end frygte dens Omstyrning, I som skatte
et ædelt Liv meer end et langt, som ei
et farligt Middel skye for Legemet,

naar Døden staaer for Haand: — Riv ud paa cengang
hin Hydra-Tunge; lad dem aldrig sliffe
den Sodme som er Gift. Ved Ederes Svaghed
er Dømmekraften slappet, Staten rovet
sit Smykke ved Selvstandighedens Tab,
og Kraften tabt at virke for det Gode,
da Ondskab den indskrænker.

Brutus.

Nok.

Sicinius.

Han har
som en Forræder talt; som en Forræder
han skal til Ansvar staae.

Coriolanus.

Glendige!

Foragt Dig trykke ned! Hvad skal vel Folket
med disse Skaldepander til Tribuner?
Paa dem de stole; mod den større Domstol
Ulydigheden hersker. I et Dyrer,
hvor ei Retfærdighed, men Dvang var Lov,
de bleve valgte; lad i bedre Stund
Retfærdighedens Myndighed fornyes,
og deres Magt i Røg og Støv forsvinde.

Brutus.

Udhørt Forræderi.

Sicinius.

Han Consul? nei.

Brutus.

Holla Ediler! — Lad ham blive greben.

Sicinius.

Kald Folket, (Brutus gaaer.) i hvis Navn jeg hæf-
ter Dig,
som en forræderst-giftig Statsomstøber,

som Tjende af vor Belfærd. Følg, jeg byder,
for at forsvare Dig!

Coriolanus.

Bort, gamle Buf!

Senatorer og Patricier.

Vi ere Borgen for ham.

Cominius.

Rør ham ei.

Coriolanus.

Du raadne Skabning, bort! Hvis ei, jeg ryster
Dig Knoklerne ud af Dit Klædemøn.

Sicinius.

Hjælp Borgere.

(Brutus kommer tilbage med Ediler og en Flok Borgere.)

Menenius.

Paa begge Sider: Rolig!

Sicinius.

Ham er det, som vil røve Eders Magt.

Brutus.

Ediler, griber ham.

Borgerne.

Ned, ned med ham!

Anden Senator.

Baaben, Baaben, Baaben!

(De skimle Alle om Coriolanus.)

I Tribuner,

I Borgere, Patricier, værer rolig!

Sicinius, Coriolanus, Brutus!

Borgerne.

Fred! Stille dog, vær stille!

Menenius.

Hvad vil see?

Forvirring overalt; — Jeg aandeløs
har mistet Mælets Brug: — Hor, I Tribuner,
til Folket tal. — Coriolanus, rolig! —
Tal dog, Sicinius.

Sicinius.

Folk, hører mig.

Borgerne.

Hyt! vor Tribun vil tale; Stille! — Tal!

Sicinius.

Med stærke Skridt Jer Friheds Tab sig nærmer;
fra Eder Marcius vil have Alt,
ham I har nylig valgt til Consul.

Menenius.

Hj!

Det Maaden er at tænde, ei at slukke.

Første Senator.

Alt skjænde Rom, og styrte det i Grus.

Sicinius.

Hvad er vel Staden mod dens Borgere?

Borgerne.

Sandt, Borgere er Staten.

Brutus.

Alle Stemmer

har os erkjendt som Folkets Øvrighed.

Borgerne.

I skal forblive det.

Menenius.

Ja høist sandsynligt.

Coriolanus.

Det Veien er til Rom at ødelægge,

at styrte Taget ned paa hvert et Huus,
og jorde Alt hvad endnu opreist staaer
i Odelæggelse.

Sicinius.

De Død fortjente Døden.

Brutus.

Vi enten maae vor Myndighed forsvare
nu, eller tage den: Vi her erklære
i Folkets Navn, bemyndigede af dem,
at Cajus Marcius bør lide Døden
i dette Nu.

Sicinius.

Thi lægger Haand paa ham
og bringer ham til den tarpeiske Klippe,
hvorfra til Undergang han styrtes ned.

Brutus.

Grib ham, Ediler.

Borgerne.

Marcius, giv efter.

Menenius.

Hør mig! et Død, Tribuner, kun et Død!

Edilerne.

Stille, stille!

Menenius.

Var, hvad I synes, Fædrelandets Ven;
kun Maadehold, ei nogen voldsom Idræt
Ulykken værger af.

Brutus.

Slig uiskold Bei,

som synes Klogskabs Bud, er ifkun Gift
hvor Saaret voldsomt er. Læg Haand paa ham,
bring ham til Klippen.

Coriolanus.

Nei; her vil jeg døe.

(drager sit Sværd.)

Blandt Eder Mogle have seet mig søgte,
forsøg nu selv, hvad I af mig har skuet.

Menenius.

Ned med det Sværd; Tribuner, gaaer tilside.

Brutus.

Nei, hæfter, griber ham.

Menenius.

Hjælp Marcius! hjælp,
hjælp ædle Romere; hjælp Unge, Gamle!

Borgerne.

Ned med ham, ned med ham!

(I dette Oprør forjages Tribunerne, Edilerne og
Folket.)

Menenius.

Bort til Jert Huus! Alt vil til Grunde gaae
I fald I bliver.

Anden Senator.

Bort, herfra!

Coriolanus.

Staaer fast;
vort Venne-Tal er lige med vor Fjendes.

Menenius.

Kom det saa vidt?

Første Senator.

Det Guderne forbyde!
Jeg beder, ædle Ven, forsvi Jer hjem;
til os I overlade Saarets Pleie.

Menenius.

I kan ei læge denne Bunde selv;
derfor, gaa bort.

Cominius.

Kom Ven, og følg med os.

Coriolanus.

Sid de Barbarer vare, (det de ere,
skjendt Romas Ungel) og ei Romere,
endskjendt i Capitolets Torgaard avled'.

Menenius.

Gaa, bring ei over Tungen Eders Brede;
ver Tid vil komme.

Coriolanus.

Jeg i aaben Mark
slaaer fyrgethye af dem.

Menenius.

Selv jeg kunde
et Par bekæmpe, helst de to Tribuner.

Cominius.

Men nu er Strid kun Daarefiste Bærf
og Mod kun Galtskab, naar det støtte vil
det Huus, som falder alt. — Vil I ei bort
for de er her igjen, hvis Raseri
lig standset Hav hver Dæmning gjennembryder;
de taale kun hvad de er vant at taale.

Menenius.

Gaa bort; jeg prøve vil hvad Oldings Vid
mod Dumbhed kan udrette. Sligt et Brud
med Lapper stikkes maa af alle Farver.

Cominius.

Kom nu og følg.

(Coriolanus, Cominius og Flere gaar.)

Første Patricier.

Han har forspildt sin Lykke.

Menenius.

Hans Sind for ædelt er for denne Verden.

Han smigrer ei Neptunus for sin Tresørf,
ei Jupiter for sine Tordenfiler.

Hans Hjerte er hans Mund; hvad Tanken skaber
maa Tungen give Lyd; naar han er vred,
han ei engang af Navn sig mindes Døden.

(Alarm udenfor.)

Hvad nu? hvad nu?

Anden Patricier.

D, gid de var til Sengs!

Menenius.

Gid de i Tib'ren var! — Hvi kan han ei
dem tale høfligt til?

(Brutus, Sicinius og Folket komme tilbage.)

Sicinius.

Hvor er den Slange,
som vil forstyrre Byen, som vil være
alene Alt?

Menenius.

J værdige Tribuner, —

Sicinius.

Med Strengheds Haand fra den tarpeiske Klippe
han skal nedstyrtes; Lovens Bud han brød,
og derfor Loven fordrer ei Forhør,
kun Strengbed af den offentlige Magt,
som han har for Jutet ændser.

Første Borger.

Han skal vide,
at kun Tribunerne er Folkets Mund,
vi deres Hænder.

Borgerne.

Det skal han.

Menenius.

Hør —

Sicinius.

Stille!

Menenius.

Skrig ei paa Død, hvor Eftergiveness
 bør være Løsenet?

Sicinius.

Hvor gaaer det til,
 at I har ladet ham undslippe?

Menenius.

Hør mig: —

Som jeg vor Consuls store Vard erkjender,
 saa jeg hans Feil kan nævne —

Sicinius.

Hvilken Consul?

Menenius.

Consul Coriolanus.

Brutus.

Han en Consul?

Borgerne.

Nei, nei, nei, nei.

Menenius.

Hvis I tillade, Folk, og I Tribuner,
 at jeg maa tale — ifkun et Par Ord,
 som ei skal koste Eder videre
 end netop Tidens Tab. —

Sicinius.

Tal hurtig da,

thi denne giftige Forræders Død
 besluttet er; at landsforvise ham
 er faresuldt, og hvis han bliver her,
 vor visse Død; thi bliver det derved:
 han døer i Aften.

Menenius.

Guderne forbyde
at Romerstaten, hvis Taknemlighed
mod dens fortjente Born af Jupiter
i Rhygtets Bog er tegnet, nu fortæred
lig unaturlig Moder egen St.

Sicinius.

Han er en Udvært, som maa skjæres bort.

Menenius.

Han er et Lem, som har en Udvært kum,
at skjære, dødelig; at læge, let.
Hvad har han gjort mod Rom, som Død fortjener?
Dræbt vore Fjender? Blodet han har mistet,
— var vis derpaa, meer end han har tilbage, —
for Fædrelandet randt. Naar dette Land
udtapper Resten, var det for os Alle
— for den som gjør det, den som taaler det, —
et evigt Brændemærke.

Sicinius.

Lutter Snak.

Brutus.

Ja vist; thi hvis han elsked Fædrelandet,
det æred ham.

Menenius.

Slig: hvis den ene Gød
af Kræft angribes, agtes den da ei
for hvad den var tilførn?

Brutus.

Ei flere Ord;

forfølg ham, og udgiv ham af hans Huus,
at Pesten ei af smittende Natur
sig spreder videre.

Menenius.

Her, kum et Ord.

Naar Tiger-Naseriet indseer Følgen
af harmsfuld Jil, vil det for sildig binde
Blylodder til sin Hæl. Gaaer vaersomt frem,
at ei Partier — da han elsket er —
skal reise sig og ødelægge Rom.

Brutus.

Hvis det var saa —

Sicinius.

Hvad staaer I der og taler?

Har ei vi paa hans Lydighed havt Prøve?
Edilerne fordrevne! — Vi vanæred'!

Menenius.

Mind Jer at han i Felten er opfostret
fra spædest Drengeaar, og ei forfaren
i harpet Tungemaal, men Meel og Klid
iblandt hinanden kaster. Giv Jert Minde,
og jeg paatager mig at bringe ham
for Lovens Domstol, hvor han skal besvare
selv strengest Klagepunkt.

Første Senator.

Og Billigheden,

Tribuner, fordrer det; thi anden Fremfart
altfor blodtørstig er og Enden bliver
Begyndelsen ei lig.

Sicinius.

Menenius,

i denne Sag I være Folkets Mægler.
Udvæbner Eder, Folk.

Brutus.

Dog, gaaer ei hjem;
men mod paa Torvet. — (til Menenius.)

Der vi Eder vente,
og, hvis ei Marcius kommer, vi vil følge
vor første Plan.

Menenius.

Jeg bringer ham til Jer. —

(til Senatorerne.)

Jeg beder Eder, sølg mig. Han maa komme,
hvis ei, det Børste skeer.

Første Senator.

Kom, lad os gaae.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Coriolans Huus.

Coriolanus og Patricier.

Coriolanus.

Lad dem kun Alt om Drene mig kaste,
ved vilde Hestes Hov mig vise Døden —
ja paa en Steile, eller dyngte op
paa den tarpeiske Klippe hundred Bjerge,
saa Dybet vorder længere fra Toppen
end Dieshnet naaer: dog uforandret
jeg bliver den jeg er.

Første Patricier.

Ja, stedse ædel.

(Volumnia kommer.)

Coriolanus.

Jeg undres, at min Moder
er utilfreds med mig; I stedse før
dem usle Tralle kaldte, skabte kun
til Kjøb og Salg og til at staae barhoved'
i Folkets Moder, gabe taus og undres,
naar En blot af min Rang stod op at tale
om Fred og Krig. (Til Volumnia.

Jeg spørger Eder, Moder, nu,

hvi ønsker J mig from? hvi skal jeg skifte
falsk min Natur; — nei, heller lad mig være
den Mand kun som jeg er.

Volumnia.

O Sen, min Sen!

jeg ønsked Dig befæstet i Din Valde,
for Du forskjætsed den.

Coriolanus.

Lad Alting springe!

Volumnia.

Du havde været end den Mand Du er,
om Du det mindre viste; al Din Idræt
hos Folket havde fundet mindre Modstand,
hvis Du Dit Sindslag ei havde robet,
for Kraft til at modsætte sig dem mangled.

Coriolanus.

Gid de i Galgen hang!

Volumnia.

Ja, gid de brændte!

(Menenius og Senatorer komme.)

Menenius.

Rom, J var altfor heftig, altfor barsk;
J maa tilbage for at mildne Sagen.

Første Senator.

Hvis J ei gjør det, bli'er ei Steen paa Steen
af vores gode Stad.

Volumnia.

O, lad Dig raade!

Mit Hjerte er som Dit, ei let at bide,
men denne Hjerne kan min Brede styre
til bedre Tider.

Menenius.

Ret, min ædle Frue!

For han for Folken skulde boie sig,
hvis ei det var nødvendigt Lægemiddel
for Statens Vel, jeg drog min Rustning paa,
skjendt den mig falder tung.

Coriolanus.

Hvad skal jeg gjere?

Menenius.

Gaae til Tribunerne.

Coriolanus.

Hvad meer? Hvad saa?

Menenius.

Gjenkalde Eders Ord for dem.

Coriolanus.

For dem? —

For Guderne jeg det ei angre kan;
skal jeg for dem?

Volumnia.

J er altfor bestemt
og dette, skjendt en Dyd, kan overdrives,
naar Farens Stund er nær. J selv har sagt,
at Klogt og Vre, lig forbundne Venner,
i Krig gaae Haand i Haand. Forklar mig nu,
hvad de i Fred kan tage ved hinanden?
hvi de ei der kan enes?

Coriolanus.

Stille, stille.

Menenius.

Et findrigt Spørgsmaal.

Volumnia.

Passer det med Vren
i Krig at synes hvad man ikke er,
— og Klogt det hjemler, for at opnaae Maalet —
hvorfor er det da mindre eller værre,

at den med Vrens Bud gjør Fællesskab
i Freden som i Krig, naar Diemedet
har Krav paa begge?

Coriolanus.

Hvortil disse Ord?

Volumnia.

Fordi Du nu til Folket tale bør:
ei som Dit eget Hjerte kyder Dig,
ei som Du kunde synes selv, men Ord,
som paa Din Tunge kun har fastet Rod,
kun Slegfredsprog og tomme Stavelser,
for Sandhed blottet, fremmed for Din Varm.

Nu, dette er ei meer vanærende,
end Stæder at ta'e ind ved sledske Ord,
naar ellers Lykken maatte gjøre Udslag
og megen Blodsudgydelse man voved.

Jeg vil, mod min Natur, forstille mig
naar mit, naar mine Benmers Held det fordrer,
med Vre vil jeg det; og saa bør Du
for mig, for Viv og Son, Senatet, Alden.

Og Du vil heller vise Folks-Slangen
et rynket Bryn, end give dem et Smil,
som vinder deres Tillid og beskytter
mod Undergang os Alle.

Menenius.

Edle Frue. — —

Følg os, tal seieligt, og I afvender
ei blot al Faren nu; men I opretter
hvad før er tabt.

Volumnia.

Jeg beder nu, min Son,
gaa til dem med Din Hue i Din Haand.
Naar Dine Knae berøre Gadens Stene,
(thi Handling stundom er Bestalsenhed,

og det ufloge Die fatter bedre
 end Drets Hinde) Du Dit Hoved boie
 som om Dit Hjerter følte sig strafftyldigt
 og ydmygt, som et overmodent Moerkbar,
 der falder ved et Vindpust; — eller sig dem,
 at Du er Kriger og i Leiren opfødt,
 har ei de milde Udtryk, som Du tilstaaer
 nu somme sig, og som de billigt fordrer
 for deres Tillid, men at Du vil stræbe
 Dig efter deres Dnske ret at danne,
 jaaviddt Din Evne naaer.

Menenius.

Rum disse Dred, —
 og Dit hvert Hjerter er; thi de tilgive
 med samme Hurtighed, som tomme Dred
 de gyde ud.

Bolumnia.

Jeg beder Dig, min Son,
 Dig raade lad, endskjendt jeg veed Du heller
 Din Hjende følger i et Flammesvalg
 end smigrer ham i Gal. — Der er Cominius.

(Cominius kommer.)

Cominius.

Jeg kommer nu fra Torvet; det er farligt!
 Med Rolighed Du maa forsvare Dig;
 hvis ikke — blive borte. Alt er Oprør.

Menenius.

Blot favre Dred.

Cominius.

Maaskee ei kræves meer,
 hvis han kan boie sig.

Bolumnia.

Han maa og vil; —
 kom Cajsus: sig Du vil, og gaa og gjer det.

Coriolanus.

Skal jeg da vise dem mit Hoved blottet?
og skal min Tunge nedrig en Usandhed
paadigte dette Hjerte? — Vel, det skee!
Men gjaldt det kun mit eget udsle Selv,
kun Marcii Muld, det skulde, knuust til Stov,
for blæse hen for Vinden. Nu til Torvet;
J har en Rolle givet mig, som aldrig
i dette Liv jeg lærer.

Cominius.

Vi vil hjælpe.

Volumentia.

Mind Dig, min elskte Son, som Du har sagt
at min Lovtale gjorde Dig til Krieger,
saa mind den atter nu ved denne Rolle,
skjendt den Dig fremmed er.

Coriolanus.

Vel, vel, jeg maa det.

Bort nu mit Bæsen. Gid en Skjægesjæl
nu føre i mig! Krigervante Røst,
som stemte med min Tromme, ligne nu
en Bildings Piben, eller Moens Stemme,
som luller Barn i Sovn! En Riddings Smil
paa mine Kinder bœ, og Drenges-Taarer
mit Die væde! Gid en Tiggers Tunge
fra mine Læber lyde! Gid mit Knæ,
som sig kun bøiet har for Hingst at spere,
sig krumme for at trygle! — — Nei dog! nei!
for Wren ei jeg Sandhed offre vil
og lære ved mit Legejns Daad mit Hjerte
den skammeligste Læbed.

Volumentia.

Som Du vil;

af Dig at tigge mig vanærer meer,

end Dig at trygle dem. Styr Alt i G.uus;
 Din Moder heller for Din Stoltthed synker,
 end lever angstfuld for Dit Egenind.
 Mit Hjerte, stort som Dit, kan trodse Døden;
 af dette Bryst Du diet har Dit Mod —
 Din Stoltthed er Din egen.

Coriolanus.

Vær tilfreds,
 min Moder! Skjand ei meer, jeg gaaer til Torvet.
 Som en Markstriger vil jeg dem anraabe,
 ved Hyklari mig vinde deres Hjerter
 og komme hjem hoit elsket af hver Høker.
 Jeg gaaer alt. Anbefal mig til min Hustru!
 Hvis I som Consul ei mig seer igjen,
 da fæster jeg ei Lid til denne Tunge
 paa Smigrens Bei i Fremtid.

Volumentia.

Skæe Din Villie.

(gaaer.)

Cominius.

Tribunerne Jer vente; Til didhen,
 og svar med Mildhed. De opfundet have
 end sværere Beshyldninger mod Eder,
 end nogensinde før, saavidt jeg horte.

Coriolanus.

Vel, Løsenet er Mildhed; kom, vi gaae.
 Lad dem mod mig Beshyldninger udfinde —
 jeg svarer dem, som Vren mig indskyder.

Menenius.

Men venligt, mildt.

Coriolanus.

Ja, kun med mildest Mildhed.

(Alle gaae.)

Tredie Scene.

Forum.

Sicinius og Brutus.

Blot fremhæv ret, at han tyrannisk Magt
 anmasser sig; og hvis han undgaaer her,
 da J bebreide ham hans Gad til Folket,
 frendeles at det Bytte ei er uddeelt,
 som vundet blev fra Antiaterne.

(En Edil kommer.)

Nu, kommer han?

Edilen.

Ja, strax.

Brutus.

Hvem følger ham?

Edilen.

Menenius og alle de Raadsherrer,
 som ham hengivne ere.

Sicinius.

Har J skrevet

Fortegnelsen paa alle vore Stemmer,
 og ordnet dem?

Edilen.

Jeg har den færdig her.

Sicinius.

Har J dem samlet laugsviis.

Edilen.

Ja, jeg har.

Sicinius.

Saa kalder sieklisk Folket hid,
 og naar jeg siger høit: Det være saa,
 i Kraft af Folkets Myndighed; og nævner

Ded eller Beder eller Landsforviisning,
lad dem gjentage Ordet efter mig,
og paaftaae deres gamle Stemmeret
til Statens Bedste.

Edilen.

Det jeg skal.

Brutus.

Naar de saaledes har begyndt at raabe,
lad dem vedblive med forvirret Larm
Udseerelsen at fordre øiebliklig,
naar Dommen falden er.

Edilen.

Vel, meget vel.

Sicinius.

Med Styrke og med Kraft de være rede,
naar vi dem give Vink.

Brutus.

Gaa og udsø det.

(Edilen gaar.)

Bring ham i Harm; han var stedse vant
at seire og det sidste Ord at have,
men kommer han i Hede, kan han ei
ved Maadeheldets Bidsel meer regjeres:
da taler han fra Hjertet, og just dette
vil hjælpe os hans Nakkebeen at knække.

(Coriolanus, Menenius, Cominius, Senatorer
og Patricier komme.)

Sicinius.

Han kommer.

Menenius.

Rolig, jeg anraaber Eder.

Coriolanus.

Ja, som en Staldkarl, der ser ringest Penning

en Joliant af Skjeldsord doie vil. —

De høie Guder vaage over Rom
og Retsfærd's Stol med adle Mænd beklæde!

Gid Kjærligheden boe iblandt os alle!

Med Dliegrenen vore Templer smykkes,

og Krigen sjernes vidt fra vore Gader!

Første Senator.

Amen!

Menenius.

Et adelt Dnske.

(Edilen kommer tilbage med Folket.)

Sicinius.

Træder frem, Folk.

Edilen.

Ryt til Tribunerne. Jeg kyder: Stilhed.

Coriolanus.

Først hør mig tale.

Begge Tribunerne.

Tal! — Vær stille dog.

Coriolanus.

Vil Klagen ogsaa hermed høre op?

Vil Alting ende her?

Sicinius.

Jeg spørger Eder:

Vil I Jer underkaste Folkets Stemme?

erkjende dets Tribuner? Vil I lide

med Taalmod lovlig Dom for slige Feil

som her bevises?

Coriolanus.

Jeg er dertil rede.

Menenius.

Hør, Borgere, hans Ord: Han rede er.

Mind Eder hans Fortjenester af Staten,

Tænk paa de dybe Saar hans Legem bærer,
der ligne Grave paa en viet Jord.

Coriolanus.

Kun lette Skrammer, blotte Naalerister,
som man kan lee af.

Menenius.

Dg betænkter videre,
at naar han ikke taler lig en Borger,
J see ham som en Kriger; tager ei
hans haarde Ord for Hads og Ondskabs Udtryk,
men som alt sagt, de anstaae en Soldat,
der ei det mener ilde.

Cominius.

Vel, ei mere.

Coriolanus.

Siger Grunden mig,
— da jeg til Consul er eenstemmig valgt, —
hvi jeg vanæres saa, at samme Stund
det mig berøves atter?

Sicinius.

Os J svare.

Coriolanus.

Siig frem, hvis det er sandt jeg svare ber.

Sicinius.

Hør Klagen da: J Rom har villet røve
de Embeder, som Sæd og Skik har hævdet,
anmasse Eder en tyrannisk Magt,
derfor J er Forræder imod Folket.

Coriolanus,

Forræder! Jeg!

Menenius.

Blot sagte: Eders Løfte!

Coriolanus.

Gid dybest Helveds Flammer sluges Folket!
 Forræder jeg! Sataniske Tribun!
 Sad i Dit Døds titusindfold,
 saa mange Millioner i Din Haand,
 og paa Din Løgnertunge begges Antal,
 saa sagde jeg: Du lei, og det saa frit,
 som naar jeg Guderne anraaber.

Sicinius.

Mark det, Følk.

Borgerne.

Til Klippen med ham strax; til Klippen med ham!

Sicinius.

Stille!

Vi have ei Anklage meer behov.
 Hvad I har seet af ham og hørt ham tale:
 Hvor han Jer banded og Jer Tjener slog,
 opsatte sig mod Loven og forhaaned
 den Magt, som er hans Dommer: selve dette
 er saa strafværdigt, at det vel fortjener
 den smerteligste Død.

Brutus.

Men da han har
 gjort Staten Gavn —

Coriolanus.

Hvad sunder Du om Gavn?

Brutus.

Jeg tale vil derom, jeg veed det.

Coriolanus.

I?

Menenius.

Er dette, hvad I loved Eders Moder?

Cominius.

Vid blot —

Coriolanus.

Jeg vil ei mere: Lad dem
fordomme mig til Død fra steilest Klippe,
Gudsflætning, Landsforviisning, til indspærret
at tæres hen ved et Gran Træ daglig:
jeg deres Gunst for gode Ord ei købte,
min Trods ei tæmmed for hvad de kan give,
var Prisen blot Goddag.

Sicinius.

Jordi han har,
— saavidt det stod til ham — fra Tid til Tid
viist Folket Had og Ondskab, Midler søgt
at rane bort dets Magt, og nu tilsidst
sig fjendtlig viist, ei blot mod Retsfærd's Domstol,
men selv imod Haandhaverne af den;
derfor, i Folkets Navn, og ved den Magt
dets Ledere er givet, demme vi:
Fra dette Nu han er forviist vor Stad
og styrtes skal fra den tarpeiske Klippe,
hvis han igjen sig nærmer Romas Porte.
I Folkets Navn: Det saa fuldbyrdes skal.

Borgerne.

Saa være det, saaledes skal det være;
Bort, bort! han er forviist, saa være det!

Cominius.

Et Ord kun, mine Venner —

Sicinius.

Han er dømt,
vi vil ei høre meer.

Cominius.

O lad mig tale!

Jeg Consul været har; jeg kan fremvise
for Rom dets Fjenders Marker paa mit Legem.
Mit Fædreland er helligt; jeg det elsker
end mere omt og høit end dette Liv,
meer end min Hustru, meer end hendes Afkom
og mine Vænders Kraft; thi lad mig tale —

Sicinius.

Hert Diemed vi kjende. Tal, hvad vil J?

Brutus.

Si meer at sige er. Han er forviist
som Folkets og som Fædrelandets Fjende:
Saa være det.

Borgerne.

Saa være det, saa være det!

Coriolanus.

J Hundepak, hvis Mande jeg foragter
lig Dunst af giftig Pøl; hvis Gunst jeg skatter
som Vigt af ujordet Mand, der Luften
forpøster smult. Jeg landsforviser Eder.
Henslæber Eders Liv i dørst Uvished!
Bed svagest Rygte Eders Hjerter skjælv!
J have naar blot Fjendens Hjelmbugt vister!
Beholde ikkun Magt til at forjage
Enhver som leder, til omsider,
ved Eders Daarskab for Jer Fremtid blinde,
J ene her i Staden staae, og gnave
paa egen Undergang, lig usle Trælle; —
da uden Sværdslag i bekæmpet vende!
Med dyb Foragt jeg vender Eder Ryggen;
jeg finder mig en Verden andensteds.

(Coriolanus, Cominius, Menenius, Senatorer
og Patricier gaar.)

Edilen.

Nu Folkets Fjende gif, han hørte er!

Borgerne.

Vor Fjende er forvilt; han gif! Ho! Ho!
(Folket jubler og kaster Suerne i Veiret.)

Sicinius.

Ledsag ham ud af Porten, følger ham,
— som han forfulgte Jer — med al Foragt;
haan ham, som han fortjener det. En Vagt
os lede gjennem Staden.

Borgerne.

Kom, lader os ham ud af Porten følge!
Gid Guderne Tribunerne beskytte!

Fjerde Akt.

Første Scene.

Bed en af Roms Porte.

Coriolanus. Volumnia. Virgilia. Menenius.
Cominius og adskillige unge Patricier.

Coriolanus.

Stand's Eders Taarer, kom. Et kort Løvel. —
Hydra forskyder mig. — Min gode Moder,
hvør er Jert fordums Mod? I tidt har sagt,
at Lidelser var Snillet's Provesteen;
at smaa Uheld Smaasjale kunde bære;
at alle Snekker, naar det Havblik var,
med lige Stoltthed flød; men, naar først Skjæbnen
slog haarde Slag, da ei at omme sig
var ædel Klogskab. Hvo som ikkun fatted

de Levereabler I mig ofte gav,
dens Hjerte blev uovervindeligt.

Virgilia.

O Himmel! Himmel!

Coriolanus.

Hustru, jeg Dig keder —

Volumnia.

O, gid den røde Pest maa træffe Rom!
Gid hver Haandtering døe!

Coriolanus.

Hvorledes! Hvad!

Jeg savnet, elsket bliver. O, min Moder,
fat Mod som før; I har mig ofte sagt:
Hvis Hercules var bleven Eders Husbond,
af hans Arbejder ser I havde gjort,
for ham at spare Meien. — Hør, Cominius,
staa fast: Lev vel! — Lev vel, min Viv, min Moder!
Alt bliver godt. — Menenius, Du Gamle,
Din Graad er saltere end Unglingens,
og skadeligt Dit Dø. — General,
jeg har Dig skuet barst, Du Optrin saae
som hærde Sjælen; siig de stakkels Qvinder,
det er saa galt at græde over Skjæbnen,
som den at udlee. O, I veed, min Moder,
min Bovedaad var stedse Eders Fryd,
og tro Jer Son, endskjondt jeg ene gaar
— en eensom Drage lig, hvis Smuthul frygtes,
som sjelden sees, men ofte bliver omtalt —
vil over det Sædvanlige siig have,
hvis ei han synker under Svig og Rænker.

Volumnia.

Hvorhen, min Stolttheds Sen? Tag for en Stund
Cominius med Dig, fat en sikker Plan

og hold ved den, at ei Tilfældets Jels
Dig leder vild paa Veien.

Coriolanus.

O, I Guder!

Cominius.

Jeg følger Dig en Maaned, og bestemmer
Dit Opholdsted med Dig, hvor vi gjensidig
kan høre fra hinanden, at hvis Du
skal atter savnes vi da ei skal søge
en Verden rundt, for enkelt Mand at finde,
og tabe Diebliffets Gunst, som kjøles
ved dens Traværelse, som dertil trænger.

Coriolanus.

Lev Alle vel! — Du alderstegen er,
for fuld af Skrammer til at streife om
med kraftfuld Mand: følg mig blot ud af Porten. —
Kom, elskeligste Hustru, kjære Moder, —
og I udvalgte Venner! Der, først der,
bed mig et glad Levvel. Jeg beder, kom!
Mens jeg er oven Jord I høre skal
fra Caius Marcius, men aldrig Andet,
end hvad der kommer ham.

Menenius.

Saa ædelt talt

som vel man kan. — Kom, ingen Taarer meer. —
Hvis jeg af disse Been og Arme kunde
syv Aar afrygte, ved de evige Guder,
jeg fulgte Dig.

Coriolanus.

Giv mig Din Haand; — Kom følger.

(De gaae.)

Anden Scene.

En Gade i Nærheden af Porten.

Sicinius, Brutus og en Edil.

Sicinius.

Bed dem gaae stille hjem; thi han er borte,
og Adelen, som holdt med ham, er frænklet.

Brutus.

Vi have vrist vor Magt, nu ville vi
meer soielige synes, end tilforn,
da alt i Gjæring var.

Sicinius.

Lad dem gaae hjem;
sig, borte Sjenden er. De stande atter
i deres fordums Styrke.

Brutus.

Skik dem hjem.

(Edilen gaaer.)

(Volumnia, Virgilia og Menenius komme.)

Hans Moder, see!

Sicinius.

Vi vil ei møde hende.

Brutus.

Hvorfor?

Sicinius.

Man siger, at hun er affindig.

Brutus.

De have os bemærket. Gaa ei bort.

Volumnia.

Vel mødt, vel mødt; gid Gunders Plagehar
Jer Kjerlighed belønne!

Menenius.

Dys dog, stille.

Volumnia.

J skulde høre, hvis for Graad jeg kunde,

(til Brutus.)

dog jo; J Noget høre skal. — J gaaer?

Virgilia (til Sicinius)

J ogsaa blive skal. — Gid til min Husbond
jeg kunde sige det.

Sicinius.

Er J af Mandkjen?

Volumnia.

Du Nar; er det en Skam? Mærk dette, Nar: —
Var ei min Fader Mand? Har Du ei jaget
med Røvekunster ham, som slog for Rom
end flere Slag, end Du har udstødt Drd?

Sicinius.

O Himles Himmel!

Volumnia.

Flere Djarvheds Slag
end nogensinde Du fornuftigt Drd?

Og det for Rom! — jeg siger Dig — dog gaa! —
nei, her Du blive skal. — O, gid min Sen
stod i Arabien, med Sværd i Haand,
foran Din Horde.

Sicinius.

Nu, hvad da?

Virgilia.

Hvad da?

Da blev der hurtig Ende paa Dit Afkem.

Volumnia.

Ja, Slegfredborn og Alle. — O, den Tappre!
Hvad Heltestrammer bær han ei for Rom!

Menenius.

Nok, stille, stille.

Sicinius.

Gid han vedblevet havde før sit Land
som han begyndte, og ei selv oplost
de ædle Baand han knytted.

Brutus.

Gid han havde!

Volumnia.

J ønske det? J, som oprørte Slængel!
J usle, som hans Værd saa lidt kan domme,
som jeg det Hemmelige, hvilket Himlen
vil have skjult for Jorden.

Brutus.

Lad os gaae.

Volumnia.

Ja gaa J kun. J værdig Daad har ndført,
Dog her mig før J gaae: Som Capitolet
sig hoier over lavest Huus i Rom,
saa høit min Son — den Ædles Huusbond der —
som J forviste, overgaaer Jer Alle.

Brutus.

Rom, vi vil gaae.

Sicinius.

Hvi blive før at skjeldes?

Hun er affindig.

Volumnia.

Tag min Ven med Eder;

Gid Guders Værk var ene at stadfæste
hver min Forbandelse! (Tribunerne gaae.) Gid
engang daglig
jeg mødte dem; det lindrede mit Hjerte,
før hvad det trykker tungt.

Menenius.

J talte djævt,
men J har Marsag. Vil J spise hos mig.

Volumnia.

Mit Brød er Gad; Jeg tærer paa mig selv,
og deer af Næring Hungersbøden. — Kom,
lad af den svage Klynken; klag som jeg
i Brede, Juno lig. Kom, kom.

Menenius.

D, sy.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Landevei imellem Rom og Antium. En Romer
og en Volsker møde hinanden.

Romeren.

Jeg kjenner Jer nok, og J kjenner ogsaa mig;
Eders Navn, troer jeg, er Adrian.

Volskeren.

Saa er det; men jeg har, i Sandhed, forglemmt
Eder.

Romeren.

Jeg er en Romer; men jeg tjener nu ligesom
J, imod dem; kjenner J mig nu?

Volskeren.

Micanor; ikke?

Romeren.

Netop ham.

Volskeren.

Eders Skjæg var sterre da jeg saae Jer sidst;
men Eders Maal rober Jer. Hvad Nyt i Rom?

Jeg har det Hverd fra det volstiske Senat at opsoge Jer der. I har sparet mig en Dags Rejse.

Romeren.

Der har været en besynderlig Opstand i Rom; Folket imod Senatet, Patricierne og Adelen.

Folkskeren.

Har været! Er den da forbi? Vor Stat troer ei det! de ruste til Krig og haabe at anfælde Eder midt under Uenigheden.

Romeren.

Den største Flamme er slukt, men en liden Gnist kan oplue den igjen. Adelen tog sig den værdige Coriolanus Forviisning saa nær til Hjerte, at de ere rede til ved første Leilighed at rive hele Magten fra Folket og for stedse at berøve dem Tribunalerne. Jeg kan fortælle Dig, at dette ulmer og er næsten modent til et heftigt Udbrud.

Folkskeren.

Er Coriolanus landsforviist?

Romeren.

Landsforviist, ja.

Folkskeren.

I vil være velkommen med denne Efterretning, Nicanor.

Romeren.

Det er nu den bedste Tid. Jeg har hørt sige, at det er lettest at forføre en Mands Hustru naar hun er uenig med sin Husbond. Eders ædle Tullus Aufidius vil vise sig med Vrede i denne Krig, da hans store Modstander Coriolanus ei agtes mere af sit Fædreland.

Folkskeren.

Sikkert. Det var meget lykkeligt for mig, at

jeg handelsesviis medte Eder. I har endt min Ferretning, og jeg vil med muntret Sind følge Eder hjem.

Romeren.

Jeg skal imellem Nu og Nadvertid fortælle Eder besynderlige Ting fra Rom, som alt sigter til dens Modstanders Bedste. I have en Armee i Beredskab, siger I?

Bolskeren.

En i Sandhed kongelig Hær. Centurionerne med deres Mandskab ere alt indskrevne i Rullen, de blive alt besoldede, og ere færdige paa en Times Varsel.

Romeren.

Det glæder mig at høre at de ere færdige, og jeg er Manden, haaber jeg, som snart skal bringe dem i Bevægelse. Vær mig saaledes hjertelig velkommen, jeg fryder mig ved Eders Selskab.

Bolskeren.

I tager mig Ordet af Munden; jeg har den største Marsag til at glæde mig ved Eders.

Romeren.

Vel, lad os følges ad.

Fjerde Scene.

Antium. Udenfor Aufidius's Huus.

Coriolanus, skjendelig, indhyllet i meget flette Klæder.

Coriolanus.

En herlig Stad er dette Antium. Jeg dine Enker skabte; mangen Arving til disse skjønne Huse har jeg hørt i mine Feltslag stonne, seet dem falde.

Hvis de mig kjendte, Modrene med Sped
og Drengene med Steen mig bøde Feide.

(En Borger kommer.)

God Dag.

Borgeren.

Velkommen.

Coriolanus.

Stig mig, hvis I vil,

hvor boer den mægtige Aufidius?

Er han i Antium?

Borgeren.

I denne Aften

han giver Statens Adelskab en Fest.

Coriolanus.

Hvor er hans Huus?

Borgeren.

Her, dette.

Coriolanus.

Tak, Farvel.

(Borgeren gaaer.)

O Verden, hvor ustadig! Svorne Venner,
hvis Barmen syner kun een Sjæl at eie,
hvis Tid, hvis Seng, hvis Maaltid og hvis Jdræt
tilfælles var og uadskillelige
som Tvillingsøstre, kan om feie Tid
for ringe Drdstrid mod hinanden staae
i bitterest Had, mens grumme Alvindsmænd,
hvis Had og trødske Planer deres Sørn
forstyrred, kan en Hændelse ei værd
en Venne bringe til at indgaae Venfkab
og stræbe til eet Maal. Saaledes jeg:
Mit Fødested jeg hader og min Hu

staaer kun til denne Stad. — Jeg vil gaae ind: —
 hvis han mig dræber, skeer jeg ingen Uret;
 modtager han mig vel, hans Land jeg tjener.

(gaaer.)

Femte Scene.

En Sal i Aufidius's Huus.

Musik indenfor. En Tjener kommer.

Tjeneren.

Viin, Viin, Viin! En herlig Opmærtning! jeg
 troer, de Krabater ere faldne i Søvn.

(gaaer. En anden Tjener kommer.)

Anden Tjener.

Hvor er Cotus? Herren kalder paa ham. Cotus!

(gaaer. Coriolanus kommer.)

Coriolanus (affides.)

Et herligt Huus, og Maden lugter godt,
 men jeg en Gæst ei ligner.

(Første Tjener kommer ind igjen.)

Første Tjener.

Hvad vil I, min Ven? Hvor kommer I fra?
 Her er ingen Plads for Jer; jeg beder, skrup Jer
 paa Døren.

Coriolanus (affides.)

Jeg, som Coriolanus, ei fortjener
 en bedre Velkomst.

(Anden Tjener kommer ind igjen.)

Anden Tjener.

Hvorfra kommer I, Ven? Har Portneren Dine
 i Hovedet, at han lader en saadan Karl komme
 ind? Pak Jer bort.

Coriolanus.

Bort selv!

Anden Tjener.

Bort? Nei, bort med Jer.

Coriolanus.

Nu falder Du mig til Besvær.

Anden Tjener.

Er Du saa frisk paa det. Vi skal snart tale med Dig.

(Tredie Tjener kommer; den Første møder ham.)

Tredie Tjener.

Hvad er det for en Krabat?

Første Tjener.

Den besynderligste jeg nogensinde har seet. Jeg kan ikke faae ham ud af Huset. Hør, kald Herren ud.

Tredie Tjener.

Hvad har I her at gjøre, Karl? Pak Jer.

Coriolanus.

Lad mig blot staae; jeg vil ikke skade Eders Ekersteen.

Tredie Tjener.

Hvo er I?

Coriolanus.

En Adelsmand.

Tredie Tjener.

En særdeles usjel —

Coriolanus.

Sandt, det er jeg.

Tredie Tjener.

Jeg beder Jer, usle Adelsmand, sege Jer et andet Blivested; her er ingen Plads for Jer. Gaa dog Jer Vej.

Coriolanus.

Gjør Din Dont, gaa (stoder ham fra sig) og
fyld Dig med de kolde Levninger.

Tredie Tjener.

Hvad, vil I ei gaae? Skynd Eder og fortæl
Herren hvilken sølsom Gæst han har her.

Anden Tjener.

Det skal jeg.

Tredie Tjener.

Hvor boer Du?

Coriolanus.

Under Befæstningen.

Tredie Tjener.

Under Befæstningen?

Coriolanus.

Ja.

Tredie Tjener.

Hvor er det?

Coriolanus.

I Ravens og Kragers Rige.

Tredie Tjener.

I Ravens og Kragers Rige? Hvilket Usen han
er! Saa boer Du vel ogsaa med Alliker?

Coriolanus.

Nei, jeg tjener ikke Din Herre.

Tredie Tjener.

Hvad siger Du? har Du noget at bestille med
min Herre?

Coriolanus.

Det var dog bedre end om jeg havde at bestille
med Din Frue. Du sludrer og sludrer; væk med
Dit Fad. Vort!

(prygler ham bort. Aufidius og anden Tjener kommer.)

Aufidius.

Hvor er den Karl?

Anden Tjener.

Her, jeg havde pryglet ham som en Hund, dersom det ei havde forstyrret Herrerne derinde.

Aufidius.

Hvad vil Du? hvorfra kommer Du? Dit Navn?

Hvi tier Du? Tal dog; hvad er Dit Navn?

Coriolanus (blotter sit Ansigt.)

Hvis, Tullus, Du endnu ei kjender mig, og ved at see mig ei antager mig for den jeg er, Rødvendighed mig tvinger mig Navn at nævne Dig.

(Tjenerne gaar tilside.)

Aufidius.

Hvad er Dit Navn?

Coriolanus.

Et Navn, melodisk ei i Vølfer-Dre, men skurrende i Dit.

Aufidius.

Siig da Dit Navn.

Dit Ydre er heelt barst og Hersterkraft boer i Dit Blik. Med reven Taffelads et ædelt Skib Du synes. Siig Dit Navn.

Coriolanus.

Din Pande hold til rynket Bryn beredt; Du end ei kjender mig?

Aufidius.

Nei, nei; Dit Navn?

Coriolanus.

Mit Navn er Caius Marcius, som voldte

Dig i Særdeleshed og alle Vølffer
 heel megen Bræk og Meen, hvorpaa mit Tilnavn
 er Dig Beviis. De store Tjenester,
 de Livsens Farer og de Draaber Blod,
 jeg før et utaknemligt Fædreland
 har udøst, er betalt med dette Tilnavn,
 et Mindetegn og Vidne paa det Had,
 Du nære bør mod mig. Kun det er mit,
 thi Folkets Grusomhed og fule Nag,
 og Modløsheden hos den feige Adels
 som mig forlod, det Dvrige har opslugt,
 og taalt at jeg ved Trællestemmer blev
 af Rom udhujet. Denne Rædsels Tilstand
 har bragt mig hid til Dig. Ei i det Haab,
 — Du misforstaae mig ei — mit Liv at redde;
 hvis Død jeg frygted, Dig, i hele Verden,
 jeg vilde undgaae meest — nei, blot af Trods,
 for at betale Rom med lige Mynt,
 staaer jeg for Dig. Hvis Naget i Dit Hjerte
 er saa rødsfæstet, at det hevne vil
 hver Krænkelse, udøvet mod Dig selv
 og mod Dit Fædreland, da hurtig, iil,
 drag Fordeel af min Tilstand, nyt den saa,
 at hver en hevnsfuld Daad jeg øvet har
 vil baade Dig; thi jeg med mere Garm
 vil søgte mod mit syge Fædreland,
 end Underverdnuens Aander. Men hvis Du
 ei dette vove vil, hvis det Dig kjeder
 at seiste Lykken meer, da hør mit Ord:
 Jeg og er kjed af Livet; her jeg blotter,
 for Dig og for Dit gamle Had mit Bryst;
 hvis Du ei rammer det, Du er en Daare,
 da jeg har stedse Dig forfulgt i Tjendskab,
 og tappet Tender Blod af Antium's Barm.

Jeg lever Dig til Skjændsel, naar jeg vier
ei Dig min Daad, mit Liv.

Aufidius.

O, Marcius, Marcius!

Hvert Ord Du har udtalt rev fra mit Hjerte
en Rod af fordums Had. Hvis Jupiter
fra hine Skyer nedraabte: Det er Sandhed!
det styrked ei min Tiltro til Dit Ord,
hoimodige Marcius! — O, lad mig slynge
min Arm omkring Dit Legem, hvorimod
de Vandser hundred Gange senderbrødes,
hvis Splinter skrækked Maanen. Her jeg farner
min Klings Umbolt, og jeg vil saa mandigt,
saa varmt nu stride for Din Kjærlighed,
som nogensinde med argjerrig Hu
jeg stred imod Din Manddom. Vid, jeg elsked
den Mo jeg ægtet har, og aldrig Noget
drog meer oprigtigt Suk; men her at see Dig
er større Fryd for mit henrykte Hjerte,
end da jeg første Gang min Hustru saae
min Tærskel at betræde. Hor, Du Mars,
vor Hærmagt rede staaer; det var min Hensigt,
at vippe Dig end eengang Skjold fra Arm,
hvad eller miste mit. Du mig til Jorden
tolv Gange slaget har; hver Nat jeg siden
har drømt om Tvekamp mellem Dig og mig.
I hver min Søvn vi strede mod hinanden,
slog Hjelm fra Panden, greb hinandens Strube,
og jeg halvdød opvaagned. Store Marcius,
var end Din Landsforvisning ene Grunden
til Strid mod Rom, fra tolv til syvti Aar
vi samlede Alt. Idet vi lede Krigen
i Hjertet af en utaknemlig Stad,
vi som en stridig Strøm den tæmme. Rom,
giv vort Senat, velsindet mod Dig, Haanden;

det er forsamlet her til Afsked med mig.
Mod Eders Landemærker staaer min Hu,
skjøndt ei mod Roma selv.

Coriolanus.

Tak, hoie Guder!

Aufidius.

Derfor, Du Edelste, hvis Du vil være
Din egen Hevns Udøver, Du anføre
det Halve af min Hær og tage Veien,
som bedst Du synes, efter Din Erfaring,
bekjendt med Landets Styrke og dets Svaghed.
Maaskee Du banke vil paa Romas Porte,
maaskee besøge dem paa fjerne Steder,
og skrække for Du hejner. Men, kom ind;
Du anbefales skal til dem, som sige
til Dine Onsker: Ja. Tusind Velkommen!
Nu meer min Ven end Du tilforn var Fjende,
skjendt, Marcius, det var meget. Kom, Din Haand!

(Coriolanus og Aufidius gaae.)

Første Tjener

(idet han kommer frem.)

Det var en underlig Forandring.

Anden Tjener.

Jeg var nærved at slaae ham med min Stok;
men det syntes mig nok, at hans Klæder gav mig
en falsk Beretning om ham.

Første Tjener.

Hvilken Arm han har, han dreiede mig rundt
med sine to Fingre, saa let som man sætter en Top
i Gang.

Anden Tjener.

Jeg saae strax af hans Ansigt, hvad der skak i

ham; han havde et Slags Ansigt — syntes mig —
jeg veed ei hvad jeg skal kalde det.

Første Tjener.

Det havde han; han saae ud som — gid jeg
blive hængt, hvis jeg ikke troede at der boede meer i
ham, end man kunde formode.

Anden Tjener.

Det gjorde jeg ogsaa, det bander jeg paa, han
er reent ud sagt den fortræffeligste Mand i Verden.

Første Tjener.

Det troer jeg han er; men en større Kriger
end han er, kjender Du dog.

Anden Tjener.

Hvem? min Herre?

Første Tjener.

Ja, derom er ingen Spørgsmaal.

Anden Tjener.

Han gjælder for slige Ser.

Første Tjener.

Neppe; men jeg holder ham dog for en større
Helt.

Anden Tjener.

Ja seer Du, det kan man ikke saa slet hen
paastaae; men naar det gjælder om at forsvare en
By, er vor Heltherre fortræffelig.

Første Tjener.

Det troer jeg; men ogsaa til at storme den.

(Tredie Tjener kommer.)

Tredie Tjener.

J Trælle, jeg kan fortælle Jer Nyt! Nyt, J
Slyngler.

Første og anden Tjener.

Hvad er det? Fortæl.

Tredie Tjener.

Alf alle Folkesfærd vilde jeg allernødigst være en
Romer; heller en Førdømt.

Første og anden Tjener.

Hvorfor? hvorfor?

Tredie Tjener.

Fordi han er her, som pleiede at banke vor
Felttherre — Caius Marcius.

Første Tjener.

Hvorfor siger J: banke vor Felttherre?

Tredie Tjener.

Jeg siger ikke: banke vor Felttherre; men han
var ham stedse en dygtig Modstander.

Anden Tjener.

Kom, vi ere Kammerater og Venner; han var
ham dog altid for stiv, jeg har hørt ham selv sige
det.

Første Tjener.

Ja, han var ham for stiv, naar man skal sige
Sandhed; ved Corioli hakkede og masede han ham
som Bankefjed.

Anden Tjener.

Dg havde han været kannibalsk findet, kunde
han have stegt og ædt ham ovenikjøbet.

Første Tjener.

Nu, flere af Dine Nyheder.

Tredie Tjener.

Man gjør saameget af ham derinde, som om
han var Mars's Son og Arving; han sidder øverst
ved Bordet; naar Raadsherrerne tale til ham staae
de barhovedede. Vor General selv betragter ham som
sin Elskerinde, er lykkelig ved at berøre hans Haand,
og vender det Hvide ud af Dinene naar han taler.

Men det Vigtigste er, at vor General er gennemskaaen i Midten, og kun det Halve af det han var igaar; for den anden Halvdeel tilhører Cajus efter hele Selskabets Bøn og Bevilgning. Han vil gaae, siger han, og sole Roms Portner ved Dreene i Skarnet. Han vil meie Alting ned foran sig og efterlade Beien bag sig ryddelig.

Anden Tjener.

Det ligner ham at udføre det, bedre end No-gen, jeg kjender.

Tredie Tjener.

Udføre det? Han vil udføre det; thi seer J, han har ligesaa mange Benner som Tjender. Disse Benner — seer J — vovede ei — forstaaer J — at vise dem — som vi kalde det — som hans Benner, saalange han var i Miscredit.

Første Tjener.

Miscredit, hvad er det?

Tredie Tjener.

Men naar de see hans Hjelmbuff, og Manden staaer i sin forrige Kraft igjen, krybe de ud af deres Smuthuller, ligesom Kaniner efter Regn, og leve i Lystighed med ham.

Første Tjener.

Men, naar vil dette gaae for sig?

Tredie Tjener.

J Morgen; idag; strax. J skal høre Trommen gaae i Estermiddag, det er ligesom en Biret til deres Gjæstebud, og vil skee førend de astørre Væberne.

Anden Tjener.

Saa faaer vi et lystigt Levnet igjen. Freden nytter kun til at ruste Jernet, formere Skrædernes Antal og frembringe Ballade-Sangere.

Første Tjener.

Lad os faae Krig, siger jeg; den overgaaer Fred, ligesom Dagen Natten; den er munter og rørig, støjende og giver Anledning til Passiar. Freden er en sand Apoplexi, en Sovesygge; døven, døv, søvnig og følesløs; den avler flere Slegfredsbørn end Krigen ødelægger Mennesker.

Anden Tjener.

Rigtigt; og ligesom man paa en Maade kan sige, at Krigen tager med Vold, saa kan det ikke nægtes at Freden skaber mange Ganreier.

Første Tjener.

Ja, og den er Aarsag i, at Menneskene hade hverandre.

Tredie Tjener.

Fornuftigt talt; fordi de behøve hverandre mindre. Jeg giver alle mine Penge for Krig; jeg haaber at en Romer skal blive ligesaa godt Kjøb som en Volsker. — De reise sig, de reise sig.

Alle.

Ind, ind!

Sjette Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Sicinius og Brutus.

Sicinius.

Gi høres fra ham, al Frygt ugrundet er; hans Tapperhed er tam i denne Fred og Folket, som i vildest Oprør stod, nu roligt er. Hvor maae hans Venner blues, at Allting gaaer saa vel; de saae vist heller, skjøndt selv de derved led, at Oprørshobe

henstormed gjennem Gaderne, end høre
hver Haandværksmand at synge i sit Værksted,
og roligere til vante Dømt at gange.

Brutus.

Vi handled klogt. (Menenius kommer.)

Er det Menenius?

Sicinius.

Ja; paa det Sidste er han nu ret høflig. —
Hil Eder!

Brutus.

En god Dag!

Menenius.

Hil Eder begge!

Sicinius.

Coriolanus synderligt ei savnes; —
blot af hans Venner. Endnu Staden staaer,
og den vil staae, hvor harmfuld end han er.

Menenius.

Ja, Alt er vel; det kunde været bedre,
hvis han sig efter Tiden havde skiftet.

Sicinius.

Veed I ei hvor han er?

Menenius.

Jeg veed det ei,
hans Viv og Moder høre Intet fra ham.
(Tre til fire Borgere komme.)

Borgerne.

Gid Guderne bevare Eder Begge!

Sicinius.

God Aften, Naboer.

Brutus.

God Aften, Alle!

Første Borger.

Vi, vore Børn og Hustru paa Kne
nedbøde Held for Eder!

Sicinius.

Lev og blomstrer!

Brutus.

Farvel! D gid Coriolanus havde
saa elsket Jer som vi.

Borgerne.

De høie Guder

i Varetægt Jer tage!

Begge Tribunerne.

Tak, Farvel,

(Borgerne gaar.)

Sicinius.

Nu Tiden bedre er og mere rolig,
end dengang disse løb omkring paa Gaden
og raabte: Oprør.

Brutus.

Cajus Marcius var
en værdig Hovedsmand i Kamp og Slag,
men overmodig, stolt og egenraadig
langt over alle Grændser.

Sicinius.

Al hans Tragten

til Gnevældet stod.

Menenius.

Det troer jeg ei.

Sicinius.

Vi skulde nu sølt Lidelsesnes Tyske,
hvis han var Consul end.

Brutus.

Det Guderne

i Naade har afværget. Rom er sikker
foruden ham.

(En Edil kommer.)

Edilen.

J værdige Tribuner,
en Træl vi nylig fanget har beretter,
at Vølsterne med to særskilte Hære
alt Romas Landemærker har betraadt;
de fare frem med Krigens hele Strengthed,
og ødelægge Alt paa deres Veie.

Menenius.

Det er Aufidius, som, da han hører
at Marcius er forvilst, nu sine Horn
igjen fremskifter, som han angstelig
trak til sig, medens Marcius Rom beskytted.

Sicinius.

Hvad taler J vel der om Marcius?

Brutus.

Den Rygtemager pidskes skal. Umuligt,
at de med os tør bryde.

Menenius.

Hvad? Umuligt!

Vi have seet, at meget let de kan det,
og tre Beviser derpaa jeg kan minde.
Men tal dog med den Karl, før J ham revse.
Hvor har han dette hørt? Det jo kan handles,
at J afstraffe Eders egen Vilddom
og pidske ham, som Budskab bragte Jer
om det J her befrygte.

Sicinius.

Tal ei saa;

jeg veed det kan ei være.

Brutus.

Nei, umuligt.

(Et Bud kommer.)

Budet.

Til Raadets Huus heniler Adelen
i usædvanlig Hast. Nytt kommet er,
hvorved de ei see mildt.

Sicinius.

Det er den Træl! —

Pidsk ham for Folkets Dine, den Oprører!
Det blot hans Paasund er.

Budet.

Jo vist, Tribun,
hans Død sig har stadfæstet; ja langt mere,
end værre er fortalt.

Sicinius.

Hvad? noget endnu Værre?

Budet.

Man siger høit — jeg veed ei hvorvidt grundet —
at Marcius, med Aufidius forenet,
mod Rom en Hærmagt leder, at han sværger
en Hevn, saa udstrakt, som Rummet mellem Nutid
og fjernest Fortid.

Sicinius.

Det er ei utroligt.

Brutus.

Opspundet, for at Folket blot skal ønske
den gode Marcius hjem.

Sicinius.

Ja det er Knebet.

Menenius.

Det er urimeligt.

Han og Aufidius staae mod hinanden
som allervoldsomste Modsigelser.

(Et andet Bud kommer.)

Budet.

Senatet har sendt Tilbud efter Eder:
en vældig Hærmagt under Cajsus Marius,
forbunden med Aufidius, alt hærger
paa vore Landemærker; Ild og Sværd
dem baner Veie, og Luerne fortære
hvad Plyndring levnet har.

(Cominius kommer.)

Cominius.

Et herligt Bærf

J har udrettet.

Menenius.

Nu, hvad Nyt? Hvad Nyt?

Cominius.

J hjulpet har at frænke Eders Døttre,
at smelte Tagene ned over Eder,
og Eders Hustruer for Eders Næser
vanæred' see; — —

Menenius.

Fortæl, hvad Nyt? hvad er der?

Cominius.

At brænde Eders Templer ned til Grunden,
at sammenpresse Eders Rettigheder
i mindste Fritherskul.

Menenius.

Sig dog, hvad Nyt? —

Jeg frygter J har udført noget Herligt,
hvis Marius er med Vølfskerne forenet.

Cominius.

Hvis?

Han deres Afgud er; han leder dem,
 et Bæsen lig, som ei Naturen skabte,
 men som end ædlere en anden Guddom
 fremdannet har, og mod os svage Stakler
 de nu ham følge, ei med mindre Tillid
 end Drengen jager spraglet Sommerfugl,
 og Slagter dræber Fluer.

Menenius.

Noget Herligt
 har J og Eders Skjodskinds-Mænd udrettet.
 J, som kun tragete efter Pobel-Stemmer,
 som graadig var paa hver Løgæders Nande.

Cominius.

Han vil nedryste Rom om Edes Dren.

Menenius.

Som Hercules nedrystede moden Frugt;
 jo, herlig var Jer Daad.

Brutus.

Men er det Sandhed?

Cominius.

Sandt? J skal blegne før det findes usandt!
 Med Fryd er hver Provinds til Opstand rede.
 Den som gjer Modstand for sit Enseld haanes,
 og døer som trodsig Nar; hvi laste ham?
 Hans Hjender selv og Eders maae ham agte.

Menenius.

Vi er fortabte, hvis den ædle Mand
 ei naadig er.

Cominius.

Hvo skal benfalde ham?

Tribunerne tør ei for Skam, og Folket
 fortjener sliq Medlidenshed af ham,
 som Ulv af Hyrderne. Hans bedste Venner,

om de ham bade Rom at skaane, frænked ham jo som dem der har fortjent hans Had, og viste derved selv sig som hans Tjender.

Menenius.

Sandt. — Hvis han kasted Branden i mit Hus, som skulde det antande, jeg ei voved at sige „D, lad af!“ I og Tert Slang et herligt Værk har udført.

Cominius.

I har bragt det Vanhælsd over Rom; saa hjælpeløse vi aldrig var.

Tribunerne.

Sig ei vi gjorde det.

Menenius.

Var det da os? vi elsked ham, og gav lig feige Dyr dog efter for Tert Slang, som hujed ham af Byen.

Cominius.

Men jeg frygter de ind igjen ham hyle, thi Aufidius, det andet Navn i Verden, ham adlyder som simpel Officier. — Fortvivlelse er al den Krigerkunst og Kraft og Styrke, som Rom kan nytte mod dem.

(En Mængde Borgere komme.)

Menenius.

Her er Slangen. —

Sig, er Aufidius med ham? — Eder er det, som har forpestet Lusten, da I kasted de stinkende, de skidne Huer op og jubled ved Coriolans Forvisning. Nu kommer han. Hver Krigers Hovedhaar

en Svøbe vorder, og for hver en Hue,
som I oplasted, vil en Skurk han fælde,
til Len for Eders Stemmer. Rigemegret;
Len som forskyldt, hvis til eet enkelt Kul
han kan os alle brænde.

Borgerne.

Ved alle Guder, det er Rædselsnytt!

Første Borger.

Hvad mig angaaer, da jeg sagde: Forviis ham,
lagde jeg til, at det var Skade.

Anden Borger.

Det gjorde jeg ogsaa.

Tredie Borger.

Og jeg med; og naar jeg skal sige Sandhed,
sagde Mange det samme. Hvad vi gjorde, var i den
bedste Hensigt, og omendssjændt vi villigen samtyk-
kede i hans Forviisning, var det dog imod vore Ønsker.

Cominius.

I ere vakkre Stemme-Bærere, I!

Menenius.

I og Jer Sæt, I have handlet herligt! —
Skal vi til Capitolet?

Cominius.

Ja, hvad andet?

(Cominius og Menenius gaae.)

Sicinius.

Gaaer hjem; gaaer hjem og værer ei forsagte;
thi de som synes nu at frygte Alt,
kun ønske det var Sandhed. Haster hjem,
viis ingen Tegn paa Frygt.

Første Borger.

Guderne være os naadige! Kommer, Medbor-

gere, lader os gaae hjem. Jeg har stedse sagt, at vi havde uret, da vi forviste ham.

Anden Borger.

Det gjorde vi Alle. Men kom, lader os gaae hjem.

(Borgerne gaae.)

Brutus.

Jeg lider ei det Nyt.

Sicinius.

Ei heller jeg.

Brutus.

Til Capitolium! Jeg gjerne gav min halve Eiendom, hvis det var usandt.

Sicinius.

Kom, lad os gaae.

(De gaae.)

Syvende Scene.

En Leir, i Nærheden af Rom.

Aufidius og hans Lieutenant.

Aufidius.

De flokke sig endnu om denne Romer?

Lieutenanten.

Jeg veed ei hvilken Trolddom ham behersker.
Han Gjenstand for hver Krigers Tale er;
de før og efter Maaltid bruge ham
som Bønnébog, og selv af Eders Egne
J sees i ringe Lyd.

Aufidius.

Det kun ved Midler
afhjælpes kan, som svække vil vor Hensigt.
Han mere stolt sig teer, selv imod mig,

end jeg mig tænkte det, da første Gang
jeg favned ham. Dog ei han sin Natur
fornægte kan, og hvad der ei kan andres
undskyldes ber.

Lieutenanten.

Dog ønsked jeg, Aufidius,
— for Eders egen Skyld — at Magten ei
J havde deelt med ham, men enten ene
paataget Eder selv Hærfører-skabet,
hvis ei, det ham aldeles overladt.

Aufidius.

Din Mening fatter jeg; men vær forsikket,
naar han skal staae til Regnskab, veed han ei
hvad jeg kan sætte mod ham. Skjendt det synes
— saa tanker han, og Folket selv ei tvivler, —
at han i alle Stykker handler ærligt,
til Bøllerstatens Dærv, og at han kæmper
en Drage lig, og seirer naar kun Sværdet
han viser blankt: dog det han har forsemt,
som skal hans Nakke bryde eller min,
naar vi engang vort Regnskab skal opgjøre.

Lieutenanten.

Droer J, at han vil undertvinge Rom.

Aufidius.

Hver Stad gaar over, naar han viser sig,
og Romas Adelskab hans Bink adlyder;
Raadsherrer og Patricier elske ham,
Tribunerne ei sægte kan, og Folket
med samme Jil ham vil tilbagekalde,
som de forviste ham. Han er for Rom
det Samme som Havørnen er for Fisken:
Naturen satte den til Herre af den.
Først som en ædel Mand han tjente Staten,
men ei han kunde denne Hæder bære: —

Var det nu Stoltthed, som i Medgang pletter
 den Ulykkelige, var det maaskee Dumbhed,
 der ei forstod de Midler at benytte,
 som sig frembode, eller var Natur det
 som Alt ham viste fra det samme Synspunkt,
 saavel i Harniss som i Raadets Samling,
 saa han med lige Magt og Strengthed hersked,
 i Fred som Krig: kort, een af disse Feil,
 — skjendt med et Gang til hver, jeg dog ei Alle
 tillægger ham — har gjort ham frygtet, hadet,
 tilsidst forviist. Ved Praleri han qvæler
 sit eget Held. Saaledes vore Dyder
 afdange blot af Tidernes Fortolkning,
 thi Magt og Styrke, som sig selv kun hylde,
 en sikker Grav skal finde paa det Sted
 hvorfra de egen Daad vil udbasune.
 En Flamme driver frem en anden Flamme!
 Som Naglen viger Naglen i sin Gang,
 saa viger Magt for Magt og Rang for Rang.
 Kom, kom. — Naar, Casus, Romas Stad er Din,
 Du fattigst er, og snarlig er Du min.

(De gaar.)

Femte Akt.

Første Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius, Cominius, Sicinius, Brutus og
Flere.

Menenius.

Jeg vil ei gaae; hans fordums General
J have hert, som stedse ham udmærked
med høiest Venſkab. Han mig kaldte Fader;
hvad nytter det? Gaaer, J som ham forviſte,
nedknæl en Miil før J hans Telt har naaet
og bed om Naade. Naar Cominius
han ei vil høre, bliver jeg helſt hjemme.

Cominius.

Han vilde mig ei kjende.

Menenius.

Høre J?

Cominius.

Dog nævnte han mig cengang ved mit Navn,
da jeg om Fortids Venſkab mindede ham,
om de Blodsdraaber vi tilſammen udgjød.
Han til Coriolan ei vilde ſvare,
ſtabad ſig Navnet, titelloſ ſig ſagde,
til han i Flammen af det brændte Rom
ſig havde ſmedet en.

Menenius.

En herlig Jdræt!

Et Par Tribuner har — glørværdigt Minde! —
forſkaffet Romerne godt Kjøb paa Kul.

Cominius.

Jeg mindede ham, hvor kongeligt det var

at give efter naar det ventes mindst.
Han svared, at det var kun tomme Benner
fra Staten, hos en Mand de havde straffet.

Menenius.

Godt; kunde han vel sige mindre?

Cominius.

Jeg prøved da at vække Følelsen
for hans private Benner; han mig svared,
at han ei kunde rode i en Hob
af raadne Alvner; at det daarligt var
for et Par usle Korn at lade Dyngen
staae uopbrændt og saare med sin Stank.

Menenius.

For et Par usle Korn? Jeg er blandt disse,
Hans Moder, Biv og Barn og denne Brave:
vi Kornet er, og I de raadne Alvner,
hvis Stank til Maanen naaer. For Jer vi brændes.

Sicinius.

Vær stille dog. Om end i denne Nød
I nægter Eders Hjælp, bør I dog ei
Ulykken os bebreide. Hvis I vilde
for Fædrelandet tale, Eders Tunge
— langt bedre end en sammenstrabet Hær —
vor Landsmand standsed.

Menenius.

Nei, jeg gjør det ei.

Sicinius.

Jeg beder, gaa til ham.

Menenius.

Hvad skal jeg der?

Sicinius.

Forsoge hvad Jer Kjærlighed til Roma
formaaer hos Marcius.

Menenius.

Vel, sæt at han
mig, som Cominius, tilbage sender
ubort, hvad da? — Naar modløs, sonderknuust
ved hans Uvenlighed I atter see mig: —
Hvad da? hvad da?

Sicinius.

Da Eders gode Villie
skal Romas Tak modtage for Jer Hensigt.

Menenius.

Velan, jeg vil det, og jeg troer
han horer mig. Dog huer det mig ei
at han Cominius saa gnavent modtog.
Det var til uret Tid, han var ei mæt,
koldt Blodet er i end ei fyldte Aarer;
om Morgenens er man vranten og ei stemt
ret til Forsonlighed. Naar hver en Aare
med Viin og Naring derimod er opfyldt,
er Sjælen mere mild og eftergiven
end paa en Fastedag. Derfor jeg venter
til fuldendt Maaltid gjør ham søielig,
før jeg forsøger det.

Brutus.

I til hans Godhed veed den lige Bei
og Sporet taber ei.

Menenius.

Jeg det forsøger,
I see hvad der vil. I snart skal have Kundskab
om Sagens Gang. (gaaer.)

Cominius.

Han bli'er ei hort.

Sicinius.

Ei hort?

Cominius.

Jeg siger Jer, han sidder trindt i Guld,
 hans Die smelter som en Brand mod Rom,
 hans Hevnløst er hans Naades Fangerogter.
 Han sagde koldt: Staa op, da jeg nedknæled,
 og bød mig med et maalløst Vink at gaae:
 han sin Beslutning vilde skriftlig sende,
 saaledes som hans Sed ham handle bød.
 Førgjæves altsaa er alt Haab om Frelse,
 naar ei hans ædle Moder og hans Hustru,
 som vil for Fædrelandet gaae i Forbøn,
 kan røre ham. Derfor vi haste did,
 og ved vor Bøn fremskynde deres Forsæt.

(De gaae.)

Anden Scene.

En Forpost i Volkernes Leir udenfor Rom. Skild-
 vagter paa Post.

Menenius kommer.

Første Skildvagt.

Staa! hvem der?

Anden Skildvagt.

Ei fremad, trød tilbage.

Menenius.

J holdt dygtig Vagt; men, med Forlov,
 jeg er en Hovedsmand, og kommer for
 at tale med Coriolanus.

Første Skildvagt.

Hvorfra?

Menenius.

Fra Rom.

Første Skildvagt.

J ei passere maa.

Vend om igjen, thi vores General
ei mere høre vil fra Eder.

Anden Skildvagt.

Før Lucerne omispande vil Jert Rom,
for I kan tale med Coriolanus.

Menenius.

Gvis I har hørt Jer General omtale
Rom og hans Benner der, jeg vødde ter
mit Navn har Eders Drehynde ramt:
det er Menenius.

Første Skildvagt.

Kan være, gaa.

Værdien af Jert Navn ei skaffer Udgang.

Menenius.

Jeg siger Dig, Din General mig ynder;
jeg for hans Jdræt var den Bog, hvori
hans Rygte skrevet stod uovertruffet,
maaskee forstørret; thi jeg mine Benner,
blandt hvilke han stod øverst, stedsse har
ophoiet, naar kun Sandhed ei jeg frænked.
Endog — en Kugle lig paa speiljern Glade —
jeg Maalet løb forbi, og i hans Roes
gik stundom lidt for vidt. Derfor, min Ven,
I Udgang maa tilstede mig til ham.

Første Skildvagt.

I Sandhed, om I end havde fortalt ligesaa
mange Løgne til hans Fordeel, som I har ndfræmmet
Ord til Jer egen, saa kom I dog ikke igjennem;
nei, om end Løgn var ligesaa stor en Dyd som Rydsk-
hed. Gaa derfor tilbage.

Menenius.

Jeg beder, min Ven, erindre Dig at mit Navn
er Menenius, som altid har været paa Jer Feltther-
res Parti.

Anden Skildvagt.

Hvormeget J end har været hans Løgner — som J selv siger — er jeg dog En, som i hans Tjeneste holder mig ved Sandheden, og jeg siger Jer, at J ei kommer igjennem. Derfor tilbage.

Menenius.

Kan Du sige mig om han har spist; thi jeg vil kun tale med ham efter Middagsmaaltidet.

Første Skildvagt.

J er en Romer, ikke sandt?

Menenius.

Jo, ligesom Din General.

Første Skildvagt.

Saa burde J ogsaa hade Rom ligesom han gjør. Kan J, naar J har udstødt Eders Beskytter af Eders Porte og i voldsom, eensidig Uvidenhed givet Eders Fjende Jert Skjold, kan J da troe at modstaae hans Hvern ved gamle Qvinders Hyl, ved Eders Dottres jomfrueligen foldede Hænder, eller ved en apoplektisk Forbøn af en saadan visnet Olding som J synes at være? Kan J troe at udslukke den Ild, hvorved Eders Stad snart skal staae i Lue, ved et Par saadan svage Lunger? Nei, J tager Feil: J er fordoemt; gik derfor tilbage til Rom og bered Jer til Eders Endeligt, vor General har svoret Eders Undergang.

Menenius.

Arabat, dersom Din Hovedsmand vidste jeg var her, vilde han behandle mig med mere Agtelse.

Anden Skildvagt.

Min Hovedsmand kjender Jer ikke.

Menenius.

Jeg mener Din Feltherre.

Første Skildragt.

Min Felttherre bryder sig ikke om Eder. Tilbage, siger jeg! Gaa førend jeg tapper Jer en halv Pot Blod af Livet; det er vel det meste I har. Tilbage.

Menenius.

Hør mig Karl, dersom —

(Coriolanus og Aufidius komme.)

Coriolanus.

Hvad er paa Færde?

Menenius.

Nu, Kammerat, skal I høre Bæfted; nu skal I faae at vide om jeg holdes i Mætelse, nu skal I see om en Hans Dvaft af en Skildragt kan jage mig fra min Son Coriolanus. Nu kan Du slutte af vor Sammenkomst, hvor nær Du er ved Galgen eller en hvilkenfombelst anden Død, mere moersom for Tilskuerne og piinsligere for Dig. Læg Mærke til hvad der skeer og fald i Almagt ved det Følgerne vil bringe over Dig. — Gid de høie Guder i høitidelig Forsamling beslutte Din særdeles Lyksalighed, og ikke elske Dig mindre end Din gamle Fader Menenius! O, min Son! Du tilkereder Ild for os, see, her er Vand til at slukke den. Jeg vilde nødigt gaae til Dig; men overbeviist om, at Ingen uden jeg kunde bevæge Dig, blæste man mig med Sukke ud af Porten, for at bevæge Dig til at tilgive Rom og Dine bønfsaldende Landsmand. De gode Guder formilde Din Brede og vende den sidste Funke mod denne Knægt, der lig en Klods vil nægte mig Afgang til Dig.

Coriolanus.

Vort!

Menenius.

Hvorledes? Vort!

Coriolanus.

Jeg kjender Moder ei, ei Viv, ei Barn.
Jeg tjener Rom ei meer. Skjondt jeg paa Hern
stor Fordring har, Tilgivelsen dog ligger
i Bøller- og Folkets Haand. At vi var Venner,
sin Gift maa heller blande i uskjonsom
Forglemmelse, end Mindet derom skulde
bevæge mig til Medynk. — Derfor gaa!
Mit Dre mod Jer Ven er stærkere
end Rom imod min Magt. Jeg har Dig elsket,
tag derfor dette, blot for Dig jeg skrev det.

(giver ham et Brev.)

Jeg vilde have sendt det; aag, Menenius,
jeg vil ei høre Dig. — Aufidius,
i Rom var denne Mand min bedste Ven,
dog seer J. —

Aufidius.

Eder selv J stedse ligner.

(Coriolanus og Aufidius gaar.)

Første Skildvagt.

Au, Ven, er Jert Navn Menenius?

Anden Skildvagt.

Det er et Hærcord, seer J, af megen Kraft.
J veed vel Veien hjem.

Første Skildvagt.

Horte J hvorledes vi bleve tiltalte, fordi vi
holdt Eders Høihed tilbage?

Anden Skildvagt.

Hvad Grund, troer J, jeg har til at falde i
Afsmagt?

Menenius.

Jeg bryder mig hverken om Verden eller om
Eders General; hvad Jer angaaer, kan jeg neppe
tænke paa slige ubetydelige Bæsnere. Den, som har
Villie til at døe ved egen Haand, frygter den ikke
ved Andres. Lad Eders Feltherre gjøre sit Bæste.
Og I, gid I lange blive det I ere, og gid Jer
Elendighed tiltage med Jer Alder! Jeg taler til Jer,
som jeg blev tiltalt; nu bort!

(gaaer.)

Første Skildvagt.

En herlig Mand, jeg vover ham.

Anden Skildvagt.

Den værdigste er vor General; han er den
Klippe og den Feg, som ingen Storm kan ryste.

(gaae.)

Tredie Scene.

Coriolans Telt.

Coriolanus, Aufidius og Flere.

Coriolanus.

Vor Hær i Morgen skal for Roma staae. —
I, som er nu min Baabenbroder bleven,
I maa berette Volskernes Senat,
hvor aabent jeg har handlet.

Aufidius.

Deres Vel

var ikkun Eders Maal; I lusked Dre
for hver en Bøn fra Rom, og tillod aldrig
affides Hvissen, ja, end ei med Slige,
som sikkre tænkte sig ved fordums Venskab.

Coriolanus.

Min gamle Mand, som med et saaret Hjerter
 jeg sendte bort, mig elsked meer end Fader,
 ja han forgæded mig. At sende ham,
 var deres sidste Haab. Af Fortids Vennekab
 tilskyndt — skjændt jeg var barsk mod ham — end
 een gang

de forrige Betingelser jeg tilbød,
 som de afflog og kan ei meer modtage.
 Kun for at seie ham, som større Held
 tiltroed' sig, jeg lidet eftergav.
 Nu Bud og Ven fra Stat og fordums Venner
 jeg vil ei høre meer. Hvad Larm er dette?

(Stoi udenfor.)

Skal jeg nu fristes til at bryde Løftet
 i samme Stund jeg gjør det? — Nei, jeg vil ei.
 (Virgilia, Volumnia, som leder den unge Marcius,
 Valeria og Følge træde ind, Alle i Sorgedragt.)

Først gaaer min Viv, dernæst den ædle Form
 hvoraf jeg dannet blev, ved Haanden har hun
 sin baarne Sønnesøn. Bort Følelse!
 Nu briste hvert Naturens Baand og Forret!

(Qvinderne bøie sig for Coriolanus.)

Vær, Haardhed, Dyd! — Hvad Værd har denne
 Beining?

Hvad Værd tiltroer Du disse Duesine,
 som Guder selv til Meened kan forføre?
 Jeg smelter — jeg er skabt af Leer som Andre. —
 Min Moder bukter sig, som om Olymp
 sig bøied ydmyg for et Muldvarpskud.
 I Bliffet af min Søn staaer Forben malet,
 Naturen raaber hvit: Fornegt ham ei. —
 Lad Vølfskerne kun pleie Rom og harve
 Italien: Instinctet ei jeg følger,

men staaer, som Skaber af min egen Skjæbne,
og kjender ei til nogen anden Slægt.

Virgilia.

Min Herre og min Husbond!

Coriolanus.

Ei jeg seer
med samme Dine nu, som før i Rom.

Virgilia.

Den Sorg som os forandred, leder Jer
paa denne Tro. *)

Coriolanus.

Som uflest Skuespiller
hvert Ord jeg af min Rolle har forglemt.
Virgilia, mit Bælsens bedre Deel,
tilgiv mit Tyranni, men bed mig ei
tilgive Romerne. O, o, et Kys,
som min Forviisning langt, sødt som min Hvern! —
Tro mig, ved Himmelens skinsyge Dronning, **)
Dit sidste Kys, min Elskte, denne Læbe
jomfrueligen kydst bevarer har. —
O Guder! jeg den ædleste blandt Mødre
ei hilset har. Synk Knæ mod Jorden ned,

(knæler.)

og dybest Indsegl præg af sønlig Pligt,
som Moder ydet blev.

Bolumnia.

Reis Dig velsignet,
imedens jeg paa haarde Flint som Pude

*) Johnson mener, at Virgilia med Forsæt misfor-
staaer sin Mand's Ord, for at henlede hans Op-
mærksomhed paa deres forandrede Udseende.

**) Juno.

for Dig nedknæler, og saa godt jeg kan
Dig viser Hylding, hidtil misforstaaet
imellem Son og Moder. (knæler.)

Coriolanus.

Hvad er dette?

Paa Knæ for mig? for en afftraffet Son?
For sultne Strandbred kaste Kiselstene
mod Stjernerne! For Stormorkaner slynge
de stolte Gedre mod den hede Sol!
For dræbende Umulighed forvandle
det Sværeste til lettest Barneværk!

Volumnia!

Du er min Helt, jeg jo Dig hjælp at danne.
Siig, kjender Du end denne.

(pegende paa Valeria.)

Coriolanus.

Det er jo

Publicolas fortræffelige Søster,
Roms Maane; reen og kydsf som Isens Tap,
— ved Frostens formet af nysjaldne Snce, —
der hænger fra Dianas Tempeltag:
Valeria!

Volumnia.

(idet hun peger paa Marcius.)

See her Dit mindre Billed!

I Tidens Tynde han Dig selv skal vende.

Coriolanus.

Gid Krigens Gud, med Jupiters Samtykke,
uddanne vil Dit Sind til Udelmod,
at Du for Skændsel blive maa usaaelig
og staae i Kamp, som paa et Fjeld Somærfet,
der trodser Stormens Magt, — og frelse hver
som sætter Diet paa Dig!

Volumnia.

Anal, mit Barn.

Coriolanus.

Det er min Marcius, min brave Søn.

Volumnia.

Din Biv, Din Moder, han, Valeria
bonsalde Dig.

Coriolanus.

Tal ei derom, forstaaen mig!

Hvis I vil bede, drager først tilminde,
at Ting jeg har forsvoret ei at tilstaae
I maae ei Afslag kalde. Bed mig ei
at fjerne Hæren eller slutte Forbund
med Romas Haandværksfolk, fortæl mig ei
hvori min Idræt synes unaturlig,
mit Had, min Hevn I søge ei at mildne
ved koldere Fornuft.

Volumnia.

Alt nok, alt nok!

I sagde jo, I vil os Intet tilstaae.
Vi have ingen anden Ven end den
Du alt har nægtet, og dog bede vi,
thi hvis Du afflaaer den, da falder Stammen
kun paa Din egen Haardhed, derfor hør os.

Coriolanus.

Aufidius og I, Vølster, lytter Alle;
jeg Intet hemmeligt fra Rom vil høre. —
Rom, Jer Begjæring!

Volumnia.

Taug vi end, vor Dragt,
vor Tilstand viste Dig hvorledes
vi siden Din Forviisning levet har.
Sæt Dig dog ind i, i hvilken Tilstand

vi stakkels Dvinder ere komne hid,
 at Synet af Dig, som i vores Dø-
 en Glædestaare burde kalde, i vort Hjerte
 Henrykkelse, os noder til at græde,
 at zittre angsteligt af Frygt og Sorg,
 da Moder, Vio og Barn erfare maae,
 at Sønnen, Egtesønnen, Faderen
 sit Fædrelands Indvolde sønderflider.
 Mod os Glendige Dit Had er størst; —
 selv Vio til Guderne Du nægter os,
 en Trøst, som Alle uden vi kan nyde.
 Hvor kan vi bede for vort Fædreland,
 hvortil vi bundne er, og for Din Seier,
 som ogsaa angaaer os. Al, enten maae vi
 paa Fædrelandet, som har fostret os,
 nu gjøre Afkald, eller miste Dig,
 vort Haab i Fædrelandet. Hvo end feirer,
 hvad Vio end Skjebnen horer, rædsom Jammer
 maa blive os til Deel, thi enten vil
 Du som Forbryder gennem vore Gader
 i Lanker føres, eller i Triumph
 Du paa Dit Fædrelands Ruin vil træde
 og bære Palmen for at have udstødt
 Din Vio, Dit Afkom's Blod. Hvad mig angaaer,
 min Son, da bli'er min Skjæbne ei afhængig
 af denne Krig. Kan Du ei overtales
 at vise begge Parter ædel Skaansel,
 men vil den enes Undergang, da fører
 — Du troe mig — Veien til Dit Fædreland —
 Dig kun hen over Livet paa Din Moder,
 som bragte Dig til Verden.

Virgilia.

Og over mig,
 der gav Dig denne Son, som ellers skulde
 Dit Navn forplante i den fjerne Fremtid.

Drengen.

Han ei paa mig skal træde; bort jeg løber
til jeg bliver større, da jeg søgte vil.

Coriolanus.

For ei med Kvinde-Svagthed sig at tee,
ei Kvinde-Ansigt man og Barn maa see. —
For længe sad jeg. (reiser sig.)

Volumentia.

O, forlad os ei.

Hvis vor Begjæring var at frelse Rom
ved Vølferne at ødelægge, som
Du tjener nu, Du kunde os fordomme
som Morder af Din Ære. Nei, vor Ven
er at forlige dem. Lad Vølfsken sige:
Vi viste Raade dem; og Romerne:
Vi modtog den; — og Begge juble vil
med Bisfalds-Raab: Du Fredens ædle Stifter,
velsignet være Du! — Min Son, uvist
er Krigens Udfald; men Du sikkert veed,
at alt det Held Du derved hofte kan
hvis Du erobrer Rom, er kun et Navn,
hvis Gjenlyd af Forbandelser ledsaget
i Kroniken saaledes skal nedtegnes:

Hiin Mand var stor, men ved sin sidste Jdræt
han vasked Glandsen bort og ødelagde
sit Fædreland, hvorfor til fjernest Dag
hans Navn skal vorde afskyet. Tal, min Son!
Med hyppet Blomst Du pryded Ærens Krands
og efterligned Guder selv i Mildhed,
Du med Din Torden fyldte Luftens Hvalving, —
nu med Svovl-Kilen Du en Teg vil spalte!
Du svarer ei? Troer Du det hæderværdigt,
naar ei den ædle Mand Fornærmelser
forglemme kan? — Min Datter, tal til ham,

Din Graad han agter ei. — Tal, Dreng, maaſtee
 Din Børnlighed ham ſnarere bevæger
 end vore Grunde. — Ingen Mand i Verden
 ſin Moder ſkylder meer, dog lader han
 mig tale hen i Veiret. Aldrig Du
 har været ſoielig imod Din Moder,
 ſom — Hønen lig — ei haged anden Ungel,
 men flukked Dig til Seir i Krigen hen
 og laurbærkrone tilbage. Hvis ubillig
 min Fordring er, da ſted mig bort, hvis ikke,
 Du ei retfærdig er, og Guderſ Straf
 Dig ramme vil, fordi Du Lydighed
 Din Moder nægter. — Han ſig vender bort;
 knæl Dvinder ned, beſtjøm ham ved Jert Knæfald.
 Coriolan, hans Tilnavn, gjør ham ſtolt!
 Han hører ei vor Ben. Knæl ned! — Igjen! —
 Nu ſidſte Gang. — Saa gaae vi hjem til Rom
 og doe blandt vore Brønder. — See dog paa os;
 hiin Dreng, ſom ei ſit Dønſke kan fremſige,
 men knæler og opløſter ſine Hænder,
 han lægger mere Styrke i vor Ben,
 end Du har til at afſlaae. — Lad os gaae.
 En Volſkerinde har ham født til Verden,
 hans Viv boer i Corioli, hans Sen
 tilfældigt kun ham ligner. Nu forſag os;
 jeg bliver ſtum til Roma ſtaaer i Brand,
 ſaa vil jeg tale lidt.

Coriolanus.

O Moder, Moder!

(tager Volumnia ved Haanden. Kort Taushed.)

Hvad har J gjort? See, Himlen aabner ſig,
 og Guderne haansmilende beſkue
 ſigt unaturligt Optrin. Moder, Moder!
 J har for Rom en herlig Seier vundet,

men for Jer Son — o, tro det Moder, tro det —
 I ham tilkjæmpet har den farligste,
 ja maaſkee dræbende. — Dog ſkee, hvad vil! —
 Skjøndt jeg, Aufidius, kan ei længer ſtride,
 kan jeg dog ſtiſte fordeedlagtig Fred.
 Aufidius, ſlig mig om en ſaadan Moder
 I havde mindre hørt og mindre tilſtaaet?

Aufidius.

Ja, jeg var rørt.

Coriolanus.

Jeg ſvære tør, I var det.

Det ſjældent er, min Ven, at diſſe Dine
 af Meddunk løbe over. Nu, Aufidius,
 beſtem I Fredens Punkter; hvad mig angaaer,
 jeg drager ei til Rom, men følger Eder:
 I raade mig og ſtaaе mig trolig bi
 i denne Sag. — O Moder! o min Huſtru!

Aufidius.

Jeg ſeer at Vren og Medlidenheden
 ſtaaе ſjendtlig mod hinanden; —

(affides.)

denne Handling

til fordums Heide ſkal mig leſte.

(Qvinderne vinke ad Coriolanus.)

Coriolanus.

Strax.

Dog forſt en Lædſkedrik, og I ſkal bringe
 til Rom et bedre Bidnesbyrd end Ord;
 det ſkal af begge Parterne beſegles.

Rom ind med os. O Qvinder, I fortjene
 et vældigt Tempel, bygt til Eders Vre.
 Italiens Sværde og dets Bundsforvandre
 ei kunde ſkaffet Jer en ſaadan Fred.

(Alle gaaе.)

Fjerde Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Menenius og Sicinius.

Menenius.

Seer I hiin Udkant hist paa Capitoliet, hiin Hjornesteen?

Sicinius.

Hvorfor det?

Menenius.

Derjom det var Jer muligt at flytte den med Eders lille Finger, var der endnu noget Haab om at de romerske Dvinder og især hans Moder kunde udrette Noget hos ham. Men nu siger jeg, der er intet Haab; vore Struber ere dømte, de vente kun Kniven.

Sicinius.

Er det muligt, at et Menneske kan forandre sig i saa kort Tid?

Menenius.

Der er Forskjel paa en Regnorm og en Sommerfugl, og dog har Eders Sommerfugl været en Regnorm. Denne Marcius er fra et Menneske bleven en Drage; han har Binger. Han er mere end et frybende Væsen.

Sicinius.

Han elskede sin Moder inderlig.

Menenius.

Han elskede ogsaa mig, men nu erindrer han hende ikke meer end en otteaaars Hest erindrer sin. Bitterheden i hans Nafsyn kan gjøre modne Druer sure. Naar han gaaer, bevæger han sig som et Taarn og Jorden krymper sig ved hans Fodtrin.

Han er istand til at gjennembyrde et Harnisk med sit Die, han taler som en Kirkeklokke, og hans Hm! er en Drkan. Han sidder i sit Pragtstæde som var det en Alexander. Hvad han byder er fuldendt med Befalingen. For at være en Gud mangler han kun Evigheden og en Himmel at throne i.

Sicinius.

Nu, Guderne være os naadige, dersom Eders Fortælling er sandfærdig.

Menenius.

Jeg maler ham som han er. Pas paa hvad Medlidenhed hans Moder bringer hjem fra ham! Der er ikke meer Medlidenhed i ham end der er Melk i en Hantiger; det vil vor arme Stad komme til at føle, og alt dette er Eders Bærk.

Sicinius.

Guderne være os naadige!

Menenius.

Nei, i slikt Tilfælde ville Guderne ikke være os naadige. Da vi forviste ham, agtede vi ikke dem; nu han vender tilbage for at bryde vore Halsse, agte de ikke os.

(Et Bud kommer.)

Budet (til Sicinius.)

Fløgt hurtig, vil I redde Livet; Følgen har grebet alt Jer Medtribun og slæber ham gennem Gaderne; de sværge høit, hvis Qvinderne ei bringe Trest tilbage, da skal han lide Døden tommeriis.

(Et andet Bud kommer.)

Sicinius.

Hvad Budskab? —

Budet.

Herligt! Dvinderne har fejret,
og Vølkerne samt Marcins drage bort.
En saadan Dag end aldrig hilste Rom,
selv ei den Gang Tarquiniere forjoges.

Sicinius.

Ben, er det vist? Er det fuldkommen vist?

Budet.

Saa sikkert som jeg veed at Solen brænder.
Hvor har I lurt, at I tvivler end?
Si stridigst Blod igjennem Broens Bue
sig flytter som de Glade gennem Porten.
Hør!

(Trompeter, Oboer og Trommer lyde imellem hverandre,
alle paa eengang. Raab og Larm udenfor.)

Trompeter, Sækkepiber, Hækkebrætter,
Gymbaler, Trommer, Folkets Jubelraab
faaer Solen til at danse. Hører I?

(Gjentaget Glædesraab.)

Menenius.

Godt Nytt! Jeg vil dem møde. Ja, Volunmia
opveier heelt en Stad af Senatorer,
Patricier og Consuler; af Tribuner
af Eders Slags, et Hav, et Rige fuldt.
J blev konhort idag, og dog i Morges
jeg for ti tusinde af Eders Struber
en Hvid ei vilde givet! — Hør, de jubler!

(Grydestrig og Musik.)

Sicinius.

Først Guder for Dit Budskab signe Dig,
dernæst modtag min Tak.

Budet.

Vi have Alle
stor Grund til stor Taknemlighed at vise.

Sicinius.

Hvor ere de?

Budet.

Nu nærme de sig Porten.

Sicinius.

Kom, vi vil deres Fryderaab istemme.

(vil gaae.)

(De romerske Dvinder, ledsagede af Senatorer, Patricier og Folket gaae over Stuepladsen.)

Første Senator.

See vor Beskytterinde, Romas Frelse!

Kald Folket sammen, lover Guderne,

tænd Glædesild, for deres God stroer Blomster!

Dæmp ned den Larm, som Marcius forviste,

kald ved hans Moder ham igjen tilbage!

Velkomne, Romerinder! vær velkomne! —

Alle.

Hil Eder, Romerinder, vær velkomne!

(Lyd af Trommer og Trompeter. Alle gaae.)

Femte Scene.

Antium. En offentlig Plads.

Tullus Aufidius med Følge.

Aufidius.

Siig Statens Senatorer, jeg er her;

giv til dem det Papir. Naar de har læst det,

bed dem til Torvet gaae; dets klare Sandhed

for deres og for hele Folkets Dre

jeg der bevise vil. Ham jeg beskylder,

som nu betræder Staden, som tør vove

at vise sig for Folket i det Haab

at rense sig ved Ord. Gaaer!

(Følget gaaer. Tre til fire Sammensvorne med
Aufidius komme.)

Vær velkommen.

Første Sammensvorne.

Hvor gaaer det vor Feltherre?

Aufidius.

Som en Mand,

der har forgiftet sig ved egen Gave,
der dræbes ved sin Godhed.

Anden Sammensvorne.

Edle Herre,

hvis end I holder ved det Forsæt fast
hvori vi deeltog, saa befrie vi Jer
fra Eders Avindsmand.

Aufidius.

Jeg veed det ei;
vi maae forfare, som vi finde Folket.

Tredie Sammensvorne.

Det bliver ubestemt, naar der er Strid
imellem Eder; men den Enes Fald
den Levende til Arving gjør af Alt.

Aufidius.

Jeg veed det, og min Grund fer ham at styre
er fattelig. Jeg lofted ham i Veiret,
jeg for hans Trostak har min Vre pantsat;
men da han steg, sin nye Blomst han vanded
med Smigers Dug, forførte mine Benner
og til sit Maal forstille sin Natur,
tilførn saa raa og vild og uregjerlig.

Tredie Sammensvorne.

Hans Stoltthed, da om Consulkværdigheden
han bad, som han dog misted strax, af Mangel
paa Mildhed med —

Aufidius.

Derom jeg vilde tale:

Da han forvistes kom han til min Arne,
han stille blottet for min Dolk sit Bryst;
jeg modtog ham, jeg gjorde ham min Lige,
opfyldte hvert hans Ønske, lod ham vælge
de meest forsøgte Stridsmand af min Hær
til sine Planers Fremme, stod han bi
med Raad og Daad, hjalp ham at hofte Hæder
paa min Beføstning, — det min Stoltthed er
mig selv at gjøre Uret, — til omsider
han mig behandlede som sin Undermand,
ei som sin Lige, og med Blif mig lenned
som stod jeg i hans Sold.

Første Sammensvorne.

Saa gjorde han,
og Hæren undred sig; — men nu tilsidst,
da Rom var i hans Magt og hver Mands Hu
til Bytte stod og Vre —

Aufidius.

Netop derfor
mit hele Væsen skal mod ham sig vende.
For et Par Draaber Dwindetaarer, billig'
i Priis som Løgn, han Hærens Blod og Arbeid
til Rom har solat, og derfor skal han dee.
Jeg ved hans Fald mig hæver. Hør, hvad Larm?
(Trommer og Trompeter lyde, Folket jubler.)

Første Sammensvorne.

Et Postbud lig, i Eders Fødeby
J uden Velkomst drager ind, mens Jubel
for ham opfylder Luster.

Anden Sammensvorne.

O, de Daarer,

hvis Børn han slog, af nederdrægtig Strube
hans Lov forkynde.

Tredie Sammensvorne.

Derfor er det bedst,
før han har talt, før han har Folket ret
ved sine Ord, han Eders Sværdsod smager.
Vi staae Jer bi, og naar han ligger nedstrakt,
naar I hans Færd har skildret, vi hans Grunde
vil jorde med hans Legem.

Aufidius.

Tal ei meer,

Senatet kommer.

(Senatorerne komme.)

Senatorerne.

Vær os velkommen!

Aufidius.

Jeg har ei fortjent det.

Har, ædle Fædre, I med Estertanke
læst hvad jeg skrev.

Senatorerne.

Ja.

Første Senator.

Det bedrøver os.

De Feiltrin han begik før dette sidste
mig synes ubetydelige; men at ende
hvor han begynde skulde og bortgive
Udbyttet af vor Rustning, hvorved Udgift
vor Binding bliver, og et Forbund slutte
med vunden Stad: Nei, det kan ei undskyldes.

Aufidius.

Han nærmer sig, I skal nu høre ham.

(Coriolanus kommer med Trommer og Faner, en Mængde
Borgere følge ham.)

Coriolanus.

Hil Eder, Fædre! Jeg som Eders Kriger
er vendt tilbage, og ei mere smittet
af Kjærlighed til Rom, mit Fædreland,
end da jeg gif, men stedse undergiven
Jert høie Bud. Vid da, at jeg med Held
har ledet Krigerne og banet dem
en blodig Landevei til Romas Porte.
Medbragte Bytte rigelig opveier
en tredie Deel af Krigsomkostningen.
En Fred vi sluttede, ei mindre hæderlig
for Antium, end haanende for Rom.
Her vi hidbringe Jer — med Underskrift
af Romas Consuler og Patricier,
forsynet med Senatets Segl — de Vilkaar
vi have fastsat.

Musidius.

Læs ei Senatorer!

slig den Forræder, han i høiest Grad
har misbrugt Eders Magt.

Coriolanus.

Forræder! Hvem?

Musidius.

Ja, Marcus Forræder.

Coriolanus.

Marcus!

Musidius.

Ja,

Cajus Marcus, troer Du jeg bærer
Dig med Din Tyvekost, Dit skjaalne Navn
Coriolanus i Corioli? —

J Statens Hoveder og Fædre! troløst
han har forraadt Jert Bedste og bergivet
for et Par Taarer Roma, Eders Stad

— jeg siger Eders — til sin Viv og Moder.
 Som raaden Silkesnor han bød sin Gød
 og sin Beslutning, kaldte aldrig Krigsraad,
 men for sin Ammes Taarer han borthyled
 og slæbed bort Jer Seier, saa Drengene rødmed
 og Mænd med Hjerter skued til hinanden
 forundringsfuldt.

Coriolanus.

O, hører Du det, Mars?

Mufidius.

Nævn ei den Gud, Du Slæbedreng! —

Coriolanus.

Ha!

Første Senator.

Stille!

Coriolanus.

Topmaalte Løgner, Du har gjort mit Hjerte
 for stort for hvad det føler. Dreng? O Træl!
 Tilgiv mig, Fædre, det er første Gang
 jeg tvungen blev til Skjældsord. Eders Indsigt
 har sagt Jer, Hunden løi; hans eget Hjerte
 — selv han bær jo Mærker af min Haand,
 og vil dem bære til sin Grav — kan vidne
 at han har løiet.

Første Senator.

Stille, hør mig tale!

Coriolanus.

Niv mig i Stykker, Vølfer! Mænd og Børn,
 mit Blod udgyd! — Du falske Hund!
 Hvis I skrev Sandhed i Jer Markbog, staaer der,
 at jeg lig Ønen i et Dueslag
 Jer Vølfer i Corioli har rystet.
 Og jeg var ene. — Dreng?

Aufidius.

Hvi, Senatorer,
vil I erindres om hans blinde Lykke?
Skal den forvorne Præler for Jert Dø
og for Jert Dre stille op Jer Skjændsel?

Sammensvorne.

Lad ham døe derfor.

(Flere tale paa eengang.)

Borgerne (tale i Munden paa hinanden.)

Senderriver ham, gjør det strax! — Han dræbte
min Søn! — min Datter! — Han dræbte min
Fætter Marcus! — Han dræbte min Fader! —

Anden Senator.

Vær rolig; — ingen Forurettelse! —
Han ædel er, — hans Rygte vidt sig strækker
om Jordens Kreds. For den Forbrydelse,
han nys begik med os, han staae til Regnskab.
Aufidius, rolig dog! — Forstyr ei Freden.

Coriolanus.

O, gid jeg ham og ser Aufidiusfer
her havde, ja end flere af hans Slægt,
at jeg med Retsfærd's Sværd dem kunde tugte!

Aufidius.

Fordømte Ridding!

Sammensvorne.

Dræb ham, dræb ham, dræb ham!

(Aufidius og de Sammensvorne drage Sværdene og
dræbe Coriolanus; han falder, Aufidius træder paa
ham.)

Senatorerne.

Heldt, heldt!

Aufidius.

J ædle Fædre, her mit Ord!

Første Senator.

O, Tullus, —

Anden Senator.

Selv Tapperhed ved denne Daad vil græde.

Tredie Senator.

Trød ei paa ham. — Vær rolige; jeg siger,
stik Sværdene i Skeden!

Aufidius.

Senatorer!

Naar I faae Kundskab om den store Fare,
hvormed hans Liv Jer trued, vil I glædes,
naar denne Brede først har sat sig hos Jer,
at han er ryddet bort. Kald mig for Raadet,
hvis Eder synes saa; jeg vil bevise
at jeg var Eder tro, hvis ei, da lide
selv strengest Dom og Straf.

Første Senator.

Vær bort hans Legem;

ifør Jer Sorgeskæder; ei Herold
har nogentid et mere ædelt Liig
til Urnen bragt.

Anden Senator.

Hans egen Hestighed

undskylder for en Deel Aufidius.
Lad Alt da være glemt!

Aufidius.

Min Harm er svunden,

og Sorgen griber mig. — Kom, bær ham bort!
Tre brave Krigsmænd, hjælp — jeg er den Fjerde. —

Rør Trommen svagt, lad sorgeligt den lyde!
 Vend Spydene mod Jord! — Skjøndt i vor Stad
 heel mange Enker, mange Faderløse
 i denne Stund begræde end hans Dæd,
 vil vi dog reise ham et værdigt Minde.
 Kom, hjælper!

(Coriolans Legeme borthæres under en Sorge-Marsch.)

Om Coriolanus.

Malone formoder at dette Stykke er skrevet i Aaret 1609. Det indeholder en Periode af fire Aar, og begynder ved Udvandringen til Mons Sacer (det hellige Bjerg,) Aar 262 efter Roms Foundation, og ender ved Coriolans Død, Aar 266, s. T. R.

Pope anmærker at Historien er meget nøie fulgt, og at mange af de vigtigste Taler ere næsten ordret tagne af Norths Oversættelse af Plutarchs Levnetsbeskrivelse af Coriolanus.

Commentatorernes Domme over dette Stykke ere affattede i Korthed; Johnson udtrykker sig saaledes:

„Tragedien Coriolanus er en af de meest underholdende af vor Auteurs Frembringelser. Den gamle Mands Munterhed i Menenius, den høihjertede Vindes Værdighed i Volumentia, den ægtefabelige Beskedenhed i Virgilia, den patriciske og krigerdjarve Stoltshed i Coriolanus, den plebeiske Ondskab og tribuniske Uforskamethed i Brutus og Sicinius fremstille en meget behagelig og morende Afverling, og de forskellige Omvæltninger i Heltens Skjæbne fylde Sindet med ængstende Nysgjerrighed. Der er maaſkee formegen Tummel i den første, og for lidt i den sidste Act.“

A. W. Schlegel skriver:

„I Coriolanus findes de fleste comiste Indblandinger, (sammenlignet med Shakespeares øvrige Tragoedier) fordi den forskjelligsindede Mængde her spiller en betydelig Rolle, og hvor Shakespeare skildrer Folket i sine blinde Bevægelser overlader han sig næsten altid til sit lystige Lune. Ved Siden af Plebeierne, som allerede selv bære deres Taabelighed noksom til Skue, er til Overflod sat den originale Satiriker Menenius. Herved fremkomme Scener af et ganske eget Slags, som kun ere mulige i et saadant politisk Skuespil. Til Exempel anføres hvorledes Coriolanus tilbender sig Consulværdigheden ved de simple Borgere, som han foragter formedelsst deres Feighed i Krigen, og, skjøndt inderlig opbragt over ikke at kunde undgaae den sædvanlige Nedladenhed, alligevel aftrødser deres Stemmer.“

